



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale
2007 - 2013

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

Autoritatea de Management
pentru Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice”



Raport Anual de Implementare 2014

Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” 2007-2013

București

iunie 2015

Lista de acronime

AA	<i>Autoritatea de Audit</i>
ACP	<i>Autoritatea de Certificare și Plată</i>
ADR	<i>Asociația de Dezvoltare Regională</i>
AM	<i>Autoritate de Management</i>
AM POS CCE	<i>Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice”</i>
ANCSI	<i>Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică și Inovare</i>
ANRMAP	<i>Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice</i>
AP	<i>Axă prioritară</i>
AT	<i>Asistență Tehnică</i>
BS	<i>Buget de stat</i>
CDI	<i>Cercetare, Dezvoltare, Inovare</i>
CE	<i>Comisia Europeană</i>
CM	<i>Comitet de Monitorizare</i>
CF	<i>Cerere de finanțare</i>
CSNR	<i>Cadrul Strategic Național de Referință</i>
DCI	<i>Documentul Cadru de Implementare</i>
DMI	<i>Domeniu major de intervenție</i>
EMAS	<i>Sisteme de Management pentru Mediu (Eco-Management and Audit Scheme)</i>
FSE	<i>Fondul Social European</i>
HG	<i>Hotărâre de Guvern</i>
IMM	<i>Întreprinderi mici și mijlocii</i>
ISO	<i>Organizația Internațională pentru Standardizare - Sisteme de Management pentru Calitate (International Organization for Standardization)</i>
Jaspers	<i>Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions</i>
Jeremie	<i>Joint European Resources for Micro to medium Enterprises</i>
IMA	<i>Instalații Mari de Ardere (Large Combustion Plants)</i>
ME	<i>Ministerul Economiei</i>
MEF	<i>Ministerul Economiei și Finanțelor (denumire ME 2008-2009)</i>
MECMA	<i>Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri</i>
MFP	<i>Ministerul Finanțelor Publice</i>
MFE	<i>Ministerul Fondurilor Europene</i>
OI	<i>Organism Intermediar</i>
OIC	<i>Organism Intermediar pentru Cercetare</i>
OI POS CCE	<i>Organism Intermediar pentru IMM</i>
OI PSI	<i>Organism Intermediar pentru TIC</i>
OIE	<i>Organism Intermediar pentru Energie</i>
OUG	<i>Ordonanța de Urgență a Guvernului</i>
PNDR	<i>Programul Național de Dezvoltare Rurală</i>
POR	<i>Programul Operațional Regional</i>
POS Mediu	<i>Programul Operațional Sectorial Mediu</i>
POSDRU	<i>Program Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane</i>
PODCA	<i>Program Operational Dezvoltarea Capacitatii Administrative</i>
POAT	<i>Program Operational Asistența Tehnică</i>
POS CCE	<i>Programul Operațional Sectorial “Creșterea Competitivității Economice”</i>
RAI	<i>Raport Anual de Implementare</i>
SEA	<i>Strategic Environmental Assessment (Evaluare Strategică de Mediu)</i>
SUMI/SMIS	<i>Sistem Unic de Management al Informației (Single Management Information System)</i>
TIC	<i>Tehnologia Informației și Comunicațiilor</i>
UE	<i>Uniunea Europeană</i>

CUPRINS

1. IDENTIFICARE	4
2. PREZENTARE GENERALĂ A IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL SECTORIAL „CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE” (POS CCE)	5
<i>Sinteză asupra stadiului implementării POS CCE</i>	5
2.1. REALIZĂRI ȘI ANALIZA PROGRESULUI	7
2.1.1 Informații asupra progresului fizic al POS CCE.....	8
2.1.2. Informații financiare.....	11
2.1.3. Informații privind defalcarea utilizării fondurilor pe categorii.....	16
2.1.4 Finanțare pe grupuri țintă.....	17
2.1.5. Finanțare recuperată sau reutilizată.....	17
2.1.6. Analiză calitativă.....	18
2.2. INFORMAȚII DESPRE CONCORDANȚA CU LEGISLAȚIA COMUNITARĂ	24
2.3. PROBLEME IMPORTANTE ÎNREGISTRATE ȘI MĂSURILE ADOPTATE PENTRU REZOLVAREA LOR	31
2.4. MODIFICĂRI ÎN CONTEXTUL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL	31
2.5. MODIFICĂRI IMPORTANTE ÎN SENSUL ARTICOLULUI 57 DIN REGULAMENTUL (CE) NR. 1083/2006 (DACĂ SUNT SEMNIFICATIVE)	34
2.6. COMPLEMENTARITATE CU ALTE INSTRUMENTE	34
2.7. MONITORIZARE ȘI EVALUARE	37
2.8. REZERVĂ NAȚIONALĂ DE PERFORMANȚĂ	41
3. IMPLEMENTAREA POS CCE PE AXE PRIORITARE	41
3.1. AXA PRIORITARĂ 1 – DEZVOLTAREA UNUI SISTEM INOVATIV SI ECO-EFICIENT DE PRODUCȚIE	41
3.1.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	46
3.1.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor.....	48
3.2. AXA PRIORITARA 2 – COMPETITIVITATE PRIN CERCETARE, DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ ȘI INOVARE	48
3.2.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	52
3.2.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor.....	58
3.3. AXA PRIORITARĂ 3: TEHNOLOGIA INFORMAȚIILOR ȘI COMUNICAȚIILOR PENTRU SECTORUL PUBLIC ȘI PRIVAT	58
3.3.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	65
3.3.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor.....	69
3.4. AXA PRIORITARĂ 4: CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI A SECURITĂȚII FURNIZĂRII ÎN CONTEXTUL COMBATERII SCHIMBĂRIILOR CLIMATICE	69
3.4.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	71
3.4.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor.....	74
3.5. AXA PRIORITARĂ 5: Asistența tehnică	74
3.5.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate.....	75
3.5.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor.....	76
4. PROGRAME FSE: COERENȚĂ ȘI CONCENTRARE	76
5. PROGRAME FEDR/FOND DE COEZIUNE: PROIECTE MAJORE	76
6. ASISTENȚĂ TEHNICĂ	78
7. INFORMARE ȘI PUBLICITATE	83
ANEXE	88
Anexa 1 Rezumatul studiului privind impactul de mediu pentru Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” 2007 – 2013.....	88
Anexa 2 Rezumatul studiului asupra complementarității, sustenabilității și valorii adăugate a POS CCE.....	88
Anexa 3 Rezumatul studiului privind impactul intervențiilor Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” 2007 – 2013.....	88
Anexa 4 – Probleme și soluții	<i>Error! Bookmark not defined.</i>

1. IDENTIFICARE

PROGRAM OPERAȚIONAL:	Obiectiv vizat: Convergență
	Arie eligibilă vizată: România
	Perioadă de programare: 2007 - 2013
	Numărul programului (numărul CCI): 2007RO161PO002
	Titlul programului: Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice”
RAPORT ANUAL DE IMPLEMENTARE	Anul care face obiectul raportării: 2014
	Data aprobării Raportului Anual de către Comitetul de Monitorizare pentru POS CCE: 11 iunie 2015

2. PREZENTARE GENERALĂ A IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL SECTORIAL „CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE” (POS CCE)

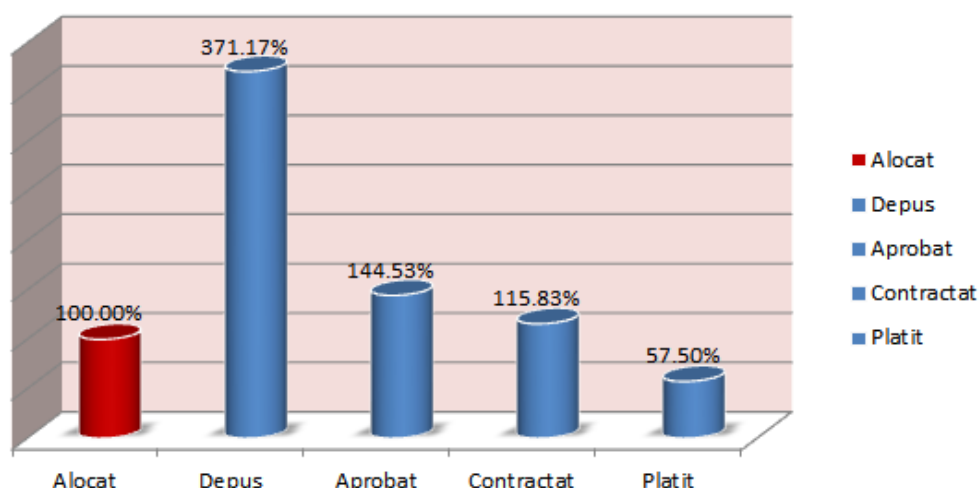
Sinteză asupra stadiului implementării POS CCE

POS CCE a fost adoptat prin Decizia Comisiei Europene nr. 3472 din 12 iulie 2007, dată la care programul a devenit operațional.

Decizia pentru adoptarea Programului Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” de ajutor comunitar din partea FEDR în conformitate cu obiectivul de convergență în regiunile din România, a fost modificată pentru includerea mecanismului de top-up, prin Decizia Comisiei Europene C(2012) 2080 din data de 27.03.2012 și ulterior pentru aprobarea unor realocări și a dezangajării sumei de 17,5 milioane euro pentru anul 2012, prin Decizia Comisiei Europene C (2013) 1389 din data de 14.03.2013 și Decizia Comisiei Europene C(2014) 363 din data de 24.01.2014.

Astfel, valoarea fondurilor comunitare (FEDR) alocate POS CCE pentru perioada 2007-2013 este de 2.536.646.054 euro, iar la finalul anului 2014 stadiul implementării programului se prezenta astfel:

Figura 2 Stadiul implementării programului raportat la fondurile comunitare (FEDR) alocate



S-a utilizat cursul inforeuro din data de 31 decembrie 2014, respectiv 1 euro = 4,4205 lei

Progresul înregistrat de indicatorii vizați prin POS CCE, pe cele 4 axe prioritare de intervenție directă (fără Axa prioritară 5) este diferit. Axa prioritară cu situația cea mai apropiată de nivelul planificat este Axa prioritară 2 – *Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare pentru competitivitate*, iar axa prioritară cu cea mai dificilă situație în ceea ce privește îndeplinirea indicatorilor preconizați este Axa Prioritară 4: *Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice*. Axa prioritară 1 *Un sistem productiv inovativ și eco-eficient* și Axa prioritară 3 *Tehnologia Informației pentru sectorul privat și public* au o situație medie în atingerea indicatorilor preconizați. Printre motivele neatingerii unor indicatori ai programului, și, implicit, a diminuării impactului intervențiilor POS CCE, se numără contextul economic și social dificil în care s-au realizat intervențiile programului (ceea ce a condus la neangajarea potențialilor beneficiari în propuneri de proiecte sau la rezilierea contractelor deja semnate), preferința beneficiarilor pentru măsurile intensive (modernizare tehnologică) față de măsurile extensive (noi capacități, sisteme instalate), dezinteresul pentru anumite tipuri de colaborări, etc.

La nivel microeconomic, valoarea adăugată a POS CCE se reflectă în creșterea indicatorilor de rezultat ai agenților economici beneficiari ai finanțărilor în perioada 2009 –2014, dintre care se pot sublinia: creșterea numărului mediu al angajaților agenților economici beneficiari ai POS CCE cu 0,71 de angajați/an; creșterea medie a productivității muncii cu 2930 lei per angajat pentru 50% dintre agenții economici beneficiari ai POS CCE; creșterea în medie a sporului mediu al cifrei de afaceri cu 159 de lei la o creștere a bugetului de finanțare cu 1000 de lei.

De asemenea, valoarea adăugată a POS CCE se reflectă în creșterea productivității muncii per persoană ocupată din România ca procent din media UE (la nivelul anului 2008 productivitatea era de 49,1% iar estimările arată că există șanse foarte mari ca productivitatea să se apropie de ținta proiectului de 55% în anul 2015); PIB per persoană ocupată din România ca procent din media din UE (deși ritmul creșterii acestei variabile s-a redus în ultimii ani totuși se observă o creștere de la 48% în anul 2008 la 55% în anul 2013); creșterea indicelui de competitivitate al României reflectat prin scăderea rangului Indicelui Global de Competitivitate; creșterea exporturilor reale ale întreprinderilor mici și mijlocii și mari în industrie, construcții și servicii.

În ceea ce privește asigurarea complementarității, în procesul de implementare a POS CCE, presiunea absorbției, lipsa unor proceduri unitare de evaluare a proiectelor, nesincronizarea calendarului lansărilor de apeluri de proiecte, insuficiența resurselor financiare pentru asigurarea cofinanțării, întreruperea diferitelor programe operaționale în anumite perioade, etc. au afectat procesul de asigurare a complementarității proiectelor. Mecanismele instituționale create pentru asigurarea complementarităților au funcționat doar de o manieră formală, fără a asigura o complementaritate reală între diferitele surse de finanțare disponibile.

În ceea ce privește asigurarea sustenabilității intervențiilor, per ansamblu, mecanismele definite la nivelul POS CCE au permis o monitorizare adecvată a modului de respectare a acestui principiu la nivelul proiectelor individuale.

Privind impactul asupra mediului, până la sfârșitul anului 2014, POS CCE a avut o influență pozitivă asupra calității aerului, în special prin producerea de energie din surse regenerabile în detrimentul metodelor convenționale. Din studiile preliminare efectuate, s-a apreciat că POS CCE a contribuit la reducerea emisiilor naționale de CO₂ cu 2.14% prin producere de energie din surse regenerabile. De asemenea, 251 de beneficiari (inclusiv cei care desfășoară activități industriale) și-au certificat activitatea prin implementarea sistemelor de management de mediu, de calitate sau EMAS. Efectele negative potențiale identificate în cadrul evaluării de mediu ex-ante s-au manifestat într-o măsură redusă și controlabilă (de exemplu ocuparea permanentă de teren), astfel încât nu s-a produs impact negativ semnificativ în perioada de raportare.

Pe parcursul anului 2014 structura instituțională a POS CCE a suferit modificări prin preluarea Direcției Generale Autoritatea de Management pentru POS CCE în cadrul Ministerului Fondurilor Europene. De asemenea, în cursul anului 2014, prin semnarea unui act adițional la Acordurile Cadru de Delegare încheiate între AM POS CCE și Agențiile pentru Dezvoltare Regională, ADR-urile, în calitate de OI pentru POS CCE au preluat contractele de finanțare încheiate/proiectele depuse din cadrul Axei Prioritare 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public” (Operațiunea 3.1.1).

Anul 2014 a reprezentat și anul în care s-a accelerat pregătirea perioadei de programare 2014-2020, încărcarea instituțiilor implicate în managementul POS CCE fiind aproape dublată. Pentru Programul Operațional Competitivitate 2014-2020 (POC), autoritățile nominalizate în sistemul de management și control ale programului sunt Ministerul Fondurilor Europene (Direcția Generală Programe Competitivitate), Ministerul Educației, Cercetării Științifice și Inovării - ANCSI (Organism Intermediar pentru Cercetare) - axa prioritară 1 a programului și Ministerul pentru Societatea Informațională (Organism Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale) - axa prioritară 2 a programului.

În anul 2014, au fost demarate activitățile pregătitoare în ceea ce privește elaborarea documentelor pentru lansarea apelurilor de proiecte și pregătirea procesului de implementare a POC.

În ceea ce privește măsurile de sprijinire a beneficiarilor POS CCE și de întărire a capacității instituționale a AM/OI-uri, prin axa prioritară 5 de asistență tehnică, s-a asigurat organizarea și desfășurarea de sesiuni de instruire/seminarii de instruire pentru beneficiarii POS CCE și s-a facilitat participarea personalului din AM POS CCE și OI-uri la sesiuni de instruire organizate de furnizori externi. În ceea ce privește progresul în implementarea axei prioritare 5, în anul 2014 au existat decizii de finanțare în valoare de 52 milioane euro (supracontractare) în cadrul cărora s-au semnat contracte de achiziții publice de 29 milioane euro, care au generat plăți de cca. 16 milioane euro.

2.1. REALIZĂRI ȘI ANALIZA PROGRESULUI

Stadiul implementării POS CCE la 31 decembrie 2014, cumulat de la demararea programului, se prezintă astfel:

Proiecte depuse:

- Numărul total al proiectelor depuse pentru finanțare a fost de 17.088, în valoare totală de cca. 90 miliarde lei (echivalentul a 20,38 miliarde euro), din care finanțarea FEDR solicitată a reprezentat 43,49 miliarde lei (echivalentul a 9,84 miliarde euro).
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2013, numărul proiectelor depuse a crescut cu 7,42%, valoarea totală a proiectelor a crescut cu 5,44% și valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut cu 5,24%.

Proiecte aprobate:

- În urma procesului de evaluare și selecție a proiectelor, numărul total al proiectelor aprobate pentru finanțare a fost de 8.240 de proiecte, în valoare totală de aproximativ 39,7 miliarde lei (echivalentul a 8,9 miliarde euro), din care finanțarea FEDR solicitată a reprezentat 16,19 miliarde lei (echivalentul a 3,66 miliarde euro). Valoarea FEDR solicitată la finanțare, aferentă proiectelor aprobate până la sfârșitul anului 2014 (cumulat) reprezintă cca 144% din total FEDR alocat programului.
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2013, numărul proiectelor aprobate a crescut cu 20,86%, valoarea totală a proiectelor aprobate a crescut cu 15,32%, și valoarea finanțării din FEDR, a crescut cu 20,65%.

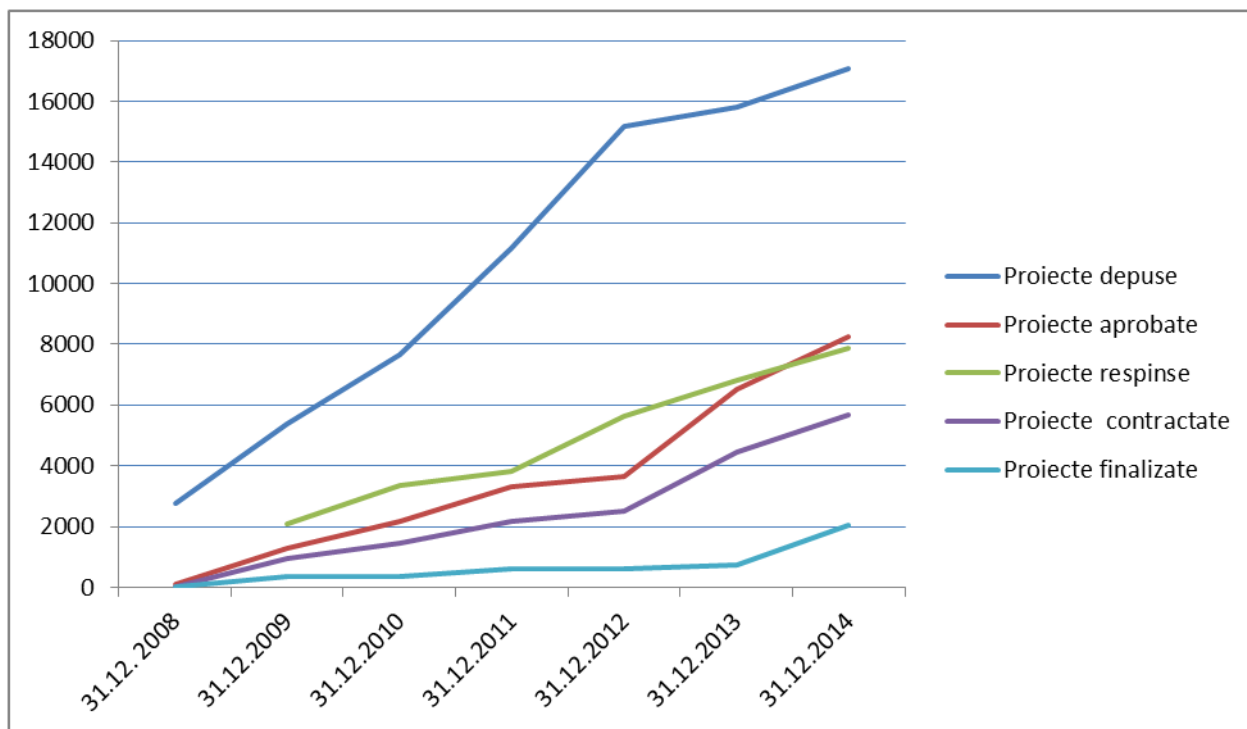
Contracte / Decizii de finanțare semnate cu beneficiarii:

- Numărul total al proiectelor contractate pentru finanțare a fost de 6.117, în valoare totală de cca. 7,07 miliarde euro (din care 6.033 de contracte în cadrul axelor prioritare 1-4);
- La sfârșitul anului 2014, numărul total al contractelor din cadrul programului, din care s-au scăzut rezilierile și renunțările, a fost de 5.075 (la care s-au adăugat 84 de decizii de finanțare în cadrul axei prioritare 5), valoarea FEDR pentru contractele în vigoare¹ la sfârșitul anului 2014 reprezentând 115,9%, raportat la alocarea 2007-2013. La sfârșitul anului 2014 erau în implementare 2.268 de proiecte (44,68% din totalul contractelor în vigoare). Peste 55% dintre contractele în vigoare au fost finalizate².

¹ Fără contractele reziliate sau renunțări

² Fără axa prioritară 5

Figura 2.1.a- Progresul anual în implementarea POS CCE (numeric)



Plăți către beneficiari:

- Plățile către beneficiari, reprezentând prefinanțări și rambursări efectuate de AM până la 31 decembrie 2014 totalizează 7,12 miliarde lei (echivalentul a 1,61 miliarde euro), din care 5,99 miliarde lei reprezintă FEDR (echivalentul a 1,355 miliarde euro).
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2013, volumul total al plăților către beneficiari a crescut cu 50,84 %, ceea ce arată efortul susținut al instituțiilor implicate în managementul programului pentru accelerarea absorbției fondurilor.
- Valoarea finanțării din FEDR (cumulând prefinanțarea și contribuția UE), în cadrul plăților totale (cumulate) efectuate către beneficiari, reprezintă 59,38 % raportat la alocarea 2007-2013. De la lansarea POS CCE și până la 31 decembrie 2014, s-a primit de la CE un avans de 229,80 milioane Euro, reprezentând 9% din alocarea totală din FEDR.
- Valoarea totală a sumelor rambursate de CE (cumulat la sfârșitul anului 2014) a fost de 1,249 miliarde euro. Față de 31 decembrie 2013, valoarea plăților rambursate de CE a crescut de circa 3 ori.

2.1.1 Informații asupra progresului fizic al POS CCE

Indicatorii cheie (core indicators), la nivelul programului operațional, sunt prezentați în tabelul de mai jos, tabel care conține și informații privind progresele efectuate în punerea în aplicare a programului operațional:

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Număr de proiecte de sprijinire a investițiilor directe în IMM ³⁾	Realizat	-	-	445	689	867	1253	1928	2898	-	2898
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	2.000	2.000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de muncă nou create-investiții IMM sector productiv: -femei -bărbați (număr)	Realizat	0	0	64	1028	1593	1744	7538	13228	-	13228
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	21900	21900
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de muncă nou create-(număr)*	Realizat	-	-	64	1640	2713	3323	15454	21646	-	21646
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	23.000	23000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Proiecte realizate în parteneriat de institutii de C&D si intreprinderi (număr)	Realizat	-	-	0	26	32	39	44	41	-	41
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	200	200
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Proiecte de C&D (număr)	Realizat	-	-	80	271	338	370	531	569	-	569
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	600	600
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Întreprinderi start-up dezvoltate (număr)	Realizat	-	-	5	7	42	60	106	101	0	101
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de munca nou create – proiecte de C&D (număr)	Realizat	-	-	5	262	345	617	1042	1160	-	1160
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	500	500
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Proiecte TIC (număr)	Realizat	-	-	168	237	481	580	1617	1744	-	1744
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	1400	1400
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Populația adițională care are acces la rețele de broadband - infrastructura de comunicații electronice (număr)	Realizat	-	-	0	0	0	0	0	-	-	0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	300.000	300.000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Proiecte pentru valorificarea resurselor regenerabile de energie (număr)	Realizat	-	-	12	14	14	33	82	71	-	71
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	51	51
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

³ Echivalent cu indicatorul "IMM asistate financiar-investiții IMM sector productiv"

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Proiecte pentru îmbunătățirea calității aerului (număr)	Realizat	-	-	0	0	1	1	1	1		1
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Capacitatea energetică suplimentară instalată-sector RRE (MW) -Electric -Termic	Realizat	-	-	0	85,2	99,2	275,2	402,1	531,5		531,5
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	340	340
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹Ținta este pentru toată perioada de programare
*Indicatorul „Locuri de muncă nou create-(număr)” exprimă numărul total al locurilor de muncă create la nivelul programului

Analiza stadiului de realizare a indicatorilor cheie conduce la următoarele concluzii:

- La sfârșitul anului 2014 existau indicatori care depășeau ținta asumată; aceștia fiind: “Număr de proiecte de sprijinire a investițiilor directe în IMM”; „Număr de întreprinderi start-up dezvoltate”; „ Locuri de muncă nou create – proiecte de C&D”; „Număr de proiecte TIC”. De asemenea, valorile realizate ale indicatorilor vizând „Proiecte pentru valorificarea resurselor regenerabile de energie” și “Capacitatea energetică suplimentară instalată - sector RRE” au depășit deja țintele stabilite pentru anul 2015 cu un procent de circa 60% pentru „Proiecte pentru valorificarea resurselor regenerabile de energie” și circa 18% pentru “Capacitatea energetică suplimentară instalată - sector RRE”;
- La sfârșitul anului 2014 existau indicatori care aveau un grad de realizare de peste 90% (unii cu șanse mari de realizare având în vedere stadiul de implementare a proiectelor), precum “Locuri de muncă nou create”;
- Anul 2014 a fost concentrat cu precădere pe implementarea și finalizarea proiectelor pentru care exista un contract de finanțare. Având în vedere numărul contractelor de finanțare în vigoare la 31 decembrie 2014⁴ dar și situația lansărilor apelurilor de proiecte din 2014 (în urma cărora va mai rezulta un număr de contracte), este puțin probabilă atingerea 100% a țintei asumate pentru unii indicatori precum „Locuri de muncă nou create investiții IMM sector productiv(număr)”, „Proiecte pentru îmbunătățirea calității aerului (număr)”, „Proiecte pentru valorificarea resurselor regenerabile de energie (număr)”;
- Progresul înregistrat de indicatorii vizați prin POS CCE, pe cele 4 axe prioritare de intervenție directă (fără Axa prioritară 5) este diferit, iar interpretarea succesului sau eșecului în atingerea unor indicatori trebuie realizată ținând cont de condițiile specifice fiecărui domeniu major de intervenție și contextului economic – social în care au acționat beneficiarii intervențiilor. Axa prioritară cu situația cea mai apropiată de nivelul planificat este Axa prioritară 2 – Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare pentru competitivitate, care a avut drept obiectiv principal creșterea capacității de C-D, stimularea cooperării dintre instituțiile de CDI și întreprinderi și creșterea accesului întreprinderilor la CDI. Însă chiar și în cadrul aceste axe prioritare, unde s-au înregistrat, în cadrul apelurilor lansate, proiecte de o foarte bună calitate, există indicatori care se află în imposibilitate de a fi atinși – cum ar fi „Proiecte realizate în parteneriat de instituții C&D și întreprinderi” (nivel de realizare de 20.5%) – ceea ce arată, pe de o parte, dificultatea susținerii de către IMM-uri a activităților de C&D, iar pe de altă parte, dificultatea realizării parteneriatelor între două tipuri de organizații diferite ca orientare. Axa prioritară cu cea mai dificilă situație în ceea ce privește îndeplinirea indicatorilor preconizați este Axa Prioritară 4: Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice, unde majoritatea indicatorilor acestei axe prioritare prezintă un risc ridicat de a nu fi atinși (9 din 15).

⁴ Prin contracte în vigoare înțelegând contractele de finanțare aflate în diferite stadii de execuție din care s-au eliminat contractele reziliate sau contractele la care beneficiarii de finanțare au renunțat

Axele prioritare 1 - Dezvoltarea unui sistem inovativ și ecoeficient de producție și 3 – Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectorul public și privat au o situație medie în atingerea indicatorilor preconizați (pentru unii se constată îndeplinirea și chiar depășirea nivelului planificat în timp ce la alți indicatori se poate considera dificilă atingerea țintelor, după cum se poate vedea la capitolul 3 – Implementarea POS CCE pe axe prioritare, secțiunea Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate);

- Printre motivele neatingerii indicatorilor, și, implicit, a diminuării impactului intervențiilor POS CCE, se numără:
 - contextul economic și social dificil în care s-au realizat intervențiile programului, ceea ce a condus la neangajarea potențialilor beneficiari în propuneri de proiecte sau la rezilierea contractelor deja semnate (pentru unele apeluri, s-a ajuns la aproximativ 15% grad de reziliere, ceea ce poate afecta major demersul respectiv, atunci când apelurile au fost declarate încheiate);
 - preferința beneficiarilor pentru măsurile intensive (modernizare tehnologică) față de măsurile extensive (noi capacități, sisteme instalate);
 - dezinteresul pentru anumite tipuri de colaborări, în condițiile unei vizibilități reduse a avantajelor parteneriatelor (este cazul proiectelor realizate în parteneriat de instituții C&D și întreprinderi, poli de competitivitate).
- În ceea ce privește indicatorul “Populația adițională care are acces la rețele de broadband - infrastructura de comunicații electronice (număr)”, prin aprobarea proiectului major Ro-NET se așteaptă ca la sfârșitul perioadei de menținere a investiției (5 ani după finalizarea proiectului) să se atingă o țintă de 398.728 de utilizatori. De asemenea, se estimează că prin realizarea indicatorilor de proiect, acest proiect major va contribui la atingerea țintelor estimate și pentru unii indicatori de rezultat ai axei prioritare 3 (număr de localități nedeservite care vor fi acoperite prin implementarea rețelei Internet broadband, numărul punctelor de acces la Internet broadband, număr de IMM-uri din localități nedeservite, care vor fi conectate prin implementarea acestui proiect).

Pentru trei dintre indicatori: Proiecte realizate în parteneriat de instituții de C&D și întreprinderi (număr), Întreprinderi start-up dezvoltate (număr) și Proiecte pentru valorificarea resurselor regenerabile de energie (număr), aferenți axelor prioritare II și IV, s-a înregistrat o scădere cauzată de rezilierile de contracte de finanțare semnate.

2.1.2. Informații financiare

În conformitate cu prevederile Deciziei Comisiei C(2014) 363 de modificare a Deciziei C(2007) 3472, valoarea maximă a asistenței din partea FEDR acordată în cadrul programului operațional conform calculelor bazate pe totalul cheltuielilor publice eligibile, este stabilită la 2.536.646.054 euro și rata maximă de cofinanțare este stabilită la 86%.

Situația utilizării resurselor financiare alocate POS CCE, la 31.12.2014, așa cum reiese din aplicația de plată nr. 25 transmisă către Comisia Europeană în decembrie 2014, este prezentată în tabelul de mai jos:

-EURO-

Axa prioritară	Finanțarea totală a programului operațional (FEDR și contribuție națională)	Baza de calcul a contribuției UE (cost public sau total)	Suma totală a cheltuielilor eligibile certificate plătite de beneficiari*	Contribuția publică corespunzătoare **	Rată de execuție (%)
	<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e=c/a daca T sau e= d/a daca P</i>
Axa prioritară 1	1.075.739.625,00	P	1.101.668.449,84	700.413.216,85	65,11
Din care cheltuieli de tip FSE	-	-	-	-	-
Din care cheltuieli de tip FEDR	1.075.739.625,00	P	1.101.668.449,84	700.413.216,85	65,11
cheltuieli pentru regiuni care nu beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
cheltuieli pentru regiunile care beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
Axa prioritară 2	711.830.736,00	P	510.186.420,59	449.742.273,43	63,18
Din care cheltuieli de tip FSE	-	-	-	-	-
Din care cheltuieli de tip FEDR	711.830.736,00	P	510.186.420,59	449.742.273,43	63,18
cheltuieli pentru regiuni care nu beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
cheltuieli pentru regiunile care beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
Axa prioritară 3	459.074.840,00	P	154.094.902,49	141.631.973,67	30,85
Din care cheltuieli de tip FSE	-	-	-	-	-
Din care cheltuieli de tip FEDR	459.074.840,00	P	154.094.902,49	141.631.973,67	30,85
cheltuieli pentru regiuni care nu beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
cheltuieli pentru regiunile care beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-

Axa prioritară	Finanțarea totală a programului operațional (FEDR și contribuție națională)	Baza de calcul a contribuției UE (cost public sau total)	Suma totală a cheltuielilor eligibile certificate plătite de beneficiari*	Contribuția publică corespunzătoare **	Rată de execuție (%)
Axa prioritară 4	672.290.916,00	P	428.570.747,65	230.949.748,29	34,35
Din care cheltuieli de tip FSE	-	-	-	-	-
Din care cheltuieli de tip FEDR	672.290.916,00		428.570.747,65	230.949.748,29	34,35
cheltuieli pentru regiuni care nu beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
cheltuieli pentru regiunile care beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
Axa prioritară 5	65.353.358,00	P	13.350.564,88	13.350.564,88	20,43
Din care cheltuieli de tip FSE	-	-	-	-	-
Din care cheltuieli de tip FEDR	65.353.358,00	P	13.350.564,88	13.350.564,88	20,43
cheltuieli pentru regiuni care nu beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
cheltuieli pentru regiunile care beneficiază de un sprijin de tranziție	-	-	-	-	-
Total General	2.984.289.475,00		2.207.871.085,46	1.536.087.777,13	51,47

*Suma totală eligibilă este reprezentată de contribuția publică (FEDR+BS) și cea privată (a beneficiarului)

**Contribuția publică face referire la cuantumul FEDR+BS

Situația cererilor de rambursare înregistrate și autorizate la nivelul AM în anul 2014, ca număr de CR și valoare este următoarea:

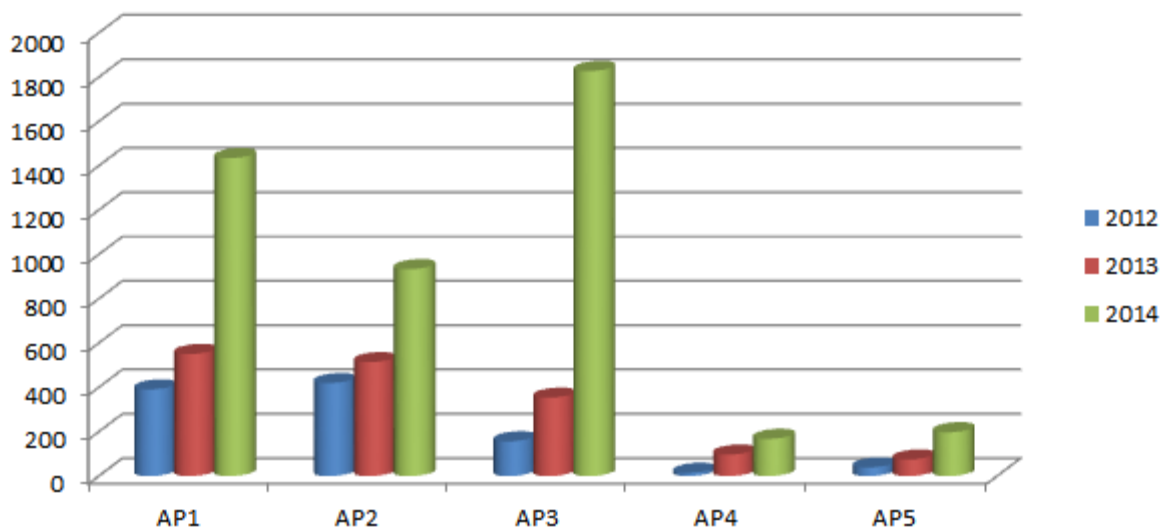
- LEI-

AP	Nr cereri înregistrate în 2014	Valoare eligibilă solicitată la rambursare 2014	Nr cereri autorizate în 2014	Valoare eligibilă autorizată 2014
1	1728	1,708,879,234.15	1435	1,487,942,686.11
2	900	824,899,987.81	934	828,744,189.51
3	2090	601,389,206.15	1828	536,909,189.26
4	169	872,594,469.57	168	937,588,338.56
5	174	43,661,437.86	198	46,433,588.63
Total	5061	4,051,424,335.54	4563	3,837,617,992.07

Numărul total al cererilor de rambursare înregistrate la AM POSCCE pentru cele 5 axe prioritare a crescut de aproape de 4 ori la sfârșitul anului 2014 față de sfârșitul anului 2013, creșteri substanțiale fiind înregistrate pentru AP1, AP3 și AP 5.

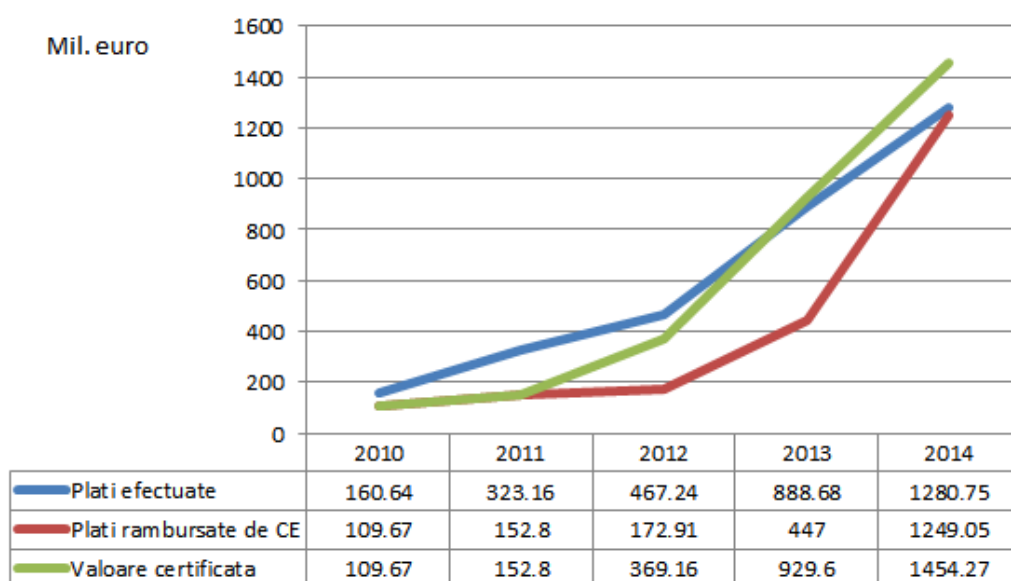
Din evoluția numărului de cereri de rambursare verificate și autorizate în cadrul programului în perioada 2012-2014, se poate constata efortul depus la nivelul instituțiilor implicate în managementul programului pentru verificarea și autorizarea cererilor de rambursare, dar și efectele simplificării mecanismului de decontare, acest lucru fiind reflectat corespunzător în valoarea totală a sumelor rambursate de CE în anul 2014 (față de 31 decembrie 2013, valoarea plăților rambursate de CE a crescut de circa 3 ori).

Figura 2.1.c Progresul autorizării cererilor de rambursare, pe axe prioritare (numeric)



Totodată, anul 2014 a marcat un an în care plățile efectuate către beneficiari dar și valoarea certificată a plăților au crescut de cca. 2 ori față de nivelul anului 2013.

Figura 2.1.2 b Progresul plăților în cadrul programului



În cadrul POS CCE nu se aplică finanțarea încrucișată FEDR – FSE.

**STADIUL ÎNDEPLINIRII REGULII N+3/N+2
LA 31 DECEMBRIE 2014**

- Mil EURO -

Alocare UE*						Avans CE 2007- 2014**	Declarații de cheltuieli transmise la CE 2007- 2014**	Total avans + Declarații de cheltuieli 2007- 2014**	Risc n+3/2	
2008	2009	2010	2011	2012	2013				2015***	31/03/ 2017
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9=7+8</i>	<i>10</i>	<i>11</i>
223,25	375,80	514,05	535,67	464,23	423,65	229,80	1.454,3	1.684,18	428,84	1.082,37

* În conformitate cu prevederile Regulamentului (EU) nr. 539/2010

** Sume cumulate la 31 decembrie 2014

*** Luând în calcul valoarea declarațiilor de cheltuieli transmise la CE până la finalul lunii iunie 2015 (70 mil. EURO) și suma estimată de AM POS CCE pentru ultimele cereri de plată intermediare ce pot fi trimise până la 30 iunie 2016, conform capitolului 4.2 din Anexa I a Deciziei Comisiei 2771/2015 de modificare a Deciziei 1573/2013 privind aprobarea orientărilor referitoare la închiderea programelor operaționale, riscul de dezangajare pentru anul 2015 a fost deja eliminat și se previzionează eliminarea acestuia și pentru anul 2016.

Pentru accelerarea absorbției, s-au implementat o serie de măsuri încă din anul 2014. Acestea au constat în delegarea de atribuții către ADR-uri pentru gestionarea operațiunii 3.1.1 din cadrul AP 3, accelerarea finalizării evaluării propunerilor de proiecte depuse în cadrul ultimelor apeluri lansate în 2014 și/sau rămase de evaluat din 2013, contractarea rapidă a proiectelor aprobate pentru finanțare, contractarea de proiecte din lista de rezervă (investiții mari în cadrul AP 1), procesarea cu celeritate a cererilor de rambursare/plată primite de la beneficiari, analiza economiilor rezultate și propunerea de realocare a sumelor între operațiuni și/sau către axele prioritare unde se pot cheltui eficient, cu impact dovedit în economie.

2.1.3. Informații privind defalcarea utilizării fondurilor pe categorii

Pentru perioada raportată, defalcarea fondurilor pe cele 5 categorii se prezintă astfel:

A) Temă prioritară

milioane euro - FEDR

Cod	Descriere Cod	Alocare 2007- 2013	Contracte semnate 2007-2014	
			valoare	%
1	2	3	4	5= 4x100/3
01	Activități CDI în centre de cercetare	79,223	46,372	58,534
02	Infrastructura CDI	374,635	644,736	172,097
04	Sprîjin pentru CDI în IMM	18,400	16,434	89,314
05	Servicii suport avansate pentru firme și grupuri de firme	64,829	53,100	81,908
06	Sprîjin pentru IMM pentru produse și procese eco eficiente	556,832	540,978	97,153
07	Investiții în firme direct legate de cercetare și inovare (tehnologii inovative, înființarea de firme de către universități, centre și firme CD existente)	134,648	148,305	110,143
08	Alte investiții in firme	228,83	229,483	100,285
09	Alte masuri pentru stimularea cercetării, inovării și antreprenoriatului in IMM-uri	146,045	157,522	107,859
10	Infrastructura de comunicații electronice (inclusiv rețele broadband)	99,886	336,385	336,770
13	Servicii și aplicații pentru cetățeni (e-sănătate, e-guvernare, e-learning, etc)	156,512	64,181	41,007
14	Servicii și aplicații destinate IMM (comerț electronic, educație și formare, marketing)	93,827	64,181	68,403
15	Alte măsuri pentru îmbunătățirea accesului și utilizării eficiente a TIC de către IMM	29,429	12,119	41,181
33	Electricitate (412 transport)	51,360	59,299	115,458
34	Electricitate (TEN-E)	13,843	0	0
35	Gaze naturale (412 distribuție)	25,266	35,810	141,73
37	Petrol	0	0	0
39	Energie regenerabilă: eoliană	350,556	411,699	117,442
40	Energie regenerabilă: solară			
41	Energie regenerabilă: biomasă			
42	Energie regenerabilă: hidroelectrică, geotermală ș.a.			
43	Eficiență energetică, co-generare, management energetic	63,508	64,366	101,350
48	Prevenirea și controlul integrat al poluării	0	21,079	0
85	Pregătire, implementare, monitorizare și control	31,860	44,826	140,699
86	Evaluare și studii; informare și comunicare	17,155	4,289	24,999
	TOTAL	2.536,644	2.955,164	116,499

Valorile reprezentând alocările 2007-2013 pe coduri ale temelor prioritare au fost actualizate în urma realocărilor între axele prioritare ale programului, aprobate de CM POS CCE prin Deciziile din iunie, august și noiembrie 2013 și de Comisia Europeană prin Decizia C(2014) 363 din 27.01.2014 privind valoarea maximă a finanțării din partea FEDR acordată în cadrul programului operațional.

Din analiza contractării fondurilor pe teme prioritare se constată că, în continuare, codul 34 și codul 37 nu vor avea un grad de absorbție satisfăcător, acest aspect fiind analizat în perspectiva realocărilor și modificărilor de indicatori ai AP 4.

Codul 48 pentru operațiunea de investiții la Instalații Mari de Ardere, a fost influențat de aprobarea proiectului „Instalație comună de desulfurare gaze de ardere blocurile 1 și 2, S.E. Craiova II”, așteptându-se realizarea unui grad ridicat de absorbție. Se constată o creștere semnificativă pentru codurile 14 și 15 față de situația la sfârșitul anului 2013.

B) Forma de finanțare

milioane euro - FEDR

Cod	Descriere Cod	Alocare 2007-2013	Contracte semnate 2007-2014	
		-valoare-	-valoare-	%
01	Asistență nerambursabilă	2.407,644	2.841,164	118
02	Asistență (împrumut, suvenționarea dobânzii, garanții)	120	105	87,5
03	Capital de risc (participație, fond capital de risc)	9	9	100,00
	TOTAL	2536,644	2955,164	116

C) Tipul teritoriului

milioane euro - FEDR

Cod	Descriere Cod	Alocare 2007-2013	Contracte semnate 2007-2014	
		-valoare-	-valoare-	%
00	Nu se aplică	-	-	-

D) Activitatea economică

milioane euro - FEDR

Cod	Descriere Cod	Alocare 2007-2013	Contracte semnate 2007-2014	
		-valoare-	-valoare-	%
00	Nu se aplică	-	-	-

E) Locația

milioane euro - FEDR

Cod	Descriere Cod	Alocare 2007-2013	Contracte semnate 2007-2014	
		-valoare-	-valoare-	%
Ro	România	2536,644	2955,164	116

2.1.4 Finanțare pe grupuri țintă

Nu este cazul

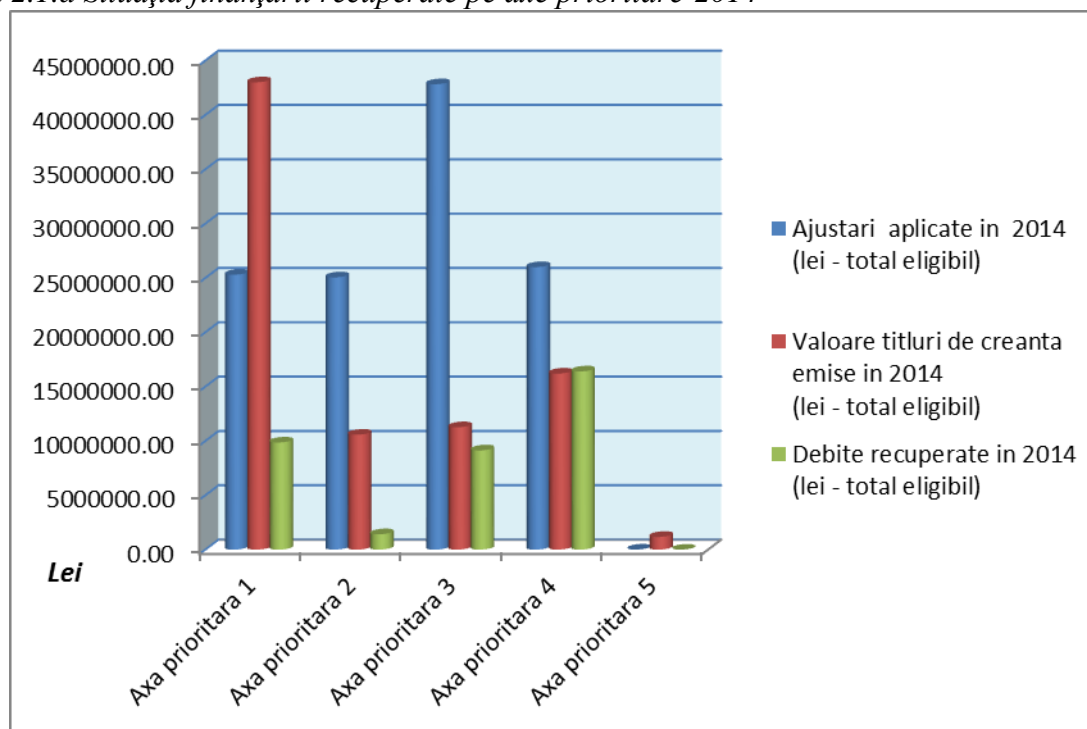
2.1.5. Finanțare recuperată sau reutilizată

În anul 2014, ajustările rezultate ca urmare a constatării unor nereguli sau ca urmare a unor erori, apărute în procesul de verificare și autorizare a cererilor de rambursare, la nivelul OI/AM a fost de cca. 119 milioane lei (echivalentul a 26 milioane euro).

Valoarea totală a titlurilor de creanță emise în anul 2014 a fost de 82,23 milioane lei (echivalentul a 18,34 milioane euro).

Valoarea totală a debitelor recuperate în anul 2014 a fost de 36,81 milioane lei (echivalentul a 8,21 milioane euro), în creștere cu 25,4% față de valoarea debitelor recuperate (încasate) în anul 2013.

Figura 2.1.d Situația finanțării recuperate pe axe prioritare-2014



Din valoarea totală a titlurilor de creanță emise în cadrul programului, au fost recuperate cca. 50 mil.lei (34,46%), în creștere cu 43% față de anul 2013. Diferența nerecuperată se datorează în principal contestațiilor în instanță iar până la soluționarea și pronunțarea în instanță, aceste debite nu pot fi încă efectiv recuperate.

Din totalul de 155 titluri de creanță rămase de recuperat, 38 de titluri (în valoare de 17,7 milioane lei) au fost transmise către ANAF pentru executare silită, restul aflându-se în etapa de soluționare a contestației ori în etapa de pronunțare în instanță.

În anul 2014, Serviciul de Control și Soluționare Contestații din cadrul AM POS CCE a realizat 140 verificări la fața locului efectuate la beneficiarii care au depus ultima cerere de rambursare, a soluționat 280 suspiciuni de neregulă prin titluri de creanță și a emis 32 decizii de soluționări contestații formulate împotriva titlurilor de creanță.

2.1.6. Analiză calitativă

Din datele sintetice prezentate, se poate constata că, în anul 2014 s-a accelerat finalizarea contractării proiectelor care au fost depuse în urma ultimelor apeluri de proiecte lansate, astfel, în anul 2014 constatându-se o creștere semnificativă a numărului total de proiecte din cadrul POS CCE.

Din numărul total de proiecte contractate, fără a lua în calcul contractele de finanțare în vigoare și cele reziliate, numărul total de contracte de finanțare finalizate (cumulat) este de 2.808.

Pentru proiectele contractate în urma ultimelor apeluri de proiecte, dar și pentru cele contractate din lista de rezerva (din economii), în vederea optimizării utilizării fondurilor europene alocate perioadei 2007-2013, organismele implicate în implementarea POS CCE vor asigura o monitorizare strictă privind riscul de nefinalizare datorat perioadei rămase de implementare.

Totodată, se va analiza posibilitatea fazării proiectelor, în conformitate cu prevederile Deciziei CE de amendare a deciziei CE (C2103) 1573 privind aprobarea liniilor directe de închidere a programelor operaționale adoptate pentru asistență financiară din FEDR, FSE, FC (2007-2013), astfel încât proiectele care nu pot fi finalizate la sfârșitul perioadei de eligibilitate să poată fi finanțate în perioada 2014-2020 (cu îndeplinirea condițiilor de eligibilitate impuse pentru noua perioadă de programare).

Realocările efectuate în 2014 în cadrul programului și analiza gradului de realizare a indicatorilor vor sta la baza justificării și eventualei modificări de ținte și de alocări ale POS CCE, estimat a fi efectuate în cursul anului 2015.

În anul 2014, s-au identificat soluții pentru urgentarea procesării cererilor de rambursare și plată (ex: adoptarea mecanismului cererilor de plată, informarea și comunicarea cu beneficiarii), fapt reflectat pozitiv în situația la 2014 a ratei de execuție a programului care a crescut cu 70% față de sfârșitul anului 2013.

Impactul POS CCE

Studierea la nivel macro a implementării efective a POS CCE reprezintă un pas esențial pentru înțelegerea impactului acestuia la nivel național, regional și local. De asemenea, ilustrarea comparativă a județelor și regiunilor de dezvoltare bazată pe dimensiuni, precum număr de proiecte contractate, categorii de proiecte, bugete cumulate, axe prioritare accesate sau fonduri nerambursabile contractate, are rolul de a indica tendințe și deosebiri în ceea ce privește implementarea POS CCE la nivelul diferitelor arii geografice administrative. Analiza se referă doar la proiectele finanțate și finalizate până la finalul lui 2014.

Analiza descriptivă și comparativă a relevat o serie de concluzii principale, precum:

- proiectele cu bugete de dimensiuni mari (peste 1,6 Mil. Lei) constituie 90,5% din bugetul cumulat al proiectelor POS CCE finalizate în perioada 2007-2014; ele acoperă 99,8% din bugetul total cumulat al proiectelor din Axa Prioritară 4 (AP4) și între 74%-93% în cazul celorlalte patru axe;
- Axa Prioritară 1 (AP1) cuprinde cele mai multe proiecte (50% din total) și cel mai mare buget cumulat (7.246 Mil. Lei; 50% din total), iar AP3 ocupă locul doi ca număr de proiecte (35% din total), dar poziția a patra ca buget cumulat (1.660 Mil. Lei, doar 11% din total);
- în regiunile Sud și Sud-Vest au fost finanțate de 2,5 ori mai multe proiecte mari decât mici;
- regiunea Sud-Vest înregistrează cel mai mic număr de proiecte (6,5% din total POS CCE) și cel mai mic buget cumulat (7,2% din total POS CCE), urmată de regiunile Vest și Sud-Est;
- București-Ilfov conduce detașat clasamentele ca număr de proiecte, dar mai ales ca bugete cumulate și fonduri nerambursabile atrase (de 2-5 ori mai mult decât alte regiuni);
- la nivel național, proiectele POS CCE au avut un buget total pe cap de locuitor de aproximativ 750 de lei și au atras fonduri nerambursabile de aproximativ 390 de lei pe cap de locuitor; cele mai scăzute valori pe cap de locuitor sunt înregistrate în regiunea Nord-Est (400 lei buget total, respectiv 210 lei fonduri nerambursabile), iar cele mai ridicate în București-Ilfov (1.740 lei, respectiv 1.000 lei);
- în mai multe regiuni se înregistrează un vârf al bugetelor anuale contractate în 2011, determinat de evoluția finanțărilor pe AP1, iar în regiuni unde au fost contractate proiecte cu bugete cumulate mari pe AP2 și AP4 apar creșteri semnificative în anii 2009, 2012 și 2013;
- există discrepanțe semnificative între județe atât în privința numărului de proiecte finanțate, cât mai ales a fondurilor nerambursabile atrase: în afară de București, primele 9 județe în topul

cheltuielilor nerambursabile cumulate au atras între 206 – 449 Mil. Lei fiecare (București conduce clasamentul cu 2.110 Mil. Lei), iar ultimele 10 între 7 – 47 Mil. Lei (Figura 2.1.6 a.);

- în clasamentul bazat pe sumele nerambursabile atrase, județele din categoria „Ultimele 10” se regăsesc în principal în sudul și estul țării, dar și în regiunea Centru în timp ce „Top 10” pare să fie determinat în primul rând de poziția geografică a unor municipii sau zone industriale importante (Figura 2.1.6.a);

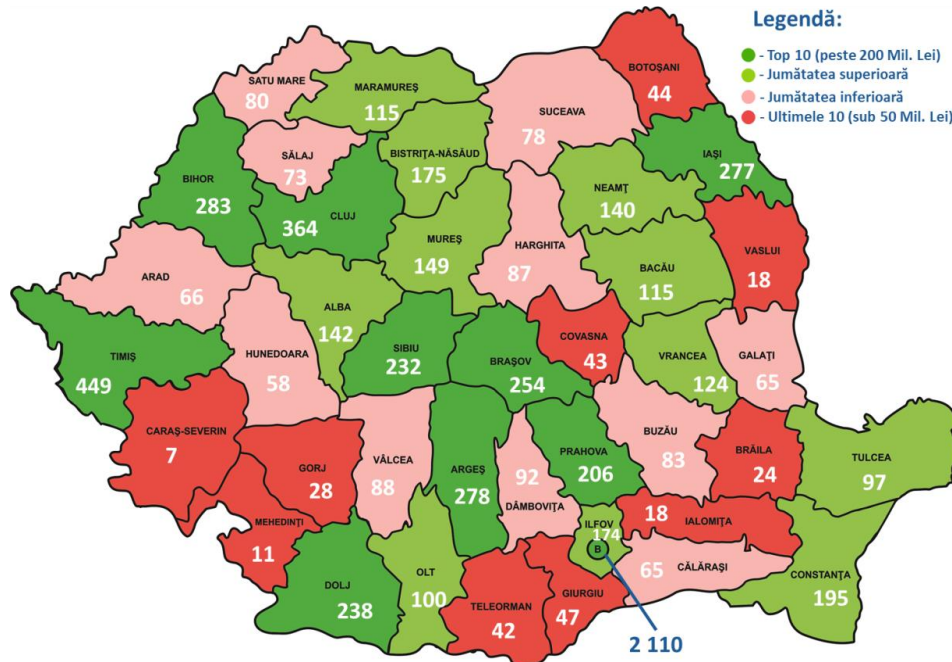


Figura 2.1.6.a) : Clasamentul județelor în funcție cheltuielile nerambursabile cumulate (milioane lei)

- în majoritatea cazurilor din finalul clasamentului, tot proiectele de mari dimensiuni reprezintă principala cale de atragere a finanțării europene, ele acoperind peste trei sferturi din totalul cheltuielilor nerambursabile în cazul a șapte județe; excepții notabile apar în cazul Caraș-Severin, Gorj și Covasna, unde ponderea cumulată a proiectelor mici, dar mai ales medii acoperă peste un sfert din fondurile atrase;
- deși unele județe (ex: Tulcea, Sibiu sau Bistrița-Năsăud), au contractat un număr limitat de proiecte, bugetele medii au fost semnificativ peste media națională, reducând decalajele.

Obiectivele specifice POS CCE au fost operaționalizate prin implementarea a 4 axe prioritare specifice și a uneia orientată către asistența tehnică.

Fiecare din aceste axe a avut un set de indicatori specifici - de realizare, de rezultat, precum și indicatori adiționali. Indicatorii de rezultat sunt cei care reprezintă suportul unei analize directe a impactului intervențiilor POS CCE, dar și informațiile furnizate de indicatorii de realizare și a celor adiționali pot aduce elemente suplimentare în estimarea acestui impact.

O analiză a progresului înregistrat până la data de 31.12.2014 în atingerea acestor indicatori, a riscului de neîndeplinire a anumitor indicatori și a influenței acestei situații asupra impactului intervențiilor POS CCE va fi prezentată în continuare.

Axa prioritară 1 – Un sistem de producție inovativ și eco-eficient

Doar 2 din cei 12 indicatori specifici au fost deja îndepliniți:

- Proiecte de sprijinire a investițiilor directe în IMM (număr) – depășire cu 26.75%
- Întreprinderi mari asistate financiar (număr) – depășire cu 152%
- Foarte aproape de îndeplinire, în limitele acceptate de Decizia 1573/2013 privind aprobarea orientărilor referitoare la închiderea programelor operaționale se află indicatorul *Instrumente financiare dezvoltate (număr)* – la nivelul de 90%.
 - *Locurile de muncă nou create* – indicator extrem de important în cadrul programului, se află la nivelul de 69% grad de îndeplinire, existând premisele atingerii sale în anul 2015, dat fiind

decalajul de timp între realizarea intervenției și definitivarea procesului de selecție și recrutare a resurselor umane în organizație.

- În situație critică (sub 40% nivel de îndeplinire) se află 6 indicatori: IMM asistate financiar – implementare standarde (număr); IMM asistate financiar – acces la noi piețe (număr); IMM certificate - implementare standarde (număr); IMM asistate financiar-achiziție servicii de consultanță (număr); Structuri nou create de sprijinire a afacerilor – Poli de competitivitate (număr); Structuri dezvoltate de sprijinire a afacerilor - clustere (număr).

Axa prioritară 2 – Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare pentru competitivitate

Pentru majoritatea indicatorilor Axei 2, țintele sunt deja atinse (13 indicatori din 18).

Indicatorii cu risc de a nu fi atinși în până la încheierea programului sunt: „*Proiecte realizate în parteneriat de instituții C&D și întreprinderi*” (nivel de realizare de 20.5%);

În ceea ce privește indicatorii „*Proiecte de CDI sprijinite*” și „*Spin-off-uri inovative sprijinite*” aceștia au un nivel de îndeplinire de 95%, încadrându-se în limitele acceptate de Decizia 1573/2013 privind aprobarea orientărilor referitoare la închiderea programelor operaționale.

O situație aparte se înregistrează la indicatorul „*Structuri inovative dezvoltate-poli de excelență*”, care a fost propus spre eliminare ca urmare a sistării finanțării pentru acțiunea corespunzătoare, prin redirectionarea acesteia către proiectul ELI-Nuclear Physics (acesta va putea constitui nucleul dezvoltării unui pol de excelență/zona tehnologică inovativă pe platforma științifică de la Măgurele, județul Ilfov).

Axa Prioritară 3: Tehnologia informației și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public

Indicatorii deja atinși sunt: *Număr de proiecte TIC; ONG conectate la internet broadband- infrastructura de comunicații electronice (număr); Unități/inspectorate școlare conectate la internet broadband - infrastructura de comunicații electronice (număr); Utilizatori de mijloace electronice înregistrați (număr).*

Indicatorii cu risc de a nu fi atinși la finalul perioadei de implementare (sub 5% grad de îndeplinire): *Rețele broadband realizate - infrastructura comunicații electronice (număr); Instituții publice conectate la rețele broadband- infrastructura de comunicații electronice (număr); Populație adițională care are acces la rețele broadband - infrastructura comunicații electronice; IMM care utilizează sisteme informatice de comerț electronic (număr).*

Cu toate acestea, se apreciază că prin aprobarea proiectului major Ro-NET, la sfârșitul perioadei de menținere a investiției (5 ani după finalizarea proiectului) să se atingă o țintă de 398.728 de utilizatori. De asemenea, se estimează că prin realizarea indicatorilor de proiect, acest proiect major va contribui la atingerea țintelor estimate și pentru unii indicatori de rezultat ai axei prioritare 3 (număr de localități nedeservite care vor fi acoperite prin implementarea rețelei Internet broadband, numărul punctelor de acces la Internet broadband, număr de IMM-uri din localități nedeservite, care vor fi conectate prin implementarea acestui proiect).

Axa Prioritară 4: Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice

Valorile indicatorilor de rezultat ca de exemplu „*Locuri de muncă*” și „*Capacitatea energetică suplimentară instalată*” aferente RES, sunt cele asumate de beneficiari prin contractele de finanțare. Majoritatea indicatorilor acestei axe prioritare se află în dificultate de atingere (9 din 15). Un indicator și-a atins deja ținta: *Proiecte pentru valorificarea resurselor regenerabile de energie (număr) – depășire cu 39.2%, iar alți 2 indicatori se află la un nivel ridicat de îndeplinire: Întreprinderi mari asistate financiar - eficiența energetică - sector RRE (număr); Capacitatea energetică suplimentară instalată (MW)- sector RRE / -Electric / -Termic.*

Printre motivele neatingerii indicatorilor la data prezentei raportări se numără:

- contextul economic și social dificil în care s-au realizat intervențiile programului, ceea ce a condus la neangajarea potențialilor beneficiari în propuneri de proiecte sau la rezilierea contractelor deja semnate (pentru unele apeluri, s-a ajuns la aproximativ 15% grad de

reziliere, ceea ce poate afecta major demersul respectiv, atunci când apelurile au fost declarate încheiate);

- preferința beneficiarilor pentru măsurile intensive (modernizare tehnologică) față de măsurile extensive (noi capacități, sisteme instalate);
- dezinteresul pentru anumite tipuri de colaborări, în condițiile unei vizibilități reduse a avantajelor parteneriatelor (este cazul proiectelor realizate în parteneriat de instituții C&D și întreprinderi).

Pentru evaluarea impactului intervențiilor POS CCE asupra competitivității și a creșterii economice a României s-au luat în considerare atât obiectivul general al programului, cât și obiectivele specifice.

Analizele efectuate au arătat că, în ceea ce privește obiectivul general:

- Previziunea productivității României ne arată ca valoare posibilă pentru anul 2015 este de **53,82%** din nivelul UE ceea ce corespunde unei **valori apropiate de valoarea țintă a programului POS CCE de 55%**. În baza tuturor rezultatelor obținute, se poate spune că, sunt 95% șanse ca *ponderea productivității muncii pe persoana ocupată din România în productivitatea muncii pe persoana ocupată din UE să fie cuprinsă în intervalul (50,6%, 57,1%)*. Prin urmare cu o probabilitate de 0,95 cea mai sumbră situație prevede ca productivitatea să fie mai mică cu 4,4% decât nivelul țintă propus prin programul POS CCE.
- Evoluția rangului Indicelui Global de Competitivitate pentru România în perioada 2008-2014-denotă o creștere a competitivității în anul 2009. Apoi, probabil datorită efectelor crizei economice globale, rangul indicelui de competitivitate a înregistrat creșteri până în anul 2013. Efectele finanțării prin programul POS CCE, începute în anul 2008 și dispariția efectelor crizei determină o scădere a rangului indicelui de competitivitate a României, ceea ce evidențiază o creștere considerabilă a competitivității.
- Analiza competitivității pentru România în profil regional arată că cele mai mari valori ale indicatorilor de competitivitate sunt înregistrate în regiunea București-Ilfov, pe care o putem considera ca o valoare extremă în timp ce celelalte regiuni se disting în două grupuri: unul format din NE, SV și S și al doilea format din NV, V, SE și C. Situația de ansamblu prezentată pentru anul 2006 se menține și în anul 2011 și anume: regiunea București-Ilfov poate fi considerată o valoare extremă, o regiune complet diferită de celelalte prin faptul că înregistrează cele mai mari valori ale indicatorilor de competitivitate.

În ceea ce privește obiectivele specifice ale POS CCE, acestea vizează printre altele următoarele: crearea de noi întreprinderi, în special IMM în sectoare productive și al serviciilor pentru afaceri, inovarea proceselor de producție, sprijinirea internaționalizării IMM – urilor pentru a contribui la creșterea cotei de piață, creșterea cheltuielilor interne brute de C&D până la 2% din PIB în anul 2015.

Analizele efectuate au arătat că:

- Numărul total de întreprinderi mici și mijlocii înregistrează un minim în anul 2011 comparativ cu întreprinderile mari care ating un minim în anul 2010.
- Inovația în întreprinderile din România a înregistrat o scădere în perioada 2010-2012, comparativ cu perioada 2008-2010. Conform rapoartelor INSSE (Institutul Național de Statistică) doar 4 din 10 întreprinderi mari și 2 din 10 întreprinderi mici și mijlocii (IMM) au implementat un produs, un proces, o metodă de organizare sau o metodă de marketing noi ori îmbunătățite semnificativ. Sectorul serviciilor este caracterizat de mai puțină inovație. Întreprinderile mari sunt de două ori mai inovatoare decât întreprinderile mici și mijlocii.
- În perioada 2010-2012, întreprinderile mari cu peste 250 salariați și peste, au fost mai inovatoare decât întreprinderile mici și mijlocii cu 10-249 salariați. Din numărul întreprinderilor mari, 40,1% au fost inovatoare, în timp ce din rândul întreprinderilor mici și mijlocii numai 19,8% au fost inovatoare. Față de perioada anterioară 2008-2010, ponderea întreprinderilor

inovatoare mari a înregistrat o scădere cu 16,3%, de la 56,4% în 2008-2010 la 40,1% în 2010-2012.

Aceeași tendință de scădere s-a manifestat și în rândul întreprinderilor mici și mijlocii, când în perioada 2008-2010 de la o pondere de 29,7% IMM-uri inovatoare s-a ajuns la o pondere de numai 19,8%, înregistrându-se o scădere cu 9,9%.

- Exporturile totale ale României înregistrează per ansamblu creșteri în anul 2013 ceea ce ne arată că a crescut atractivitatea internațională a produselor și serviciilor oferite de întreprinderile din România. Dacă în industrie și construcții exporturile sunt realizate în special de întreprinderile mari, în sectorul exporturilor serviciilor de piață prestate pentru întreprinderi primul loc este deținut de IMM-uri.
- Deși se dorește ca în anul 2015 să se atingă ținta de 2% din PIB a cheltuielilor interne brute de cercetare – dezvoltare, datele furnizate de Eurostat pentru România arată că suntem departe de valoarea țintă propusă, iar la nivelul UE se înregistrează, de asemenea, o diferență mare între situația existentă în anul 2013 a ponderii cheltuielilor interne brute de cercetare în PIB de 2,1% și ținta propusă pentru anul 2015, de 3%.

Rezultatele prezentate sunt de tip intermediar, iar un studiu complet va putea fi realizat după încheierea programului, după definitivarea situației indicatorilor propuși spre modificare ca urmare a apariției unor dificultăți obiective în implementarea unor direcții finanțate, impactul putând fi măsurat și interpretat în vederea îmbunătățirii programării intervențiilor viitoare în circa 2-4 ani de la încheierea proiectelor finanțate prin POS CCE.

Rezumatul studiului privind impactul intervențiilor Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” 2007 – 2013 este prezentat în anexa 3.

La nivel macroeconomic, valoarea adăugată a POS CCE se reflectă în creșterea:

- ponderii productivității muncii per persoană ocupată din România în productivitatea per persoană ocupată în UE; dacă la nivelul anului 2008 această pondere era de 49,1% există șanse foarte mari ca ponderea să se apropie de ținta proiectului de 55% în anul 2015.
- ponderii PIB pe persoană ocupată din România în PIB pe persoană ocupată în UE; deși ritmul creșterii acestei ponderi s-a redus în ultimii ani, totuși se înregistrează o creștere de la 48% în anul 2008 la 55% în anul 2013.
- indicelui de competitivitate al României reflectat prin scăderea rangului Indicelui Global de Competitivitate. Rangul indicelui de Competitivitate al României a scăzut de la 76, în anul 2013, la 59, în anul 2014, ceea ce corespunde unei creșteri a competitivității României.
- creșterea exporturilor reale ale întreprinderilor mici, mijlocii și mari în industrie, construcții și servicii. În construcții, exporturile reale ale întreprinderilor mari au crescut de la 188,09 milioane lei în anul 2008 la 340,74 milioane lei în anul 2013 iar exporturile reale ale întreprinderilor mici și mijlocii au crescut de la 111,03 milioane lei în anul 2008 la 224,76 milioane lei în anul 2013. În industrie, exporturile reale ale întreprinderilor mari au crescut de la 52.340,71 milioane lei în anul 2008 la 74.813,58 milioane lei în anul 2013 iar exporturile reale ale întreprinderilor mici și mijlocii au crescut de la 13.819,70 milioane lei în anul 2008 la 17.361,25 milioane lei în anul 2013. În servicii, exporturile reale ale întreprinderilor mari au crescut de la 2.194,88 milioane lei în anul 2008 la 3.583,65 milioane lei în anul 2013, iar exporturile reale ale întreprinderilor mici și mijlocii au crescut de la 3.673,048 milioane lei în anul 2008 la 4.297,23 milioane lei în anul 2013.

De asemenea, valoarea adăugată a POS CCE se reflectă în creșterea indicatorilor de rezultat ai agenților economici beneficiari ai finanțărilor în perioada 2009 – 2014, valori estimate pe baza unui eșantion reprezentativ de 88 de unități, obținut prin eșantionare aleatoare stratificată, astfel:

- Media Sporurilor anuale ale cifrei de a afaceri a fost de 959.243 lei. În consecință, cifra de afaceri a agenților economici beneficiari ai POS CCE a crescut în medie cu 959.243 lei anual;
- Media Sporurilor anuale ale numărului de angajați a fost de 0,71 angajați. În consecință, numărul mediu al angajaților agenților economici beneficiari ai POS CCE a crescut în medie cu 0,71 de angajați anual;
- Valoarea mediană a sporurilor anuale ale productivității muncii a fost de 2.930 lei pe angajat. Astfel, 50% dintre agenții economici beneficiari ai POS CCE au înregistrat o creștere medie a productivității muncii cu 2.930 lei pe angajat;
- Creșterii Bugetului total (de finanțare) cu 1.000 de lei îi corespunde o creștere în medie a Sporului mediu al Cifrei de afaceri cu 159 de lei.

Pentru anul 2015, obiectivul AM POS CCE este evitarea riscului de dezangajare automată, în acest sens, prioritățile anului 2015 fiind centrate pe: procesarea cererilor de rambursare a beneficiarilor, finalizarea contractelor aflate în implementare și cu precadere a celor 3 proiecte majore, utilizarea posibilității de fazare a proiectelor în conformitate cu prevederile ghidului de închidere, precum și creșterea capacității instituționale a AM/OI POS CCE de gestionare a programului, având în vedere modificările survenite în anul 2014.

De asemenea, un obiectiv important pentru anul 2015 este sprijinirea beneficiarilor programului în implementarea cu succes a proiectelor.

Finanțări încrucișate

Nu e cazul

2.2. INFORMAȚII DESPRE CONCORDANȚA CU LEGISLAȚIA COMUNITARĂ

Contribuția la Agenda Lisabona

Nu sunt modificări de principiu.

Dezvoltarea durabilă

Pentru a se conforma cerințelor directivei UE privind Evaluarea Strategică de Mediu (SEA) legat de analiza efectelor semnificative ale programului asupra mediului, s-a elaborat, în cadrul programului, un studiu pentru analiza efectelor semnificative ale programului operațional asupra mediului și gradul de îndeplinire a indicatori de monitorizare specifici.

Studiul a plecat de la Raportul de mediu elaborat în cadrul evaluării SEA ex-ante, prevederile Avizului de mediu nr. 12/02.05.2007, datele cu privire la proiectele finanțate și implementate prin POS CCE în perioada 2007-2014, datele cu privire la evoluția stării factorilor de mediu relevanți și a obiectivelor de mediu stabilite pentru fiecare factor de mediu din strategiile relevante, rapoartele naționale/ județene privind starea mediului, date statistice.

La 31.12.2014, indicatorii relevanți pentru evaluarea impactului de mediu ai POS CCE sunt: reducerea intensității primare a energiei pentru beneficiarii asistați (%), energie produsă din resurse regenerabile pentru beneficiarii asistați (MWh/ an), numărul beneficiarilor care au implementat ISO 14001 și EMAS.

La data de 31.12.2014, situația realizării indicatorilor de mediu relevanți este:

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Reducerea puterii electrice absorbite din sistem MW	Realizat	-	-	0	0	0	0	0	0		0
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	54	54
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Capacitatea energetică suplimentară instalată – sector RRE - Electric - Termic (MW)	Realizat	-	-	0	85,2	99,2 din care: - electric 54,13 - termic 45,07	275,2 din care: - electric 162,54; - termic 112,66	402,1* din care: - electric 325,8 - termic 76,3	331,3* din care: - electric 268,4; - termic 62,9		331,3* din care: - electric 268,4; - termic 62,9
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	340	340
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM asistate financiar-implementare standarde (număr)**	Realizat	0	0	99	179	239	235	230	251		251
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	1500	1500
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* valoare asumată prin contractul de finanțare, din care pentru proiectele finalizate s-a realizat până la 31.12.2014 o **capacitate energetică suplimentară instalată de 110,705 MW.**

** Din cei 251 de beneficiari care au implementat standarde, 44 de beneficiari au implementat proiecte vizând certificarea conform standardului ISO EN 14001, iar 118 beneficiari au implementat certificarea sistemului integrat calitate – mediu. Ceilalți 89 de beneficiari au implementat alte tipuri de standarde.

Efectele pozitive potențiale identificate în cadrul evaluării de mediu ex-ante s-au manifestat în perioada de raportare (2007-2014) prin contribuții la atingerea următoarelor obiective de mediu:

- *Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în cadrul limitelor stabilite de norme legale;*
- *Reducerea impacturilor asupra calității aerului la nivel rural și urban;*
- *Scăderea emisiilor care cauzează schimbări climatice;*
- *Facilitarea producției de energie din sursele regenerabile.*

În perioada 2010 – 2014, prin POS CCE s-au implementat în general proiecte prin care nu se propun instalații mari de ardere sau activități noi IPPC. Unii beneficiari și-au modernizat sau extins instalațiile IPPC existente. Toate instalațiile industriale care pot genera emisii în atmosferă au fost autorizate din punct de vedere al protecției mediului și ACPM monitorizează activitatea acestora. În cazul în care o instalație emite poluanți în atmosferă peste limita admisă, se aplică măsuri urgente de remediere. Din informațiile publice colectate de la ACPM-urile din țară, în perioada 2012 – 2013 nu s-au înregistrat depășiri ale CMA-urilor la poluanții emiși de instalațiile realizate prin POS CCE sau accidente care să conducă la emisii necontrolate.

De asemenea, prin POS CCE s-au finanțat proiecte de producere a energiei din surse regenerabile. La sfârșitul anului 2014, puterea instalată a acestora era de 331,3 MW (sursă eoliană, solară, biomasă, hidro sau geotermală). La o producție medie de 3200 MWh pe an și la un factor de emisie mediu de 0.905 t CO₂/MWh, rezultă o reducere a emisiilor de CO₂ în atmosferă cu 959.444 tone CO₂ pe an. Emisiile naționale de CO₂ sunt de 44.788.000 tone /an (2012), ceea ce înseamnă că POS CCE a contribuit la reducerea emisiilor naționale de CO₂ cu 2.14% prin producere de energie din surse regenerabile.

Prin POS CCE (Op. 1.1.1.) s-au finanțat inclusiv proiecte de re tehnologizare sau extindere a activităților existente. Toate re tehnologizările s-au făcut în scopul eficientizării fluxului tehnologic, conducând, implicit, la minimizarea emisiilor în mediul ambiant (inclusiv în aer).

Proiectul major *Instalație comuna de desulfurare gaze de ardere blocurile 1 și 2, S.E. Craiova II (SMIS 2519)* are ca obiectiv reducerea concentrațiilor emisiilor de SO₂ de la 4000 mg/Nmc la 379 mg/Nmc. La data de 31.12.2014, progresul fizic al proiectului a fost de 55,03%, prin urmare, proiectul neputând fi inclus în evaluare deoarece nu produsese încă efectele pozitive asupra mediului⁵.

O modalitate foarte eficientă de a reduce emisiile în mediu (inclusiv în aer) este ca activitățile să fie certificate cu sisteme de management de mediu. POS CCE a finanțat o operațiune distinctă pentru certificări. În total, 251 beneficiari (inclusiv cei care desfășoară activități industriale) și-au certificat activitatea prin implementarea sistemelor de management de mediu, de calitate sau EMAS.

În condițiile de mai sus și ținând cont de evoluția stării generale a obiectivului de mediu, se apreciază că POS CCE a avut o influență pozitivă asupra calității aerului, în special prin producerea de energie din surse regenerabile în detrimentul metodelor convenționale.

Efectele negative potențiale identificate în cadrul evaluării de mediu ex-ante s-au manifestat într-o măsură redusă și controlabilă (de exemplu ocuparea permanentă de teren), astfel încât nu s-a produs impact negativ semnificativ în perioada de raportare. Obiectivele de mediu stabilite nu au fost afectate semnificativ.

Conform informațiilor colectate din Rapoartele anuale privind starea mediului la nivel județean și național, în perioada de funcționare a proiectelor realizate prin POS CCE nu s-au înregistrat poluări, poluări accidentale, accidente de mediu sau alte evenimente cu repercusiuni asupra mediului (afectarea stării de conservare a ariilor protejate, îmbolnăviri / decese etc.), cauzate de funcționarea proiectelor POS CCE.

Având în vedere stadiul progresului fizic al programului la 31 decembrie 2014 și având în vedere perioadele de durabilitate a investițiilor prevăzute prin regulamentele europene specifice, pentru următoarele perioade de monitorizare, se va continua monitorizarea indicatorilor de mediu și analizarea efectelor programului asupra mediului. Se va acorda de asemenea, atenție colectării, centralizării și analizării indicatorilor privind suprafață din siturile Natura 2000, sau alte arii naturale protejate, ocupată permanent de proiecte (ha), suprafață din terenurile „green” (fond funciar agricol și forestier), ocupată permanent de proiecte (ha), nr de instalații noi de ardere a combustibililor convenționali, cu o putere instalată mai mare de 1 MW (număr), cantitatea de energie (termică și electrică) din surse regenerabile, produsă efectiv prin funcționarea instalațiilor (MWh /an).

Rezumatul studiului privind impactul de mediu pentru Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” 2007 – 2013, este prezentat în Anexa 1.

Egalitatea de șanse și incluziunea socială

Nu sunt modificări de principiu.

Procesul partenerial

⁵ În iunie 2015, progresul fizic al proiectului era deja situat la un procent de 73%, fapt ce conduce la concluzia că în raportarea finală asupra POS CCE se vor putea evalua efectele asupra mediului.

Conform principiului parteneriatului, în cursul anului 2014 au avut loc două reuniuni ale CM POS CCE în data de 25 iunie 2014, respectiv în data de 23 octombrie 2014.

Reuniunea Comitetului de Monitorizare din 25 iunie 2014 a avut în discuție stadiul implementării POS CCE, analizându-se progresul pentru fiecare axa prioritară în parte, riscul dezangajărilor, pregătirea pentru închiderea programului precum și măsurile întreprinse/propuse pentru accelerarea implementării programului. Pentru Axa Prioritară 1 s-a decis semnarea contractelor cu beneficiarii aflați în lista de rezervă, pentru celelalte axe urmând a se efectua analizele necesare. S-au discutat: stadiul implementării inițiativei JEREMIE, progresul și actualizările survenite în schemele de ajutor de stat aplicabile; s-a prezentat și aprobat Raportul Anual de Implementare pentru anul 2013.

Reuniunea Comitetului de Monitorizare din data de 23 octombrie 2014 a adus în discuție stadiul implementării inițiativei JEREMIE, stadiul implementării axelor prioritare, măsurile întreprinse și măsurile care urmează a fi întreprinse pentru accelerarea implementării programului.

De asemenea, s-a aprobat revizuirea propusă pentru planul multianual de evaluare a programului operațional.

În cadrul reuniunii, s-au prezentat și s-au aprobat de către CM etapele necesare demarării implementării Programului Operațional Competitivitate pentru perioada de programare 2014-2020.

Reuniunile CM s-au dovedit a fi o bună ocazie de a aduce la cunoștința membrilor informațiile privind stadiul implementării programului, atât pentru operațiunile gestionate de AM, cât și pentru operațiunile gestionate de OI-uri, la nivelul fiecărei axe prioritare, de a sesiza dificultățile întâmpinate, de a împărtăși concluziile desprinse din implementarea programului și de a-i consulta cu privire la soluțiile aplicabile în viitor în vederea remedierii deficiențelor, pentru accelerarea și sporirea calității implementării.

Pregătirea perioadei de programare 2014-2020

În anul 2014, a fost aprobat prin Decizia de punere în aplicare a Comisiei nr. 10233 din 19.12.2014, Programul Operațional Competitivitate (POC), unul dintre cele 8 programe operaționale prevăzute în Acordul de Parteneriat 2014-2020.

POC se implementează de către Direcția Generală Programe Competitivitate din cadrul Ministerului Fondurilor Europene și cuprinde două axe prioritare, și anume:

- Axa Prioritară 1 - *Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor;*
- Axa Prioritară 2 - *Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă.*

În conformitate cu prevederile HG nr. 1183/2014 privind nominalizarea autorităților implicate în sistemul de management și control al fondurilor europene structurale și de investiții 2014-2020, ANCSI- Organismul Intermediar pentru Cercetare din cadrul Ministerului Educației, Cercetării Științifice și Inovării a fost desemnat pentru gestionarea Axei Prioritare 1 POC 2014-2020, iar Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale din cadrul Ministerului pentru Societatea Informațională a fost desemnat pentru gestionarea Axei Prioritare 2 POC 2014-2020.

În anul 2014, au fost demarate activitățile pregătitoare, în ceea ce privește elaborarea documentelor pentru lansarea apelurilor de proiecte și pregătirea procesului de implementare a POC.

Structura instituțională pentru POC a fost definită prin HG nr. 1183/2014 privind nominalizarea autorităților implicate în sistemul de management și control al fondurilor europene structurale și de investiții 2014-2020.

Pregătirea documentelor necesare lansării efective a operațiunilor a început, de asemenea în 2014 prin elaborarea primelor proiecte pentru schemele de ajutor de stat aplicabile, ghidurile solicitanților și cererile de propuneri de proiecte. În octombrie 2014, au fost publicate în vederea consultării, primele ghiduri ale applicantului pentru Axa Prioritară 1: *Operațiunile privind investiții pentru departamentele de*

CD ale întreprinderilor, Proiecte de investiții pentru instituții publice de CD/universități, Întreprinderi inovatoare de tip start-up și spin-off, Întreprinderi nou înființate inovatoare și Atragerea de personal cu competențe avansate din străinătate.

Concurența și Ajutorul de Stat

În cursul anului 2013, în urma deciziei Comisiei Europene de prelungire a valabilității Regulamentelor CE nr. 800/2008 privind ajutorul de stat și nr.1998/2006 privind aplicarea art. 87 și 88 din TUFEE, corelată cu necesitatea prelungirii perioadei de contractare pentru unele operațiuni POS CCE și după 31 decembrie 2013, s-au modificat ordinele privind aprobarea schemelor de ajutor de stat/de minimis, cu reformularea cuprinsului acestora referitoare la prelungirea perioadei de contractare a proiectelor ce fac obiectul contractelor de finanțare cu beneficiarii POS CCE de la 31 decembrie 2013, la 30 iunie 2014.

În anul 2014, în temeiul Regulamentului CE 651/2014 de declarare a unor anumite categorii de ajutoare compatibile cu piața comună, în aplicarea articolelor 107 și 108 al Tratatului CE și a legislației privind ajutorul de stat la nivel național, s-au modificat unele ordine privind aprobarea schemelor de ajutor de stat/de minimis aplicabile POS CCE astfel:

Schema de ajutor de stat "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de IMM și întreprinderile mari", aferentă Axei prioritare 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient" din cadrul POS CCE s-a modificat cu reformularea cuprinsului cu privire la prelungirea perioadei de contractare a proiectelor ce fac obiectul contractelor de finanțare cu beneficiarii POS CCE. Schema s-a prelungit până la 31 decembrie 2015.

Schema de ajutor de stat "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de întreprinderile mari", aferentă operațiunii 1.1. a) Sprijin pentru modernizarea și consolidarea sistemului productiv prin investiții tangibile și intangibile-întreprinderi mari din cadrul Axei prioritare 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient" a fost prelungită până la 30 iunie 2014.

Schema de *ajutor de minimis*, denumită "Schemă transparentă de ajutor de minimis sub formă de împrumuturi cu subvenție parțială de dobândă", aferentă domeniului major de intervenție 1.2 "Accesul IMM la finanțare" - inițiativa JEREMIE în România, axa prioritară 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice", a fost aprobată prin Ordin MFE 635/23.06.2014, cu valabilitate până la 31 decembrie 2015.

Totodată, în 12.12.2013, s-a emis Decizia CE C(2013) 9306 final privind ajutorul de stat SA.37558 (2013/N) – România prin care Comisia a decis să considere măsura „Proiectul Ro-NET” compatibilă cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE.

În 2014, a fost avizată harta ajutoarelor de stat regionale a României pentru perioada 2014-2020, în conformitate cu Orientările comune privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020.

În 2014 a fost aprobată Ordonanța de urgență nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996 care are ca scop reglementarea procedurilor naționale în materia ajutorului de stat, în vederea aplicării prevederilor art. 106-109 din TFUE, și a legislației secundare adoptate în baza acestora și care stă la baza elaborării schemelor de ajutor de stat aplicabile POC.

Achiziții publice

Achizițiile efectuate de către beneficiarii POS CCE, indiferent dacă aceștia au avut calitatea de autoritate contractantă, aplicând prevederile OUG 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare sau au avut

calitatea de beneficiari privați, aplicând prevederi ale ordinelor specifice, au constituit cea mai mare parte a măsurilor corective întreprinse la nivelul programului, conducând inclusiv la presuspendarea programului în anii anteriori.

În scopul evitării unor asemenea probleme în derularea procedurilor de achiziții și pentru simplificarea acestor proceduri pentru beneficiarii privați, în decursul anului 2013 a fost emis Ordinul nr. 1120/2013 privind procedura simplificată aplicată de beneficiarii privați în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale, obiectivul „Convergență”, precum și în cadrul proiectelor finanțate prin Mecanismele Financiare SEE și Norvegian pentru atribuirea contractelor de furnizare, servicii sau lucrări.

În anul 2014, acest Ordin a fost amendat prin Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 1190/2014, modificarea survenită constând în specificarea și clarificarea situațiilor în care un beneficiar privat poate suplimenta valoarea estimată a unei achiziții în urma elaborării specificațiilor tehnice aferente.

Pe cale de consecință, s-a emis Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 1191/2014 pentru aprobarea Instrucțiunii aferente Ordinului ministrului fondurilor europene nr. 1120/2013 care asigură o interpretare unitară în etapa de verificare a achizițiilor private și răspunde întrebărilor frecvente transmise de beneficiarii privați în legătură cu prevederile Ordinului.

Beneficiarii proiectelor finanțate din POS CCE au responsabilitatea de a urmări și respecta modificările cadrului legal cu privire la atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii și de a aplica prevederile specifice tipului de achiziție derulat.

Verificarea achizițiilor se efectuează în conformitate cu listele de verificare prevăzute de procedura operațională pentru verificarea achizițiilor, a conflictului de interese și a indicilor indicatorilor de fraudă.

Ulterior misiunii de audit DG Regio efectuate în perioada 24-28 noiembrie 2014 a fost transmisă Scrisoarea ARES(2014)4345932/23.12.2014 privind întreruperea plăților intermediare transmise către CE pentru Axa Prioritară III până la implementarea măsurilor corective și preventive recomandate de către CE deoarece au fost identificate deficiențe în ceea ce privește funcționarea sistemului de management și control privind cerința-cheie nr. 4 (verificări de management).

Evaluarea conformității sistemului de management și control al POS CCE

Începând cu data de 1 martie 2014, sistemul de management și control al POS CCE a suferit modificări prin preluarea AM POS CCE de către Ministerul Fondurilor Europene, conform prevederilor OUG nr. 9/2014 pentru aprobarea unor măsuri de eficientizare a sistemului de gestionare a instrumentelor structurale.

Totodată, în perioada martie-aprilie 2014, OI ADR-uri au preluat atribuții delegate de către AM POS CCE privind Axa Prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public, Operațiunea 3.1.1 Sprijinirea accesului la broadband și la serviciile conexe. Delegarea de atribuții s-a realizat prin amendarea Acordului Cadru de Delegare încheiat în 2013.

Astfel, sistemul de management și control pentru POS CCE este format din:

- Autoritatea de Management (AM): Ministerul Fondurilor Europene;
- Organisme intermediare:
 - Agențiile pentru Dezvoltare Regională (cu excepția ADR București Ilfov) pentru
 - Axa Prioritară 1- Un sistem de producție inovativ și eco-eficient, astfel:
 - Operațiunea 1.1.1 Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile - investiții pentru întreprinderi mici și mijlocii;
 - Operațiunea 1.1.2 Sprijin pentru implementarea standardelor internaționale;

- Operațiunea 1.1.3 Sprijin pentru accesul pe noi piețe și internaționalizare; și respectiv
- Operațiunea 1.3.2 Sprijin pentru consultanță acordat IMM-urilor
- Axa Prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public:
 - Operațiunea 3.1.1 Sprijinirea accesului la broadband și la serviciile conexe
 - Ministerul Educației și Cercetării Științifice – ANCSI – Organismul Intermediar pentru Cercetare - pentru axa prioritară 2
 - Ministerul pentru Societatea Informațională- Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale - pentru axa prioritară 3
 - Ministerul Energiei, IMM și Mediul de Afaceri- Organismul Intermediar pentru Energie - pentru axa prioritară 4
- Autoritatea de Certificare și Plată (ACP) din cadrul Ministerului Finanțelor Publice;
- Autoritatea de Audit (AA) din cadrul Curții de Conturi.

Prin Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 1137/11.11.2014, Direcția Generală AM POS CCE a fost reorganizată având următoarea structură organizatorică:

- Compartiment Comunicare și Resurse Umane
- Compartiment Nereguli
- Direcția Coordonare, Evaluare Program și Relații cu OI:
 - Serviciul Coordonare OI
 - Serviciul Coordonare, Evaluare Program și Evaluare Proiecte
- Direcția Implementare Programe
 - Serviciul Monitorizare Proiecte
 - Serviciul Asistență Tehnică
 - Compartiment Contractare și Servicii Juridice
- Direcția Management Financiar
 - Compartiment Management Financiar
 - Compartiment Verificare Achiziții Publice
- Serviciul Unitatea de Plată și Contabilitate
- Compartimentul Declarații de Cheltuieli
- Serviciul Control Soluționare Contestații
 - Compartiment Urmărire și Recuperare Creanțe

Urmare a modificărilor instituționale survenite, s-au modificat manualele de proceduri interne în ceea ce privește actualizarea denumirii ministerului, a compartimentelor AM POS CCE și a relațiilor funcționale cu departamentele suport din cadrul ministerului (juridic, financiar-contabilitate, administrativ), a includerii OI ADR cu atribuții specifice și pentru operațiunea 3.1.1.

Evaluarea conformității Sistemul de management și control al POS CCE a fost întreprinsă în cadrul mai multor misiuni de audit și/sau verificare în cursul anului 2014, astfel:

AM POS CCE a efectuat propria verificare a îndeplinirii de către OI ADR a atribuțiilor delegate. Astfel s-a evaluat conformitatea și funcționarea sistemului de management și control al POS CCE, prin organizarea a 7 misiuni de verificare a îndeplinirii atribuțiilor delegate OI – urilor așa cum prevede și procedura AM.

În perioada septembrie-octombrie au avut loc misiuni de verificare la fața locului la toate OI ADR-uri, concluziile misiunilor subliniind faptul că acestea au capacitatea de a-și îndeplini atribuțiile delegate, fapt pentru care se recomandă menținerea atribuțiilor/funțiilor delegate.

De asemenea, în anul 2014 au fost efectuate misiuni de follow-up ale misiunilor de audit de operațiuni și de sistem realizate de Autoritatea de Audit în perioada 2011-2014. În urma acestor misiuni s-a constatat că peste 84% dintre recomandări erau implementate sau parțial implementate la nivelul sistemului de management și control. Din 9 recomandări formulate la nivelul fostului OI IMM, rămase în monitorizare la Raportul anual de control 2013, doar 3 recomandări au rămas parțial implementate, iar la nivelul celorlalte OI-uri, peste 70% dintre recomandări erau implementate sau parțial implementate.

2.3. PROBLEME IMPORTANTE ÎNREGISTRATE ȘI MĂSURILE ADOPTATE PENTRU REZOLVAREA LOR

Vezi Anexa 4

2.4. MODIFICĂRI ÎN CONTEXTUL IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI OPERAȚIONAL

Modificări legislative

În cursul anului 2014 au avut loc modificări ale cadrului legislativ aplicabil gestionării proiectelor cu finanțare din instrumente structurale care au avut ca scop accelerarea procesului de absorbție a fondurilor europene și clarificarea sau simplificarea unor prevederi legislative aplicabile gestionării proiectelor cu finanțare din instrumente structurale, precum și modificări ale sistemului de implementare a POS CCE astfel:

- Legea nr. 133/2014 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 9/2014 pentru aprobarea unor măsuri de eficientizare a sistemului de gestionare a instrumentelor structurale. Modificările survenite au constat în preluarea de către Ministerul Fondurilor Europene a funcției de autoritate de management în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 1.303/2013, pentru următoarele programe operaționale: Programul operațional "Infrastructura mare", Programul operațional "Competitivitate", Programul operațional "Capital uman", Programul operațional "Asistență tehnică" și Programul operațional "Ajutorarea persoanelor defavorizate".
- Legea nr. 61/2014 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 84/2013 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență. Modificările survenite au constat în impunerea unui termen de 5 zile lucrătoare (de la momentul de la care autoritatea de management dispune de resurse în conturile sale) pentru plata în contul beneficiarilor, a valorii cheltuielilor rambursabile și contravaloarea TVA (atunci când aceasta este considerată cheltuiială neeligibilă), după efectuarea verificărilor cererilor de plată conform procedurilor aplicabile.
- Legea nr. 62/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii. Modificările survenite au constat printre altele și în restrângerea excepției care stabilea că o întreprindere era considerată autonomă, chiar dacă un investitor deținea mai mult de 25% din capitalul social/drepturile de vot, dacă acel investitor se înscria în categoria autorități ale administrației publice locale, respectiv primăriile și la autorități ale administrației publice locale, respectiv consilii locale ale unităților administrativ-teritoriale cu un buget anual mai mic de echivalentul în lei a 10 milioane euro și cu o populație mai mică de 5.000 de locuitori.
- Ordonanța de urgență nr. 29/2014 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență și Hotărârea nr. 452/2014 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 218/2012.

Modificările survenite, printre altele, au constat și în eliminarea obligației beneficiarilor, alții decât cei prevăzuți la art. 5 și 6 din ordonanță, care derulează operațiuni aferente proiectului/proiectelor prin conturi deschise la bănci comerciale, de a-și transfera contribuția în contul deschis potrivit alin. (12), respectiv în contul deschis la unitatea Trezoreriei Statului în raza căreia sunt înregistrați fiscal. De asemenea, pentru a beneficia de mecanismul decontării cererilor de plata, beneficiarii (alții decât cei prevăzuți la art. 5 și 6), au obligația de a-și plăti integral contribuția proprie aferentă facturilor incluse în cererea de plata.

- Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 1190/2014 pentru modificarea Ordinului ministrului fondurilor europene nr. 1120/2013 privind modificarea și aprobarea procedurii de atribuire aplicabilă beneficiarilor privați de proiecte finanțate din Instrumente Structurale, obiectivul „Convergență” Modificarea survenită a constat în specificarea și clarificarea situațiilor în care un beneficiar privat poate suplimenta valoarea estimată a unei achiziții publice în urma elaborării specificațiilor tehnice aferente.
- Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 1191/2014 pentru aprobarea Instrucțiunii aferente Ordinului ministrului fondurilor europene nr. 1120/2013 privind modificarea și aprobarea procedurii de atribuire aplicabilă beneficiarilor privați de proiecte finanțate din Instrumente Structurale, obiectivul „Convergență”
- ORDIN nr. 1.147 din 13 noiembrie 2014 pentru modificarea Instrucțiunilor de aplicare a prevederilor art. 11¹ din Hotărârea Guvernului nr. 759/2007 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin programele operaționale, aprobate prin Ordinul ministrului afacerilor europene nr. 204/2011.
- Ordinul nr. 638 din 24.06.2014 prin care au fost aduse modificări la Ghidul Solicitantului aferent Operațiunii 1.1.1 A1 – Sprijin financiar cu valoare cuprinsă între 1.065.000 – 6.375.000 lei acordat pentru investiții în întreprinderile mici și mijlocii – apelul nr. 3,
- Ordin privind posibilitatea prelungirii perioadei de implementare a proiectelor până la data de 31.12.2015 din cadrul Operațiunii 1.1.1 A2 – Apel 3 și Operațiunii 1.1.1 A1 – Apel 2.
- Ordin nr 518/731/2014 privind aprobarea Listei de cheltuieli eligibile pentru proiectul finanțat în cadrul operațiunii 3.1.2-3.1.3 Sprijin pentru realizarea rețelelor broadband și a punctelor de acces public la internet în bandă largă în zonele de eșec ale pieței a axei prioritare 3 Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru sectoarele privat și public în cadrul Programului operațional sectorial Creșterea Competitivității economice (POS CCE) 2007-2013
- Ordin nr 185/692/2014 privind modificarea Ordinului ministrului economiei și finanțelor nr 2161/2008 pentru aprobarea cheltuielilor eligibile în cadrul Fondului de participare JEREMIE din cadrul programului operațional sectorial Creșterea Competitivității economice (POS CCE) 2007-2013, axa prioritară 1 Un sistem de producție inovativ, domeniul major de intervenție 1.2 Accesul la finanțare al întreprinderilor mici și mijlocii
- Ordin nr 971/2014 pentru aprobarea competiției POS CCE A2 O 2.2.1- 2014 Dezvoltarea infrastructurii de CD existente și crearea de noi infrastructuri CD din cadrul Programului operațional sectorial Creșterea Competitivității economice, axa prioritară II Competitivitate prin cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare
- Ordin nr 981/2014 privind modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 635/2014 pentru aprobarea schemei transparente de ajutor de minimis denumită Schema transparentă de ajutor de minimis sub forma de împrumuturi cu subvenție parțială de dobândă aferente domeniului major de intervenție 1.2 Accesul la finanțare- inițiativa JEREMIE, axa prioritară 1 Un sistem de producție inovativ,
- Ordin nr.982/2014 al ministrului fondurilor europene pentru modificarea și completarea anexei la Ordinul ministrului fondurilor europene nr. 637/2014 pentru aprobarea schemei transparente de ajutor de minimis, denumită "Schema transparentă de ajutor de minimis sub formă de garanții de portofoliu de credite", aferentă domeniului major de intervenție 1.2 "Accesul IMM la finanțare", axa prioritară 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice"

- Ordin nr 1056/2014 al ministrului fondurilor europene privind aprobarea schemei de ajutor de stat "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de IMM și întreprinderi mari", aferentă axei prioritare 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient", domeniului major de intervenție 1.1 "Investiții productive și pregătirea pentru concurența pe piață a întreprinderilor", operațiunea 1.1.1 "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții realizate de IMM și întreprinderi mari", din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice
- Ordin 1099/2014 al ministrului fondurilor europene pentru aprobarea Corrigendumului nr. 1 la Ghidul solicitantului "Sprijin financiar acordat pentru investiții în întreprinderi", aferent axei prioritare 1 "Un sistem de producție inovativ și ecoeficient", domeniul major de intervenție 1.1 "Investiții productive și pregătirea pentru competiția pe piață a întreprinderilor, în special a IMM", operațiunea 1.1.1 "Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile" pentru întreprinderi din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice"
- Ordin 1129/2014 al ministrului fondurilor europene pentru aprobarea Ghidului solicitantului - axa III "Tehnologia informației și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public", domeniul major de intervenție 2 "Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice", operațiunea 2 "Implementarea de sisteme TIC în scopul creșterii interoperabilității sistemelor informatice", apel 6 din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice" și a cererii de propuneri de proiecte aferente
- Ordin 1141/2014 al ministrului fondurilor europene și al ministrului finanțelor publice pentru modificarea Ordinului ministrului economiei, comerțului și mediului de afaceri și al ministrului finanțelor publice nr. 625/1.947/2011 privind aprobarea Listei cheltuielilor eligibile pentru proiectele referitoare la rețelele de transport al energiei electrice și gazelor naturale din cadrul operațiunii "Sprijinirea investițiilor în extinderea și modernizarea rețelelor de transport al energiei electrice, gazelor naturale și petrolului, precum și ale rețelelor de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale, în scopul reducerii pierderilor în rețea și realizării în condiții de siguranță și continuitate a serviciului de transport și distribuție" - partea de transport - a axei prioritare 4 "Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice" din cadrul Programului operațional sectorial "Creșterea competitivității economice 2007-2013"

Modificări ale unor documente de legislație / proceduri interne la nivel AM POS CCE

- Instrucțiunea nr. 201123 din 22 ianuarie 2014 privind prefinanțarea pentru proiectele aferente POS CCE 2007 – 2013
- Instrucțiunea nr. 5114/22.05.2014 privind transmiterea dosarului cererilor de rambursare; În vederea asigurării unei abordări unitare și coerente privind transmiterea dosarului cererilor de rambursare, AM POS CCE a elaborat Instrucțiunea 5114/22.05.2014 ce își propune să vină în sprijinul beneficiarilor cu o serie de recomandări și clarificări privind întocmirea dosarului cererii de rambursare (DCR).
- Instrucțiunea nr. 5628/29.05.2014 privind schimbarea adresei/locației de implementare a proiectului pentru contractele de finanțare în implementare/durabilitate în cadrul Axei Prioritare III POSCCE operațiunea 3.1.1.
- Instrucțiunea Nr. 5043/07.04.2014 pentru adoptarea unor măsuri corespunzătoare privind implementarea proiectelor în cadrul Axei Prioritare III – Tehnologia Informației și Comunicațiilor pentru sectoarele privat și public a POS CCE.
- Instrucțiunea nr. 20999 din 05 decembrie 2014 privind modificarea indicatorilor de realizare în sensul suplimentării acestora
- Instrucțiunea Nr. 19954/20.11.2014 privind îndeplinirea indicatorilor (realizare/rezultat) pentru contractele de finanțare din cadrul Axei prioritare 1, POS CCE – beneficiari privați
- Instrucțiunea Nr. 2518/15.04.2014 privind schimbarea adresei/locației de implementare a proiectului.

Modificări instituționale

Începând cu data de 1 martie 2014, sistemul de management și control al POS CCE a suferit modificări prin preluarea AM POS CCE de către Ministerul Fondurilor Europene, conform prevederilor OUG nr. 9/2014 pentru aprobarea unor măsuri de eficientizare a sistemului de gestionare a instrumentelor structurale.

Totodată, în perioada martie-aprilie 2014, OI ADR-uri au preluat atribuții delegate de către AM POS CCE privind Axa Prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public, Operațiunea 3.1.1 Sprijinirea accesului la broadband și la serviciile conexe. Delegarea de atribuții s-a realizat prin amendarea Acordului Cadru de Delegare încheiat în 2013.

2.5. MODIFICĂRI IMPORTANTE ÎN SENSUL ARTICOLULUI 57 DIN REGULAMENTUL (CE) NR. 1083/2006 (DACĂ SUNT SEMNIFICATIVE)

Nu este cazul pentru anul 2014.

2.6. COMPLEMENTARITATE CU ALTE INSTRUMENTE

Importanța asigurării complementarității și sustenabilității intervențiilor susținute din fonduri UE, dar și din alte fonduri publice pentru maximizarea impactului utilizării resurselor prin crearea și valorificarea de sinergii este recunoscută atât la nivelul CE, cât și la nivel național, în contextul diverselor strategii și programe elaborate.

Totodată, regulamentele europene relevante pentru perioada de programare 2007-2013 includ prevederi clare privind necesitatea menținerii unei cooperări strânse între autoritățile de management al programelor finanțate din instrumente structurale, în scopul asigurării complementarității dintre intervențiile finanțate prin FEDR, FSE și FC, alături de corelarea fondurilor cu celelalte politici comunitare.

Delimitarea operațiunilor susținute din instrumente structurale față de finanțările disponibile prin alte instrumente de sprijin este de asemenea esențială pentru evitarea dublei finanțări și optimizarea utilizării resurselor.

Și în domeniul asigurării sustenabilității investițiilor realizate din instrumente structurale, prevederile Regulamentelor Europene sunt clare, beneficiarii proiectelor fiind obligați să asigure că "operațiunea finanțată nu a fost afectată de nici o modificare importantă" timp de 3 sau 5 ani de la finalizarea proiectului, în funcție de tipul beneficiarilor (Art. 57 din Regulamentul General).

În ceea ce privește modul de asigurare a complementarității intervențiilor susținute din POSCCE, analizele realizate indică faptul că în procesul de programare al fondurilor europene au existat preocupări pentru asigurarea complementarității intervențiilor și evitarea suprapunerilor, atât prin mecanismele definite în acest scop în CSNR și POS CCE, cât și prin definirea, la nivelul PND 2007-2013, a priorităților naționale de dezvoltare și a principalelor conexiuni strategice pentru realizarea acestora, precum și prin dezvoltarea unor mecanisme instituționale care au avut ca scop asigurarea unei bune corelări și coordonări a fondurilor.

La nivelul elaborării POS CCE, au fost identificate următoarele zone de complementaritate:

- Complementaritate cu POS DRU (pe zona de dezvoltare a antreprenoriatului, în domeniul susținerii cercetării dezvoltării și în domeniul TIC, pe partea de educație și training în acest domeniu, dar și privind programele de e-learning)
- Complementarități cu POR (în domeniul consolidării mediului de afaceri regional și local și în domeniul dezvoltării antreprenoriatului, precum și în ceea ce privește îmbunătățirea infrastructurii sociale care completează acțiunile POS CCE în sectorul de e-sănătate și e-educație, sau în domeniul creșterii eficienței energetice, domeniu în care investițiile în domeniul

reabilitării termice a clădirilor susținute prin POR în cadrul AP 1 privind “Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – potențiali poli de creștere” completează acțiunile privind eficiența energetică la utilizatorul final susținute prin POS CCE)

- Complementarități cu PO DCA, acțiunile care vizează întărirea capacității managementului insitucional al administrației centrale și locale, prin furnizarea de training general pentru domeniul e-guvernare susținute la nivelul PO DCA completând intervențiile care au în vedere construirea de sistem informatice integrate de la nivelul POS CCE
- Complementaritate cu POS Mediu (operațiunea pentru instalațiile mari de ardere IMA este complementară cu AP3 din POS Mediu, linia de demarcare fiind stabilită de dimensiunea și importanța IMA abordate – astfel, în vreme ce POS CCE a avut în vedere finanțarea investițiilor în IMA de importanță semnificativă pentru Sistemul Energetic Național, POS Mediu se concentrează pe investiții în reabilitarea IMA la nivel local pentru reducerea impactului negativ în cele mai poluate localități)
- Complementarități cu PO Asistență Tehnică (departajarea finanțării între cele două PO a avut în vedere scopul AT – sprijinul orizontal, corespunzător mai multor PO corespunde POAT, în timp ce sprijinul dedicat pentru specificul POS CCE este tratat în cadrul acestui PO)
- Complementaritățile cu PNDR vizează operațiunile sprijinite în cadrul a 3 Axe Prioritare din POS CCE. Astfel, în ceea ce privește investițiile sprijinite la nivelul AP1-DMI1.1 din POS CCE, se are în vedere faptul că investițiile care vizează procesare produselor agricole și forestiere se vor finanța prin PNDR. Pe de altă parte, în domeniul accesului IMM la finanțare, fondurile de garantare care furnizează garanții pentru fermieri și alte activități agricole și forestiere sunt sprijinite prin PNDR, în timp ce POS CCE are în vedere instrumentele de inginerie financiară care operează în afara sectorului agricol. În domeniul creșterii eficienței energetice și aprovizionării cu energie (AP 4, DMI 4.2 din POS CCE), sprijinul pentru proiectele de valorificare a biomasei și altor surse regenerabile de energie (SER) acordat în cadrul PNDR pentru IMM-urile implicate în agricultură și industria forestieră completează investițiile sprijinite în cadrul POS CCE pentru valorificarea SER.

În procesul de implementare însă, nu a existat o verificare sistematică a complementarității proiectelor, o astfel de situație datorându-se în principal absenței unor strategii naționale sectoriale care să stabilească orientările și obiectivele urmărite pe un orizont de timp mediu și lung, inclusiv prin stabilirea unor planuri de acțiune și de monitorizare clare și a unui calendar realist de implementare, precum și să identifice corespondențele dintre prioritățile naționale de dezvoltare și țintele asumate la nivelul UE. Ca efect, corelările strategice au rămas la un nivel static, iar lipsa de prioritizare a determinat concentrarea intervențiilor în anumite domenii și o complementaritate redusă a investițiilor realizate.

Alți factori care au influențat negativ procesul de asigurare a complementarității au inclus presiunea absorbției (în condițiile unui start târziu al implementării programelor operațional), lipsa unor proceduri unitare de evaluare a proiectelor, nesincronizarea calendarului lansărilor de proiecte, insuficiența resurselor financiare pentru asigurarea co-finanțării etc.

Absența unei baze de date consolidate privind finanțările acordate din diverse surse, pe domeniile relevante și pe tipuri de beneficiari, face imposibilă verificarea în timp real a aspectelor legate de dubla finanțare și crearea de complementarități.

Mecanismele instituționale create pentru asigurarea complementarităților au funcționat doar de o manieră formală, fără a asigura o complementaritate reală între diferitele surse de finanțare disponibile. Pe de altă parte, mecanismele de asigurare a demarcării intervențiilor cu IFI și alte programe, inclusiv programele bilaterale, au fost neclare, bazate în principal pe consultări și colaborări ad-hoc între instituțiile implicate.

Pe de altă parte, un rol important în asigurarea complementarității programelor finanțate din fonduri publice, inclusiv din fonduri europene, ar fi trebuit să-l joace PND, documentul prin care a fost definită viziunea strategică de dezvoltare socio-economică și teritorială a României pentru perioada 2007-2013.

În practică însă, alocarea finanțării publice naționale nu a urmat în mod obligatoriu⁶ orientările stabilite prin PND, având mai mult un caracter ad-hoc, în condițiile în care PND nu a inclus planuri de acțiune sectoriale, pe programe sau obiective care să detalieze rezultatele așteptate și sursele de finanțare pentru susținerea priorităților definite.

În ceea ce privește asigurarea sustenabilității intervențiilor, per ansamblu, mecanismele definite la nivelul POS CCE au permis o monitorizare adecvată a modului de respectare a acestui principiu la nivelul proiectelor individuale. Analiza la nivelul studiilor de caz selectate indică faptul că în perioada de sustenabilitate, valorile indicatorilor monitorizați au înregistrat în general o evoluție pozitivă (creșterea / menținerea realizărilor).

În mare parte însă, sistemul se bazează pe raportări individuale, care sunt în general elaborate într-un format care nu permite agregarea și procesarea lor facilă, la nivel de DMI, pe tipuri de beneficiari sau chiar la nivel sectorial sau teritorial. Totodată, lipsa unei baze de date cumulate privind realizările proiectelor și evoluția în perioada de durabilitate îngreunează realizarea unei analize adevrate și în timp real a modului în care intervențiile susținute răspund nevoilor identificate la nivel sectorial sau teritorial.

Recomandările pentru îmbunătățirea coordonării și crearea de complementarități în implementarea intervențiilor au în vedere printre altele operaționalizarea unui mecanism care să permită coordonarea în timp real și crearea de complementarități prin crearea unei baze de date consolidate, precum și asigurarea unei mai bune corelări teritoriale și temporale a intervențiilor prin definirea unor prevederi comune la nivelul documentelor programatice, sincronizarea calendarului de implementare, lansarea de apeluri comune sau definirea unor proceduri de evaluare și selecție comune, crearea unor instrumente dedicate (ex. hărți interactive) pentru asigurarea unei monitorizări adecvate a utilizării fondurilor publice, crearea unui mecanism eficace pentru elaborarea de politici, strategii și programe la nivel sectorial, cu implicarea tuturor actorilor relevanți (și implicarea AMPOSCCE prin participarea la reuniunile de analiză și formulare a politicilor pe domeniile de interes)

În vederea îmbunătățirii modului de asigurare a sustenabilității intervențiilor susținute prin POS CCE, se recomandă crearea unei baze de date consolidate, care să permită agregarea indicatorilor monitorizați în perioada de sustenabilitate la nivel sectorial/ regional/teritorial, în vederea facilitării realizării de analize comparative pe baza nevoilor identificate. Se are în vedere realizarea și utilizarea unor instrumente dedicate, precum hărțile interactive.

În plus, planificarea și realizarea de o manieră adecvată a monitorizării rezultatelor înregistrate în perioada de durabilitate este esențială, având în vedere faptul că efectele reale ale intervențiilor susținute prin POSCCE sunt vizibile inclusiv după finalizarea acestora.

Anexa 2 prezintă rezumatul studiului asupra complementarității, sustenabilității și valorii adăugate a POS CCE.

⁶ Facilitatea de Asistență Tehnică – “Dezvoltarea unui mecanism de asigurare a evitării suprapunerilor în finanțarea publică a proiectelor și de verificare a complementarității diverselor mecanisme de finanțare publică a proiectelor”, Feb. 2014

2.7. MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Reuniuni ale Comitetului de Monitorizare POS CCE

Conform principiului parteneriatului, pe parcursul anului 2014 au avut loc două reuniuni ale Comitetului de Monitorizare POS CCE în data de 25 iunie 2014, respectiv în data de 23 octombrie 2014.

Reuniunea CM din 25 iunie 2014 a avut în discuție stadiul implementării POS CCE, analizându-se progresul pentru fiecare axa prioritară în parte, riscul dezechilibrării, pregătirea pentru închiderea programului precum și măsurile întreprinse/propuse pentru accelerarea implementării programului. Astfel, un accent deosebit se va pune pe realocarea economiilor înregistrate la nivelul programului către acele axe prioritare unde s-a constatat un grad ridicat de absorbție, dar și de impact în economie, cu o analiză riguroasă a calendarului rămas pentru contractare și implementare prevăzut de regulamentele specifice.

Pentru axa prioritară 1 s-a decis semnarea contractelor cu beneficiarii aflați în lista de rezervă, pentru celelalte axe urmând a se efectua analizele necesare.

Totodată, CM a discutat stadiul implementării inițiativei JEREMIE, progresul și actualizările survenite în schemele de ajutor de stat aplicabile.

De asemenea, s-a prezentat și aprobat Raportul Anual de Implementare pentru anul 2013.

Reuniunea CM din data de 23 octombrie 2014 a adus în discuție stadiul implementării inițiativei JEREMIE, stadiul implementării axelor prioritare, măsurile întreprinse și care urmează a fi întreprinse pentru accelerarea implementării programului.

De asemenea, s-a aprobat revizuirea propusă pentru planul multianual de evaluare a programului operațional.

În cadrul reuniunii, s-au prezentat și s-au aprobat de către CM etapele necesare demarării implementării Programului Operațional Competitivitate pentru perioada de programare 2014-2020.

Reuniunile CM s-au dovedit a fi o bună ocazie de a aduce la cunoștința membrilor informațiile privind stadiul implementării programului, atât pentru operațiunile gestionate de AM, cât și pentru operațiunile gestionate de OI-uri, la nivelul fiecărei axe prioritare, de a sesiza dificultățile întâmpinate, de a împărtăși concluziile desprinse din implementarea programului și de a consulta membrii CM cu privire la soluțiile aplicabile în viitor în vederea remedierii deficiențelor, a accelerării și sporirii calității implementării.

Ședințele CM POSCCE au fost statutare, întrunindu-se numărul de membri cu drept de vot pentru asigurarea majorității simple în vederea luării hotărârilor, deciziile fiind luate în conformitate cu prevederile regulamentului de organizare și funcționare ale CM POS CCE.

Minutele și deciziile luate în cadrul ședințelor CM POS CCE au fost publicate la adresa web: <http://www.fonduri-ue.ro/poscce/>

Sistemul de monitorizare, raportare și evaluare

După cum a fost precizat la secțiunea 2.4, începând cu data de 1 martie 2014, sistemul de management și control al POS CCE a suferit modificări prin preluarea AM POS CCE de către Ministerul Fondurilor Europene,.

Totodată, în perioada martie-aprilie 2014, OI ADR-uri au preluat atribuții delegate de către AM POS CCE privind Axa Prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public, Operațiunea 3.1.1 Sprijinirea accesului la broadband și la serviciile conexe. Delegarea de atribuții s-a realizat prin amendarea Acordului Cadru de Delegare încheiat în 2013.

Astfel, activitățile desfășurate în anul 2014 de organismele cu atribuții în managementul programului, au fost următoarele:

- *Monitorizare la nivel de program (la nivelul AM):*
 - (1) urmărirea progresului implementării la nivelul fiecărei axe prioritare în vederea existenței unei situații periodice care să permită identificarea posibilelor probleme și să emită propuneri de îmbunătățire și/sau accelerare a implementării, colectarea/raportarea informațiilor, la solicitarea conducerii AM POS CCE, privind progresul axelor prioritare,
 - (2) colectarea/centralizarea/verificarea datelor la nivel de axe prioritare, transmise de fiecare OI POS CCE prin Rapoartele Trimestriale de Progres (Implementare) privind stadiul implementării operațiunilor din cadrul fiecărei axe prioritare, respectiv situația proiectelor depuse, verificate, evaluate, selectate pentru finanțare și contractare, precum și informațiile privind vizitele de monitorizare tehnică/control efectuate în perioada de raportare, problemele întâmpinate în implementarea axei prioritare și măsurile de remediere a acestora.
- *Monitorizare la nivel de proiecte gestionate (atât la nivel de AM cât și la nivel de OI pentru axele din gestionare)*
 - (1) monitorizare tehnică privind implementarea corectă a proiectelor contractate, prin verificarea conținutului documentelor de raportare; concordanța prevederilor contractului de finanțare (rapoarte de progres trimestriale/raportul final) elaborate și transmise de către beneficiari (activități desfășurate/ progresul fizic/ indicatori); realizarea de vizite de monitorizare pentru verificarea stadiului fizic al implementării proiectului la fața locului/sediul beneficiarului (anunțate și ad-hoc); existența produselor/serviciilor achiziționate prin proiect (îndeplinirea indicatorilor de realizare); conformitatea activităților proiectului cu prevederile Contractului de Finanțare.
 - (2) urmărirea evitării încălcării prevederilor contractuale, prin formularea de recomandări și clarificări cu referire la proiectele ce se implementează; analizare/aprobare de Notificări; modificarea Graficului de rambursare, a Calendarului Activităților și, în cazuri justificate, a listei cu echipamente ce prevăzute a se achiziționa; inițiere de Acte adiționale de prelungire a perioadei de implementare și/sau modificare a indicatorilor de realizare.
 - (3) urmărirea post-implementare a proiectelor prin verificarea conținutului documentelor de raportare/raport de durabilitate anual, privind menținerea investiției și îndeplinirea indicatorilor de rezultat, în concordanță cu cele asumate prin contractul de finanțare.

În anul 2014, AM POS CCE a efectuat un număr de 140 de verificări la fața locului pentru beneficiarii care au depus ultima Cerere de Rambursare, iar OI ADR POS CCE au efectuat 1079 de vizite monitorizare.

OI Cercetare a efectuat 152 vizite de monitorizare, 73 vizite la fața locului în cadrul cărora s-au verificat cheltuielile declarate de beneficiari și au fost verificate circa 584 rapoarte de progres.

OI PSI a efectuat 77 de vizite de control și un număr de 89 de vizite de monitorizare în perioada de implementare a proiectelor sau post implementare, în timp ce OI Energie a efectuat 44 vizite de monitorizare și 36 verificări la fața locului.

Evaluări ex-ante pentru perioada de programare 2014-2020

Pe parcursul anului 2014, MFE a continuat *„Evaluarea ex-ante a Acordului de Parteneriat 2014-2020*, cele mai importante activități desfășurate în cadrul contractului concentrându-se pe elaborarea celui de-al patrulea raport intermediar de evaluare privind coerența internă și externă a Acordului de Parteneriat 2014-2020, elaborarea versiunilor proiect ale celor două rapoarte intermediare de evaluare privind capacitatea administrativă și sistemele electronice pentru schimbul de date, dar și asupra raportului final de evaluare.

În plus, au fost organizate reuniuni cu factorii interesați în cadrul cărora au fost discutate constatările și recomandările echipei de evaluatori în ceea ce privește logica intervenției, dar și pentru a analiza stadiul îndeplinirii condiționalităților ex-ante.

„Evaluarea ex-ante pentru Programul Operațional Competitivitate 2014-2020” a demarat în luna noiembrie 2013, desfășurându-se în paralel cu activitatea de programare. Au fost realizate mai multe variante ale acestei evaluări, pe măsura dezvoltării programului. O versiune a programului operațional a fost transmisă către Comisia Europeană în luna iulie 2014 în varianta draft, împreună cu evaluarea ex-ante a acelei versiuni. În urma comentariilor Comisiei s-a îmbunătățit programul operațional, care a fost transmis, împreună cu versiunea actualizată a evaluării ex-ante la începutul lunii decembrie, programul fiind aprobat în cursul acelei luni. În ultima perioadă a anului 2014 au demarat activitățile pentru realizarea celorlalte două livrabile ale contractului, planul de evaluare și ghidul pe indicatori. Având în vedere că evaluarea ex-ante trebuie să însoțească programul operațional, contractul subsecvent a fost prelungit cu trei luni, până la începutul lunii martie 2015.

Sistemul Unic de Management al Informației (SMIS)

Pe tot parcursul anului 2014, rețeaua SMIS a funcționat la parametrii stabiliți, toate structurile utilizatoare având acces la aplicație.

Pe parcursul anului 2014 instanța de producție a SMIS a fost actualizată continuu cu date aferente proiectelor primite de către AM (pentru operațiunile gestionate direct de AM) și de către organismele intermediare (OI-uri, ADR-uri).

Până la 31 decembrie 2014, au fost introduse în sistem date aferente proiectelor depuse pentru un număr de 17.104 de proiecte, după cum urmează:

- Axa Prioritară 1 9.486 proiecte,
- Axa Prioritară 2 1.593 proiecte,
- Axa Prioritară 3 5.126 proiecte,
- Axa Prioritară 4 611 proiecte
- Axa Prioritară 5 287 proiecte.

Până la 31 decembrie 2014, au fost introduse în sistem cereri de rambursare aferente unui număr de 4.933 proiecte contractate după cum urmează:

- Axa Prioritară 1 – cereri de rambursare pentru 2.240 proiecte contractate, aferente 10.081 înregistrari pentru subproiecte,
- Axa Prioritară 2 - cereri de rambursare pentru 566 proiecte contractate, aferente 11.974 înregistrari pentru subproiecte,
- Axa Prioritară 3 - cereri de rambursare pentru 1.861 proiecte contractate, aferente 12.386 înregistrari pentru subproiecte,
- Axa Prioritară 4 - cereri de rambursare pentru 126 proiecte contractate, aferente 746 înregistrari pentru subproiecte,
- Axa Prioritară 5 - cereri de rambursare pentru 140 proiecte contractate, aferente 2.171 înregistrari pentru subproiecte.

În anul 2014 introducerea de date a înregistrat progrese semnificative, atât în ceea ce privește colectarea de date referitoare la proiecte (cereri de finanțare, proiecte aprobate și contracte de finanțare) cât și cele referitoare la cererile de rambursare.

Introducerea de date a fost sprijinită de asistența tehnică în cadrul programului, după cum este prezentat în secțiunea de asistență tehnică a prezentului raport.

Monitorizarea efectelor asupra mediului

Studiul elaborat pentru analiza efectelor programului operațional asupra mediului și gradul de îndeplinire a indicatori de monitorizare specifici, elaborat în conformitate cu Raportul de mediu elaborat în cadrul evaluării SEA ex-ante, prevederile Avizului de mediu nr. 12/02.05.2007, datele cu privire la proiectele finanțate și implementate prin POS CCE în perioada 2007-2014, datele cu privire la evoluția stării factorilor de mediu relevanți și a obiectivelor de mediu stabilite pentru fiecare factor de mediu din strategiile relevante, rapoartele naționale/ județene privind starea mediului, date statistice arată că, până la sfârșitul anului 2014 POS CCE a avut o influență pozitivă asupra calității aerului, în special prin producerea de energie din surse regenerabile în detrimentul metodelor convenționale.

În perioada 2010 – 2014, prin POS CCE s-au implementat în general proiecte prin care nu se propun instalații mari de ardere sau activități noi IPPC. Unii beneficiari și-au modernizat sau extins instalațiile IPPC existente. Toate instalațiile industriale care pot genera emisii în atmosferă au fost autorizate din punct de vedere al protecției mediului, iar ACPM monitorizează activitatea acestora. În cazul în care o instalație emite poluanți în atmosferă peste limita admisă, se aplică măsuri urgente de remediere. Din informațiile publice colectate de la ACPM-urile din țară, în perioada 2012 – 2013 nu s-au înregistrat depășiri ale CMA-urilor la poluanții emiși de instalațiile realizate prin POS CCE sau accidente care să conducă la emisii necontrolate.

De asemenea, prin POS CCE s-au finanțat proiecte de producere a energiei din surse regenerabile. La sfârșitul anului 2014, puterea instalată a acestora era de 331,3MW (sură eoliană, solară, biomasă, hidro sau geotermală). La o producție medie de 3200 MWh pe an și la un factor de emisie mediu de 0.905 t CO₂/MWh, rezultă o reducere a emisiilor de CO₂ în atmosferă cu 959.444 tone CO₂ pe an. Emisiile naționale de CO₂ sunt de 44.788.000 tone /an (2012), ceea ce înseamnă că POS CCE a contribuit la reducerea emisiilor naționale de CO₂ cu 2.14% prin producere de energie din surse regenerabile.

Prin POS CCE (op. 1.1.1.) s-au finanțat inclusiv proiecte de re tehnologizare sau extindere a activităților existente. Toate re tehnologizările s-au făcut în scopul eficientizării fluxului tehnologic și implicit minimizarea emisiilor în mediu (inclusiv în aer).

Proiectul major *Instalație comuna de desulfurare gaze de ardere blocurile 1 și 2, S.E. Craiova II (SMIS 2519)* are ca obiectiv reducerea concentrațiilor emisiilor de SO₂ de la 4000 mg/Nmc la 379 mg/Nmc. La data de 31.12.2014, progresul fizic al proiectului a fost de 55,03%, prin urmare, proiectul nefiind finalizat, nu poate fi inclus în evaluare deoarece nu a produs încă efectele pozitive asupra mediului. Cu toate acestea, conform raportării progresului din cadrul CM POS CCE din 2015, proiectul este finalizat în proporție de 73%, ceea ce denotă faptul că raportarea finală asupra programului va putea include și efectele generate de proiect asupra mediului.

O modalitate foarte eficientă de a reduce emisiile în mediu (inclusiv în aer) este ca activitățile să fie certificate cu sisteme de management de mediu. POS CCE a finanțat o operațiune distinctă pentru certificări. În total, 251 beneficiari (inclusiv cei care desfășoară activități industriale) și-au certificat activitatea prin implementarea sistemelor de management de mediu, de calitate sau EMAS.

Efectele negative potențiale identificate în cadrul evaluării de mediu ex-ante s-au manifestat într-o măsură redusă și controlabilă (de exemplu ocuparea permanentă de teren), astfel încât nu s-a produs impact negativ semnificativ în perioada de raportare. Obiectivele de mediu stabilite nu au fost afectate semnificativ.

Conform informațiilor colectate din Rapoartele anuale privind starea mediului la nivel județean și național, în perioada de funcționare a proiectelor realizate prin POS CCE nu s-au înregistrat poluări, poluări accidentale, accidente de mediu sau alte evenimente cu repercusiuni asupra mediului (afectarea stării de conservare a ariilor protejate, îmbolnăviri / decese etc.), cauzate de funcționarea proiectelor POS CCE.

Având în vedere stadiul progresului fizic al programului la 31 decembrie 2014 și perioadele de durabilitate a investițiilor prevăzute prin regulamentele europene specifice, pentru următoarele perioade de monitorizare se va continua monitorizarea indicatorilor de mediu și analizarea efectelor programului asupra mediului. Se va acorda de asemenea, atenție colectării, centralizării și analizării indicatorilor privind suprafață din siturile Natura 2000, sau alte arii naturale protejate, ocupată permanent de proiecte (ha), suprafață din terenurile „green” (fond funciar agricol și forestier), ocupată permanent de proiecte (ha), nr de instalații noi de ardere a combustibililor convenționali, cu o putere instalată mai mare de 1 MW (număr), cantitatea de energie (termică și electrică) din surse regenerabile, produsă efectiv prin funcționarea instalațiilor (MWh /an).

2.8. REZERVĂ NAȚIONALĂ DE PERFORMANȚĂ

Nu este cazul.

3. IMPLEMENTAREA POS CCE PE AXE PRIORITARE

3.1. AXA PRIORITARĂ 1 – DEZVOLTAREA UNUI SISTEM INOVATIV SI ECO-EFICIENT DE PRODUCȚIE

Alocarea financiară pentru axa prioritară 1 este de 1.075,74 milioane euro din care FEDR 996,536 milioane Euro.

La sfârșitul anului 2014, cumulat de la lansarea programului, în cadrul AP 1 erau 9.548 de cereri de finanțare depuse, dintre care 4.314 selectate pentru contractare, 2.928 de contracte de finanțare semnate, din care 2.321 de contracte în vigoare (607 de proiecte renunțate/reziliate).

În anul 2013, urmarea deciziei de reorganizare a sistemului de management și de implementare a POS CCE, au fost semnate acordurile de delegare între AM POS CCE și fiecare Agenție de Dezvoltare Regională în parte (cu excepția regiunii București Ilfov), în calitate de OI pentru POS CCE, pentru următoarele operațiuni din cadrul AP1 – Un sistem inovativ și eco-eficient: Operațiunea 1.1.1 *Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile - investiții pentru întreprinderi mici și mijlocii*; Operațiunea 1.1.2 *Sprijin pentru implementarea standardelor internaționale*; Operațiunea 1.1.3 *Sprijin pentru accesul pe noi piețe și internaționalizare*; și respectiv Operațiunea 1.3.2 *Sprijin pentru consultanță acordat IMM-urilor*.

Apeluri de proiecte lansate în anul 2014

Fondurile alocate axei prioritare au fost lansate pentru apeluri de proiecte încă de la începutul anului 2008, astfel încât în anul 2014 un singur apel de proiecte (cu un buget de 267 de milioane lei echivalent a 60 milioane euro) a mai fost deschis, pentru operațiunea O 1.1.1, *Sprijin pentru consolidarea și modernizarea sectorului productiv prin investiții tangibile și intangibile pentru întreprinderi*.

Apelul a fost deschis în 27 octombrie 2014 cu termen de depunere a propunerilor de proiecte în 25 noiembrie 2014. S-au depus 894 de cereri de finanțare, care au intrat în procesul de evaluare și selecție la sfârșitul anului 2014.

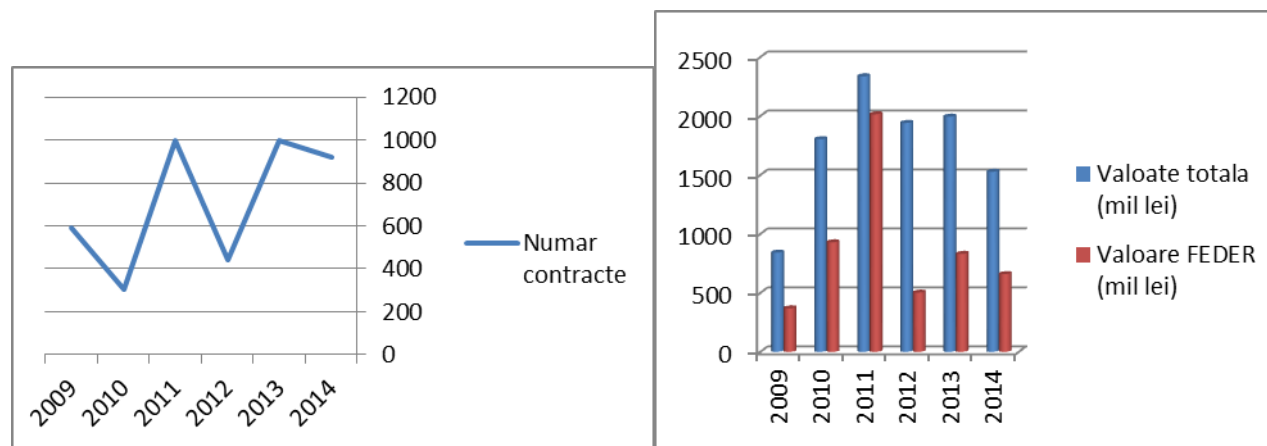
Evaluare și contractare

În anul 2014, numărul contractelor încheiate în cadrul AP 1 se ridică la 2.928 (cumulat), respectiv 2.321 de contracte în vigoare (607 de proiecte reziliate), dintre care 1420 finalizate (61,18% din totalul contractelor în vigoare).

Calculând o rată de succes, raportând numărul proiectelor aprobate la numărul proiectelor depuse se constată că aceasta se ridică la 45%, în creștere față de anul 2013, ceea ce denotă creșterea calității propunerilor depuse în cadrul ultimelor apeluri de proiecte lansate în cadrul AP 1.

Evoluția contractării (cumulat), privind număr de contracte semnate și valoric, respectiv valoarea totală a contractelor semnate și a finanțării UE) este prezentată mai jos:

Figura 3.1.a. Evoluția cumulată a contractărilor pe an (numeric și valoric)



Comparativ cu situația la 31 decembrie 2013, valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut cu 23% față de anul 2013, astfel încât pe total, valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele contractate reprezintă 94,7% raportat la alocarea 2007-2013.

Implementare

Din totalul de 2669 de contracte încheiate în cadrul operațiunilor gestionate de ADR (și AM POS CCE pentru regiunea BI), 551 de contracte au fost reziliate până la sfârșitul anului 2014, rezultând un număr total de contracte în vigoare de 2.118. Dintre acestea, 814 se aflau la finele anului 2014 în implementare, iar 1.304 erau finalizate.

Pe regiuni, se constată că cele mai multe contracte reziliate sunt la nivelul regiunii Centru și regiunii Sud Est, cele mai puține fiind înregistrate în regiunile Nord Est și Nord Vest.

La nivelul OI ADR (pentru operațiunile 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 și 1.3.2)

În cursul anului 2014, OI ADR a primit de la beneficiari un număr de 1588 de CR/CP și au verificat un număr de 1406 CR/CP. În cadrul procesului de implementare, cele 7 Organisme Intermediare – ADR au efectuat 807 vizite de monitorizare la proiectele gestionate în cadrul AP1.

În perioada de referință, s-a constatat menținerea tendinței de renunțare la finanțare, OI ADR confruntându-se cu situația în care unii dintre beneficiari au renunțat fie la contractare, fie au reziliat contractul când au constatat că nu pot susține finanțarea.

La nivelul AM POSCCE

Pe parcursul anului 2014 au fost depuse la AM POSCCE cereri de rambursare și plată în valoare de 31, 959 milioane lei (echivalentul a 7,23 milioane euro).

În ceea ce privește proiectele preluate pentru axa I, operațiunea 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 și 1.3.2 regiunea București-Ilfov, din totalul de 339 de contracte, la finele anului 2014 111 de proiecte au fost finalizate, 83 reziliate, restul de 145 fiind în implementare.

În anul 2014, din totalul de 156 de contracte aferente întreprinderilor mari, 115 proiecte s-au finalizat până la sfârșitul anului 2014, 11 proiecte fiind încă în implementare.

Operațiunea 1.3.1. Poli de Competitivitate

Procesul de evaluare și selecție a cererilor de finanțare depuse în cursul anului 2013 (16 pachete integrate de proiecte reprezentând 16 poli de competitivitate) s-a finalizat la începutul anului 2014 fiind selectați 9 poli de competitivitate cu 75 proiecte care au fost aprobate la finanțare.

În perioada de contractare 2 poli de competitivitate selectați pentru finanțare au renunțat, astfel încât s-au semnat 7 contracte, ulterior unul dintre poli fiind reziliat astfel încât la sfârșitul anului 2014, 6 poli de competitivitate cu 50 de proiecte în valoare totală de 5.335 milioane lei și valoarea finanțării nerambursabile de cca. 251,6 milioane lei erau în diverse stadii de implementare. Pe parcursul anului 2014 un proiect din cadrul Polului Automobile Dacia a fost finalizat.

Operațiunea 1.3.3 Sprijin pentru integrarea întreprinderilor în lanțurile de furnizori sau clustere

Din totalul de 27 de contracte semnate, 1 contract a fost reziliat, restul de 26 de proiecte fiind în implementare. Operațiunea este legată de indicatorul de output „Structuri de suport pentru afaceri – clustere” și de indicatorul pentru locuri de muncă create. Ținta stabilită pentru clustere create este de 5 ca număr, îndeplinirea acestui indicator fiind certă. Progresul înregistrat al celor 26 de contracte semnate pentru operațiune era satisfăcător la data de 31.12.2014, implementarea aflându-se la nivelul așteptat.

Operațiunile Domeniului major de intervenție 1.2 – Accesul IMM la finanțare

JEREMIE ROMANIA

Principalele activități în perioada de raportare

- Absorbția resurselor alocate Jeremie a atins 65% la sfârșitul anului 2014, tendința fiind rapid ascendentă (absorbția la finele trimestrului I 2015 este de 80%).
- Alocarea integrală a resurselor, prin semnarea celui de-al 5-lea acord în cadrul Instrumentului Credit de portofoliu cu împărțirea riscului (Portfolio Risk Sharing Loan – PRSL) cu intermediarul financiar CEC Bank.
- Evaluarea performanțelor fiecărui instrument și realocări bugetare între intermediarii financiari contractați și între cele 3 instrumente financiare pentru îmbunătățirea eficienței utilizării resurselor.
- Continuarea investițiilor fondului de capital de risc Catalyst Romania.

La 31 decembrie 2014, alocarea fondurilor Jeremie pe instrumente financiare, pe fiecare intermediar financiar, se prezintă astfel:

Instrument Jeremie	Intermediari financiari	Alocare (mil. Euro)
<i>Instrumentul garanție de Portofoliu de primă pierdere (FLPG)</i>	Raiffeisen Bank	34.5
	BCR-Erste	10.0
	UniCredit Tiriac	17.5
TOTAL FLPG¹		62.0
<i>Instrumentul Capital de risc</i>	3TS (Catalyst)	10.56
<i>Instrumentul Credit de portofoliu cu împărțirea riscului (Portfolio Risk Sharing Loan - PRSL)</i>	Banca Transilvania	15.0
	BRD-GSG	18.0
	Raiffeisen	20.0
	ProCredit (EUR)	5.74 euro
	ProCredit (RON)	11.0 lei
	CEC Bank	5.0
TOTAL PRSL		74.74
Costuri de rezerva		2,7
TOTAL GENERAL		150,0

1 Nota: operațiunile PRSL sunt calculate în lei, cu excepția operațiunilor initiale ale ProCredit în euro. Valorile în euro sunt calculate la cursul de schimb euro/lei la data semnării contractului.

Operațiunile implementate prin fondul Jeremie si stadiul la 31 decembrie 2014:

Instrumentul garanție de Portofoliu de primă pierdere (First Loss Portfolio Guarantee – FLPG)
(Call for Expression of Interest JER-002/3):

FLPG asigură o garanție de 80% pentru fiecare credit nou individual acordat IMM-urilor incluse în portofoliu; garanția este limitată la 25% la nivel de portofoliu, creîndu-se astfel un factor de multiplicare de 5x.

Astfel, IMM-ul beneficiază de o garanție gratuită în timp ce garanția FEI de nivel AAA asigură o provizionare favorabila, în final avantajele se transfera către IMM-uri prin dobânzi și garanții mai mici. Instrumentul este implementat în baza unei scheme de ajutor de minimis aprobata prin Ordin al ministrului fondurilor europene (modificarea nr. 637/2014).

Alocarea revizuită pentru instrumentul FLPG este de 62 mil. Euro, ceea ce semnifică un portofoliu de 310 mil. Euro pentru cei trei intermediari financiari, astfel:

- Prima creștere a alocării Raiffeisen de la 20,5 mil. euro la 22,5 mil. în aprilie 2013.
- A doua creștere a alocării Raiffeisen de la 22,5 mil. euro la 34,5 mil. euro, având în vedere performanțele bune și progresul băncii în implementare. Modificarea include și ultimele consultări cu BNR.
- A doua scădere a portofoliului BCR, în august 2013 (prima a avut loc în 2012), de la 28 mil. euro la 10 mil. Euro, aprobata de Comitetul de investiții pe 12.07.2013 și devenita efectivă în august 2013
- Deși toate cele 3 contracte cu intermediarii financiari erau inițial planificate a se încheia în 2014, numai Raiffeisen a respectat acest termen, în timp ce pentru BCR, termenul a fost extins până în martie 2015, iar pentru UniCredit, până în iunie 2015, termenul final de absorbție completă a acestui instrument.
- Succint, rezultatele implementării produsului FLPG sunt următoarele:
 - 2.864 credite cu garanție JEREMIE, cu dobândă și cerințe de garanții reduse în valoare totală de 288 mil. euro au fost acordate din 2011 până în decembrie 2014 către 2.000 de IMM-uri cu un total de aproape 53.000 angajați.
 - Astfel, absorbția pentru acest instrument este de 93% în ceea ce privește contractele de credite încheiate și în scurt timp va putea atinge ținta de multiplicare 5x credite totale față de alocare.
 - Valoarea medie a unui credit este puțin sub de 100.000 euro, iar maturitatea medie este sub 3 ani, având în vedere că majoritatea sunt credite de capital de lucru. Aceasta dovedește o dată în plus că nevoia imediată a IMM-urilor din România este mai degrabă de a-și menține și stabiliza activitatea curentă, decât de a se angaja la investiții importante.
 - Din punct de vedere al distribuției regionale, regiunea Centru este beneficiara celui mai mare volum de credite cu garanție Jeremie, respectiv 474, urmata îndeaproape de Regiunea Sud-Muntenia cu 437, Regiunea Nord-Vest cu 420 și București-Ilfov cu 415. Cel mai mic număr de credite este în Regiunea Vest, de numai 229.
 - Din punct de vedere al beneficiarilor finali, majoritatea se încadrează în categoriile micro- și mici, conform definițiilor europene.

Instrumentul de capital de risc (Call for Expression of Interest JER-002/2):

Fondul 3TS Catalyst România operează în baza unei scheme de ajutor de stat pe baza Regulamentului GBER.

Fondul Catalyst Romania a fost înființat la sfârșitul anului 2012 pentru a efectua investiții în firme aflate în etapa inițială (early stage) și în cea de dezvoltare din domeniul tehnologiilor media și telecomunicațiilor. În anul 2014 au fost realizate 3 investiții noi de portofoliu, și anume:

- Simartis, www.simartis.com, investiție inițială și de dezvoltare în valoare de 1 mil. euro. Simartis este un dezvoltator local de aplicații de telefonie mobilă, care în prezent, cu sprijinul intervenției fondului Catalyst își profesionalizează managementul și se extinde global.
- GHG, o companie de “jocuri sociale, care construiește concepte epice ce cresc puterea comunităților”, a fost beneficiarul unei investiții de 300.000 euro, atât pentru dezvoltarea echipei, cât și a produselor sale.
- Univseral Online Promotion, www.elefant.ro, un cunoscut retailer online, inițial de cărți și dezvoltat ulterior într-un magazin universal online. Investiția este de 1 mil. Euro și sprijină eforturile de creștere și marketing a companiei, cu precădere re poziționarea brandului.

De reamintit ca prima investiție de portofoliu, în valoare de 300.000 euro a fost făcută în 2013 în portalul online de business AvocatNet (Intelligo Media).

Instrumentul împrumut de portofoliu cu împărțirea riscurilor (Portfolio Risk Sharing Loan - Call for Expression of Interest JER-002/4):

Instrumentul acordă credite pentru IMM-uri cu dobânda de cca jumătate din dobânda normală de piață deoarece 50% din finanțarea Jeremie pentru fiecare credit are costuri de 0%, în timp ce banca percepe pentru restul de 50% costuri normale de piață sau chiar mai scăzute.

Instrumentul are un factor de multiplicare de 2x, astfel încât pentru alocarea de 74,74 mil. euro trebuie să susțină acordarea de noi credite către IMM-uri de cca 150 mil. euro.

Caracteristica de «împărțirea riscului» a produsului conduce de asemenea și la o scădere a garanțiilor pentru IMM-uri.

Operațiunea se implementează în baza unei scheme de ajutor de minimis aprobată prin ordin al ministrului fondurilor europene, modificat prin Ordinul nr. 635/2014.

Primele 4 operațiuni au fost semnate în decembrie 2013 cu următorii intermediari financiari: Raiffeisen Bank, Banca Transilvania, ProCredit Bank și BRD. A cincea operațiune a fost semnată în iulie 2014 cu CEC Bank, urmare a suplimentării alocării cu 50 mil. euro, aprobată de Guvern în decembrie 2013.

În trimestrul IV 2014 a avut loc o evaluare detaliată a performanței în implementare a instrumentului și, ca urmare au avut loc următoarele modificări operaționale:

- pe baza performanțelor bune, BRD și Banca Transilvania au primit alocări suplimentare.
- contractul cu ProCredit, singurul denominat în euro, a fost închis la valoarea de 5.74 mil. euro (participare JEREMIE). Deoarece alocarea inițială ProCredit a fost de 20 mil. euro, valoarea rămasă din aceasta a fost folosită, pe de o parte pentru semnarea unui nou acord cu ProCredit denominat în lei și pentru creșterea alocării către băncile cele mai performante.
- de menționat ca, datorită necesității finalizării implementării instrumentului FLPG, Raiffeisen Bank a început activitatea de creditare cu instrumentul PRLS numai începând din trimestrul III 2014.

Instrumentul împrumut de portofoliu cu împărțirea riscului este în implementare la întreaga alocare de aproape 75 mil. euro, iar cererea pentru aceste credite este foarte mare.

La data acestui raport (sfârșitul lunii aprilie 2015), este în analiza Guvernului României posibilitatea suplimentării alocării pentru acest instrument, urmare a cererii extrem de mari și urmare a posibilei

prelungiri a perioadei de implementare pentru instrumentele financiare din 2015 în 2016 (prin amendarea CE a Ghidului de închidere a programelor operaționale, aplicabile pentru toate statele membre).

Principalele date și tendințe în implementarea acestui instrument sunt similare celor ale instrumentului de garantare:

- Din numărul total de 742 de credite garantate JEREMIE, cu costuri sub 50% pentru IMM-uri și garanții reduse, în valoare totală de 74,5 mil. euro, a beneficiat în 2014 un număr de 702 IMM-uri cu peste 17.000 angajați.

Absorbția la 31 decembrie 2014 este astfel la jumătate în ceea ce privește creditele semnate.

- Valoarea medie pentru un credit este de cca 100.000 euro, similar cu operațiunea de garanții și perioada medie de maturitate este sub 4 ani, deoarece creditele sunt acordate în principal pentru capital de lucru, ceea ce confirmă odată în plus nevoia IMM-urilor de a-și consolida activitatea curentă.

- Din punct de vedere al distribuției regionale, București-Ilfov și Nord-Vest se află pe primele locuri cu 130, respectiv 125 credite, urmate de Regiunile Centru și NE

- Din punct de vedere al beneficiarilor finali, majoritatea se încadrează în categoriile micro- și mici, conform definițiilor europene.

3.1.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate

• Informații privind progresul fizic și financiar

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Proiecte de sprijinire a investițiilor directe în IMM ⁷ (număr)	Realizat	-	-	445	743	867	961	1928	2898		2898
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	2000	2000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM asistate financiar-implementare standarde (număr)	Realizat	0	0	99	179	239	235	230	293		293
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	1500	1500
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM asistate financiar-acces la noi piețe (număr)	Realizat	-	-	45	58	57	57	56	67		67
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	1200	1200
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de muncă nou create-investiții IMM sector productiv: -femei -bărbați (număr)	Realizat	0	0	64	1028	1593	1744	7538	13228		13228
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	21900	21900
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM certificate-implementare standarde (număr)	Realizat	-	-	0	179	296	267	230	294		294
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	1400	1400
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Instrumente financiare dezvoltate -fonduri de garantare -fonduri de	Realizare	-	-	0	2	4	4	9			9
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

⁷ Echivalent cu indicatorul "IMM asistate financiar-investiții IMM sector productiv"

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
capital de risc (număr)											
IMM sprijinite prin instrumente financiare -fonduri de garantare -fonduri de capital de risc (număr)	Realizat	-	-	0	0	115	1246	1576	2702		2702
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Întreprinderi mari asistate financiar (număr)	Realizat	-	-	0	26	68	117	126	126		126
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	50	50
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de muncă nou create-investiții întreprinderi mari sector productiv (număr)	Realizat	-	-	0	150	380	658	6410	10.062		10.062
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laboratoare IMM de încercări și etalonări certificate – implementare standarde (număr)	Realizat	-	-	0	20	42	42	42	64		64
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	100	100
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Structuri nou create de sprijinire a afacerilor – Poli de competitivitate (număr)	Realizat	-	-	0	0	0	0	0	6		6
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Structuri dezvoltate de sprijinire a afacerilor - Clustere (număr)	Realizat	-	-	0	0	0	0	0			0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM asistate financiar-achiziție servicii de consultanță (număr)	Realizat	-	-	85	69	69	69	69	226		226
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	2000	2000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Pentru o parte a indicatorilor API, probabilitatea de realizare este ridicată. De exemplu, gradul de realizare al indicatorului „Proiecte de sprijinire a investițiilor directe în IMM” se apropie de 100%, iar valoarea realizării pentru indicatorul „Întreprinderi mari asistate financiar” a depășit dublul valorii țintei stabilite. Aceștia arată o dată în plus interesul întreprinderilor pentru finanțări de investiții productive.

Pe de altă parte, o evaluare pertinentă a perspectivelor de îndeplinire a indicatorilor de tipul „IMM asistate financiar-acces la noi piețe” sau „IMM asistate financiar-achiziție servicii de consultanță”, indică dificultăți în atingerea țintelor asumate. În ceea ce privește ultimul dintre aceștia, una dintre cauze este capacitatea redusă de evaluare a proiectelor, remediată în cursul anului 2013 și care s-a concretizat ulterior în prima parte a anului 2014 prin semnarea a cca. 430 contracte de finanțare.

Poate fi remarcat și saltul important înregistrat în cazul indicatorului „număr de locuri de muncă nou-create în IMM”, de la 7538 în 2013 la 13.288 în 2014 sau a indicatorului „Locuri de muncă nou create-investiții întreprinderi mari sector productiv”, de la 6.410 în 2013 la 10.023 în 2014. La apropierea de valorile țintă ale acestui indicator vor contribui și operațiunile din DMI „Structuri

dezvoltate de sprijinire a afacerilor – Poli de Competitivitate”, respectiv „Structuri nou create de sprijinire a afacerilor Clustere”.

Indicatorul „IMM sprijinite prin instrumente financiare: fonduri de garantare și fonduri de capital de risc” aproape s-a dublat în anul 2014.

- **Analiză calitativă**

Anul 2014 a reprezentat un an concentrat pe implementarea proiectelor contractate în cadrul AP1, verificarea cererilor de rambursare/plată/prefinanțare și efectuarea plăților către beneficiari.

Adoptarea OUG 27/10.04.2013 prin care beneficiarii au putut opta pentru cereri de plată înaintea depunerii cererilor de rambursare a avut efecte pozitive, observate și în anul 2014, astfel că, din totalul contractelor semnate în cadrul AP 1, numărul contractelor reziliate (pe total, la sfârșitul anului 2014) reprezintă 13 %. Cauzele rezilierilor au constat în principal în incapacitatea financiară a beneficiarilor de a susține proiectele, în condițiile dificultăților de obținere a unor credite pentru asigurarea cofinanțării.

Măsurile luate în anul 2012 (delegare atribuții către ADR-uri, simplificare etc) au efecte vizibile. Astfel, se poate constata că peste 60% din totalul contractelor de finanțare au fost deja finalizate, gradul de absorbție ridicându-se la 62,44%.

Se remarcă de asemenea, un procent de 20,7% de contracte reziliate/renunțate (cumulat, până la 31 decembrie 2014), care constituie cea mai mare rată de contracte reziliate/renunțări din cadrul programului (cauzele sunt explicate de contextul economic și social dificil în care s-au realizat intervențiile programului (a se vedea și anexa 1).

Se apreciază că în situație critică (sub 40% nivel de îndeplinire) se află 6 indicatori: IMM asistate financiar – implementare standarde (număr); IMM asistate financiar – acces la noi piețe (număr); IMM certificate - implementare standarde (număr); IMM asistate financiar-achiziție servicii de consultanță (număr); Structuri nou create de sprijinire a afacerilor – Poli de competitivitate (număr); Structuri dezvoltate de sprijinire a afacerilor - clustere (număr). Cu toate acestea, având în vedere faptul că pentru proiectele aferente operațiunilor de consultanță, clustere și poli, majoritatea contractelor semnate sunt încă în implementare, se așteaptă ca la raportarea finală asupra programului, indicatorii privind aceste operațiuni să fie ajustați conform progresului înregistrat în decursul anului 2015.

3.1.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Vezi Anexa 4

3.2. AXA PRIORITARA 2 – COMPETITIVITATE PRIN CERCETARE, DEZVOLTARE TEHNOLOGICĂ ȘI INOVARE

Alocarea financiară actuală pentru axa prioritară 2 este de 711, 830 milioane euro din care FEDR 606,906 milioane Euro.

La sfârșitul anului 2014, pe total de la lansarea programului, erau 1567 de cereri de finanțare depuse, dintre care 745 au fost selectate pentru contractare și 670 de contracte semnate efectiv.

Apeluri de proiecte lansate în anul 2014

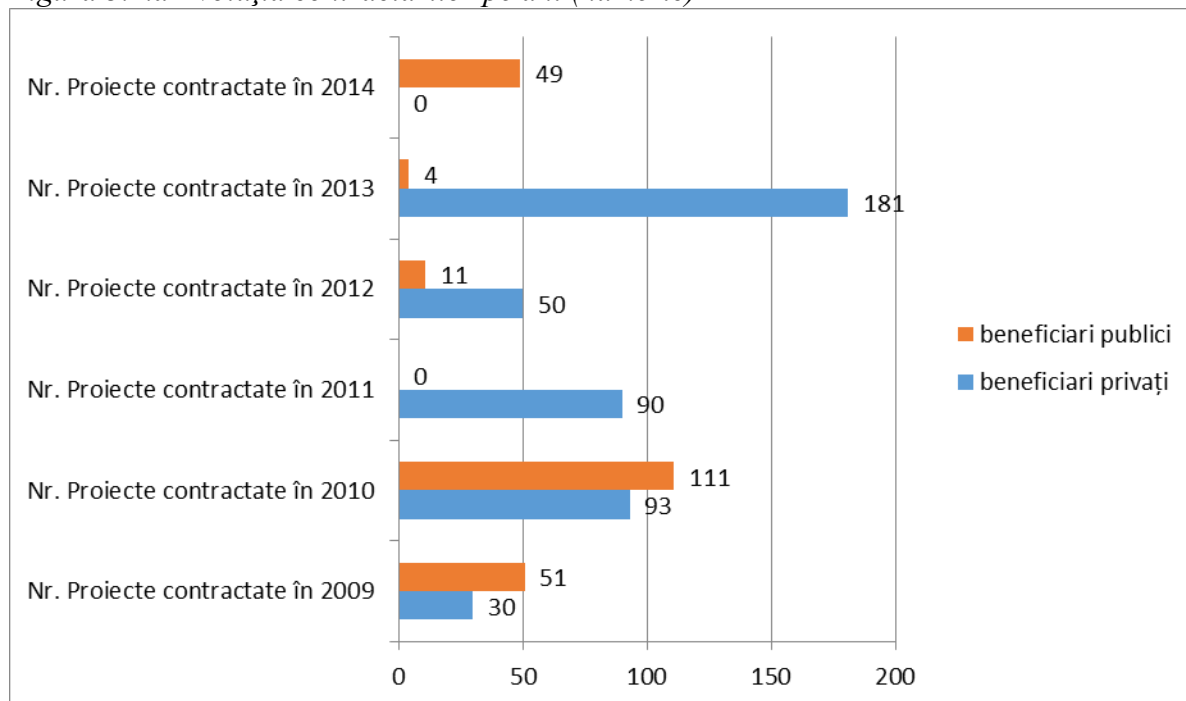
Fondurile alocate axei prioritare au fost lansate la competiție încă de la începutul anului 2012, astfel încât în anul 2014 o singură competiție de proiecte (cu un buget de 112.500.000 lei) a mai fost deschisă, pentru operațiunea O 2.2.1, *Dezvoltarea infrastructurii CD existente și crearea de noi infrastructuri (laboratoare, centre de cercetare).*

La această competiție s-a depus o singură propunere de proiect, cu asistență financiară nerambursabilă în valoare de 112.499.355,00 lei, propunere de proiect care a fost selectată pentru finanțare.

Evaluare și contractare

În anul 2014 s-a finalizat evaluarea tuturor proiectelor depuse în 2013, evoluția contractărilor în anul 2014, față de 2013, 2012, 2011, 2010 și 2009 fiind prezentată mai jos.

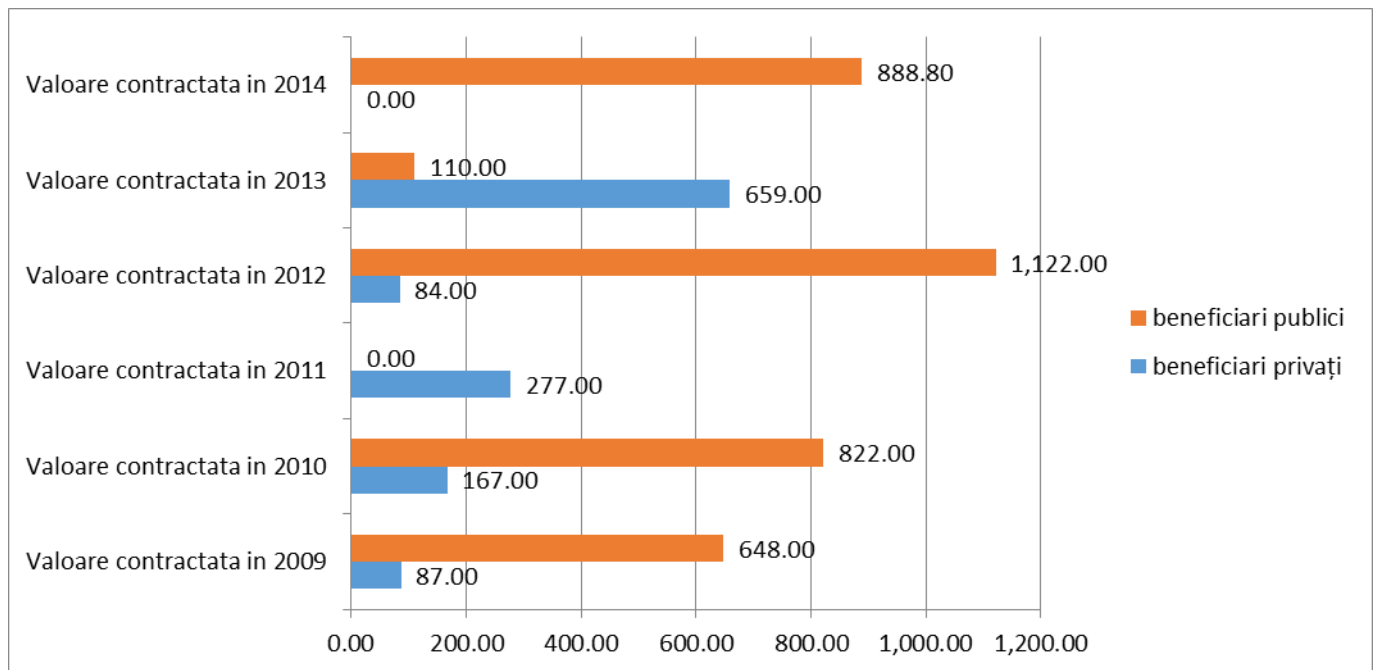
Figura 3.2.a Evoluția contractărilor pe ani (numeric)



Valoarea fondurilor contractate de la lansarea programului până la 31 decembrie 2014, este prezentată mai jos:

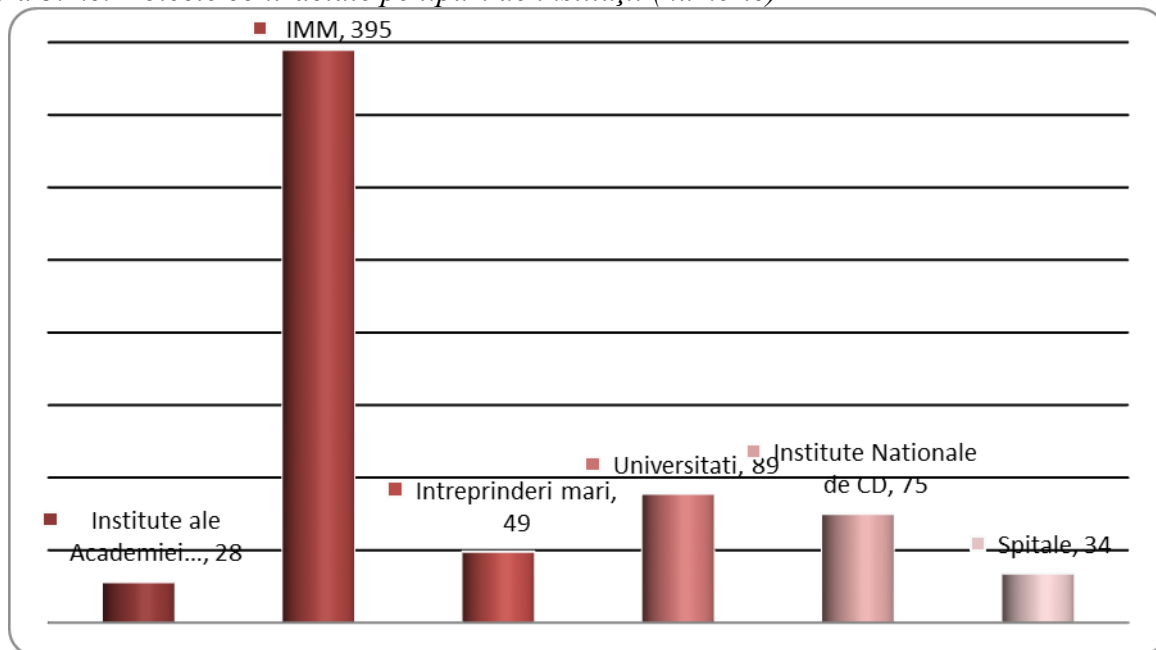
Figura 3.2.b Evoluția contractărilor pe ani (valoric)

Milioane lei-



Din punct de vedere al categoriilor de beneficiari, se poate observa că numărul cel mai mare de proiecte contractate provine din sectorul privat respectiv al întreprinderilor mici și mijlocii, (395 de proiecte) la care se adaugă 49 proiecte contractate cu întreprinderi mari.

Figura 3.2.c. Proiecte contractate pe tipuri de instituții (numeric)



În ceea ce privește valoarea contractată pe tipuri de instituții se constată că valoarea cea mai mare a proiectelor contractate (raportat la total valoare proiect) este deținută de institutele naționale de CD (32%) urmată de mediul privat (26%).

În ceea ce privește distribuția regională, în topul regiunilor cu cele mai multe contracte încheiate în cadrul AP 2, rămâne regiunea București Ilfov cu un număr de 309 proiecte și cu o sumă care se ridică la 2.877 mil. lei, reprezentând 59,13% din totalul fondurilor. Celelalte regiuni sunt la distanță mare, pe ultimul loc fiind regiunea SE, cu 28 proiecte contractate, 15,56 % din fondurile totale contractate.

Figura 3.2.d Situația contractărilor pe regiuni (numeric)

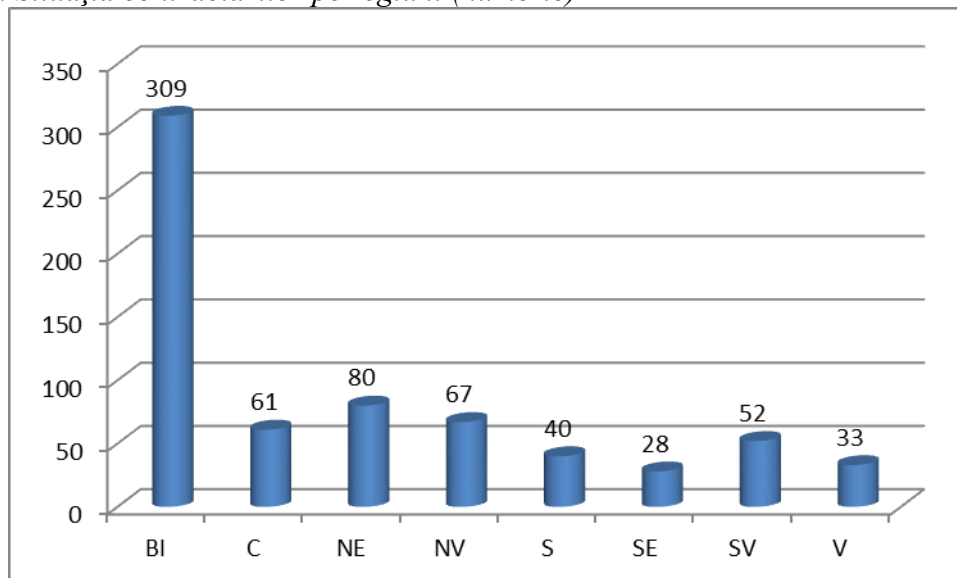
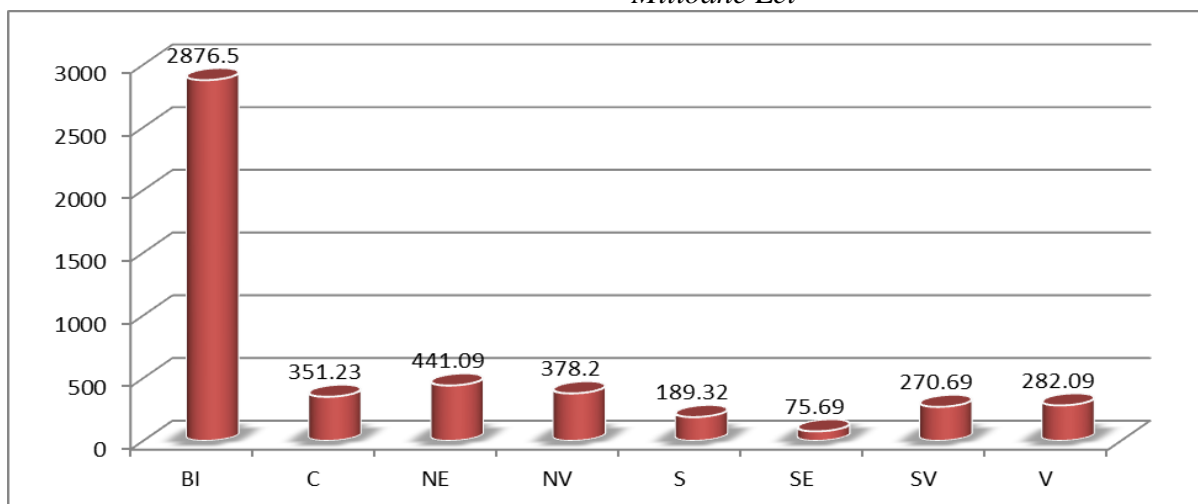


Figura 3.2.e Situația contractărilor pe regiuni (valoric)

-Milioane Lei-



Din cauza climatului economico-financiar, mulți din beneficiarii din cadrul AP2 au renunțat la finanțare (renunțând la contractare sau reziliind contractul) în principal datorită lipsei sau insuficienței resurselor financiare necesare cofinanțării sau susținerii cheltuielilor până la rambursare, în condițiile în care băncile nu au fost interesate să acorde credite, iar marea majoritate a beneficiarilor nu au avut cu ce să garanteze un împrumut.

Ca urmare, la finele anului 2014, în cadrul AP 2 un număr de 670 de proiecte erau contractate, 296 fiind finalizate, cu cereri de rambursare plătite și 97 reziliate. Din totalul de proiecte contractate, 277 erau în implementare. Prevederile OUG 27/10.04.2013 au venit în sprijinul beneficiarilor, astfel încât aceștia au putut opta pentru cereri de plată înaintea depunerii cererilor de rambursare.

Pe operațiuni, situația proiectelor în cadrul AP 2, cumulat pe perioada de raportare, arată astfel:

DMI	OP	proiecte depuse	proiecte contractate	proiecte în implementare	proiecte finalizate	proiecte reziliate
-----	----	-----------------	----------------------	--------------------------	---------------------	--------------------

DMI 2.1 Cercetarea în parteneriat între universități/institute de cercetare și întreprinderi în vederea obținerii de rezultate aplicabile în economie	O211	154	62	11	27	21
	O212	195	43	1	41	1
DMI 2.2 Investiții în infrastructura de CDI și dezvoltarea capacității administrative	O221	310	102	75	27	0
	Proiect major	1	1	1	0	0
	O223	15	11	0	11	0
	O224	92	77	1	72	4
DMI 2.3 Accesul întreprinderilor la activități de cercetare-dezvoltare și inovare	O231	331	147	64	58	25
	O232	178	89	36	34	19
	O233	291	138	85	26	27
Total proiecte Axa 2		1567	670	277	296	97

Implementare

În cadrul procesului de implementare, în anul 2014 s-au desfășurat 152 vizite de monitorizare unde s-a analizat calitatea managementului realizat de beneficiari, realitatea investițiilor realizate, calitatea activităților desfășurate și s-a acordat suport pentru activitatea viitoare.

Au fost întreprinse 73 vizite la fața locului unde s-au verificat cheltuielile declarate de beneficiari.

Au fost verificate 584 rapoartele de progres. S-a putut constata că și în anul 2014 a existat tendința beneficiarilor de a prelungi realizarea activităților în cadrul proiectelor, fie ca urmare a lipsei de fonduri fie ca urmare contestațiilor/anulărilor procedurilor de achiziție publică, fie ca urmare a necesității ajungerii la rezultatele scontate.

În anul 2014, au fost făcute plăți pentru cereri de rambursare în valoare de 575,90 mil. lei, din care:

- 480,12 mil. lei contribuție publică și
- 95,78 mil. lei contribuție privată.

Pentru a preîntâmpina eventualele probleme apărute în implementarea proiectelor, atât monitorii cât și ofițerii financiari au pus accent pe instruirea beneficiarilor în aplicarea corectă a legislației privind gestionarea/implementarea proiectelor, astfel încât multe dintre probleme au fost însușite de beneficiari și greșelile sau omisiunile s-au mai diminuat la proiectele aflate în implementare. Cu toate acestea, și pe parcursul anului 2014 s-a constatat că cele mai frecvente greșeli făcute de beneficiari în implementarea proiectelor constau în încadrarea incorectă a cheltuielilor în categoriile de cheltuieli eligibile, neînțelegerea sau nerespectarea procedurilor de achiziție publică, neînțelegerea sau nerespectarea legislației privind codul muncii, omisiuni în depunerea documentelor justificative sau neînțelegerea modului de completare a unei cereri de rambursare.

3.2.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate

➤ Informații cu privire la progresul fizic și financiar

	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Indicatori de bază	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Total
	0	0	0	1	1	1	1	1	1	
	7	8	9	0	1	2	3	4	5	
Indicatori de realizare										

Indicatori de bază		2 0 0 7	2 0 0 8	2 0 0 9	2 0 1 0	2 0 1 1	2 0 1 2	2 0 1 3	2 0 1 4	2 0 1 5	Total
	Bază*										
Instituții sprijinite pentru creșterea capacității administrative	Realizare	0	0	30	50	-	-	-	-	-	80
	Țintă	0	0	21	0	0	0	0	0	0	21
	Valoarea de Bază*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Indicatori de rezultat											
Locuri de munca nou create - femei (număr)	Realizare	0	0	8,04	37,73	90,09	117,27	169	33	44	499,13
	Țintă	0	0	20	78	100	100	90	100	50	538
	Valoarea de Bază*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Locuri de munca nou create – bărbați (număr)	Realizare	0	0	12,5	58,9	138,46	154,81	263,56	76,75	75	780,42
	Țintă	0	0	11	100	121	114	100	116	100	662
	Valoarea de Bază*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cereri de brevete rezultate din proiectele asistate (număr)	Realizare	0	0	0	11	27	53	76	21	31	219
	Țintă	0	0	0	11	7	9	12	7	5	50
	Valoarea de Bază*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Laboratoare de cercetare nou create	Realizare	0	0	5	29	24	58	155	52	42	375
	Țintă	0	0	5	0	20	0	5	0	0	50
	Valoarea de Bază	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Laboratoare de cercetare modernizate	Realizare	0	0	7	35	38	56	25	2	8	174
	Țintă	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Valoarea de Bază*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

¹Ținta este pentru toata perioada de programare; N/A în cazul indicatorilor la nivel de proiect

În ceea ce privește indicatorii suplimentari, situația la 31 decembrie 2014 arăta astfel:

Indicatori suplimentari		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Număr de specialiști din	Realizare	0	0	0	43	43	43	45	-	-	45
străinătate angajați	Țintă	0	0	0		0		0	0	30	30
	Valoarea de Bază*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Număr de articole în publicații	Realizare	0	0	0	14	172	292	721	-	-	721
	Țintă	0	0	0						250	250

Indicatori suplimentari		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
științifice	Valoarea de Bază*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Număr de rezultate CDI transferate	Realizare	0	0	0	18	36	55	78	-	-	78
	Ținta1	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
	Valoarea de Bază*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Instituții sprijinite pentru creșterea capacității administrative (număr)	Realizare	0	0	20	89	85	80	80	-	-	80
	Ținta1	0	0	21	0	0	0	0	0	80	80
	Valoarea de Bază*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

După cum se poate constata, pentru majoritatea indicatorilor AP 2, probabilitatea de realizare este medie sau ridicată.

Țintele sunt atinse și chiar depășite la următorii indicatori:

- *IMM asistate financiar în proiecte,*
- *Întreprinderi mari asistate financiar în proiecte,*
- *Start-up-uri inovative sprijinite,*
- *Centre CD racordate la structuri GRID*
- *Instituții sprijinite pentru creșterea capacității administrative,*
- *Locuri de muncă nou create – bărbați,*

Ținta este aproape atinsă la:

- *Locuri de muncă nou create - femei,*
- *Spin-off-uri inovative sprijinite,*

în condițiile în care acești indicatori sunt de rezultat, iar o mare parte din proiectele contractate nu sunt finalizate și pe perioada de durabilitate investițiile create se vor mai crea locuri de muncă. Acești indicatori au fost calculați conform instrucțiunilor Uniunii Europene – echivalent normă întreagă.

Tot în cadrul indicatorilor de rezultat, au mai fost depășite și țintele pentru

- *Cereri de brevete rezultate din proiecte asistate,*
- *Laboratoare de cercetare nou create,*
- *Număr de specialiști din străinătate angajați,*
- *Număr de articole în publicații științifice.*

Indicatorul „Proiecte realizate în parteneriat de instituții C&D și întreprinderi” nu a fost realizat. Competiția pentru acest gen de proiecte s-a încheiat. Motivul pentru care nu s-a atins ținta este imposibilitatea întreprinderilor de a susține cercetarea în lipsa fondurilor de dezvoltare care, în mare măsură, se datorează și recesiunii.

Indicatorul “Proiecte de CDI sprijinite” nu a fost realizat ca urmare a rezilierilor. Au fost contractate 670 proiecte, dar, pe parcursul implementării, au fost reziliate un număr de 97 proiecte. Cu toate acestea, având în vedere faptul că o serie de proiecte sunt încă în curs de implementare, se prefigurează că la raportarea finală situația asupra indicatorilor va fi modificată.

Prin realocarea fondurilor la nivelul axei prioritare către proiectul ELI-Nuclear Physics, operațiunea 2.2.2 „Dezvoltarea de poli de excelență” a rămas fără suport financiar, ceea ce conduce la imposibilitatea realizării indicatorului „Structuri inovative dezvoltate-poli de

exceelență”, fapt pentru care, în propunerea de modificare a programului operațional, înaintată de AM POS CCE către CE, acest indicator a fost eliminat. Din fericire, proiectul ELI-Nuclear Physics reprezintă nucleul dezvoltării unui pol de excelență/zona tehnologică inovativă pe platforma științifică de la Măgurele, județul Ilfov.

- **Analiza calitativă**

Ținând cont de economiile realizate în cadrul proiectelor finalizate, a corecțiilor aplicate și a rezilierilor survenite, în anul 2013 s-a luat decizia depășirii sumei alocată AP 2, prin lansarea unor noi competiții, astfel că, numărul de contracte a crescut la 670 în 2014 (cu 49 de contracte) asigurându-se că, chiar și în condițiile menținerii tendinței de scădere a prețurilor unor servicii, lucrări sau echipamente (în cadrul achizițiilor publice) și a renunțării la contracte, se va atinge cea mai mare parte a indicatorilor prevăzuți în program.

Din evoluția contractărilor în perioada 2009-2014, plecând de la depunerea de proiecte până la contractare, se poate observa că pe total, 47,79% din proiectele depuse au fost selectate pentru contractare.

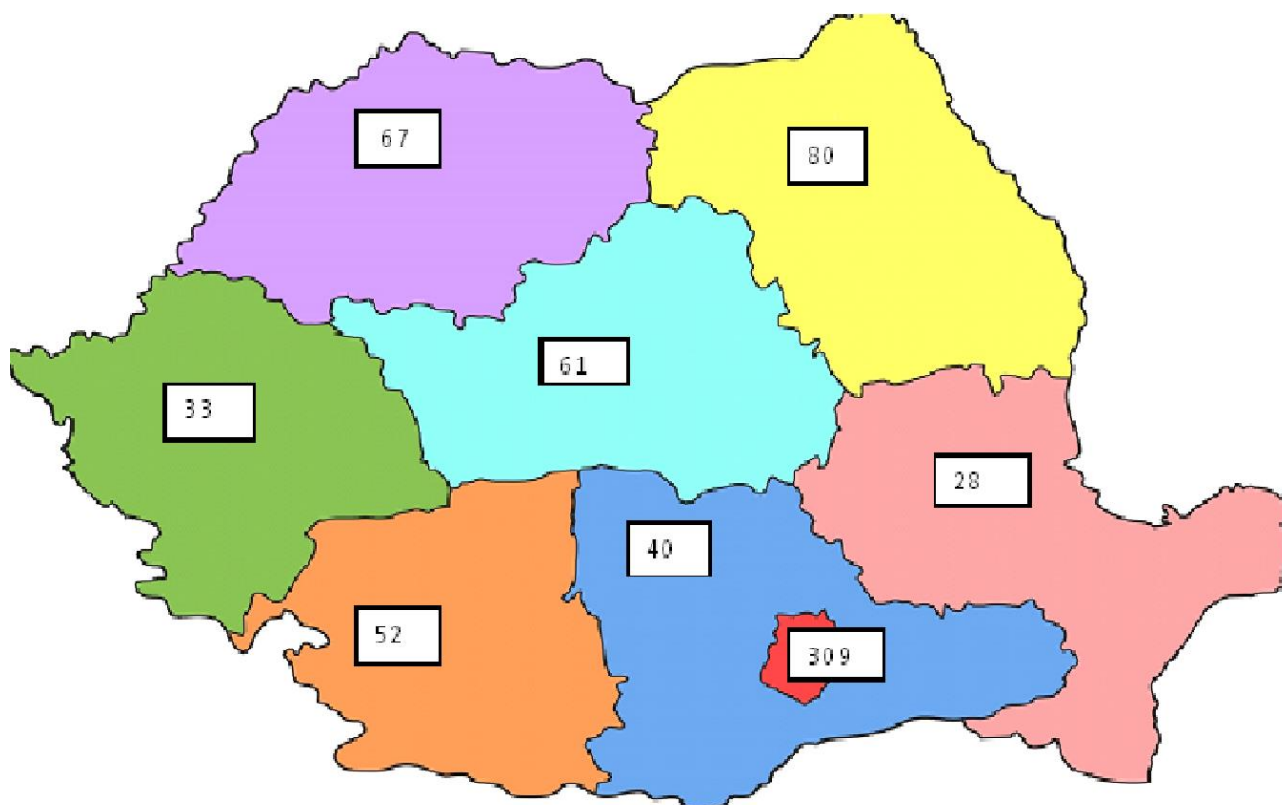
În anul 2014, au fost finalizate 87 proiecte, astfel că, în total, în cadrul AP 2, iar la sfârșitul anului 2014, din totalul nr de contracte în vigoare, 296 de proiecte erau finalizate, ceea ce reprezintă un procent de peste 50%.

De asemenea, adoptarea OUG 27/10.04.2013 prin care beneficiarii au putut opta pentru cereri de plată înaintea depunerii cererilor de rambursare a avut efecte pozitive, observate și în anul 2014, astfel că, din totalul contractelor semnate în cadrul AP 2, numărul contractelor reziliate (pe total, la sfârșitul anului 2014) reprezintă 15 %. Cauzele rezilierilor au constat în incapacitatea financiară a beneficiarilor de a susține proiectele, în condițiile dificultăților de obținere a unor credite pentru asigurarea cofinanțării.

Din punct de vedere al categoriei de beneficiari, se poate observa că numărul cel mai mare de proiecte contractate este dat de IMM-uri (respectiv 395 proiecte, valoarea contractată pentru IMM reprezentând 24,81% din total fonduri contractate), la care se adaugă 49 proiecte contractate de întreprinderi mari.

Cum era de așteptat, proiectele contractate de mediul privat sunt în număr mult mai mare în București-Ilfov, decât în oricare regiune.

Pe total AP2, se constată că fruntașe în investiția în cercetare sunt regiunile Nord-Est, Nord-Vest și Centru. Dintre acestea, regiunile Nord-Est, Nord-Vest (care beneficiază de centre universitare cu tradiție, în municipiile Cluj-Napoca, respectiv Iași), alături de regiunea Centru (care beneficiază de o extinsă rețea industrială și un puternic mediu de afaceri privat) se detașează, din punctul de vedere al contractelor de finanțare încheiate, față de regiunile din restul țării.



Sectorul investițiilor a contractat fonduri totale de 3.861,28 milioane lei (79,37 %) și cel al cercetării de 892,28 milioane lei (18,34 %). Domeniul suport întărirea capacității administrative a avut alocate 2,28 % din fonduri.

Analiza indicatorilor de realizare și de rezultat, prevăzuți în cadrul programului arată următoarele:

Indicatori de realizare

Proiecte realizate în parteneriat de instituții C&D și întreprinderi, indicatorul țintă este 200 proiecte. La sfârșitul anului 2014 erau 62 de contracte semnate, din care s-au reziliat 21. **Acest indicator nu va fi realizat până la sfârșitul perioadei de programare întrucât competițiile s-au finalizat. Indicator realizat - 41.**

Proiecte C-D sprijinite, indicatorul țintă este 600 proiecte. La sfârșitul anului 2014 erau contractate 670 de proiecte, din care s-au reziliat 101. **Indicator realizat - 569.**

IMM asistate financiar în proiecte, indicatorul țintă este 270 proiecte. Până în acest moment au fost contractate 394 proiecte, din care s-au reziliat 91. Indicatorul a fost depășit. **Indicator realizat - 303.**

Întreprinderi mari asistate financiar în proiecte, indicator care nu a fost cuantificat de la început. La sfârșitul anului 2014 erau 49 de proiecte contractate, din care 4 au fost reziliate din lipsa fondurilor beneficiarilor. **Indicator realizat - 45.**

Start-up-uri inovative sprijinite, ținta este de 29 de proiecte. Indicatorul a fost depășit: La sfârșitul anului 2014 erau 117 start-up-uri inovative contractate, din care 16 contracte au fost reziliate. **Indicator realizat - 101 proiecte.**

Spin-off-uri inovative sprijinite, ținta este de 21. La sfârșitul anului 2014 erau 30 proiecte contractate, din care 11 rezilieri din lipsa fondurilor de susținere și din cauza imposibilității obținerii unei scrisori de garanție bancară. **În prezent indicatorul este 19.**

Cheltuieli publice în proiecte de CDI asistate (mil.lei), ținta este 2.705 mil.lei. Au fost făcute plăți în valoare de 1.961,09 mil.lei.

Cheltuieli private în proiecte de CDI asistate (mil.lei), ținta este 703 mil.lei. Au fost făcute plăți în valoare de 289,67 mil.lei.

Centre CD racordate la structuri GRID, ținta este 11 centre GRID. Indicatorul a fost atins, toate proiectele contractate, în număr de 11, au fost finalizate.

Structuri inovative dezvoltate – poli de excelență

S-a renunțat la acest indicator în momentul în care s-a decis realocarea de fonduri de la operațiunea pentru poli de excelență către proiectul ELI-Nuclear Physics, care este nucleul dezvoltării unui pol de competitivitate/zona tehnologică în ovativă pe platforma științifică de la Măgurele, județul Ilfov.

Instituții sprijinite pentru creșterea capacității administrative, ținta este 21 capacități. **Au fost realizate 80 capacități administrative.** Indicator depășit.

Indicatori de rezultat

Locuri de muncă nou create - femei, ținta este de 538 locuri de muncă. Numărul de locuri de muncă în care sunt angajate femei se ridică la 499.

Locuri de muncă nou create – bărbați, ținta este de 662 locuri de muncă. Numărul de locuri de muncă în care sunt angajați bărbați se ridică la 780

Cereri de brevete rezultate din proiecte asistate, ținta este 50 brevete. Au fost depuse 219 cereri de brevete, indicator depășit.

Laboratoare de cercetare nou create, ținta este 70 laboratoare. Sunt deja 375 laboratoare nou create și nu sunt finalizate toate proiectele de investiție, indicator depășit.

Laboratoare de cercetare modernizate - Cu toate că acest indicator nu este unul al programului POS CCE, ci strict al axei 2 din cadrul POS CCE, acesta poate fi asimilat laboratoarelor nou create, întrucât investițiile realizate au schimbat total vechile laboratoare, atât ca dotare, cât și ca domenii/subdomenii științifice sau nișe ale acestora de aplicare. Au fost modernizate până în acest moment 174 de laboratoare.

Indicatori suplimentari

Număr de specialiști din străinătate angajați, ținta este 30 specialiști. Este un indicator depășit. Sunt 53 specialiști din străinătate care lucrează în proiecte de cercetare pentru a dezvolta în instituțiile gazdă centre de cercetare de înalt nivel științific.

Număr de articole în publicații științifice, ținta este 250 articole. Sunt deja 906 articole publicate de cercetători, indicator depășit.

Număr de rezultate transferate, este un indicator strict al axei 2. Interesul oricărui investitor, fie el și statul, urmărește ca rezultatele cercetărilor să fie transferate în producție. Până la sfârșitul anului 2014 erau transferate 85 rezultate și numărul lor se așteaptă să crească.

3.2.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Vezi Anexa 4.

3.3. AXA PRIORITARĂ 3: TEHNOLOGIA INFORMAȚIILOR ȘI COMUNICAȚIILOR PENTRU SECTORUL PUBLIC ȘI PRIVAT

Alocarea financiară actuală pentru axa prioritară 3 este de 459,074 milioane euro din care FEDR 379, 654 milioane Euro.

La sfârșitul anului 2014, pe total de la lansarea programului, erau 5.215 de cereri de finanțare depuse, dintre care 2.379 de proiecte selectate pentru contractare. Din cele 2.262 de proiecte cu contracte de finanțare semnate, 2.030 de contracte erau în vigoare la aceeași dată, dintre care 1.023 de proiecte erau finalizate (reprezentând 50,39% din totalul contractelor în vigoare).

În anul 2014, OI ADR-uri au preluat atribuții delegate de către AM POS CCE privind Axa Prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public, Operațiunea 3.1.1 Sprijinirea accesului la broadband și la serviciile conexe. Delegarea de atribuții s-a realizat prin amendarea Acordului Cadru de Delegare încheiat în 2013.

Apeluri de proiecte lansate în anul 2014

În luna mai 2014, a fost lansată cererea de propuneri de proiecte pentru operațiunea 3.1.2. "Sprijin pentru realizarea rețelelor de broadband în zonele de eșec ale pieței (zone rurale și zone mici urbane defavorizate din punct de vedere al accesului) - apel 1, din cadrul Domeniului Major de Intervenție 2 „Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice.

Scopul general al acestei operațiuni este de realizare a rețelelor broadband și a punctelor de acces public la internet în bandă largă în zonele de eșec ale pieței (zone rurale și mici urbane defavorizate din punct de vedere al accesului). Scopul specific al acestei operațiuni este de conectare la rețeaua broadband a cel puțin 5000 de IMM-uri și 300.000 de locuitori în zonele de eșec ale pieței (zone rurale și mici urbane defavorizate din punct de vedere al accesului), la sfârșitul perioadei de sustenabilitate.

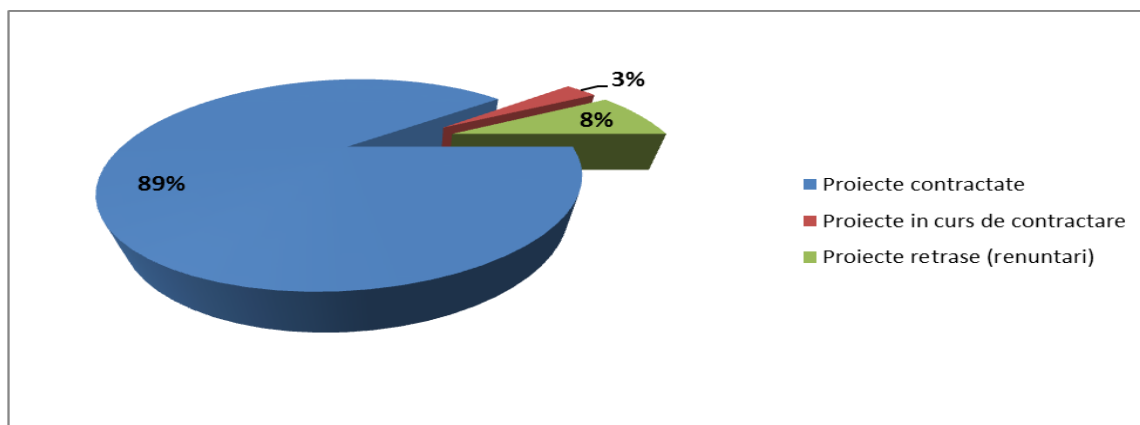
De asemenea, în ultimul trimestru al anului 2014 a fost lansată cererea de propuneri de proiecte pentru operațiunea 3.2.2 „Implementarea de sisteme TIC în scopul creșterii interoperabilității sistemelor informatice”- apel 6, din cadrul Domeniului Major de Intervenție 2 „Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice”. Scopul acestei operațiuni constă în asigurarea interoperabilității sistemelor electronice ale instituțiilor publice, respectiv optimizarea cooperării între instituțiile publice și/sau creșterea capacității de răspuns la solicitări primite din partea cetățenilor / mediului de afaceri / administrației publice. Se va finanța interconectarea acelor sisteme electronice care sunt funcționale la momentul depunerii proiectului și a celor care se vor dezvolta prin proiect.

Rata de succes, pentru apelurile active în anii 2013-2014, se prezintă astfel:

	Operațiunea	Nr. proiecte depuse	Nr. proiecte selectate	Nr. proiecte în rezervă
2014	OP 312 ap.1	1	1	0
	OP 322 ap.6	14	13	0
2013	OP 321 ap. 3	96	62	33
	OP 321 ap. 4	1	1	0
	OP 321. ap. 5	34	11	8
	OP 322 ap.3	1	1	0
	OP 322 ap.4	1	1	0
	OP 322 ap.5	1	1	0
	OP. 323 ap.3	2	1	0
	OP. 324 ap.3	14	3	11
	OP. 331 ap.2	915	596	0
OP. 332 ap.2	644	357	0	

Situația proiectelor selectate, la sfârșitul anului 2014 poate fi descrisă astfel:

Figura 3.3. a Stadiul proiectelor selectate pentru finanțare (cumulat)

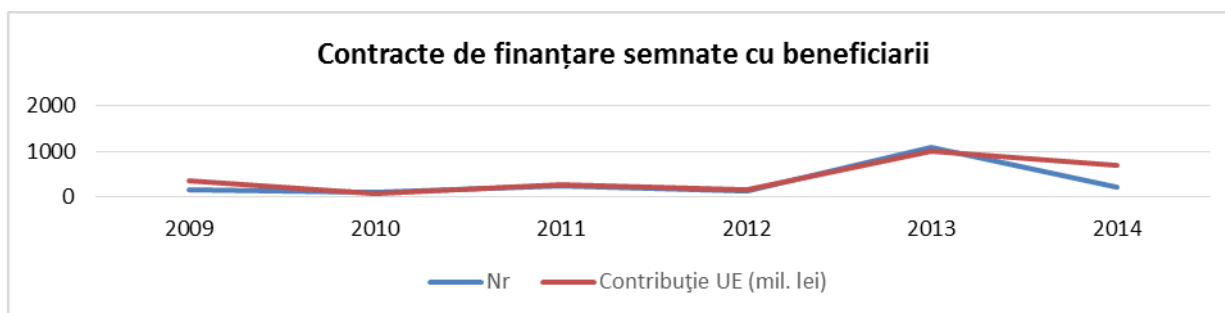


Evaluare și contractare

Anul 2013 a marcat un vârf de evaluare, selecție și contractare a proiectelor în cadrul majorității operațiunilor aferente AP 3 a POS CCE, astfel că, în decursul anului 2014, activitatea de evaluare și contractare a fost mult mai redusă.

În perioada 2009-2014 numărul și valoarea contractelor care au fost semnate în cadrul AP 3 a variat astfel:

Figura 3.3.b Evoluția numărului și valorii contractelor în cadrul AP 3 (cumulat)



După cum se observă din graficul de mai sus, anul 2013 a înregistrat o creștere a numărului de contracte încheiate cu beneficiarii, aceeași tendință fiind înregistrată și din punct de vedere al valorii totale a proiectelor. În anul 2013 au fost semnate 1080 contracte de finanțare, ceea ce reprezintă peste 55% din totalul contractelor de finanțare încheiate în cadrul AP3, valoarea acestora depășind 39% din valoarea totală contractată.

În ceea ce privește ciclul de procesare a proiectelor în 2014, se constată următoarele:

- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2013, numărul proiectelor aprobate înregistrat la finele anului 2014 a crescut cu cca. 6,31% și valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut cu cca. 23,84%. Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele aprobate reprezintă cca. 157% raportat la alocarea 2007-2013.
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2013, numărul proiectelor contractate la finele anului 2014 a crescut cu 7% și valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut cu 20%. Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele contractate reprezintă cca. 115% raportat la alocarea 2007-2013.

Pe operațiuni, situația proiectelor depuse, selectate, contractate, în implementare, se prezintă astfel:

(FEDR mil. €)

311	312	314	321	322	323	324	331	332	AP3
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Alocări UE	29,43	70,61	29,27	51,26	12,18	37,54	55,53	60,36	33,47	379,65
Depuse	30,16	70,69	50,81	673,78	108,5	233,0	295,75	79,82	64,37	1606,95
Selectate	12,34	57,07	50,01	231,96	42,87	68,26	123,03	50,36	31,62	667,53
Contractat	9,49	57,07	50,01	211,13	40,22	37,81	107,28	41,94	28,52	526,41
Proiecte Finalizate	8,33	0,00	0,00	42,20	10,56	27,91	39,92	29,65	15,21	173,78
In implementare	0,00	57,07	25,00	133,92	28,93	0,00	52,94	8,25	10,89	317,01
Rezilieri/Renunțări	1,17	0,00	25,01	35,01	0,72	9,90	14,43	4,04	2,42	92,69
Contracte în vigoare	8,33	57,07	25,00	176,12	39,49	27,91	92,86	37,90	26,10	490,79

Procentul contribuției UE la proiectele depuse/aprobate/contractate în raport cu alocarea, detaliat pe operațiuni se prezintă valoric și procentual astfel:

AP/DMI/OP	Alocat (mil. euro FEDR)	Depuse			Selectate/Aprobate			Contracte în vigoare		
		Nr.p r	mil. € FEDR	% fata de Alocat	Nr.p r	mil. € FEDR	% fata de Alocat	Nr.pr	mil. € FEDR	% fata de Alocat
AP3	379,65	5222	1.606,95	423%	2379	667,53	176%	1745	490,79	129%
DMI 3.1	129,32	2554	151,66	117%	1076	119,43	92%	719	90,40	70%
311 - Internet Boadband (IMM&ONG)	29,43	2.545	30,16	102%	1.067	12,34	42%	717	8,33	28%
312+313 (RoNet)	70,62	1	70,69	100%	1	57,07	81%	1	57,07	81%
314 (Conectare Scolii la internet Broadband)	29,27	8	50,81	174%	8	50,01	171%	1	25,00	85%
DMI 3.2	156,51	931	1.311,10	838%	229	466,12	298%	191	336,39	215%
321 eGuvernare	51,26	468	673,78	1314%	112	231,96	452%	101	176,12	344%
322 Interoperabilitate	12,18	76	108,54	891%	26	42,87	352%	22	39,49	324%
323 eLearning	37,54	162	233,03	621%	32	68,26	182%	21	27,91	74%
324 eSanatate	55,53	225	295,75	533%	59	123,03	222%	47	92,86	167%
DMI 3.3	93,83	1737	144,19	85%	1074	81,98	87%	835	64,00	68%
331 eBusiness	60,36	1064	79,82	132%	698	50,36	83%	530	37,90	63%
332 eCommerce	33,47	673	64,37	192%	376	31,62	94%	305	26,10	78%

* la cursul inforeuro de 4,4205

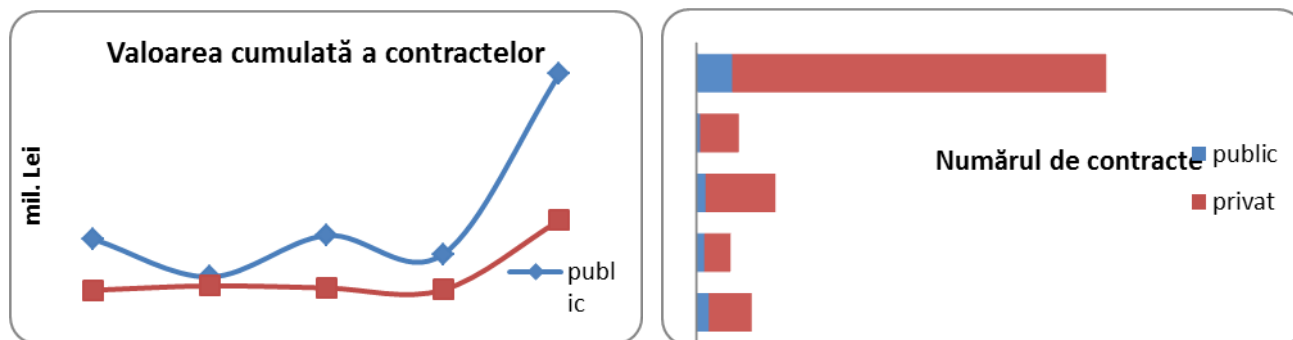
În ceea ce privește activitatea de contractare, la nivelul anului 2014, s-a supracontractat, prin raportare la economiile estimate, cu suma de 50 mil euro (FEDR 41,35 mil euro) pentru finanțarea a 21 proiecte selectate, aflate pe listele de rezervă, specifice operațiunii de eGuvernare și a 3 proiecte selectate, aflate pe listele de rezervă, specifice operațiunii de e-Sănătate (3 proiecte) și eEducație (1 proiect).

Pentru operațiunea de eGuvernare 18 proiecte au ca beneficiari Consiliile județene pentru implementarea registrului agricol electronic, iar 3 proiecte au ca beneficiari autoritățile publice centrale pentru implementare de alte sisteme informatice de eGuvernare.

Spre deosebire de proiectul de e-Sănătate, care a fost contractat, actualmente aflându-se în implementare, proiectul asociat operațiunii eEducație nu a mai fost contractat, beneficiarul renunțând la implementarea acestuia.

Raportul privat / public în perioada 2009-2014 poate fi descris astfel:

Figura 3.3.c Situația contractării pe domenii (public/privat)



Pe tipuri de beneficiari publici, situația se prezintă astfel:

Figura 3.3.d Situația contractării pe tipuri de beneficiari publici (valoric)

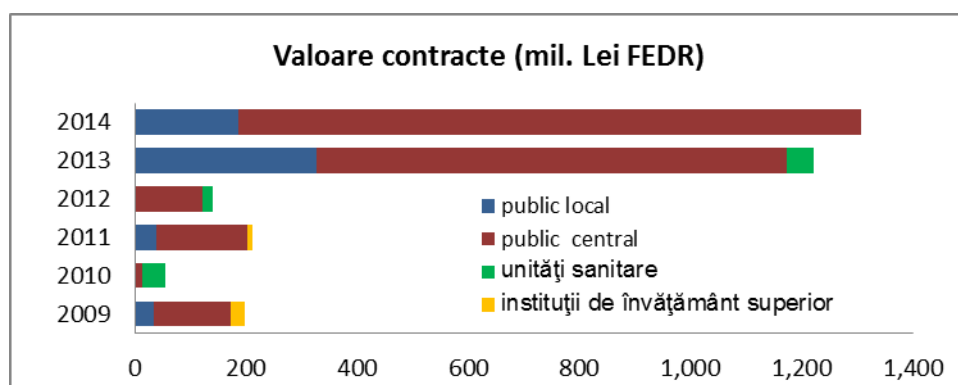
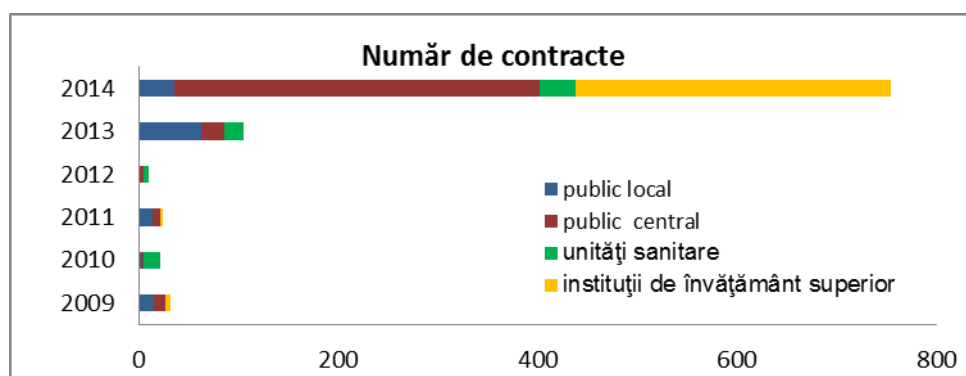


Figura 3.3.e Situația contractării pe tipuri de beneficiari publici (numeric)



Stadiul implementării AP 3

În ceea ce privește stadiul implementării proiectelor în cadrul AP 3, dintre cele 2.030 de contracte în vigoare la sfârșitul lui 2014 (cumulat), 1.023 de proiecte erau finalizate (50,44%), iar 1.007 de proiecte erau în implementare la sfârșitul lui 2014, astfel:

Operațiune	Depuse	Contractate	Reziliate/ neimplementate	Finalizate	În implementare
Axa 3	5.215	2.262	232	1.023	1.007
311	2.545	1.133	131	747	255
312+313	1	1	0	0	1
314	1	1	0	0	1
321	468	109	8	23	78

322	76	23	1	11	11
323	162	30	9	17	4
324	225	50	3	12	35
331	1064	584	54	172	358
332	673	331	26	41	264

Pe regiuni de dezvoltare, se constată că cel mai mare număr de contracte semnate sunt în regiunea BI, urmat de Centru, Nord-Est și Nord Vest.

În anul 2014, ADR NE a efectuat 33 de vizite de monitorizare, a procesat 47 cereri valoare asistenta financiara nerambursabila 2.437.876,51 lei din care FEDR 2.016.123,86 lei, din cele 60 de CR. În anul 2014 au fost finalizate 52 de proiecte pe axa 3.

În anul 2014, ADR SE a verificat și propuse către AM POS CCE în vederea efectuării plăților, 59 cereri de rambursare/plată cu o valoare totală a ajutorului financiar nerambursabil solicitat de 4.559.115,78 lei.

În anul 2014, ADR SV a efectuat 14 vizite de monitorizare, 17 verificări la fața locului, a verificat 35 de rapoarte de progres și de durabilitate a investiției. De asemenea, a verificat cereri de rambursare/plată în valoare de 972.564, 76 lei (cheltuieli efectuate de beneficiari incluse în cererile de plată adresate autorității de management, atât cereri de rambursare cât și cereri de plată).

În anul 2014, ADR V a realizat 49 de vizite de monitorizare pentru proiectele aflate în implementare, 2 de vizite de final de durabilitate pentru proiectele care se aflau la finalul celor 3 ani de menținere obligatorie. Valoarea cererilor de rambursare/plată procesate de ADR V în anul 2014 a fost de 454,208.70 lei.

În anul 2014, ADR Centru a preluat 203 proiecte în vederea evaluării și contractării și un număr de 91 de proiecte pentru care contractele de finanțare au fost semnate și care erau în implementare, pentru care a efectuat vizite de monitorizare, verificarea rapoartelor de progres, introducerea în SMIS a informațiilor privind proiectele, procesarea cererilor de rambursare/plată.

În anul 2014, ADR SM a selectat în vederea finanțării 40 de proiecte, a contractat 30 de proiecte în valoare totală de 2,297 milioane lei pentru care a verificat cereri de rambursare/plată în valoare de 1.751.847,04 (cheltuieli efectuate de beneficiari incluse în cererile de plată adresate autorității de management, atât cereri de rambursare cât și cereri de plată).

Având în vedere complexitatea diferită a operațiunilor gestionate în cadrul Axei 3, există variații foarte mari ale perioadei de implementare.

Astfel, proiectele aferente operațiunii 3.3.1 au o perioadă de implementare ce variază de la 9 la 14 și 24 de luni, în timp ce alte categorii de proiecte aferente operațiunilor 3.2.1, 3.2.4, 3.2.3, 3.3.2, 3.2.2 se implementează într-o perioadă de 1-2 ani.

Cumulat, pe perioada 2009-2014, OI PSI a efectuat 286 de vizite de iar în 2014, s-au efectuat un număr de 89 de vizite de monitorizare (pentru proiecte aflate în perioada de implementare a proiectelor sau post implementare).

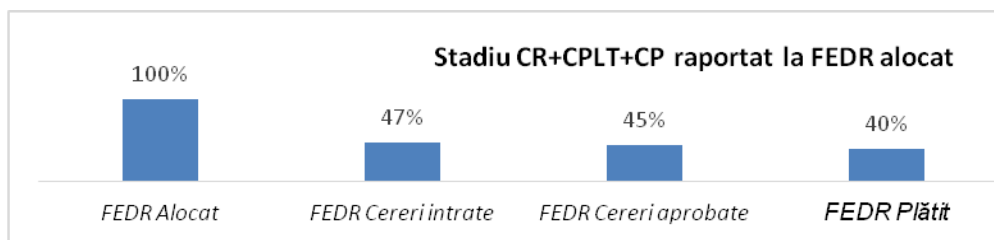
În perioada 2009 - decembrie 2014, la OI PSI au fost primite spre analiză, aprobare și transmitere spre plată Autorității de Management cereri de rambursare, cereri de plată și cereri de prefinanțare, aferente operațiunilor gestionate de OIPSI astfel:

TOTAL Cereri intrate CR+CPLT+CP	2009-2014	
	numar	FEDR (LEI)
	2779	792.670.713,38

Stadiul cererilor de rambursare (CR+CPLT+CP) poate fi descris grafic prin raportarea sumei totale FEDR pentru cererile intrate/aprobate/plătite la suma FEDR alocată, astfel:

TOTAL Cereri aprobate CR+CPLT+CP	2009-2014		Plătit FEDR(LEI)
	numar	FEDR(LEI)	
	2618	754.522.096,24	

Figura 3.3.f Stadiul cererilor de rambursare/plată față de FEDR alocat



În perioada 2009-2014, OI PSI a efectuat un număr de 217 misiuni de control, având ca obiect verificarea proiectelor finanțate în cadrul axei 3 a POS CCE din care, numai în anul 2014 s-au efectuat 84 de vizite de control. Au fost elaborate 42 de Note de Constatare/Procese Verbale de

Constatate prin care s-au stabilit creanțe bugetare în valoare de 9.716.680 lei, astfel :

- Domeniul Major de Intervenție 1- 3 Note/Procese Verbale de Constatate prin care s-au stabilit 41.754,65 lei creanțe bugetare;
- Domeniul Major de Intervenție 2 – 25 Note/Procese Verbale de Constatate prin care s-au stabilit 9.459.133 lei creanțe bugetare;
- Domeniul Major de Intervenție 3 -14 Note/Procese Verbale de Constatate prin care s-au stabilit – 215.792,12 – lei creanțe bugetare.

Din analiza realizărilor măsurate prin indicatorii fizici și din analiza calitativă a progreselor înregistrate în raport cu țintele fixate inițial în POS CCE pentru unii indicatori ai AP3 rezultă că unii indicatori vor fi îndepliniți sau chiar depășiți, dar sunt și unii indicatori pentru care se estimează că ținta este posibil a nu fi atinsă.

Gradul de realizare a indicatorilor la sfârșitul lui 2014, precum și tabelul indicatorilor proiectului major RO-NET este prezentat mai jos:

Figura 3.3.g Gradul de realizare a indicatorilor privind nr. de sisteme / proiecte față de valorile țintă:

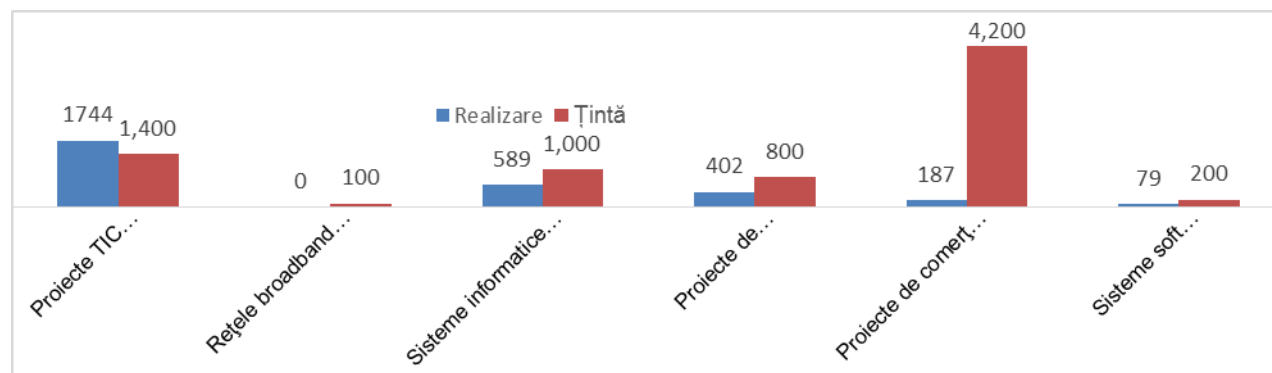
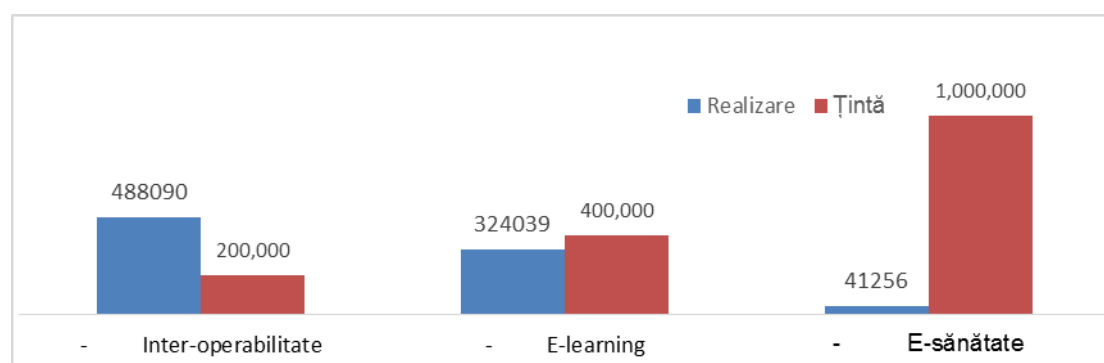


Figura 3.3.h Gradul de realizare a indicatorilor privind nr. de utilizatori pentru DMI 2 față de valorile țintă:



➤ Analiză calitativă

Până la sfârșitul trimestrului IV 2014, din bugetul FEDR de 425,14 milioane euro alocat axei prioritare⁸, apelurile de proiecte însumau 621 milioane euro, ceea ce reprezintă 131,73 %.

În anul 2014 a fost lansată operațiunea.3.1.2 - *Sprijin pentru pentru realizarea rețelelor de broadband în zonele de eșec al pieței (zone rurale și zone mici urbane defavorizate din punct de vedere al accesului)*, în urma finalizării demersurilor statului membru de notificare a ajutorului de stat. Proiectul *Proiectul Ro-NET – Dezvoltarea infrastructurii de banda largă în zone nedeservite, prin utilizarea fondurilor structurale* este unul dintre cele mai mari proiecte de comunicații ce va fi implementat de România, care va realiza infrastructură de comunicații de 3265 Km pentru 783 de localități. În urma implementării proiectului, 130.000 de gospodării cu 400.000 de locuitori, 8500 de întreprinderi și 2800 de instituții publice vor putea să se conecteze la internet de mare viteză după implementarea proiectului. Detalii privind stadiul proiectului sunt prezentate în secțiunea 5.

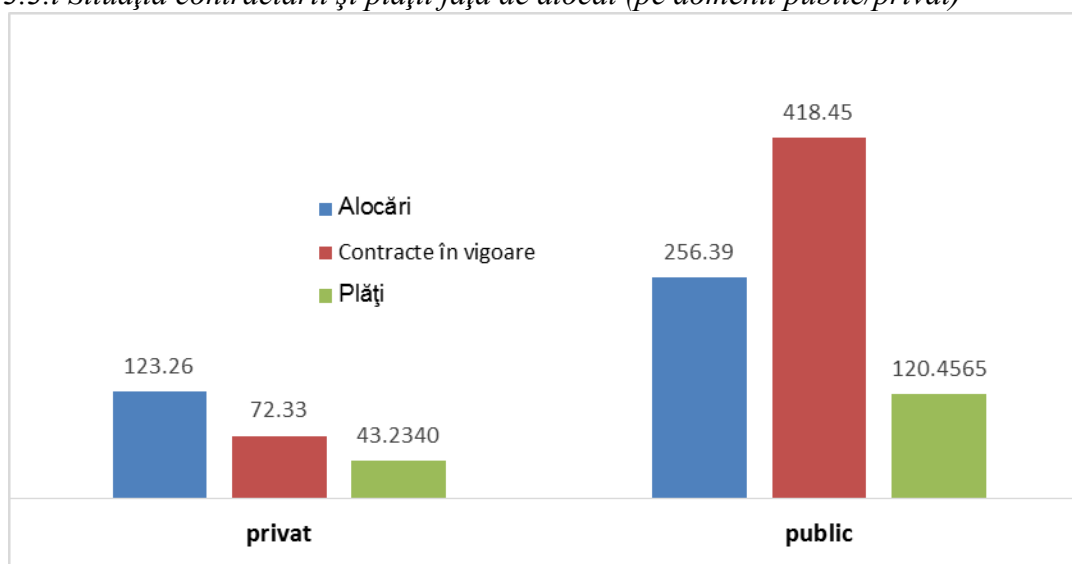
⁸ Rezultată din suplimentări succesive

La data de 31.12.2014, în urma analizei progresului în procesul de depunere, selecție și contractare a propunerilor de proiecte respectiv a sumelor contractate (FEDR) și având în vedere aprobarea proiectului major de broadband, se poate estima că fondurile alocate AP 3 vor fi utilizate integral.

Valoarea finanțării nerambursabile pentru proiectele contractate în vigoare (mil. € FEDR)										
	311	312+313	314	321	322	323	324	331	332	Axa3
Alocări UE	29,43	70,61	29,27	51,26	12,18	37,54	55,53	60,36	33,47	379,65
Contracte în vigoare	8,33	57,07	25	176,12	39,49	27,91	92,86	37,9	26,1	490,78
Plăți	8,423	0	18,5358	40,963	10,1846	19,7384	31,0347	23,0179	11,7931	163,6905

Se poate constata că, în cazul sectorului public, valoarea FEDR contractată (cumulat) a depășit de aproape 2 ori valoarea alocată în timp ce, în cazul sectorului privat, valoarea FEDR contractată (cumulată) este de 2 ori mai mică decât alocatul.

Figura 3.3.i Situația contractării și plății față de alocat (pe domenii public/privat)



În ceea ce privește ciclul de procesare a proiectelor în 2014, se constată următoarele:

- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2013, numărul proiectelor aprobate înregistrat la finele anului 2014 a crescut cu cca. 6,31% și valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut cu cca. 23,84%. Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele aprobate reprezintă cca. 157% raportat la alocarea 2007-2013.
- Comparativ cu situația la 31 decembrie 2013, numărul proiectelor contractate la finele anului 2014 a crescut cu 7% și valoarea finanțării solicitate din FEDR a crescut cu 20%. Valoarea finanțării din FEDR pentru proiectele contractate reprezintă cca. 115% raportat la alocarea 2007-2013.

La sfârșitul anului 2014 situația contractelor, din punctul de vedere al sumelor nerambursabile (mil. euro) din FEDR, se prezenta astfel:

AP/DMI/OP	mil. € FEDR				% în implementare raportat la contracte în vigoare
	Contractate	Reziliate/ neimplementate	Finalizate	În implementare	
AP3	583,48	92,69	173,85	316,94	65%
DMI 3.1	116,58	26,18	8,33	82,07	91%
311 - Internet Boadband (IMM&ONG)*	9,49	1,17	8,33	0,00	0%
312+313 (RoNet)	57,07	0,00	0,00	57,07	100%
314 (Conectare Scoli la internet Broadband)	50,01	25,01	0,00	25,00	100%
DMI 3.2	396,44	60,05	119,46	216,92	64%
321 eGuvernare	211,13	35,01	41,07	135,05	77%
322 Interoperabilitate	40,22	0,72	10,56	28,93	73%
323 eLearning	37,81	9,90	27,91	0,00	0%
324 eSanatate	107,28	14,43	39,92	52,94	57%
DMI 3.3	70,46	6,46	44,86	19,14	30%
331 eBusiness	41,94	4,04	29,65	8,25	22%
332 eCommerce	28,52	2,42	15,21	10,89	42%

Din totalului contractelor semnate, 15,89% au fost reziliate. Motivele rezilierii au fost: solicitarea beneficiarilor, întârzierea achizițiilor, nerespectarea clauzelor contractuale sau nedepunerea documentelor solicitate în termen. Astfel se poate deduce un risc moderat de încetare a contractelor aflate încă în implementare

Analizând distribuția regională a contractelor se observă că cele mai multe contracte (ca număr dar și ca valoare a finanțării din fonduri publice, se regăsesc la nivelul regiunii București-Ilfov (498 contracte, a căror valoare FEDR reprezintă 67% din totalul contractat). Acest fapt se explică prin comasarea în această regiune a tuturor instituțiilor de la nivel central și deci a principalilor beneficiari. Trebuie amintit faptul că proiectele implementate de instituțiile de la nivel central vor avea utilizatori în întreaga țară, prin implementarea aplicațiilor la nivel regional/zonal în instituțiile subordonate instituțiilor guvernamentale.

De asemenea, se constată că regiunile din centrul și vestul țării, beneficiind de puternice concentrări industriale care au determinat apelarea la tehnologia informațiilor și comunicațiilor urmează regiunea BI ca număr de contracte semnate și valoare a finanțării din FEDR.

Analizând distribuția contractelor pe tipuri de beneficiari, observăm că numărul cel mai mare de proiecte contractate sunt din sfera întreprinderilor mici și mijlocii și ONG-urilor, fiind urmate de contractele semnate de autoritățile publice.

În 2014, s-au primit de la beneficiari 1.650 de cereri de rambursare, cereri de plată și cereri de prefinanțare în valoare totală de 353.951.551,46 lei. La nivelul OI PSI s-au procesat 1.699 de cereri (totalul include și cereri neprocesate în anul 2013) în valoare totală de 370.104.135,11 lei.

În procesul de implementare a proiectelor au apărut inerente probleme pentru a căror rezolvare a fost necesară încheierea unor acte adiționale. În anul 2014 au fost încheiate în total 123 acte adiționale. Cele mai multe dintre acestea au vizat prelungirea perioadei de implementare datorate greutăților întâmpinate în procedurile de achiziții și a lipsei de resurse financiare necesare derulării proiectelor, precum și modificări ale bugetelor, ale calendarelor de activități și achiziții.

3.3.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Vezi Anexa 4

3.4. AXA PRIORITARĂ 4: CREȘTEREA EFICIENȚEI ENERGETICE ȘI A SECURITĂȚII FURNIZĂRII ÎN CONTEXTUL COMBATERII SCHIMBĂRILOR CLIMATICE

Alocarea financiară actuală pentru axa prioritară 4 este de 672,291 milioane euro din care FEDR 504,533 milioane Euro.

La sfârșitul anului 2014, pe total de la lansarea programului, erau 606 de cereri de finanțare depuse, dintre care 245 de proiecte selectate pentru contractare și 173 de contracte semnate.

Apeluri de proiecte lansate în anul 2014

În cursul anului 2014, a fost relansată operațiunea 4.1.b). *Sprijinirea investițiilor în extinderea și modernizarea rețelelor de transport al energiei electrice, gazelor naturale și petrolului, în scopul reducerii pierderilor în rețea și realizării în condiții de siguranță și continuitate a serviciilor de transport și distribuție – partea de transport*, conform Ordinului ministrului delegat pentru energie nr. 344/2014. Valoarea alocată acestei cereri de propuneri de proiecte a fost de 51.353.000 lei. În cadrul acestei cereri de propuneri de proiecte a fost contractat un singur proiect: *Modernizare stația de turbocompresoare-Șinca și instalațiile aferente*, beneficiar SNTGN TRANSGAZ SA, valoarea finanțării acordate: 47.816.886 lei.

Evaluare și contractare

În cursul anului 2013, s-a înregistrat finalizarea procesului de evaluare și contractare a proiectelor în cadrul majorității operațiunilor aferente AP 4 a POS CCE, astfel că, în decursul anului 2014, s-au mai semnat doar 6 contracte de finanțare .

La sfârșitul anului 2014, dintr-un total de 606 proiecte depuse în cadrul AP 4 de la lansarea programului și până la data de raportare, erau 173 de contracte de finanțare semnate, 83 de contracte în implementare, 69 de proiecte finalizate, 21 de contracte reziliate.

Trebuie subliniat că ponderea proiectelor finalizate în cadrul AP 4 este de 39,88% în timp ce rata contractelor reziliate este de 12,14% .

Stadiul implementării AP 4

În anul 2014, stadiul implementării AP 4 a fost următorul:

Pentru operațiunea 4.1.a). *Sprijinirea investițiilor în instalații și echipamente pentru întreprinderi din industrie, care să conducă la economii de energie în scopul îmbunătățirii eficienței energetice* dintr-un total de 43 proiecte contractate anterior, 12 proiecte se aflau în implementare, 14 proiecte au fost finalizate iar 2 proiecte au fost reziliate.

Pentru operațiunea 4.1.b).- partea de transport – față de anul 2013, din 6 proiecte contractate a mai fost finalizat încă 1 proiect, iar 3 proiecte se află în implementare

Pentru operațiunea 4.1.b).- partea de distribuție – dintr-un total de 34 proiecte contractate, în cursul anului 2014, față de anul 2013 au mai fost finalizate încă 13 proiecte, dar 3 proiecte au fost reziliate (din care 2 la solicitarea beneficiarului și 1 și-a încetat valabilitatea), 9 proiecte aflându-se încă în implementare

Pentru operațiunea 4.1.c) – instalații mari de ardere – situația a rămas practic nemodificată față de anul anterior. Acest proiect se implementează conform graficului de execuție.

Pentru operațiunea 4.2. - RES – din totalul de 89 contracte semnate, față de anul 2013 au mai fost finalizate încă 9 proiecte, iar 8 proiecte au fost reziliate/și-au încetat valabilitatea, 48 proiecte aflându-se încă în implementare

Pentru operațiunea 4.3 - interconectare, ca urmare a răspunsului transmis de Reprezentanța României pe lângă Bruxelles prin mesaj internet nr. 4296/ 27 mai 2014, referitor la prenotificarea ajutorului de stat individual ad-hoc pentru proiectul „Linia 400 KV de interconexiune Reșița (România) – Pancevo (Serbia)” - rezultatele evaluării preliminare - reprezentanții D.G. Concurență au recomandat autorităților române să ia în considerare posibilitatea ca ajutorul pentru proiectul menționat să fie exceptat de la notificare în temeiul art. 48 din noul Regulament General de Excepții pe Categoriile de Ajutoare (pentru proiecte care urmează a fi finanțate după data de 1 iulie 2014). Urmare recomandărilor Comisiei, s-a verificat dacă măsura respectă condițiile cuprinse în art. 48 și pe cale de consecință s-a propus elaborarea unei instrucțiuni pentru beneficiar care urma a fi emisă de AM POS CCE și publicată pe site-ul MFE/OIE, conform prevederilor Ghidului Solicitantului. Această instrucțiune va avea ca scop modificarea/completarea informațiilor cuprinse în cererea de finanțare a proiectului, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 651/2014– care să stabilească noile condiții de finanțare. De asemenea, în cursul trim. IV 2014, OIE a transmis către AM POS CCE spre analiză și aprobare proiectul de contract cadru cu aplicabilitatea regulilor de ajutor de stat aferent operațiunii 4.3.

În ceea ce privește activitatea de monitorizare a implementării proiectelor aferente Axei prioritare 4, pe parcursul perioadei de raportare (anul 2014) s-au realizat 44 vizite de monitorizare și 36 verificări la fața locului.

În cursul anului 2014, OIE a procesat și acordat viza „bun de plată” unui număr de 189 de cereri de rambursare depuse de beneficiarii AP 4, POS CCE, cu o valoare a finanțării nerambursabile în sumă de 435.208.561 lei, de aproximativ 2 ori mai multe comparativ cu anul 2013 (109 cereri de rambursare/plată în valoare de 436.936.236 lei).

În privința cererilor de rambursare, pentru asigurarea lichidităților, din ce în ce mai mulți beneficiari au început să apeleze la mecanismul de implementare a cererilor de plată, aprobat prin OUG 84/2013 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență.

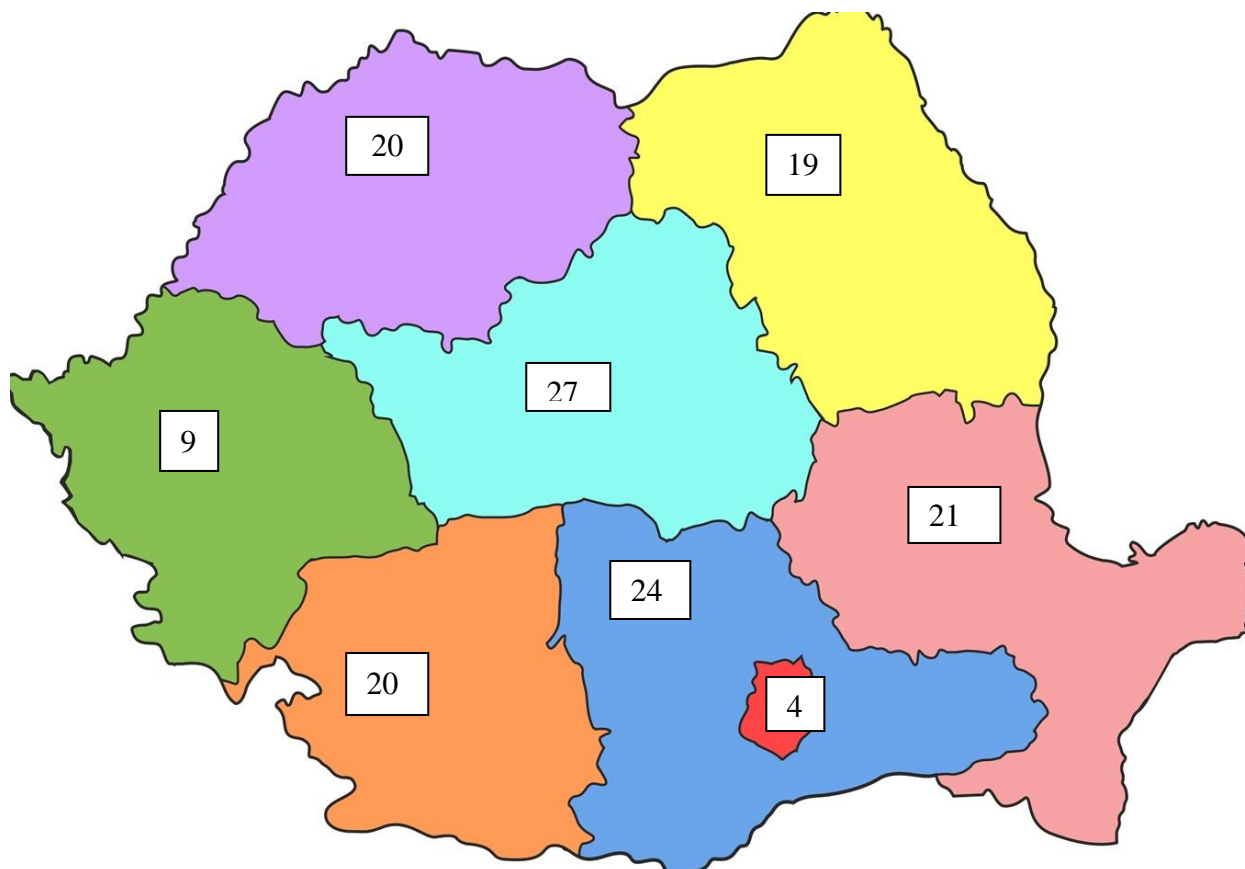
Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Lungime de rețea de transport extinsă / modernizată - sector gaze naturale (km)	Realizat	-	-	0	0	0	0	0	0		0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	50	50
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reducerea puterii electrice absorbite din sistem MW	Realizat	-	-	0	0	0	0	0	0		0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	54	54
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reducerea cantității de gaze naturale absorbite din rețea MWh	Realizat	-	-	0	0	0	0	0	0		0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	54	54
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reducerea cantității de abur sau/ și apă fierbinte, exclusiv pentru scopuri industriale MWh	Realizat	-	-	0	0	0	0	0	0		0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	54	54
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reducerea pierderilor tehnologice în rețeaua de distribuție - sector energie electrică - sector gaze naturale (%)	Realizat	-	-	0	0	0	0	0	0		0
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	2-3	2-3
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Capacitatea energetică suplimentară instalată – sector RRE -Electric -Termic (MW)	Realizat	-	-	0	85,2	99,2 din care: - electric 54,13 -termic 45,07	275,2 din care: - electric 162,54; - termic 112,66	402,1* din care: - electric 325,8 -ter mic 76,3	331,3* din care: - electric 268,4; -termic 62,9		331,3* din care: - electric 268,4; -termic 62,9
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	340	340
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Locuri de muncă nou create: - femei - bărbați	Realizat	-	-	0	112	129	304	464	393		393
	Țintă ¹	-	-	-	-	-	-	-	-	340-680	340-680
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* valoare asumată prin contractul de finanțare, din care pentru proiectele finalizate s-a realizat până la 31.12.2014 o **capacitate energetică suplimentară instalată de 110,705 MW**

➤ Analiză calitativă

Dacă anul 2013 a marcat finalizarea evaluării, selecției și contractării cererilor de proiecte depuse în cadrul AP 4, anul 2014 a fost marcat prin implementarea proiectelor contractate dar și finalizarea proiectelor contractate în anii anteriori.

Pe regiuni de dezvoltare, situația contractelor semnate (fără a considera contractele reziliate) este următoarea:



Din punctul de vedere al beneficiarilor, până la sfârșitul anului 2014 se constată că beneficiarii finanțării pentru proiectele de eficiență energetică sunt în majoritate întreprinderi mari, iar beneficiarii finanțării pentru proiectele RES sunt în 34 cazuri IMM-uri, în 6 cazuri întreprinderi mari și în 30 cazuri autorități publice.

Un progres semnificativ s-a înregistrat în privința finalizării implementării proiectelor: până la sfârșitul anului 2014 au fost finalizate 69 proiecte (cumulat) în cadrul AP 4, ceea ce înseamnă o dublare a numărului de proiecte finalizate față de anul 2013. De asemenea, referitor la proiectele RES finalizate, capacitatea energetică suplimentară instalată la data de 31.12.2014 a fost de 110,705 MW față de 59,676 MW în anul 2013.

În privința distribuției pe operațiuni, până la data de 31.12.2014, (cumulat), un ritm mai rapid de implementare a proiectelor s-a înregistrat în cadrul operațiunii de eficiență energetică (proiecte finalizate/contractate) în proporție de 67%, urmat de operațiunea de distribuție, 61%, transport cu 50%, iar operațiunea de valorificare a RES cu 21%. Acesta din urmă poate fi justificat atât de complexitatea tehnică a proiectelor cât și de probleme apărute în implementare și care au condus, la rezilierea unui număr semnificativ de proiecte sau semnării unor acte adiționale (în principal din cauza întârzierilor apărute în implementare).

În perioada analizată s-au înregistrat numeroase solicitări de modificare a contractelor de finanțare. Acestea au vizat, în principal, extinderea perioadei de implementare, modificări ale graficului de rambursare și modificări ale soluției tehnice.

Principalul motiv al încheierii unor astfel de acte adiționale a fost, în principal, înregistrarea unor întârzieri în implementarea proiectelor, datorate, printre altele, unor întârzieri în derularea/finalizarea procedurii de achiziție publică, transferului unor cheltuieli eligibile în procent mai mare de 10% în cadrul altor cheltuieli eligibile, unor întârzieri în obținerea licenței de producător din partea ANRE *etc.*

Având în vedere complexitatea analizei modificărilor (de natură tehnică) solicitate de beneficiarii contractelor de finanțare și a impactului asupra indicatorilor la nivel de proiect, în cursul anului 2014 s-a derulat proiectul “Sprijin acordat OIE pentru analiza modificărilor propuse pe parcursul implementării proiectelor de beneficiarii Axei Prioritare 4 a POS CCE”, cofinanțat din asistenta tehnică a programului, prin care experți cu pregătire tehnico-economică au evaluat modificările survenite după semnarea contractului de finanțare pentru un număr de 14 proiecte în conformitate cu legislația specifică în domeniu și au furnizat recomandări privind aprobarea/respingerea acestora.

În același timp, în anul 2014 a continuat procesul de reziliere a unor contracte neviabile, în special în cadrul DMI 4.2, aceasta având drept cauze principale: nerespectarea prevederilor contractuale, lipsa capacității financiare a beneficiarului, schimbările legislative din domeniu (în principal apariția OUG nr. 57 din 4 iunie 2013 privind modificarea și completarea Legii nr. 220/2008 - stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie), încetarea valabilității contractului.

În anul 2014, schemele de ajutor de stat pentru operațiunile 4.1.a, 4.1.b-parte de distribuție, 4.2.a și-au încetat valabilitatea, nemaifiind posibilă încheierea de noi contracte, iar pentru operațiunea 4.1.b-parte de transport s-a extins valabilitatea schemei de ajutor de stat (Ordin DE nr. 265/2014) până la 30.06.2014 și astfel a fost finalizată etapa de contractare a proiectelor aprobate prin încheierea unui contract pentru operațiunea 4.1.b)- parte de transport.

3.4.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Vezi Anexa 4.

3.5. AXA PRIORITARĂ 5: Asistența tehnică

Alocarea financiară actuală pentru axa prioritară 5 este de 65,353 milioane euro din care FEDR 49,015 milioane Euro, rezultată în urma realocărilor între axele prioritare și a aplicării sumei rezultate din dezangajarea automată din decembrie 2012.

Rata maximă de cofinanțare prevăzută pentru axa prioritară 5 “Asistență tehnică” este stabilită la 75%, reprezentând valoarea maximă a ajutorului din partea Fondului European de Dezvoltare Regională pentru această axa prioritară.

3.5.1. Atingerea țintelor și analiza progreselor înregistrate

- Informații cu privire la progresul fizic și financiar al priorității

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Reuniuni ale comitetelor și grupurilor de lucru relevante (număr)	Realizat	1	3	8	15	17	19	21	23		23
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	14	14
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zile participant la instruire (număr)	Realizat	-	-	0	255	1251	3805	4611	5936		5936
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	7000	7000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Evenimente de comunicare și promovare (număr)	Realizat	105	229	287	321	344	387	398	432		432
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	500-550	500-550
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Campanii mass-media (număr)	Realizat	-	1	3	3	4	5	9	11		11
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	20	20
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Accesări pagina de web (număr)	Realizat	70.000	429.000	840.000	1.264.000	1736900	2619339	2798874	2996874		2996874
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	200000	200.000
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Solicitări de informații primite la Centrul de Informare (număr)	Realizat	1100	5600	17.600	41600	106587	177287	179787	183287		183287
	Țintă	-	-	-						7000	7000
	Valoare de bază										

➤ Analiză calitativă

Majoritatea țăintelor stabilite pentru indicatorii listați, sunt fie deja depășite, la data de referință, fie par a fi lesne de atins până la finele perioadei de programare. Singura problemă o reprezintă ținta pentru indicatorul „Campanii mass-media”, caz în care, în propunerea de modificare a POS CCE s-a propus reducerea de la 20 campanii la 8 campanii.

Activitățile specifice AP5 în perioada de raportare sunt detaliate la Cap. 6.

3.5.2. Probleme importante înregistrate și măsuri adoptate pentru rezolvarea lor

Vezi Anexa 4.

4. PROGRAME FSE: COERENȚĂ ȘI CONCENTRARE

Nu este cazul.

5. PROGRAME FEDR/FOND DE COEZIUNE: PROIECTE MAJORE

Situația celor 3 proiecte majore cofinanțate din FEDR în cadrul POS CCE este următoarea:

- **Extreme Light Infrastructure – Nuclear Physics** - finanțat în cadrul AP 2
 - Beneficiar: Institutul Național de Cercetare și Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară "Horia-Hulubei" București
 - Aprobat de Comisia Europeană prin Decizia nr. 6270/18.09.2012
 - Contract de Finanțare nr. 425/12.12.2012
 - Data finalizării proiectului (faza I) : decembrie 2015
 - Bugetul proiectului (LEI)
 - Valoare totala 1.013.160.833,30
 - Valoare eligibila 809.499.992,30
 - Din care FEDR 671.884.993,60 și Buget de stat 137.614.998,70
 - Valoare neeligibilă 230.660.841 din care TVA 179.660.841.

Stadiul financiar: cheltuieli totale solicitate la 31 decembrie 2014 în valoare de 267.533.151 lei din care 222.052.516 reprezenta contribuție FEDR.

Progresul fizic al proiectului

Realizarea proiectului implica patru componente majore (Construcția clădirilor, Sistemul laser de mare putere, Sistemul fascicul gamma, Experimentele). Până la 31 decembrie 2014, a fost realizată cea mai mare parte a achizițiilor publice prevăzute prin contract, stadiul pe componente fiind următorul

Construcția clădirilor – realizata în proporție de circa 40%. Aceasta este singura componenta a proiectului programata a fi finalizata pana la sfârșitul anului 2015.

Sistemul laser de mare putere – recepționate primele livrabile intermediare (circa 50% din prima faza a contractului)

Sistemul fascicul gamma – recepționate primele 6 livrabile intermediare (circa 30% din valoarea primei faze a contractului)

Experimentele –în progres, a fost stabilit necesarul de echipamente pentru laboratoare

Probleme întâmpinate

- Solicitarea unui nou aviz de către ANAR la 1 an de la demararea construcției, în condițiile în care au existat toate avizele solicitate de lege pentru demararea lucrărilor de construcție.
- Atitudinea Antreprenorului constând, în principal, în refuzul punerii în aplicare a instrucțiunilor Proiectantului și colaborarea dificilă cu acesta, ignorarea punctelor de vedere exprimate de Proiectant și de Dirigintele de șantier cu privire la materialele/echipamentele înaintate spre aprobare și refuzul de a fundamenta în mod clar și detaliat, raportat la documentația tehnică de execuție și propunerea tehnică și financiară, pretențiile de costuri suplimentare; o problemă critică este cea constând în nedemonstrarea, de către Antreprenor, a conformității materialului de cimentare aferent puțurilor geotermale cu cerințele Avizului ANAR emis în septembrie 2014 și tergiversarea soluționării acestor probleme prin efectuarea demersurilor de clarificare a agrementării acestuia și de obținere a testelor de laborator necesare confirmării specificațiilor tehnice;
- Răspunsul cu întârziere al Proiectantului în elaborarea completărilor la detaliile de execuție;
- Colaborarea dificilă între Antreprenor și Proiectant și divergențele permanente dintre aceștia.

Soluții propuse

Prelungirea contractului de lucrări până în 29.12.2015. Acceptarea finalizării construcției clădirilor în faza II de implementare și devansarea unor activități din faza II în prima fază de implementare fără afectarea absorbției fondurilor europene aferente primei faze de implementare;

● *Proiectul Proiectul Ro-NET – Dezvoltarea infrastructurii de banda largă în zone nedeservite, prin utilizarea fondurilor structurale* - finanțat în cadrul AP 3

- Beneficiar: Ministerul pentru Societatea Informațională
- DG Comp a emis decizia favorabilă în cazul aplicării schemei de ajutor de stat pentru proiectul Ro-NET, decizie înregistrată sub nr. C(2013) 9306 final/12.12.2013; decizia a fost publicată în JOCE C/13/2014 pe 17.01.2014.
- Evaluarea ofertelor depuse în cadrul procedurii de selecție a operatorilor care vor proiecta, realiza și opera rețelele de distribuție ce vor fi finanțate prin proiectul Ro-NET, a fost încheiată la începutul anului 2014
- Aviz conform emis de JASPERS în iunie 2014
- Ordin de Finanțare nr. 709/15.12.2014
- Data finalizării proiectului : decembrie 2015
- Bugetul proiectului (LEI) :
 - Valoare totală 377.838.280
 - Valoare eligibilă 305.056.677
 - din care FEDR 252.281.872 și Buget de stat 52.774.805
 - Valoare neeligibilă 72.781.603

- Stadiul financiar: cheltuieli totale solicitate la 16.02.2015 în valoare de 2.662.562 lei

Obiectivul proiectului constă în construirea unei infrastructuri naționale de broadband în zonele defavorizate (infrastructură de comunicații de 3265 Km), aria țintă a proiectului RO-NET fiind reprezentată de 783 zone albe răspândite pe tot teritoriul României. Locul principal de executare (cele 35 de județe) este reprezentat de : BC, BT, IS, IF, NT, SV, VS, BR, BZ, CT, GL, VN, TL, AG, CL, DB, GR, IL, PH, TR, GJ, MH, OT, VL, AR, CS, HD, TM, BH, BN, BV, CV, HR, MS, SB. După implementarea proiectului, 130.000 de gospodării cu 400.000 de locuitori, 8500 de întreprinderi și 2800 de instituții publice vor putea să se conecteze la internet de mare viteză după implementarea proiectului.

Contractele de concesiune semnate cu operatorii declarați câștigători (de către Telekom Communications și Telekom Mobile), urmau să intre în vigoare, doar după ridicarea clauzei suspensive, respectiv în urma îndeplinirii cumulative a condițiilor legate de: aprobarea Hărții ajutoarelor regionale pentru RO în perioada 2014-2020 (aprobată prin Decizia CE C(2014) 2240 final), aprobarea ajutorului de stat (Decizia C(2013)9306 final prin care se declara ajutorul acordat proiectului RO NET compatibil cu art. 107(3)(c) din TFUE), asigurarea fondurilor financiare necesare din bugetul de stat (fondurile au fost alocate prin Legea bugetului de stat pe anul 2015) și semnarea contractului de finanțare de către autoritățile competente (efectuat în data de 15.12.2014).

Progresul fizic al proiectului

S-au realizat achizițiile publice privind stabilirea modelului operațional, elaborarea studiilor de fezabilitate și realizarea studiilor de fezabilitate, achiziția serviciilor de consultanță pentru managementul de proiect, serviciilor de proiectare, construire și operare infrastructură națională de comunicații, în valoare totală de 369.293.920 lei.

- **Proiectul Instalație comună de desulfurare gaze de ardere blocurile 1 și 2, S.E. Craiova II**
 - finanțat în cadrul AP 4
 - Beneficiar: Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A. – Sucursala Electrocentrale Craiova II
 - Aprobare de Comisia Europeană prin Decizia C(2009) 10483 / 17.12.2009.
 - Contract de Finanțare nr. 1 IMA/05.07.2011
 - Data finalizării proiectului (estimat) : iulie 2015
 - Bugetul proiectului (LEI)
 - Valoare totală 513.110.101,8
 - Valoare eligibilă 211.774.927,2
 - din care FEDR 93.180.968, Buget de stat 12.706.495,6
 - Cofinanțarea beneficiarului 105.887.463,6
 - Valoare neeligibilă 301.335.174,6
 - Stadiul financiar: Au fost depuse și plătite 6 cereri de rambursare în valoare totală de 73.836.613,50 lei.

Progresul fizic al proiectului

Data de finalizare a contractului conform Actului adițional nr. 1 înregistrat la Organismul Intermediar pentru Energie cu nr. 273992/01.07.2013 este 20.07.2015.

Conform progresului raportat în cadrul CM din anul 2015 era deja situat la un procent de 73%, fapt ce conduce la concluzia că în raportarea finală asupra POS CCE se vor putea evalua efectele asupra mediului.

Față de progresul raportat în cadrul Raportului Anual de Implementare **2013** (lucrări finalizate în proporție de 59,32%, echipamente livrate în proporție de 41,30%, rezultând un **progres final de 50,31%**), în decursul anului **2014** situația progresului se prezenta după cum urmează: la data de 02.10.2014 progresul se situa la un procent de **55,03%** (cu un total de 6 cereri de rambursare plătite), la data de 11.02.2015 la un nivel de 57,46% (cu un total de 7 cereri de rambursare plătite), iar la data de **10.06.2015** progresul înregistrat se afla deja la un procent de **73%** (cu 8 cereri de rambursare plătite).

6. ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Axa prioritară de asistență tehnică din cadrul POS CCE are ca scop realizarea unui sistem eficient de implementare care să conducă la îndeplinirea obiectivelor POS CCE, asigurând asistența specifică pentru pregătirea, monitorizarea, evaluarea și controlul proiectelor, cât și pentru activitățile de comunicare.

În cadrul axei prioritare dedicate asistenței tehnice a POS CCE sunt prevăzute două domenii majore de intervenție, respectiv:

- sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS CCE
- sprijin pentru comunicare, evaluare și dezvoltare TI.

Beneficiari ai axei de asistență tehnică sunt:

- Organismele intermediare ale POS CCE (OI Cercetare, OI Energie, OI PSI și cele 7 ADR-uri)
- AM POS CCE

Situația depunerii și contractării cererilor de finanțare în cadrul Axei de Asistență Tehnică a POS CCE

În cursul anului 2014, au fost depuse pentru finanțare din AP 5 de către AM și OI-uri un număr de 39 de fișe de proiect consolidate sau individuale, din care au fost aprobate 37 de fișe de proiect și 2 au fost respinse.

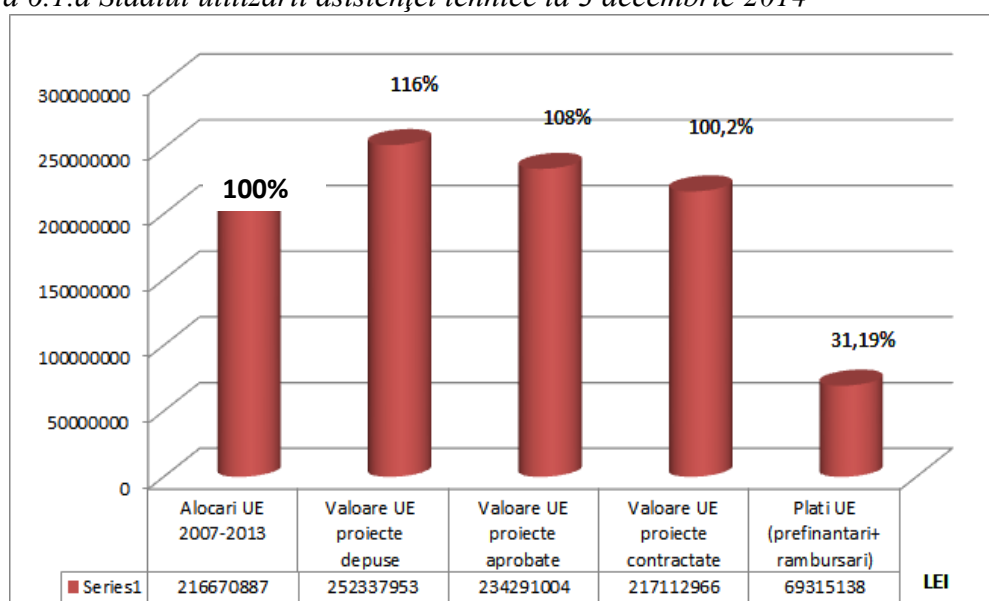
De asemenea, în anul 2014, au fost semnate 21 de Decizii/Contracte de finanțare din asistență tehnică, în valoare totală de 12.199.429 lei, din care:

- 16 Decizii/Contracte de finanțare pe DMI 1, cu o valoare de 12.682.557 lei (7.410.252 lei reprezentând contribuție UE);
- 5 Decizii/Contracte de finanțare pe DMI 2, cu o valoare de 3.956.709 lei (2.906.385 lei reprezentând contribuție UE).

În anul 2014, s-au efectuat plăți în cadrul AP 5 în valoare de 39.450.768 lei din care contribuția FEDR a fost de 15.083.456 Lei.

Stadiul utilizării asistenței tehnice la 3 decembrie 2014, cumulat, a fost următorul:

Figura 6.1.a Stadiul utilizării asistenței tehnice la 3 decembrie 2014



În cursul anului 2014, la valoarea alocată de cca. 49 de milioane euro FEDR, au existat decizii de finanțare în valoare de 52 milioane euro (supracontractare) în cadrul cărora s-au semnat contracte de achiziții publice de 29 milioane euro. Aceste contracte au generat plăți de cca. 16 milioane euro. Principalele tipuri de proiecte de asistență tehnică implementate la nivelul AM POS CCE / OI-uri în anul 2014⁹ au constat în:

Tip proiect de AT/ servicii achiziționate	AM POS CCE	OI Cercetare	OI PSI	OI Energie
DMI 5.1. Sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea și controlul POS CCE				
Servicii evaluare tehnică și financiară proiecte				✓
Servicii pentru management financiar și control - verificare cereri de rambursare	✓	✓	✓	✓
Servicii de monitorizare a proiectelor finanțate în cadrul axelor prioritare	✓	✓	✓	✓
Servicii verificare achiziții publice	✓	✓	✓	✓
Servicii specializate (financiar-contabile, juridice, tehnice etc)	✓	✓	✓	✓
Servicii elaborare studii necesare implementării axelor prioritare		✓	✓	✓

⁹ Proiecte finalizate, începute sau în cursul implementării în anul 2014

Servicii specializate de instruire	✓	✓	✓	✓
Servicii pentru pregătirea perioadei de programare 2014-2020	✓	✓	✓	
Sprrijin administrativ si logistic pentru funcționarea corespunzătoare (chirii sediu, utilități, mobilier, consumabile etc)	✓	✓	✓	✓
Servicii organizare CMPOS CCE	✓			
Servicii arhivare			✓	✓
Servicii încărcare date in SMIS	✓	✓	✓	✓

Tip proiect de AT/ servicii achiziționate	AM POS CCE	OI Cercetare	OI PSI	OI Energie
DMI 5.2. Sprijin pentru comunicare, evaluare și TI / achiziție de echipamente				
Organizare evenimente/materiale promoționale	✓	✓	✓	✓
Achiziții de echipamente IT	✓	✓	✓	✓

În cursul anului 2014, în vederea îmbunătățirii managementului și implementării POS CCE, au fost derulate o serie de proiecte la nivelul AM POS CCE și OI-uri, cea mai mare parte a acestora având ca scop sprijin pentru management financiar și control, monitorizare, actualizare date SMIS, arhivare din care, câteva exemple de proiecte sunt prezentate mai jos:

- *Sprijin pentru verificarea procedurilor de atribuire finanțate prin POS CCE*
Beneficiar AM POS CC. Scopul proiectului a constat în realizarea de verificări ale procedurilor de achiziție publică și a procedurilor de atribuire aplicabile beneficiarilor privați derulate de aceștia în cadrul proiectelor finanțate prin POS CCE. Prin proiect au fost prevăzute 102 proceduri de verificare și s-au realizat 104.
- *Sprijin pentru actualizarea informațiilor în SMIS-CSNR*
Proiectul a avut ca obiectiv general asigurarea sprijinului de specialitate necesar eficientizării procesului de introducere a datelor în SMIS pentru proiectele finanțate în cadrul POSCCE, contribuind la implementarea și absorbția eficace, eficientă și transparentă a fondurilor alocate prin POSCCE. În perioada 1.11.2014-30.11.2014 echipa de proiect formată din 5 experți și 1 team leader a introdus în SMIS-CSNR date referitoare la Cereri de finanțare, Cereri de rambursare, Rapoarte de control, Rapoarte de progres tehnic
- *Consultanță pentru eficientizarea îndeplinirii atribuțiilor OI Cercetare privind activitatea de verificare administrativă a cererilor de rambursare.*
Beneficiar OI Cercetare. Scopul proiectului a constat în furnizarea de servicii de consultanță pentru verificarea administrativă a cererilor de rambursare. Prin proiect s-au verificat 673 de cereri de rambursare și s-au elaborat 673 de rapoarte de verificare, indicatorii proiectului fiind atinși.
- *Sprijin pentru verificarea ex ante a achizițiilor publice ale contractelor cu beneficiarii Axei 2 din POSCCE*
Beneficiar OI Cercetare. Scopul proiectului constă în realizarea de verificări ale procedurilor de achiziție publică și a procedurilor de atribuire aplicabile beneficiarilor axei prioritare 2, fiind prevăzute 150 de verificări (proiect în derulare).
- *Evaluare ex-ante pentru implementarea instrumentelor financiare in perioada de programare 2014 - 2020.*
Beneficiar OI Cercetare. Scopul proiectului a constat in sprijini pentru pregătirea viitoarei perioade de programare prin elaborarea unui raport privind evaluarea ex-ante privind modul de implementare a instrumentelor financiare perioada programare 2014-2020, indicatorii proiectului fiind atinși, respectiv realizarea unui plan de măsuri.
- *Sprijin pentru managementul, implementarea, monitorizarea și controlul proiectelor din cadrul Axei prioritare 3 POS CCE*

Beneficiar OIPSI. Scopul proiectului a constat în sprijinirea OI în managementul eficient al axei prioritare 3 prin susținerea activității de verificare la fața locului a proiectelor finanțate în cadrul Axei 3 – POS CCE, susținerea activității de monitorizare a proiectelor finanțate în cadrul Axei 3 – POS CCE.

- *Asistență Tehnică pentru sprijinul Organismului Intermediar pentru Energie (OIE) în gestionarea proiectelor și contractelor finanțate în cadrul Axei Prioritare 4 “Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării în contextul combaterii schimbărilor climatice”*

Beneficiar OI Energie. Rezultatele contractului (finalizat în anul 2014) sunt 62 liste de verificare elaborate, 62 contracte de finanțare finalizate, 28 acte adiționale verificate și aprobate

- *Asistența tehnică pentru sprijinirea OIE în gestionarea proiectelor cofinanțate din AP 5 de asistența tehnică din POSCCE*

Beneficiar OI Energie. Rezultatele parțiale ale contractului (aflat în implementare în anul 2014) sunt 254 facturi verificate cu ALOP și dosare de achiziție, 6 cereri rambursare cu rapoarte de progres verificate, 5 notificări pentru decalare grafic implementare elaborate.

Mecanismul de coordonare a asistenței tehnice

Asistența tehnică finanțată din Axa prioritară 5 a POS CCE se coordonează cu asistența tehnică finanțată la nivel orizontal din POAT în cadrul Comitetului de Coordonare a Asistenței Tehnice, organizat de AM POAT.

Mecanismul de coordonare a asistenței tehnice a continuat să funcționeze și pe parcursul anului 2014, prin organizarea reuniunilor Comitetului de Coordonare a Asistenței Tehnice (CC AT) în data de 10 aprilie și 18 septembrie 2014. De asemenea, în data de 27 noiembrie 2014, a avut loc o întâlnire de follow-up la întâlnirea din 18 septembrie.

Subiectele de pe ordinea de zi a primei reuniuni a CC AT au vizat stadiul utilizării asistenței tehnice (POAT și Axe prioritare de asistență tehnică din cadrul celorlalte PO), stadiul proiectelor de asistență tehnică care vin în sprijinul pregătirii perioadei de programare 2014-2020, prezentarea documentului consultativ POAT 2014-2020, precum și stadiul implementării expertizei primite din partea instituțiilor financiare internaționale (Banca Mondială, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și Banca Europeană de Investiții).

Subiectele de pe ordinea de zi a celei de-a doua reuniuni a CC AT au vizat stadiul utilizării asistenței tehnice (POAT și Axe prioritare de asistență tehnică din cadrul celorlalte PO), planificarea AT pe perioada rămasă de implementare din perioada de programare 2007-2013 (septembrie 2014 – decembrie 2015), pregătirea portofoliului de proiecte pentru exercițiul financiar 2014-2020, coordonarea AT în perioada de programare 2014-2020, stadiul implementării expertizei primite din partea instituțiilor financiare internaționale (BM, BERD și BEI), prezentarea evaluării realizate de Unitatea Centrală de Evaluare din cadrul MFE privind relevanța și performanța proiectelor implementate cu sprijin IFI, precum și perspective privind utilizarea expertizei IFI în perioada de programare 2014-2020.

Principalele hotărâri reieșite în urma deciziilor luate în cadrul acestor reuniuni au vizat necesitatea realizării următoarelor acțiuni:

- Suplimentarea numărului de personal din departamentele care au atribuții în achiziții, pregătirea, contractarea și implementarea proiectelor de AT
- Analiza nevoilor de asistență tehnică și prioritizarea contractelor identificate pentru lansare și/sau implementare în perioada septembrie 2014-decembrie 2015, precum și revizuirea (acolo unde este cazul) a termenelor de lansare astfel încât să se asigure implementarea până la expirarea termenului legal de eligibilitate (3 decembrie 2015)

- Lansarea de urgență a procedurilor de achiziție publică pentru proiectele identificate ca prioritare pentru perioada rămasă de implementare a programelor operaționale
- Instruirea personalului structurilor suport din cadrul ministerelor care intervin pe ciclul de avizare a proiectelor și a contractelor de achiziție de AT, cu privire la aspecte ce țin de implementarea IS;
- Evaluarea impactului pe care expertiza IFI o are în absorbția IS și în pregătirea următoarei perioade de programare;
- Coordonarea AT în perioada 2014-2020.

În ceea ce privește POS CCE, în cadrul reuniunii CC AT din 18 septembrie s-au discutat: rata scăzută de absorbție (24 % rată de absorbție la sfârșitul lunii august 2014) precum și planificarea nerealistă a asistenței tehnice pentru perioada rămasă de implementare respectiv până la 31 decembrie 2015, cauzele care au condus la rata scăzută de absorbție constând în principal în numărul redus de personal care se ocupă de pregătirea, contractarea și implementarea proiectelor de AT, numărul redus de personal care se ocupă de contractele de achiziții.

Măsurile întreprinse până la sfârșitul anului 2014 pentru remedierea deficiențelor constatate au constat în:

- Suplimentarea numărului de personal la nivelul AM POS CCE dedicat gestionării axei prioritare de AT, la 7 persoane; de asemenea, s-au luat măsuri de mutare temporară prin Decizie internă a unei persoane în cadrul AM POS CCE; având în vedere că în anumite perioade la AM POS CCE verificarea cererilor de rambursare a avut termene mari, s-a accesat asistență tehnică, cu finanțare din AP 5 și/ sau din acordul-cadru gestionat de POAT și s-a suplimentat numărul de personal de la departamentul financiar, astfel încât în prezent această problemă a fost soluționată
- La nivelul OI Cercetare, OI Energie și OIPSI, s-au utilizat servicii de consultanță pentru întocmirea cererilor de rambursare având în vedere că per ansamblu numărul de persoane dedicat asistenței tehnice a rămas redus. OI PSI a desemnat o persoană cu atribuții în gestionarea asistenței tehnice, în cadrul fiecărei direcții beneficiare.

Dezvoltarea capacității instituționale a AM POS CCE, OI-uri POS CCE și sprijin pentru beneficiari

În anul 2014 personalul din AM POS CCE și OI-uri a participat la sesiuni de instruire organizate de furnizori externi în funcție de nevoile de instruire identificate de fiecare organism în parte. De asemenea, s-au organizat și desfășurat sesiuni de instruire/seminarii de instruire pentru beneficiarii POS CCE.

Astfel, în anul 2014:

- Personalul AM POS CCE a participat la sesiuni de instruire privind implementarea eficienta a noilor reglementări privind ajutorul de stat, organizat de către Agenția Națională a Funcționarilor Publici (8 persoane);
- Personalul OI Cercetare a participat în cadrul proiectului "Training specializat pentru personalul OI Cercetare 2014-2015" finanțat din Axa 5 a POSCCE, la cursuri specializate (58 de persoane). De asemenea, 59 de persoane din OI Cercetare au participat la cursuri organizate intern, pe diverse domenii (achiziții publice, control, audit și monitorizare);
- Personalul OI Energie a participat la sesiuni de instruire pe tematici privind achiziții publice, audit, comunicare, management financiar, fonduri structurale 2014-2020 (27 participanți) și 2 seminarii de instruire externe pe teme privind închidere de program, fonduri europene (3 participanți);

- OI ADR-uri au organizat pentru beneficiarii POS CCE 36 de sesiuni de instruire/seminarii de instruire care au totalizat 863 de participanți, pe teme care au acoperit managementul de proiect; verificarea tehnică și monitorizarea proiectelor; verificarea financiară a proiectelor, achiziții publice, cerințe privind măsurile de informare și publicitate, procedura simplificată de achiziții pentru beneficiarii privați, mecanismul decontării cererilor de plată, mecanismul de rambursare a cheltuielilor, realizarea rapoartelor de progres.

În ceea ce privește planificarea asistenței tehnice pentru perioada de programare 2014-2020, PO Competitivitate nu mai prevede o axă dedicată pentru asistență tehnică, aceasta fiind asigurată orizontal, de către PO Asistență Tehnică.

7. INFORMARE ȘI PUBLICITATE

Activitățile de informare și publicitate întreprinse la nivelul AM/OI-uri în anul 2014, au acoperit toate grupurile țintă incluse în Planul de Comunicare, accentul fiind pus pe categoriile beneficiari și potențiali beneficiari POS CCE.

În anul 2014, cooperarea cu presa, presa specializată, radio / TV și alți parteneri de comunicare a fost susținută cu precădere la nivel regional de către OI-ADR-uri în scopul îmbunătățirii gradului de conștientizare la alte categorii ale grupului țintă decât beneficiarii/potențialii beneficiari ai POS CCE.

Implementarea măsurilor de informare și publicitate prevăzute în *Planul de Comunicare* al POS CCE s-a realizat de către Autoritatea de Management și Organismele Intermediare, prin implementarea unor proiecte finanțate din asistență tehnică, prin realizarea de parteneriate cu alte instituții implicate în activități de comunicare precum și prin participări la evenimente organizate de terți, ce au avut printre subiectele abordate și informări despre POS CCE. Prin organizarea și/sau participarea la aceste evenimente s-a urmărit respectarea atât a prevederilor articolului 69 din Regulamentul Consiliului nr. 1083/2006 și articolelor 2-10 din Regulamentul Comisiei nr. 1828/2006 precum cât și a prevederilor *Strategiei Naționale de Comunicare a Instrumentelor Structurale din România*.

Principalele evenimente de comunicare

● La nivelul AM POS CCE

În cadrul proiectului intitulat „*Organizarea unei campanii de seminarii, mese rotunde, workshopuri, care să asigure creșterea nivelului de pregătire al beneficiarilor contractelor de finanțare și al consultanților acestora în cadrul operațiunilor aflate în gestionarea OI IMM*”, AM POS CCE a organizat un număr de 6 conferințe și un număr de 20 seminarii de informare, evenimentele fiind adresate în principal potențialilor beneficiari (IMM), aplicanților în cadrul operațiunilor lansate în cadrul AP 1 a POS CCE precum și beneficiarilor contractelor de finanțare din cadrul AP 1 a POS CCE.

Aceste evenimente s-au adresat și reprezentanților administrațiilor publice și camerelor de comerț și industrie locale, reprezentanților filialelor locale ale patronatelor IMM sau ale patronatelor de ramură, reprezentanților agențiilor de dezvoltare regională, reprezentanților instituțiilor mass-media și multiplicatorilor relevanți de informație europeană, promotorilor și consultanților în elaborarea de proiecte, precum și altor actori interesați, - instituții bancare locale, fonduri de garantare și alte instituții financiare locale, asociații profesionale, etc.

Organizarea acestor evenimente a avut rolul de a asigura:

- Creșterea gradului de conștientizare a publicului și a potențialilor beneficiari cu privire la Axa prioritară 1 a POS CCE și a rezultatelor implementării operațiunilor din cadrul acestei axe;

- Îmbunătățirea gradului de încredere a potențialilor beneficiari cu privire la transparența și corectitudinea acordării sprijinului financiar pentru IMM;
- Informarea mai bună și creșterea gradului de conștientizare a potențialilor beneficiari cu privire la oportunitățile de finanțare și condițiile de acces la asistența financiară nerambursabilă, oferite de Axa prioritară 1 a POS CCE;
- Informarea corespunzătoare a potențialilor beneficiari asupra cerințelor pe care trebuie să le îndeplinească, regulilor și procedurilor pe care trebuie să le urmeze pentru accesarea asistenței financiare nerambursabile, precum și a obligațiilor care le vor reveni în procesul de implementare;
- Creșterea notorietății POS CCE/ Axei prioritare 1 și respectiv a formelor de sprijin acordate IMM prin asistența financiară nerambursabilă din Fondurile Structurale.
- Evenimentele au fost organizate în perioada martie – iulie 2014 în 16 orașe din România (care au acoperit toate regiunile de dezvoltare), promovarea acestora realizându-se printr-un număr de 32 anunțuri publicate în presă, precum și prin intermediul a două spot-uri radio. În cadrul evenimentelor a fost înregistrați un număr de 1856 participanți și au fost distribuite peste 5000 bucăți pliante, broșuri și kit-uri conținând diverse materiale de promovare.

● La nivelul Organismelor intermediare

Organismele intermediare au organizat în cursul anului 2014 o serie de evenimente adresate atât publicului larg (cu accent pe promovarea programului și a rezultatelor concrete privind contribuția Uniunii Europene) cât și beneficiarilor POS CCE (instruiri) după cum urmează:

ADR Sud Muntenia - un număr de 8 evenimente reprezentând 1 întâlnire de lucru (53 participanți), 5 seminarii de instruire (201 participanți), 1 infoday (34 participanți).

ADR Sud Vest - un număr de 7 evenimente reprezentând 1 conferință regională (57 participanți), 1 eveniment de promovare a proiectelor de succes (55 participanți), 4 întâlniri de lucru destinate prezentării situației implementării POS CCE la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia (127 de participanți), 1 sesiune de informare internă (de 46 de angajați ai ADR SV Oltenia), 12 sesiuni de instruire adresate beneficiarilor, având ca tematică: managementul de proiect; evaluarea tehnico-financiară a proiectelor; verificarea tehnică și monitorizarea proiectelor; verificarea financiară a proiectelor, achiziții publice, prezentarea măsurilor de informare și publicitate.

ADR Sud Est – un număr de 2 conferințe urmate de două seminarii interactive având ca tematică procedura simplificată de achiziții pentru beneficiarii privați, mecanismul decontării cererilor de plată, mecanismul de rambursare a cheltuielilor, realizarea rapoartelor de progres, 6 sesiuni de instruire adresate beneficiarilor, având ca tematică: reguli de implementare a proiectelor, identificarea și prevenirea neregulilor, identitate vizuală (106 participanți).

ADR Nord-Est – un număr de 3 evenimente destinate promovării POS CCE la nivelul regiunii (147 de participanți), 2 sesiuni de informare adresate beneficiarilor având rolul de a furniza informații privind aprobarea procedurii simplificate aplicate de beneficiarii privați în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structurale, principiile rambursării și prefinanțării, mecanismul decontării cererilor de plată și aspecte privind monitorizarea proiectelor, 1 conferință regională în cadrul căreia au fost diseminate informații privind implementarea programului la nivelul Regiunii Nord-Est și exemple de proiecte implementate cu succes.

ADR Nord Vest - un număr 4 seminarii de instruire adresate beneficiarilor având ca tematică întocmirea documentației necesare contactării, reguli privind implementarea proiectelor, achiziții publice, întocmirea cererilor de rambursare, informare și publicitate (275 de participanți).

ADR Vest - un număr de 5 seminarii de informare privind modalitatea de implementare a proiectelor din punct de vedere financiar, tehnic, și a modului de realizare a publicității (124 de participanți).

ADR Centru – 1 conferință regională privind stadiul implementării POS CCE în Regiunea Centru (64 de participanți), 4 seminarii regionale de informare pentru beneficiari (100 participanți). De asemenea, reprezentanții ADR Centru au organizat o serie de evenimente în parteneriat cu reprezentanții altor instituții în cadrul cărora au fost distribuite materiale de informare și de prezentare a POSCCE.

OI Energie, OI Cercetare, OIPSI au participat în cursul anului 2014 la o serie de evenimente organizate de terți, la care s-au promovat posibilitățile de finanțare în cadrul axelor prioritare pe care le gestionează.

Pentru a promova cât mai eficient programul au fost realizate materiale promoționale personalizate care au fost distribuite în cadrul evenimentelor organizate de AM /OI.

Vizibilitatea POS CCE și relația cu mass-media

Pentru promovarea rezultatelor obținute din implementarea proiectelor cu finanțare din POS CCE – Axele 1 și 3 și a asigurării informării cu privire la stadiul implementării programului în regiunea Sud Muntenia, **ADR Sud Muntenia** asigurat participarea reprezentanților săi în cadrul a două emisiuni TV. De asemenea, ADR Sud Muntenia a organizat două conferințe de presă adresate reprezentanților mass-media (07.02 și 10.04.2014), la care a fost înregistrat un număr total de 92 participanți. Totodată, s-a înregistrat apariția unui număr de 63 articole în presa scrisă.

ADR Nord-Est a derulat o campanie media în presa scrisă ce a constat în publicarea unui număr de 15 casete de presă în vederea diseminării și promovării informațiilor cu privire la POS CCE și a rezultatelor obținute în implementarea acestui program în Regiunea Nord-Est. Totodată, ADR NE a organizat în data de 4 decembrie 2014 o conferință de presă în cadrul conferinței regionale „Fondurile Europene – un plus pentru productivitatea și capacitatea inovativă a IMM-urilor din Regiunea Nord – Est”.

ADR SV – Oltenia a organizat o sesiune de informare adresată jurnaliștilor mass-mediei regionale, având ca principal scop promovarea rezultatelor concrete ale contractelor finanțate prin POS CCE în regiunea Sud-Vest Oltenia, dar și cunoașterea principalilor actori implicați în gestionarea și implementarea acestora. Evenimentul s-a desfășurat în data de 29.05.2014, în localitatea Eșalnița, județul Mehedinți, fiind înregistrat un număr de 24 participanți, reprezentanți ai mass-mediei locale și regionale. În cadrul evenimentului au fost distribuite materiale informative și promoționale în vederea promovării POS CCE. De asemenea, ADR SV – Oltenia a derulat în perioada 1 ianuarie – 31 decembrie 2014 o campanie outdoor prin care s-a urmărit popularizarea POS CCE în scopul de a face cunoscute publicului larg obiectivele, axele prioritare și rezultatele acestui program precum și contribuția Uniunii Europene la finanțarea acestuia. Campanie s-a derulat în toate municipiile reședință de județ și a constat în expunerea unui număr de 200 de afișe în stațiile de autobuz din zonele centrale.

ADR NV a derulat în perioada octombrie-noiembrie 2014 o campanie în presa scrisă în vederea promovării celor mai importante rezultate ale implementării POS CCE la nivelul regiunii Nord - Vest. În cadrul campaniei s-au publicat 46 de articole în ziare locale regionale, ziua publicării fiind ziua cu cel mai mare tiraj difuzat pe ediție. ADR NV a elaborat și transmis 2 comunicate de presă și 1 informare de presă, în urma cărora a fost consemnată apariția unui număr de 10 articole în presa locală și regională.

Totodată, ADR NV a elaborat 2 ediții ale suplimentului InfoCompetitivitate, destinat beneficiarilor POS CCE, în care s-a prezentat stadiul implementării POS CCE în Transilvania de Nord, precum și principalele evenimente organizate de OI POS CCE. Cele două ediții ale suplimentului au fost tipărite într-un număr de 2000 de exemplare ce au fost distribuite atât prin poștă, cât și în cadrul evenimentelor organizate. De asemenea, ADR NV a elaborat și tipărit într-un număr de 600 exemplare broșura „Proiecte de succes în Transilvania de Nord”.

ADR Vest a organizat în data de 27.01.2014 o conferință de presă cu ocazia semnării unei noi serii de contracte de finanțare în cadrul POS CCE, fiind înregistrat un număr de 12 participanți. În urma organizării acestei conferințe de presă s-a consemnat publicarea unui număr de 37 articole. De asemenea, ADR Vest a organizat în data de 16 decembrie 2014 o întâlnire cu reprezentanții mass-media cu privire la stadiul implementării POSCCE în Regiunea Vest, eveniment ce a beneficiat de prezența unui număr de 16 jurnaliști.

În perioada aprilie – decembrie 2014, ADR Centru a derulat o campanie de informare în presa scrisă, materializată prin publicarea unui număr de 10 machete de presă. Acestea au vizat informarea cititorilor din județele: Alba, Sibiu, Mureș, Harghita, Brașov și Covasna. Totodată, ADR Centru a organizat o conferință de presă în data de 11.12.2014, fiind înregistrată participarea unui număr de 9 jurnaliști. În urma organizării conferinței de presă au fost publicate un număr de 10 articole.

Website

Pagina web <http://www.fonduri-ue.ro/>, subsecțiunea Autoritatea de Management pentru POS CCE (<http://www.fonduri-ue.ro/poscce/>), reprezintă principala sursă de informații pentru toate grupurile țintă identificate, fiind actualizată permanent.

Pe parcursul anului 2014, au fost publicate pe website-ul AM POS CCE un număr de 144 de materiale, înregistrându-se o frecvență medie de 12 actualizări/lună. Totodată, a fost înregistrată o medie lunară de 6100 vizitatori și peste 16500 pagini vizualizate lunar.

La rândul lor, Organismele Intermediare POS CCE din cadrul ADR-urilor au realizat secțiuni distincte aferente POS CCE, în cadrul paginilor web existente, acestea reprezentând unul din principalele instrumente de comunicare cu beneficiarii sau potențialii beneficiari, publicul larg și mass-media. În cadrul acestor secțiuni au fost colectate și postate informații utile pentru beneficiarii POS CCE sub diferite forme (instrucțiuni POS CCE, Manualul de Identitate Vizuală, documente privind măsurile de informare și publicitate pentru POS CCE, metodologia de avizare a materialelor de informare și publicitate, comunicate de presă, precum și alte materiale informative.

ADR Sud Muntenia editează și publică atât pe website-ul agenției, cât și pe pagina sa de facebook buletinul informativ electronic *InfoRegional Sud Muntenia*, acesta ajungând la sfârșitul anului 2014 la 45 de ediții editate și 271 de abonați.

ADR NV a elaborat și transmis în perioada ianuarie – decembrie 2014 un număr de 12 newslettere electronice *InfoPOSCCE* cu privire la aspecte ce țin de implementarea POS CCE în Transilvania de Nord.

ADR Centru a elaborat 12 ediții ale Catalogul Surselor de Finanțare, document ce a fost difuzat către 3.518 abonați înscriși în baza de date. De asemenea, ADR Centru a elaborat un newsletter ce cuprinde principalele informații și noutăți în ceea ce privește POS CCE, document difuzat către 2570 abonați.

Activitatea Help-desk

Activitatea de informare prin Helpdesk, realizată atât la nivelul Compartimentului Comunicare și Resurse Umane al AM POS CCE, cât și la nivelul Organismelor Intermediare, are rolul de a furniza tuturor celor interesați informații privind modul de accesare a fondurilor și implementare a proiectelor derulate prin POS CCE prin intermediul apelurilor telefonice, scrisorilor, fax, mail, cât și al întâlnirilor directe.

Pe parcursul anului 2014, în cadrul activității helpdesk a AM POS CCE au fost soluționate peste 3500 cereri de informații adresate de către potențiali beneficiari, beneficiari, firme de consultanță, instituții bancare, mass-media, etc, iar la nivelul Organismelor Intermediare au fost înregistrate peste 5000 de solicitări de informații. Numărul acestor solicitări a fost în creștere, în principal ca urmare a creșterii semnificative a numărului de beneficiari ai programului și, în consecință, a volumului semnificativ al cererilor de rambursare depuse.

Începând cu anul 2013, la nivelul ADR-urilor au fost constituite birouri de informare pentru a pune la dispoziția publicului informații referitoare la POS CCE, dar și pentru a oferi asistență tehnică pentru implementarea proiectelor finanțate, acestea reprezentând principalele puncte de informare în regiune.

Aspecte calitative și concluzii

Preocuparea majoră în cadrul activității de comunicare pentru anul 2014 a fost aceea de instruire a beneficiarilor POS CCE în vederea întăririi capacității acestora de a gestiona proiecte cu finanțare europeană dar și de informare cu privire la aplicarea instrucțiunilor emise pentru implementarea programului (e.g aplicarea procedurii simplificate aplicate de beneficiarii privați în cadrul proiectelor finanțate din instrumente structural).

În anul 2014, activitatea de informare a fost axată și pe acțiuni de cunoaștere a publicului larg asupra POS CCE și a obiectivelor sale, axelor prioritare și mecanismelor de implementare, punerea în evidență a rolului Uniunii Europene în co-finanțarea activităților întreprinse prin POS CCE în sprijinirea competitivității economice, dezvoltării economice și reducerea disparităților regionale, promovarea rezultatelor și a proiectelor de succes.

La sfârșitul anului 2014, cea mai mare parte a țintelor și indicatorilor de program a fost atinsă și chiar depășită, în special datorită acțiunilor de comunicare întreprinse de OI ADRuri.

Și în anul 2014, AM POS CCE a orientat activitățile de comunicare în concordanță cu elementele evidențiate în două documente specifice, și anume:

- Raportul de Evaluare a Planului de Comunicare, realizat în august 2011
- Sondajul de opinie realizat în cadrul proiectului „*Sprijin pentru organizarea de evenimente POS CCE*”.

ANEXE

Anexa 1 Rezumatul studiului privind impactul de mediu pentru Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” 2007 – 2013

Anexa 2 Rezumatul studiului asupra complementarității, sustenabilității și valorii adăugate a POS CCE.

Anexa 3 Rezumatul studiului privind impactul intervențiilor Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” 2007 – 2013

Anexa 4 Probleme și măsuri propuse pentru combaterea acestora în managementul Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice

Studiu privind impactul de mediu

Pentru

**Programul Operațional Sectorial
„Creșterea Competitivității Economice” 2007 - 2013**

REZUMAT

Beneficiar: SC RELIANS DEVELOPMENT & PLANNING SRL

VERSIUNEA 1: Mai 2015

Cuprins:

1	Context	3
2	Colectarea datelor	3
2.1	Surse de date	3
2.2	Relevanța datelor	4
3	Metodologie.....	7
4	Evaluare de impact	7
5	Concluzii și recomandări	16
5.1	Concluzii.....	16
5.2	Recomandări.....	17

Abrevieri:

ACPM	Autoritate competentă pentru protecția mediului
ANPM	Agencia națională pentru protecția mediului
ANRE	Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
CMA	Concentrație maximă admisă
IMA	Instalații mari de ardere
POS CCE	Programul operațional sectorial Creșterea Competitivității Economice
RES	Renewable Energy Sources (surse de energie regenerabilă)
SEA	Evaluare strategică de mediu (strategic environmental assessment)

1 CONTEXT

Studiul privind impactul de mediu al POS CCE a fost solicitat de către Ministerul Fondurilor Europene prin Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice și face parte din Raportul Anual de Implementare 2014 al POS CCE.

Obiectivele studiului sunt:

- **Colectarea datelor necesare pentru elaborarea studiului de impact.**
- **Detalierea metodologiei** pentru calculul impactului de mediu aferent POS CCE. Metodologia are la bază recomandările de monitorizare incluse în evaluarea SEA ex-ante a POS CCE, respectiv Raportul de mediu EuropeAid/121373/D/SV/RO.
- **Analiza de impact propriu-zisă;**
- **Concluzii și recomandări pentru monitorizările viitoare.**

Conform Avizului de mediu nr. 12/02.05.2007, titularul Programului trebuie să prezinte anual către emitentul Avizului, rezultatele programului de monitorizare a efectelor asupra mediului ale POS CCE.

Perioada cuprinsă în studiul de impact este 2008 – 2014. Sunt considerate relevante pentru evaluarea de mediu doar proiectele finalizate, aflate în operare. Practic, POS CCE a început să aibă efecte asupra mediului din anul 2009 când s-au finalizat primele proiecte.

2 COLECTAREA DATELOR

2.1 SURSE DE DATE

S-au utilizat următoarele surse de date:

- Date cu privire la procedura SEA:
 - Raportul de mediu elaborat în cadrul evaluării SEA ex-ante (EuropeAid/121373/D/SV/RO)
 - Avizului de mediu nr. 12/02.05.2007,
 - Corespondență relevantă între titularul programului și instituțiile de profil.
- Date cu privire la proiectele finanțate și implementate prin POS CCE în perioada de raportare. În programul de monitorizare al POS CCE sunt incluși și indicatorii de mediu relevanți.
 - Rapoartele anuale de monitorizare ale POS CCE;
 - Lista proiectelor finalizate la 31.12.2014;
 - Rapoarte finale de implementare pentru un eșantion de proiecte;
 - Rapoarte de durabilitate pentru un eșantion de proiecte;
 - Informații publice de mediu ale proiectelor eșantionate, preluate de pe site-urile agențiilor județene pentru protecția mediului și din alte surse publice.
- Date cu privire la evoluția stării factorilor de mediu relevanți și a obiectivelor de mediu stabilite pentru fiecare factor de mediu:
 - Raport Național privind starea mediului, 2013 – ANPM 2014;
 - Rapoarte județene privind starea mediului pentru anii relevanți de raportare;
 - Strategia energetică a României, 2014;
 - Strategia națională pentru gestionarea siturilor contaminate;
 - Date statistice: EUROSTAT.

Eșantionul luat în calcul a inclus proiecte din toate operațiunile POS CCE. Un extras al proiectelor incluse în eșantion este prezentat mai jos:

- SMIS 23759: SC ASAM SA;
- SMIS 2519: Complexul Energetic Oltenia SA, sucursala Electrocentrale Craiova II;
- SMIS 23992: ELETTRA COMMUNICATIONS SA Ploiești;

- SMIS 38671: Carpatcement Holding SA;
- SMIS 38555: YAZAKI Component Technology SRL;
- SMIS 46817: NEMIRA Publishing House SRL;
- SMIS 2605: SC HIDROCONSTRUCȚIA SA
- SMIS 2602: ROMELECTRO SA;
- SMIS 2611: ROMCONSTRUCT TOP SRL;
- SMIS 2521: LC BUSINESS SRL;
- SMIS 2581: ELSID SA;
- SMIS 2608: ECO POWER WIND SRL;
- SMIS 2535: BALKAN HYDROENERGY SRL;
- SMIS 30893: Casa Națională de Asigurări de Sănătate;
- SMIS 35774: Asociația Națională de Sprijinire a Tineretului Ecologist din România;
- SMIS 14183: ANCOM

2.2 RELEVANȚA DATELOR

Indicatorii de mediu propuși au fost integrați în sistemul general de monitorizare a impactului prin implementarea POS CCE. Indicatorii de mediu relevanți pentru fiecare proiect în parte sunt stabiliți în procedurile de selecție a proiectelor, pe baza concluziilor procedurilor de mediu aplicabile (evaluarea impactului asupra mediului și / sau evaluare adecvată).

Situația indicatorilor de mediu la nivelul actual este prezentată în tabelul de mai jos.

Obiective de mediu relevante	Indicatori propuși în Raportul SEA	Modul de integrare în sistemul general de monitorizare
Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în limitele stabilite de normele legislative		Indicatorul (de rezultat) a fost introdus pentru monitorizarea AP4, sub forma: „Reducerea emisiilor poluante în cadrul proiectelor IMA sprijinite (mai ales SO ₂ , dar și gazul cu efect de seră indirect, NO _x). Ținta stabilită pentru anul 2015 este 30%.
Limitarea impactului asupra calității aerului	Emisii de NO _x (mg/Nm ³) Emisii de SO ₂ (mg/Nm ³) Emisii de praf (mg/Nm ³)	În prezent este în derulare un singur proiect major pe operațiunea 4.1.3: Instalație comuna de desulfurare gaze de ardere blocurile 1 și 2, S.E. Craiova II (SMIS 2519). La data de 31.12.2014, progresul fizic al proiectului a fost de până la 50%. Calculul indicatorului va fi posibil după finalizarea proiectului.
Limitarea poluării punctiforme și difuze a apei	Numărul de facilități de tratare a apei uzate industriale în bună funcționare (în 2004 59.2% dintre stațiile de tratare nu funcționau corect)	Acest indicator a fost eliminat din sistemul de monitorizare. POS CCE nu are ca obiectiv principal sau secundar realizarea de instalații de tratare a apelor uzate industriale.
Diminuarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protejării solului de eroziunea apei și a vântului	Deșeuri periculoase produse (în tone)	Acest indicator a fost eliminat din sistemul de monitorizare. Indicatorul (de rezultat) nu are o relevanță mare în calculul impactului POS CCE. Toate proiectele în funcțiune, din activitatea cărora rezultă deșeuri periculoase, funcționează în baza autorizației de mediu, prin care se asigură, după caz, eliminarea sau valorificarea corectă a deșeurilor.
Reducerea emisiilor ce cauzează schimbări climatice	Emisii de echivalent CO ₂ în atmosferă (ktone de echivalent CO ₂)	Acest indicator (de rezultat) se aplică proiectelor RES (AP4, DMI 4.2 – Valorificarea resurselor regenerabile de energie pentru producerea energiei verzi). Acest indicator a fost monitorizat pentru proiectele din primul call, sub forma „economii de emisie de CO ₂ ”. Indicatorul a fost calculat în funcție de cantitatea de energie electrică realizată într-un an înmulțită cu un coeficient stabilit anual de către ANRE. Toate proiectele de RES din call-ul 1 au fost finalizate înainte de anul 2014. În call-ul 2 al proiectelor RES, acest indicator a fost eliminat.

Conservarea diversității naturale a faunei, florei și a habitatelor din zone protejate și din potențiale arii Natura 2000	Numărul de (potențiale) arii Natura 2000 afectate de proiecte	Acești indicatori (de rezultat imediat) nu sunt monitorizați în cadrul sistemului general de monitorizare, însă se face mențiunea că în procesul de selecție a proiectelor se au în vedere aspectele de biodiversitate. Pentru a fi selectat, proiectul trebuie să dețină Avizul Natura 2000 și / sau acordul de mediu. Practic, la momentul selecției, se admite că proiectul NU AFECTEAZĂ siturile Natura 2000.
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor fonice din așezările umane	Numărul locuitorilor din zonele în care se depășește limita permisă de poluare fonică	Acest indicator (de impact) nu este monitorizat în cadrul sistemului general de monitorizare. Se face mențiunea că toate proiectele în funcțiune, din activitatea cărora rezultă emisii de zgomot, funcționează în baza autorizației de mediu prin care se asigură, după caz, încadrarea în limitele de zgomot admise.
Creșterea protecției populației față de riscul de accidentare la locul de muncă	Numărul proiectelor axate pe reducerea riscurilor de dezastre industriale	Acest indicator (de rezultat imediat) nu este monitorizat în cadrul sistemului general de monitorizare. POS CCE nu are ca obiectiv principal sau secundar reducerea riscurilor de dezastre industriale. Se menționează că procesul de selecție al proiectelor (în special al celor pe axa 1, operațiunea 1.1.1 și al celor pe axa 4), care presupun crearea de noi unități de producție sau extinderi / modernizări, include și criteriile de sănătate și securitate în muncă.
Exploatarea limitată a resurselor naturale epuizabile	Reducerea cantității de apă întrebuințată în procesele de producție (milioane m ³ și %)	Acest indicator a fost eliminat din sistemul de monitorizare
Reducerea producerii de deșuri, intensificarea valorificării deșeurilor și facilitarea reciclării oricărui tip de deșuri	Deșuri industriale reciclate (în mil. tone)	Acest indicator a fost eliminat din sistemul de monitorizare
Protejarea peisajelor naturale și culturale (ex. prin revitalizarea zonelor industriale dezafectate)	Numărul de proiecte pe terenuri industriale dezafectate (nr și mil. Euro)	Acești indicatori (de rezultat imediat) nu sunt monitorizați în cadrul sistemului general de monitorizare.
Facilitarea ameliorării sănătății publice prin implementarea unor măsuri de prevenire a poluării și de reducere a vechilor contaminanți (ex. pesticide, deșuri miniere etc.)	Numărul de proiecte în arii verzi (nr și mii Euro)	
Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre și acvatice împotriva degradării de natură antropogenă, fragmentării habitatelor și despăduririlor		
Creșterea eficienței energetice și a folosirii resurselor energetice	Reducerea intensității primare a energiei pentru beneficiarii asistați (%)	Indicatorul (de rezultat) a fost introdus inițial pentru monitorizarea AP4 și are ca țintă 10%. Ulterior a fost modificat în „Reducerea puterii electrice absorbite din sistem”, având ca țintă 54 MW.
Facilitarea producerii de energie din resurse regenerabile	Energie produsă din resurse regenerabile pentru beneficiarii asistați (MWh/ an)	Indicatorul (de rezultat) a fost introdus pentru monitorizarea AP4 sub forma: „Capacitatea instalată pentru valorificarea RRE la beneficiarii asistați” și are ca țintă 350 MW (2015). Energia efectiv produsă din surse regenerabile este monitorizată la nivel de proiect. Raportul de durabilitate pentru proiectele din Op. 4.2.1. conține indicatorul „Energia produsă ca urmare a implementării proiectului (MWeh /an și / sau MWth/an).
Suținerea introducerii de inovații ecologice	Numărul beneficiarilor care au implementat ISO14001 și EMAS	Indicatorul (de rezultat) a fost introdus pentru monitorizarea AP1 sub forma „IMM certificate ISO / EMAS și are ca țintă 1500.

Implicarea publicului în soluționarea problemelor de mediu și promovarea unui comportament ecologic în cadrul sectorului public și celui privat	Numărul produselor pentru informare turistică (pliante, broșuri etc.) ce promovează o atitudine de respect față de mediu din partea populației și principiile turismului durabil.	Nu se aplică
Susținerea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului public	idem	Nu se aplică
Promovarea turismului prin care să se asigure un grad ridicat de protecție a mediului și de conservare a naturii.	idem	Nu se aplică

Practic, la momentul actual (31.12.2014), indicatorii relevanți pentru evaluarea impactului de mediu al POS CCE sunt:

- Reducerea intensității primare a energiei pentru beneficiarii asistați (%)
- Energie produsă din resurse regenerabile pentru beneficiarii asistați (MWh/ an)
- Numărul beneficiarilor care au implementat ISO14001 și EMAS.

La data de 31.12.2014, situația realizării indicatorilor de mediu relevanți este:

Indicatori		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Reducerea puterii electrice absorbite din sistem MW	Realizat	-	-	0	0	0	0	0	0		0
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	54	54
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Capacitatea energetică suplimentară instalată – sector RRE - Electric - Termic (MW)	Realizat	-	-	0	85,2	99,2 din care: - electric 54,13 - termic 45,07	275,2 din care: - electric 162,54; - termic 112,66	402,1* din care: - electric 325,8 - termic 76,3	331,3* din care: - electric 268,4; - termic 62,9		331,3* din care: - electric 268,4; - termic 62,9
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	340	340
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IMM asistate financiar-implementare standarde (număr)**	Realizat	0	0	99	179	239	235	230	251		251
	Țintă	-	-	-	-	-	-	-	-	1500	1500
	Valoare de bază	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* valoare asumată prin contractul de finanțare, din care pentru proiectele finalizate s-a realizat până la 31.12.2014 o **capacitate energetică suplimentară instalată de 110,705 MW.**

** Din cei 251 de beneficiari care și-au implementat standarde, 44 de beneficiari au implementat proiecte vizând certificarea conform standardului ISO EN 14001 iar 118 beneficiari au implementat certificarea sistemului integrat calitate – mediu. Ceilalți 89 beneficiari și-au implementat alte standarde.

3 METODOLOGIE

Pentru evaluarea efectelor POS CCE asupra mediului, se utilizează metodologia propusă în Raportul de mediu întocmit în cadrul evaluării strategice de mediu, respectiv evaluarea modului în care proiectele implementate prin POS CCE influențează atingerea obiectivelor de mediu relevante. Evaluarea se face pe baza interpretării valorilor indicatorilor de mediu incluși în Programul de monitorizare al POS CCE, precum și alte date.

În Raportul de mediu s-au estimat influențele probabile ale fiecărei axe prioritare / domeniu de intervenție asupra obiectivelor de mediu. Evaluarea s-a făcut utilizând o scară valorică (de la +2 – impact pozitiv semnificativ, la -2 – impact negativ semnificativ). S-au identificat efecte pozitive și negative ale și s-au propus măsuri pentru minimizarea efectelor negative sau potențarea celor pozitive. Măsurile propuse pentru etapa premergătoare aprobării POS CCE au fost realizate în totalitate. Măsurile avute în vedere după aprobarea POS CCE au fost realizate parțial sau vor fi realizate.

4 EVALUARE DE IMPACT

Pentru evaluarea influenței POS CCE asupra obiectivelor de mediu, se adoptă un sistem calitativ de apreciere:

- Pozitiv – POS CCE influențează atingerea obiectivului de mediu într-un mod pozitiv;
- Neutru – influența POS CCE asupra obiectivului de mediu nu există sau nu este relevantă;
- Negativ – POS CCE îngreunează atingerea obiectivelor de mediu prin efectele semnificative negative pe care le induce asupra mediului;

Pentru evaluare se utilizează datele colectate în prima fază.

Factor de mediu	Obiective de mediu relevante	Evoluția stării obiectivului de mediu la nivel național în perioada POS CCE*	Cum a influențat POS CCE evoluția stării obiectivului de mediu	Evaluare de mediu POS CCE 2010 - 2014
Aer	Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în cadrul limitelor stabilite de normele legale	În intervalul 2008-2013, respectiv 2009-2013, tendința generală a mediilor anuale ale concentrațiilor principalilor poluanți este descrescătoare, situându-se sub valorile limită/valorile țintă anuale corespunzătoare. Principalii poluatori din industrie sunt instalațiile IMA și IPPC, la care se adaugă transporturile.	În perioada 2010 – 2014, prin POS CCE s-au implementat în general proiecte prin care nu se propun instalații mari de ardere sau activități noi IPPC. Unii beneficiari și-au modernizat sau extins instalațiile IPPC existente. Toate instalațiile industriale care pot genera emisii în atmosferă au fost autorizate din punct de vedere al protecției mediului și ACPM monitorizează activitatea acestora. În cazul în care o instalație emite poluanți în atmosferă peste limita admisă, se aplică măsuri urgente de remediere. Din informațiile publice colectate de la ACPM-urile din țară, în perioada 2012 – 2013 nu s-au înregistrat depășiri ale CMA-urilor la poluanții emiși de instalațiile realizate prin POS CCE sau accidente care să conducă la emisii necontrolate (sursa: Rapoarte anuale privind starea mediului în județele României, din perioada 2012 – 2013).	POZITIV
	Reducerea impacturilor asupra calității aerului la nivel rural și urban		Prin POS CCE s-au finanțat proiecte de producere a energiei din surse regenerabile. La sfârșitul anului 2014, puterea instalată a acestora era de 331,3MW (sură eoliană, solară, biomasă, hidro sau geotermală). La o producție medie de 3200 MWh pe an și la un factor de emisie mediu de 0.905 t CO ₂ /MWh, rezultă o reducere a emisiilor de CO ₂ în atmosferă cu 959.444 tone CO ₂ pe an. Emisiile naționale de CO ₂ sunt de 44.788.000 tone /an (2012), ceea ce înseamnă că POS CCE a contribuit la reducerea emisiilor naționale de CO ₂ cu 2.14% prin producere de energie din surse regenerabile. Prin POS CCE (op. 1.1.1.) s-au finanțat inclusiv proiecte de rețehnologizare sau extindere a activităților existente. Toate rețehnologizările s-au făcut în scopul eficientizării fluxului tehnologic și implicit minimizarea emisiilor în mediu (inclusiv în aer). Proiectul major Instalație comuna de desulfurare gaze de ardere blocurile 1 și 2, S.E. Craiova II (SMIS 2519) are ca obiectiv reducerea concentrațiilor emisiilor de SO ₂ de la 4000 mg/Nmc la 379 mg/Nmc. La data de 31.03.2015, progresul fizic al proiectului a fost de 55.03%. Deoarece proiectul nu este finalizat, nu poate fi inclus în evaluare deoarece nu a produs încă efectele pozitive asupra mediului.	

			<p>O modalitate foarte eficientă de a reduce emisiile în mediu (inclusiv în aer) este ca activitățile să fie certificate cu sisteme de management de mediu. POS CCE a finanțat o operațiune distinctă pentru certificări. În total, 251 beneficiari (inclusiv cei care desfășoară activități industriale) și-au certificat activitatea prin implementarea sistemelor de management de mediu, de calitate sau EMAS.</p> <p>În condițiile de mai sus și ținând cont de evoluția stării generale a obiectivului de mediu, se apreciază că POS CCE a avut o influență pozitivă asupra calității aerului, în special prin producerea de energie din surse regenerabile în detrimentul metodelor convenționale.</p>	
Apă	Limitarea poluării apei de la sursele de poluare punctiforme și difuze	<p>Consumul de apă este în continuă scădere. Din totalul de 22078 km cursuri de apă monitorizate în 2013, 185.57 km au fost în stare proastă. Din cele 139 corpuri de apă subterană monitorizate în 2013, 17 corpuri au fost în stare chimică slabă (12.23%)</p> <p>În anul 2013 s-au evacuat 1977.613 milioane mc/an din care 16.85 milioane mc (0.85%) constituie ape uzate care nu necesită epurare. Sectoarele care emit cele mai multe ape uzate sunt: industria metalurgică și construcții de mașini, comerț și servicii pentru populație, prelucrări chimice și zootehnie</p> <p>În anul 2013, valorile nivelelor de colectare și epurare a încărcării organice biodegradabile au fost de 59,95% pentru colectarea apelor uzate, respectiv 49,89% pentru epurarea apelor uzate, crescând cu cca. 13% pentru colectarea apelor uzate față de anul 2007, respectiv cu cca. 12,57% pentru epurarea apelor uzate. Țintele de realizat pentru termenul de tranziție - anul 2013 - sunt cca. 69% pentru colectarea apelor uzate și cca. 61% pentru epurarea apelor uzate, cu asigurarea conformării aglomerărilor umane cu mai mult de 10.000 l.e. în ceea ce privește colectarea apelor uzate.</p>	<p>În perioada 2010 – 2014, prin POS CCE s-au implementat în general proiecte prin care nu se propun activități noi IPPC. Unii beneficiari și-au modernizat sau extins instalațiile IPPC existente. Toate instalațiile industriale care pot genera emisii în apă au fost autorizate din punct de vedere al protecției mediului și ACPM monitorizează activitatea acestora. În cazul în care o instalație emite poluanți în apă peste limita admisă, se aplică măsuri urgente de remediere. Din informațiile publice colectate de la ACPM-urile din țară, în perioada 2012 – 2013 nu s-au înregistrat poluări accidentale ale corpurilor de apă din cauza emisiilor din instalațiile realizate prin POS CCE (sursa: Rapoarte anuale privind starea mediului în județele României, din perioada 2012 – 2013).</p> <p>Prin POS CCE s-au finanțat proiecte de producere a energiei din surse regenerabile inclusiv din surse hidro. S-au realizat 9 proiecte (investiții noi sau re tehnologizări / modernizări) de hidrocentrale. Aceste instalații pot induce un efect negativ asupra hidrologiei apelor de suprafață. Toate proiectele s-au realizat în baza avizelor / acordurilor instituțiilor în drept și funcționează în baza autorizațiilor de mediu și / sau de gospodărire a apelor. Instituțiile abilitate controlează și monitorizează funcționarea acestora.</p> <p>O modalitate foarte eficientă de a reduce emisiile în mediu (inclusiv în apă) este ca activitățile să fie certificate cu sisteme de management de mediu. POS CCE a finanțat o operațiune distinctă pentru certificări. În total, 251 beneficiari (inclusiv cei care desfășoară activități industriale) și-au certificat activitatea prin implementarea sistemelor de management de mediu, de calitate sau EMAS.</p> <p>Prin POS CCE (op. 1.1.1.) s-au finanțat inclusiv proiecte de</p>	NEUTRU

			<p>re tehnologizare sau extindere a activităților existente. Toate re tehnologizările s-au făcut în scopul eficientizării fluxului tehnologic și implicit minimizarea emisiilor în mediu (inclusiv în apă).</p> <p>În condițiile de mai sus și ținând cont de evoluția stării generale a obiectivului de mediu, se apreciază că POS CCE a avut o influență neutră asupra calității apelor.</p>	
Sol	Limitarea poluării punctiforme și difuze a solului și facilitarea protejării solului de eroziunea provocată de apă și vânt	<p>În anul 2013 ponderea principală, ca și în anii precedenți, o dețineau terenurile agricole (14615.1 mii ha = 61,3%), urmate de păduri și de alte terenuri cu vegetație forestieră (6746.9 mii ha = 28,3%). Alte terenuri ocupă 10,4% din suprafața țării (ape, bălți, curți, construcții, căi de comunicație, terenuri neproductive). Din totalul de 9264.5 mii ha teren arabil, 6.27% are clasa de calitate I iar 7.3% are clasa de calitate V. Ca presiuni asupra solurilor se remarcă: utilizarea îngrășămintelor și a amendamentelor, reziduuri zootehnice. Suprafața totală de sol afectată de activitățile industriale și agricole este de 410121 ha. Solurile afectate de extragerea agregatelor (balastiere, cariere) este de 24432 ha. Alte surse de poluare: deponii, halde, iazuri de decantare, depozite de sterili de la flotare, depozite de deșeuri etc., poluarea cu substanțe purtate de aer, spargere conducte etc.</p> <p>Tendința generală este de reducere a fondului funciar agricol în favoarea altor suprafețe, raportat la anul 1990 s-a diminuat suprafața agricolă a țării cu 178.100 ha, ceea ce reprezintă circa 1,2% din totalul terenului agricol. Se observă creșterea suprafețelor afectate de diferite procese de degradare cum sunt: eroziunea de suprafață și de adâncime, excesul de umiditate, activarea și reactivarea alunecărilor semistabilizate, compactarea solurilor, a căror pondere variază în cadrul diferitelor județe, în funcție de condiție specifice acestora. De asemenea, s-au constatat accentuarea acidității solurilor, creșterea deficitului de elemente nutritive, în special fosfor și de humus. Toate acestea au dus la extinderea suprafețelor cu soluri încadrate în clasele a IV și a V de calitate.</p>	<p>În perioada 2010 – 2014, prin POS CCE s-au implementat în general proiecte prin care nu se propun activități noi IPPC sau IMA. Unii beneficiari și-au modernizat sau extins instalațiile IPPC existente. Toate instalațiile industriale care pot genera emisii în sol au fost autorizate din punct de vedere al protecției mediului și ACPM monitorizează activitatea acestora. În cazul în care o instalație emite poluanți în sol peste limita admisă, se aplică măsuri urgente de remediere. Din informațiile publice colectate de la ACPM-urile din țară, în perioada 2012 – 2013 nu s-au înregistrat poluări accidentale ale solurilor din cauza emisiilor din instalațiile realizate prin POS CCE (sursa: Rapoarte anuale privind starea mediului în județele României, din perioada 2012 – 2013).</p> <p>Prin POS CCE nu s-au realizat halde sau depozite de deșeuri. Prin POS CCE (op. 1.1.1.) s-au finanțat inclusiv proiecte de re tehnologizare sau extindere a activităților existente. Toate re tehnologizările s-au făcut în scopul eficientizării fluxului tehnologic și implicit minimizarea emisiilor în mediu (inclusiv în sol). 251 beneficiari (inclusiv cei care desfășoară activități industriale) și-au certificat activitatea prin implementarea sistemelor de management de mediu, de calitate sau EMAS.</p> <p>Unele proiecte propuse contribuie la ocuparea permanentă a solurilor. În raportul de mediu inițial se solicita un indicator de rezultat imediat ce măsura suprafața de teren „green” și „brown” ocupate de proiecte. Acești indicatori nu au fost monitorizați și centralizați. Informațiile există la nivel de proiect.</p> <p>O modalitate foarte eficientă de a reduce emisiile în mediu (inclusiv în sol) este ca activitățile să fie certificate cu sisteme de management de mediu. POS CCE a finanțat o operațiune distinctă pentru certificări. În total, 251 beneficiari (inclusiv cei care desfășoară activități industriale) și-au certificat activitatea prin implementarea sistemelor de management de mediu, de calitate sau EMAS.</p>	NEUTRU
Schimbări cli-	Scăderea emisiilor care	Tendința emisiilor totale de gaze cu efect de seră este	Prin POS CCE s-au finanțat proiecte de producere a energiei din surse	POZITIV

matice	cauzează schimbări climatice	descrescătoare, determinată pe de o parte de diminuarea activităților economice și a consumului de energie din perioada 1989- 1992 și pe de altă parte de criza economică din ultima perioadă de timp. Unele industrii energo - intensive și-au redus semnificativ activitățile, iar acest lucru s-a reflectat în reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Emisiile au început să crească până în anul 1996, datorită revitalizării economiei. După punerea în funcțiune a primului reactor al Centralei Nucleare Cernavodă (1996) și în urma reformelor structurale necesare la nivel național, emisiile au început să scadă din nou, până în anul 1999. După anul 1999, tendința de creștere a emisiilor reflectă dezvoltarea economică, înregistrată în perioada 1999-2012. Sectoarele pentru care s-au estimat nivelurile de emisii/rețineri prin sechestrare a gazelor cu efect de seră sunt: Energie, Procese industriale, Utilizarea solvenților și a altor produse, Agricultură, Folosința terenurilor, schimbarea folosinței terenurilor și silvicultură (LULUCF) și Deșeuri Fondul forestier național al României ocupa la sfârșitul anului 2013, o suprafață de 6539 mii hectare, care reprezintă 27,4% din suprafața țării. Suprafața fondului forestier, la 31 decembrie 2013, comparativ cu aceeași dată a anului 2012, a înregistrat o creștere de 0,2% datorată în principal reamenajării de pășuni împădurite și introducerii în fondul forestier a terenurilor degradate. Suprafața fondului forestier în anul 2009 era de 6495 ha	regenerabile. La sfârșitul anului 2014, puterea instalată a acestora era de 331,3MW (sură eoliană, solară, biomasă, hidro sau geotermală). La o producție medie de 3200 MWh pe an și la un factor de emisie mediu de 0.905 t CO2/MWh, rezultă o reducere a emisiilor de CO2 în atmosferă cu 959.444 tone CO2 pe an. Emisiile naționale de CO2 sunt de 44.788.000 tone /an (2012), ceea ce înseamnă că POS CCE a contribuit la reducerea emisiilor naționale de CO2 cu 2.14% prin producere de energie din surse regenerabile.	
Biodiversitatea	Protejarea și îmbunătățirea condițiilor și funcțiilor ecosistemelor terestre, acvatice și marine împotriva degradării antropogene, fragmentării habitatului și defrișării	În conformitate cu raportarea către EEA-EIONET-CDDA din 15 martie 2013, în anul 2012 existau 978 arii naturale protejate de interes național. În România în anul 2013 nu a mai fost desemnată nici o arie naturală de interes național. Prin desemnarea noilor situri și modificarea limitelor celor desemnate în anul 2007, suprafața acoperită de siturile Natura a crescut astfel: • de la 12,5% din suprafața țării SPA-uri în 2007 la 15,5% • de la 13,8% din suprafața țării SCI-uri în 2007 la 17,4% Față de procentul de 17,84% din suprafața țării existent,	În perioada 2010 – 2014, prin POS CCE s-au implementat inclusiv proiecte care pot avea un impact asupra biodiversității. De exemplu, Parc eolian Cerna, jud. Tulcea (SMIS 21169) ocupă o suprafață de 1.09 ha din situri Natura 2000. Proiectul a fost supus tuturor investigațiilor necesare în faza de anteaconstrucție. În prezent parcul eolian este funcțional și deține Autorizație de mediu. Se realizează monitorizarea biodiversității iar rapoartele anuale de monitorizare indică faptul că nu a fost afectată starea de conservare a siturilor. De asemenea, proiectele de microhidrocentrale pot induce impact asupra zonelor naturale valoroase. O problemă des întâlnită la acest tip de proiecte este asigurarea debitului de servitute al râului și intervenții antropice în zone naturale valoroase. Toate cele 9 proiecte de microhidrocentrale	NEUTRU
	Conservarea diversității naturale a faunei, florei și habitatelor din zonele protejate și potențiale arii Natura 2000			NEUTRU

		<p>reprezentând siturile Natura 2000 desemnate în anul 2007, la sfârșitul anului 2011, după declararea noilor situri suprafața țării inclusă în rețeaua Natura 2000 a crescut la 23,38%. Siturile și-au menținut starea de conservare favorabilă</p>	<p>funcționează în baza autorizațiilor de mediu și se realizează monitorizarea condițiilor de operare.</p> <p>În general, toate instalațiile industriale care pot genera emisii în sol au fost autorizate din punct de vedere al protecției mediului și ACPM monitorizează activitatea acestora. Din informațiile publice colectate de la ACPM-urile din țară, în perioada 2012 – 2013 nu s-au înregistrat perturbări ale stării de conservare ale ariilor protejate, din cauza funcționării instalațiilor realizate prin POS CCE (sursa: Rapoarte anuale privind starea mediului în județele României, din perioada 2012 – 2013).</p> <p>Se menționează că în raportul de mediu inițial se recomanda monitorizarea implementării POS CCE prin măsurarea indicatorului „Număr de situri Natura 2000 posibil afectate”. Deoarece în faza de selecție a proiectelor sunt luate în considerare și aspectele de biodiversitate, se poate considera că la momentul acceptării proiectului, acesta NU AFECTEAZĂ mediul în general și biodiversitatea în speial.</p>	
Sănătatea umană	Facilitarea îmbunătățirii sănătății umane prin implementarea măsurilor care urmăresc să prevină poluarea și să reducă vechile tare (de exemplu, zonele industriale dezafectate, deșeurile miniere etc.)	<p>Principalii indicatori de sănătate care pot fi influențați de poluarea aerului se referă la bolile respiratorii și cardiovasculare, mortalitatea fiind indicatorul cel mai fidel în evaluarea unui anumit proces. Mortalitatea prin afecțiuni respiratorii continuă să ocupe un procent semnificativ din mortalitatea generală, pentru mediul urban, explicabil prin faptul că aerul din mediul urban este mai poluat, având ca principală sursă traficul rutier, astfel încât și indicatorii de sănătate sunt influențați printr-un procent crescut.</p> <p>În anul 2013 nu s-au înregistrat epidemii hidrice în rândul populației. Cele mai frecvente intoxicații cauzate de apa potabilă sunt intoxicațiile cu apă consumată din fântâni contaminate cu nitrați și nitriți, peste pragurile de sănătate admise. În acest caz, impactul asupra sănătății umane se manifestă în special asupra bebelușilor. Pe parcursul sezonului de îmbăiere 2013 nu s-au semnalat poluări pe termen scurt și nu s-a declarat existența vreunei situații anormale. În ceea ce privește clasa produselor ce au determinat intoxicațiile acute neprofesionale cu produse chimice, ponderea o dețin pesticidele agricole prezente în 201 cazuri, urmate de dezinfectanți în 187</p>	<p>În perioada 2010 – 2014, prin POS CCE s-au implementat în general proiecte prin care nu se propun activități noi IPPC sau IMA. Unii beneficiari și-au modernizat sau extins instalațiile IPPC existente. Toate instalațiile industriale care pot genera emisii în mediu au fost autorizate din punct de vedere al protecției mediului și ACPM monitorizează activitatea acestora. În cazul în care o instalație emite poluanți în mediu peste limita admisă, se aplică măsuri urgente de remediere. Din informațiile publice colectate de la ACPM-urile din țară, în perioada 2012 – 2013 nu s-au înregistrat poluări accidentale din cauza emisiilor din instalațiile realizate prin POS CCE (sursa: Rapoarte anuale privind starea mediului în județele României, din perioada 2012 – 2013).</p>	NEUTRU
	Protejarea și îmbunătățirea condițiilor amplasamentelor în ceea ce privește transportul noxelor, mai ales zgomotul și vibrațiile			NEUTRU

		cazuri, detergenți 183 cazuri, pesticidele neagricole 162 cazuri. Ca o concluzie generală, se poate spune că urmărind în dinamica (perioada 2008-2013) disconfortul produs de zgomot asupra populației urbane, principala sursă de poluare sonoră este reprezentată de traficul rutier, urmată de cea reprezentată de traficul aerian.		
Managementul riscului de mediu	Creșterea protejării populației în fața riscurilor asociate cu dezastrele naturale și accidentele industriale	Pe parcursul anului 2013 nu au fost înregistrate accidente majore de mediu la amplasamentele ce se încadrează sub prevederile H.G. nr. 804/2007, conform criteriilor de notificare specificate în Anexa nr. 6 a H.G. nr. 804/2007 privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase, cu modificările și completările ulterioare. Pe parcursul anului 2013 s-au produs 38 evenimente care au generat poluări accidentale ale factorului de mediu AER.	Prin POS CCE nu s-au realizat investiții care să fie încadrate sub prevederile H.G. nr. 804/2007, privind controlul asupra pericolelor de accident major în care sunt implicate substanțe periculoase, cu modificările și completările ulterioare.	NEUTRU
Conservarea și eficiența resurselor/ gestiunea durabilă a resurselor	Limitarea utilizării resurselor naturale epuizabile	Minerale și combustibili fosili	Prin POS CCE (operațiunea 1.1.1) s-au finanțat și implementat proiecte care au ca obiectiv exploatarea agregatelor minerale. Aceste proiecte funcționează în baza autorizațiilor de mediu, prin care se controlează și monitorizează aspectele relevante de mediu.	NEUTRU
Patrimoniul natural și cultural	Reducerea producției de deșeuri, creșterea recuperării deșeurilor și facilitarea reciclării tuturor deșeurilor	În cursul anului 2011, cantitatea de deșeuri generate de industria extractivă, energetică și prelucrătoare a fost de cca. 213 milioane tone, din care, cea mai mare parte (peste 90%) sunt deșeuri rezultate din activitățile de extracție (minerit). Deșeurile periculoase, generate în anul 2011, în cantitate de 419.300 tone, au reprezentat circa 0,2% din totalul deșeurilor generate (inclusiv deșeuri din industria extractivă). În general, tendința este de scădere a cantităților de deșeuri (112220 mii tone în 2006 față de 14705 mii tone în 2011 pentru deșeuri industriale nepericuloase)	Pe lângă proiectele care pot genera deșeuri, s-au implementat și proiecte care prevăd recuperarea, valorificarea sau reutilizarea deșeurilor (inclusiv a celor periculoase). Generarea de deșeuri este atent monitorizată prin sistemele de raportare și centralizare a deșeurilor la nivelul ANPM.	NEUTRU
	Asigurarea protejării patrimoniului cultural și natural prin re-vitalizarea zonelor industriale dezafectate cât și a protejării habitatelor naturale față de fragmentarea datorată	În România, la data elaborării Strategiei Naționale pentru gestionarea siturilor contaminate (2013), erau 1287 situri contaminate și 395 situri potențial contaminate. Cele mai multe situri contaminate sunt în domeniul extracției de țiței, industriei petroliere și industriei extractive.	În raportul de mediu inițial se solicita un indicator de rezultat imediat ce măsura suprafața de teren „brown” ocupată de proiecte. Acest indicator nu a fost monitorizat și centralizat. Informațiile există la nivel de proiect.	NEUTRU

	coridoarelor de trafic			
Eficiența energetică și resursele regenerabile de energie	Conservarea, protejarea și reabilitarea zonei românești de țărm a Mării Negre asigurând protejarea patrimoniului cultural și natural (incluzând ecosistemele acvatice și terestre) și a patrimoniului cultural în vederea obținerii dezvoltării durabile a regiunii	Zona costieră a României are o lungime de 244 km, reprezentând 7,65% din frontiera națională și este subdivizată din punct de vedere economic și social în două zone principale. Zona nordică (aproximativ 164km lungime), care se întinde de la Golful Musura până la Capul Midia și zona sudică (80km), care se întinde de la Capul Midia la Vama Veche.	Proiectele finanțate prin POS CCE nu s-au suprapus cu zona de țărm a Mării Negre	NEUTRU
	Îmbunătățirea eficienței energetice și a utilizării resurselor de energie	Deși istoric, evoluția consumului de energie reflectă într-o mare măsură evoluția PIB, această corelare între creșterea economică și creșterea consumului de energie nu mai este valabilă în perioada 2009-2013. Aceasta rezultă atât din evoluția anuală diferită a celor doi indicatori, precum și din evoluția diferită a acestora în cursul perioadei analizate. Rata anuală compusă de creștere a PIB în perioada analizată a fost de 4,68%, în timp ce consumul de energie primară a scăzut cu o rată anuală compusă de creștere de 2,02%. Totodată, în perioada 2009-2013, PIB a înregistrat o creștere de 20,07%, în timp ce consumul de energie primară s-a redus cu 7,85%. În perioada 2008-2013, consumul brut de energie electrică din România a scăzut cu 6%, în principal sub impactul crizei economice și al contractării sectorului industrial. Consumul de energie electrică la nivelul sectorului industrial, inclusiv în domeniul construcțiilor și sectorul energetic, a înregistrat o scădere de aproximativ 18% în perioada 2008-2013 Consumul de energie electrică în anul 2013 a fost de 49,706 TWh, cu 4,8% mai mic decât cel înregistrat în anul 2012. Industria, care include sectorul construcțiilor și sectorul energetic (inclusiv CPT transport și alte pierderi ale rețelei), deține în continuare ponderea cea mai mare în structura consumului de energie electrică, respectiv 56,1%, urmată de consumul populației, cu 23,9%. Reduceri peste medie în consumul de energie electrică s-au înregistrat inclusiv la nivelul iluminatului public și	Conform monitorizării efectuate la nivel de program, indicatorul Reducerea puterii electrice absorbite din sistem (MW) este 0 la nivelul anului 2014.	NEUTRU
	Facilitarea producției de energie din sursele regenerabile		Prin POS CCE s-au finanțat proiecte de producere a energiei din surse regenerabile. La sfârșitul anului 2014, puterea instalată a acestora era de 331,3MW (sură eoliană, solară, biomasă, hidro sau geotermală). La o producție medie de 3200 MWh pe an și la un factor de emisie mediu de 0.905 t CO2/MWh, rezultă o reducere a emisiilor de CO2 în atmosferă cu 959.444 tone CO2 pe an. Emisiile naționale de CO2 sunt de 44.788.000 tone /an (2012), ceea ce înseamnă că POS CCE a contribuit la reducerea emisiilor naționale de CO2 cu 2.14% prin producere de energie din surse regenerabile.	POZITIV

		sectorului transporturi, respectiv 12,7% și 8,3% comparativ cu anul 2012		
Popularizarea aspectelor de mediu	Îmbunătățirea comportamentului responsabil față de mediu prin implicarea publicului în rezolvarea problemelor de mediu	-	Proiectele finanțate prin POS CCE nu au avut ca obiectiv îmbunătățirea comportamentului responsabil față de mediu prin implicarea publicului în rezolvarea problemelor de mediu. Se face mențiunea că procedurile de mediu aplicabile unui proiect includ și implicarea publicului în luarea deciziilor.	NEUTRU
Transportul durabil	Sprrijinirea transportului ecologic și promovarea dezvoltării și utilizării transportului public	-	Nu se aplică	NEUTRU
Turismul durabil	Promovarea turismului care ar putea asigura un grad înalt de protecție a mediului și conservare a naturii	-	Nu se aplică.	NEUTRU

*) Sursa: Raport Național privind Starea Mediului – anul 2013, ANPM București, 2014.

5 CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

5.1 CONCLUZII

- **Efectele pozitive potențiale** identificate în cadrul evaluării de mediu ex-ante s-au manifestat în perioada de raportare prin contribuții la atingerea următoarelor obiective de mediu:
 - **Menținerea și îmbunătățirea calității aerului ambiental în cadrul limitelor stabilite de norme legale**
 - **Reducerea impacturilor asupra calității aerului la nivel rural și urban**
 - **Scăderea emisiilor care cauzează schimbări climatice**
 - **Facilitarea producției de energie din sursele regenerabile**

În perioada 2010 – 2014, prin POS CCE s-au implementat în general proiecte prin care nu se propun instalații mari de ardere sau activități noi IPPC. Unii beneficiari și-au modernizat sau extins instalațiile IPPC existente. Toate instalațiile industriale care pot genera emisii în atmosferă au fost autorizate din punct de vedere al protecției mediului și ACPM monitorizează activitatea acestora. În cazul în care o instalație emite poluanți în atmosferă peste limita admisă, se aplică măsuri urgente de remediere. Din informațiile publice colectate de la ACPM-urile din țară, în perioada 2012 – 2013 nu s-au înregistrat depășiri ale CMA-urilor la poluanții emiși de instalațiile realizate prin POS CCE sau accidente care să conducă la emisii necontrolate (sursa: Rapoarte anuale privind starea mediului în județele României, din perioada 2012 – 2013).

Prin POS CCE s-au finanțat proiecte de producere a energiei din surse regenerabile. La sfârșitul anului 2014, puterea instalată a acestora era de 331,3MW (sură eoliană, solară, biomasă, hidro sau geotermală). La o producție medie de 3200 MWh pe an și la un factor de emisie mediu de 0.905 t CO₂/MWh, rezultă o reducere a emisiilor de CO₂ în atmosferă cu 959.444 tone CO₂ pe an. Emisiile naționale de CO₂ sunt de 44.788.000 tone /an (2012), ceea ce înseamnă că POS CCE a contribuit la reducerea emisiilor naționale de CO₂ cu 2.14% prin producere de energie din surse regenerabile.

Prin POS CCE (op. 1.1.1.) s-au finanțat inclusiv proiecte de re tehnologizare sau extindere a activităților existente. Toate re tehnologizările s-au făcut în scopul eficientizării fluxului tehnologic și implicit minimizarea emisiilor în mediu (inclusiv în aer).

Proiectul major Instalație comuna de desulfurare gaze de ardere blocurile 1 și 2, S.E. Craiova II (SMIS 2519) are ca obiectiv reducerea concentrațiilor emisiilor de SO₂ de la 4000 mg/Nmc la 379 mg/Nmc. La data de 31.03.2015, progresul fizic al proiectului a fost de 55.03%. Deoarece proiectul nu este finalizat, nu poate fi inclus în evaluare deoarece nu a produs încă efectele pozitive asupra mediului.

O modalitate foarte eficientă de a reduce emisiile în mediu (inclusiv în aer) este ca activitățile să fie certificate cu sisteme de management de mediu. POS CCE a finanțat o operațiune distinctă pentru certificări. În total, 251 beneficiari (inclusiv cei care desfășoară activități industriale) și-au certificat activitatea prin implementarea sistemelor de management de mediu, de calitate sau EMAS.

În condițiile de mai sus și ținând cont de evoluția stării generale a obiectivului de mediu, se apreciază că POS CCE a avut o influență pozitivă asupra calității aerului, în special prin producerea de energie din surse regenerabile în detrimentul metodelor convenționale.

- **Efectele negative potențiale** identificate în cadrul evaluării de mediu ex-ante s-au manifestat într-o măsură redusă și controlabilă (de exemplu ocuparea permanentă de teren), astfel încât nu s-a produs impact negativ semnificativ în perioada de raportare. Obiectivele de mediu stabilite nu au fost afectate semnificativ.

Conform informațiilor colectate din Rapoartele anuale privind starea mediului la nivel județean și național, în perioada de funcționare a proiectelor realizate prin POS CCE nu s-au înregistrat poluări, poluări accidentale, accidente de mediu sau alte evenimente cu repercusiuni asupra mediului (afectarea stării de conservare a ariilor protejate, îmbolnăviri / decese etc.), cauzate de funcționarea proiectelor POS CCE.

5.2 RECOMANDĂRI

Pentru următoarele perioade de monitorizare, **se recomandă următoarele:**

- Colectarea și centralizarea la nivel de program a datelor pentru calculul indicatorilor:
 - **suprafață din siturile Natura 2000, sau alte arii naturale protejate, ocupată permanent de proiecte (ha).** Acest indicator permite calculul ponderii pe care o are POS CCE la reducerea suprafețelor de arii naturale protejate. Prin raportarea la suprafața totală a ariilor protejate, se poate estima impactul POS CCE asupra biodiversității.
 - **suprafață din terenurile „green” (fond funciar agricol și forestier), ocupată permanent de proiecte (ha).** Acest indicator permite calculul ponderii pe care o are POS CCE la reducerea suprafețelor fondului funciar agricol și forestier, ținând cont de tendința națională de scădere a acestor suprafețe;
 - **Numărul de instalații noi de ardere a combustibililor convenționali, cu o putere instalată mai mare de 1 MW (număr).** Acest indicator permite calculul ponderii pe care o are POS CCE la totalul emisiilor în atmosferă din instalații industriale de ardere. Tendința națională este de scădere a acestor emisii.
 - **Cantitatea de energie (termică și electrică) din surse regenerabile, produsă efectiv prin funcționarea instalațiilor (MWh /an).** Acest indicator a fost monitorizat pentru proiectele finanțate în urma apelului 1 pe operațiunea 4.2.1, însă pentru apelul 2 a fost scos din lista indicatorilor de rezultat. Indicatorul permite calculul efectiv al reducerii de emisii de CO₂ echivalent.

**Anexa 2- Studiu privind modul de asigurare a
principiilor complementarității, sustenabilității și
valorii adăugate în implementarea POS CCE**

Pentru

**Programul Operațional Sectorial
„Creșterea Competitivității Economice” 2007 - 2013**

REZUMAT

VERSIUNEA 1: Iunie 2015

Cuprins:

1. *Scop*.....pag.3
2. *Constatări principale privind modul de asigurare a complementarității și
sustenabilității intervențiilor susținute prin POSCCE*.....pag.3
3. *Recomandări pentru îmbunătățirea modului de asigurare a complementarității,
sustenabilității și pentru creșterea valorii adăugate a intervențiilor susținute prin
POSCCE*.....pag 9

Abrevieri:

ACIS	Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale
CSNR	Cadrul Național Strategic de Referință
FEDR	Fondul European de Dezvoltare Regională
FEADR	Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală
FEP	Fondul European pentru Pescuit
FSC	Fonduri Structurale și de Coeziune
IS	Instrumente Structurale
PND	Planul Național de Dezvoltare
PNR	Programul Național de Reformă
PO	Program Operațional
POS CCE	Programul operațional sectorial Creșterea Competitivității Economice

1 CONTEXT

Studiul privind modul în care au fost respectate principiile complementarității, sustenabilității și valorii adăugate a intervențiilor în implementarea POS CCE a fost solicitat de către Ministerul Fondurilor Europene prin Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice și face parte din Raportul Anual de Implementare 2014 al POS CCE.

Obiectivele studiului sunt:

- Realizarea unei analize privind modul în care a fost respectat principiul complementarității în implementarea POS CCE
- Realizarea unei analize privind modul în care a fost respectat principiul sustenabilității în implementarea POS CCE
- Realizarea unei analize privind modul în care a fost respectat principiul valorii adăugate în implementarea POS CCE

2 METODOLOGIE

Pentru evaluarea modului în care au fost respectate principiile complementarității, sustenabilității și valorii adăugate în implementarea POS CCE, se utilizează metodologia propusă în Raportul Preliminar, respectiv derularea următoarelor activități:

- Analiza documentară și interpretarea prevederilor diverselor documente programatice privind principiile analizate
- Analiza modului în care a fost respectat principiul complementarității în implementarea POS CCE
- Analiza modului în care a fost respectat principiul sustenabilității în implementarea POS CCE
- Analiza conformității intervențiilor POS CCE cu principiul valorii adăugate
- Formularea de concluzii și recomandări pentru îmbunătățirea modului de asigurare a complementarității, sustenabilității și valorii adăugate a intervențiilor susținute din POSCCE

Metodele utilizate pentru realizarea activităților propuse au avut în vedere analiza documentară și interpretarea datelor, precum și studiul de caz.

3 CONSTATĂRI PRINCIPALE ALE EVALUĂRII

3.1 COMPLEMENTARITATEA INTERVENȚIILOR SUSȚINUTE DIN POS CCE

În ceea ce privește modul de asigurare a complementarității intervențiilor susținute din POSCCE, analizele realizate indică faptul că în procesul de programare al fondurilor europene au existat preocupări pentru asigurarea complementarității intervențiilor și evitarea suprapunerilor, atât prin mecanismele definite în acest scop în CSNR și POS CCE, cât și prin definirea, la nivelul PND 2007-2013, priorităților naționale de dezvoltare și a principalelor conexiuni strategice pentru realizarea acestora, precum și prin dezvoltarea unor mecanisme instituționale care au avut ca scop asigurarea unei bune corelări și coordonări a fondurilor.

Conform CSNR 2007-2013, România are ca obiectiv *‘reducerea disparităților de dezvoltare economică și socială dintre România și Statele Membre ale Uniunii Europene prin generarea unei creșteri suplimentare de 15-20% a PIB până în anul 2015’*. Prioritățile CNSR au fost formulate ca răspuns la nevoile identificate și au în vedere valorificarea oportunităților pe care România și le dorește. În contextul CSNR, prioritățile definite vor fi armonizate într-o strategie bine definită, care să conducă la atingerea obiectivului general al CSNR, promovând dezvoltarea economică și creșterea numărului de locuri de muncă.

Totodată, în vederea armonizării intervențiilor prevăzute la nivelul diferitelor Programe Operaționale, au fost stabilite o serie de mecanisme instituționale de coordonare la nivel național și regional a modului de gestionare a fondurilor (ex. Comitetul Național de Coordonare a Instrumentelor Structurale, Comitetul de Management pentru Coordonarea IS, grupuri de lucru tematice, Comitete de Coordonare Regională pentru IS), cât și o serie de linii și criterii de demarcare a intervențiilor susținute la nivelul diferitelor PO. Astfel, atât la nivelul CSNR, cât și la nivelul fiecărui PO în parte, s-a avut în vedere identificarea ex-ante a zonelor potențiale de suprapunere și s-a realizat delimitarea intervențiilor la nivelul diferitelor PO tocmai pentru a contribui la crearea unor complementarități reale și a evita suprapunerile în etapa de implementare. Trebuie menționat faptul că atât aranjamentele privind delimitarea intervențiilor, cât și mecanismele de coordonare stabilite, au vizat exclusiv intervențiile susținute prin PO aferente obiectivului “Convergență” și coordonarea acestora cu

intervențiile susținute din FEADR (definite prin Programul Național de Dezvoltare Rurală) și FEP (susținute Programul Operațional pentru Pescuit) fără să aibă în vedere PO corespunzătoare obiectivului de “Cooperare teritorială europeană”. În ceea ce privește coordonarea cu fondurile IFI, mecanismul de coordonare stabilit a fost doar unul generic, având la bază modul de realizare a solicitărilor finanțărilor externe, care urma să se facă exclusiv prin intermediul Ministerului Economiei și Finanțelor.

Alte documente importante în asigurarea coerenței și coordonării la nivel strategic a priorităților definite au inclus Planul Național de Dezvoltare, care avea rolul de a orienta și coordona marile proiecte de investiții pentru dezvoltare (la nivel strategic și nu în procesul de implementare), dar și Programul Național de Reformă, care reprezintă platforma cadru pentru definirea și aplicarea politicilor de dezvoltare economică a României în concordanță cu politicile Uniunii Europene (UE), având ca priorități realizarea unei economii inteligente, durabile și favorabile incluziunii, cu niveluri ridicate de ocupare a forței de muncă, productivitate și de coeziune socială.

Totodată, în etapa de programare strategică a POS CCE, s-a avut în vedere asigurarea coerenței și conformității POSCCE cu politicile naționale și comunitare, astfel:

- Coerența cu liniile directoare și CSNR
- Coerența cu alte politici europene și de dezvoltare regională

De asemenea, a fost analizată și detaliată complementaritatea cu alte Programe Operaționale și cu operațiunile finanțate din FEADR și FEP, fiind identificate următoarele zone de complementaritate:

- Complementaritate cu POS DRU (pe zona de dezvoltare a antreprenoriatului, în domeniul susținerii cercetării dezvoltării și în domeniul TIC, pe partea de educație și training în acest domeniu, dar și privind programele de e-learning)
- Complementarități cu POR (în domeniul consolidării mediului de afaceri regional și local și în domeniul dezvoltării antreprenoriatului, precum și în ceea ce privește îmbunătățirea infrastructurii sociale care completează acțiunile POS CCE în sectorul de e-sănătate și e-educație, sau în domeniul creșterii eficienței energetice, domeniu în care investițiile în domeniul reabilitării termice a clădirilor susținute prin POR în cadrul AP 1 privind “Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – potențiali poli de

creștere” completează acțiunile privind eficiența energetică la utilizatorul final susținute prin POS CCE)

- Complementarități cu PO DCA, acțiunile care vizează întărirea capacității managementului instituțional al administrației centrale și locale, prin furnizarea de training general pentru domeniul e-guvernare susținute la nivelul PO DCA completând intervențiile care au în vedere construirea de sistem informatice integrate de la nivelul POS CCE
- Complementaritate cu POS Mediu (operațiunea pentru instalațiile mari de ardere IMA este complementară cu AP3 din POS Mediu, linia de demarcare fiind stabilită de dimensiunea și importanța IMA abordate – astfel, în vreme ce POS CCE a avut în vedere finanțarea investițiilor în IMA de importanță semnificativă pentru Sistemul Energetic Național, POS Mediu se concentrează pe investiții în reabilitarea IMA la nivel local pentru reducerea impactului negativ în cele mai poluate localități)
- Complementarități cu PO Asistență Tehnică (departajarea finanțării între cele două PO a avut în vedere scopul AT – sprijinul orizontal, corespunzător mai multor PO corespunde POAT, în timp ce sprijinul dedicat pentru specificul POS CCE este tratat în cadrul acestui PO)
- Complementaritățile cu PNDR vizează operațiunile sprijinite în cadrul a 3 Axe Prioritare din POS CCE. Astfel, în ceea ce privește investițiile sprijinite la nivelul AP1-DMI1.1 din POS CCE, se are în vedere faptul că investițiile care vizează procesare produselor agricole și forestiere se vor finanța prin PNDR. Pe de altă parte, în domeniul accesului IMM la finanțare, fondurile de garantare care furnizează garanții pentru fermieri și alte activități agricole și forestiere sunt sprijinite prin PNDR, în timp ce POS CCE are în vedere instrumentele de inginerie financiară care operează în afara sectorului agricol. În domeniul creșterii eficienței energetice și aprovizionării cu energie (AP 4, DMI 4.2 din POS CCE), sprijinul pentru proiectele de valorificare a biomasei și altor surse regenerabile de energie (SER) acordat în cadrul PNDR pentru IMM-urile implicate în agricultură și industria forestieră completează investițiile sprijinite în cadrul POS CCE pentru valorificarea SER.

În procesul de implementare însă, nu a existat o verificare sistematică a complementarității proiectelor, o astfel de situație datorându-se în principal absenței unor strategii naționale sectoriale care să stabilească orientările și obiectivele urmărite pe un orizont de timp mediu și

lung, inclusiv prin stabilirea unor planuri de acțiune și de monitorizare clare și a unui calendar realist de implementare, precum și să identifice corespondențele dintre prioritățile naționale de dezvoltare și țintele asumate la nivelul UE. Ca efect, corelările strategice au rămas la un nivel static, iar lipsa de prioritizare a determinat concentrarea intervențiilor în anumite domenii și o complementaritate redusă a investițiilor realizate.

Alți factori care au influențat negativ procesul de asigurare a complementarității au inclus presiunea absorbției (în condițiile unui start târziu al implementării PO), lipsa unor proceduri unitare de evaluare a proiectelor, nesincronizarea calendarului lansărilor de proiecte, întreruperi ale diverselor programe operaționale, insuficiența resurselor financiare pentru asigurarea co-finanțării etc.

Absența unei baze de date consolidate privind finanțările acordate din diverse surse, pe domeniile relevante și pe tipuri de beneficiari, face imposibilă verificarea în timp real a aspectelor legate de dubla finanțare și crearea de complementarități.

Mecanismele instituționale create pentru asigurarea complementarităților au funcționat doar de o manieră formală, fără a asigura o complementaritate reală între diferitele surse de finanțare disponibile. Pe de altă parte, mecanismele de asigurare a demarcării intervențiilor cu IFI și alte programe, inclusiv programele bilaterale, au fost neclare, bazate în principal pe consultări și colaborări ad-hoc între instituțiile implicate.

Pe de altă parte, un rol important în asigurarea complementarității programelor finanțate din fonduri publice, inclusiv din fonduri europene, ar fi trebuit să-l joace PND, documentul prin care a fost definită viziunea strategică de dezvoltare socio-economică și teritorială a României pentru perioada 2007-2013. În practică însă, alocarea finanțărilor publice naționale nu a urmat în mod obligatoriu¹ orientările stabilite prin PND, având mai mult un caracter ad-hoc, în condițiile în care PND nu a inclus planuri de acțiune sectoriale, pe programe sau obiective care să detalieze rezultatele așteptate și sursele de finanțare pentru susținerea priorităților definite.

¹ *Facilitatea de Asistență Tehnică – “Dezvoltarea unui mecanism de asigurare a evitării suprapunerilor în finanțarea publică a proiectelor și de verificare a complementarității diverselor mecanisme de finanțare publică a proiectelor”, Feb. 2014*

3.2 SUSTENABILITATEA INTERVENȚIILOR SUSȚINUTE DIN POS CCE

În ceea ce privește asigurarea sustenabilității intervențiilor, per ansamblu, mecanismele definite la nivelul POS CCE au permis o monitorizare adecvată a modului de respectare a acestui principiu la nivelul proiectelor individuale. Analiza la nivelul studiilor de caz selectate indică faptul că în perioada de sustenabilitate, valorile indicatorilor monitorizați au înregistrat în general o evoluție pozitivă (creșterea / menținerea realizărilor).

În mare parte însă, sistemul se bazează pe raportări individuale, care sunt în general elaborate într-un format care nu permite agregarea și procesarea lor facilă, la nivel de DMI, pe tipuri de beneficiari sau chiar la nivel sectorial sau teritorial. Totodată, lipsa unei baze de date cumulate privind realizările proiectelor și evoluția în perioada de durabilitate îngreunează realizarea unei analize adevrate și în timp real a modului în care intervențiile susținute răspund nevoilor identificate la nivel sectorial sau teritorial.

3.3 VALOAREA ADĂUGATĂ A INTERVENȚIILOR SUSȚINUTE DIN POS CCE

Finanțarea acordată prin intermediul POS CCE, în conformitate cu prevederile regulamentelor europene, trebuie să fie utilizată pentru obținerea unei valori adăugate în contextul asigurării unor costuri eficiente. Astfel, s-au urmărit a fi finanțate proiecte care nu ar putea fi implementate fără acordarea finanțării nerambursabile sau proiecte care ar putea fi implementate fără acordarea finanțării nerambursabile, dar într-o modalitate mai puțin eficientă (pentru a nu apărea efectul de înlocuire – efectul deadweight).

Structura proiectelor finanțate, specificul beneficiarilor (IMM-urile și instituțiile publice în special) ne arată că în cadrul intervențiilor finanțate prin POS CCE efectul deadweight nu a apărut în mod specific; deși investițiile finanțate pot fi considerate prioritare, fără finanțarea nerambursabilă ar fi fost amânate, timpul de finalizare a acestor investiții ar fi fost mult mai mare și ar fi fost realizate pe o scară mai mică.

Indicatorii specifici axelor prioritare care pot fi asociați direct valorii adăugate a programului sunt:

- peste 15.000 de locuri de muncă nou create / menținute datorită proiectelor finanțate;
- peste 2.500 de proiecte de sprijinire a investițiilor directe în IMM

- peste 155 de IMM-uri sprijinite prin intermediul instrumentelor financiare inovative;
- peste 320 de laboratoare de cercetare nou create și peste 160 modernizate;
- peste 40 de specialiști din străinătate angajați în structurile de cercetare din România;
- peste 590 de IMM-uri, peste 2300 unități școlare sau inspectorate școlare și peste 100 de ONG-uri conectate la internet broadband
- peste 70 de inițiative pentru valorificarea resurselor regenerabile de energie.

La nivel microeconomic valoarea adăugată a proiectului POS CCE se reflectă în creșterea indicatorilor de rezultat ai agenților economici beneficiari ai finanțărilor în perioada 2009 – 2014 (la nivelul cifrei de afaceri, ale numărului de angajați sau ale productivității muncii) , dar și în creșterea:

- ponderii productivității muncii per persoană ocupată din România în productivitatea per persoană ocupată în UE (49.1% în 2008 față de o valoare preconizată de 55% pentru 2015)
- ponderii PIB pe persoană ocupată din România în PIB pe persoană ocupată în UE (creștere de 7% în perioada 2008-2013, ajungând la 55% în 2013)
- indicelui de competitivitate al României, reflectat prin scăderea rangului Indicelui Global de Competitivitate (de la 76 în 2013, la 59 în 2014)
- creșterea exporturilor reale ale întreprinderilor mici și mijlocii și mari din industrie, construcții și servicii

Având în vedere scopul și obiectivele generale ale POS CCE, analiza privind valoarea adăugată a Programului a avut în vedere două ipoteze, astfel:

- H₁: POS CCE contribuie la creșterea competitivității economice la nivel regional, astfel încât să fie reduse decalajele dintre zonele administrative de dezvoltare ale României. – *impact social direct*
- H₂: POS CCE contribuie la constituirea și susținerea unor poli de competitivitate și creștere economică la nivel național, susținând cu precădere dezvoltarea rapidă și prioritară a zonelor care au deja un potențial economic superior. – *impact economic direct și impact social indirect și pe termen lung*

Pentru a verifica aceste ipoteze a fost analizată relația dintre două variabile macroeconomice esențiale (PIB la nivel de regiune și PIB/locuitor la nivel de regiune) și două dintre principalele variabile descriptive ale POS CCE (Buget total pe regiune și Buget total pe

regiune/locuitor).

Rezultatele analizelor efectuate sprijină afirmația conform căreia „un nivel ridicat de dezvoltare economică al regiunilor la demararea POS CCE este asociat cu un nivel superior al finanțării prin intermediul Programului”. Astfel, analiza statistică confirmă ipoteza H2 (privind rolul POS CCE în constituirea și susținerea unor poli de competitivitate și creștere economică la nivel național) și pune sub semnul întrebării ipoteza H1 (privind reducerea decalajelor dintre zonele administrative de dezvoltare ale României). Totuși, analiza are o serie de limite precum: PIB și PIB/loc. sunt exprimate în EUR și au la bază cursuri de schimb diferite, în funcție de actualizările efectuate de Eurostat, indicatorii raportați la numărul de locuitori utilizează date privind populația din ani diferiți (2007, respectiv 2014) și din surse diferite (Eurostat, respectiv Institutul Național de Statistică), iar structura populației pe regiuni diferă din punctul de vedere al ocupației (iar POS CCE își propune creșterea productivității populației ocupate).

Rezultatele analizei indică faptul că direcționarea finanțării prin POS CCE s-a făcut preponderent către zonele care deja aveau un nivel ridicat de dezvoltare economică. Totuși există o serie de excepții în care bugetul POS CCE a fost mai mare în regiuni cu un nivel de dezvoltare economică mai redusă. Pe de altă parte, având în vedere impactul pe termen lung al investițiilor (mai ales cele de dimensiuni mari, care reprezintă peste 90% din totalul finanțării POS CCE), valoarea adăugată a Programului în ceea ce privește reducerea decalajelor inter-regionale privind dezvoltarea economică va putea fi cuantificată pe deplin după o perioadă de câțiva ani de la finalizarea implementării acestuia.

4 RECOMANDĂRI

4.1 RECOMANDĂRI PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA COORDONĂRII ȘI CREAREA DE COMPLEMENTARITĂȚI ÎN IMPLEMENTAREA INTERVENȚIILOR

Recomandările pentru îmbunătățirea coordonării și crearea de complementarități în implementarea intervențiilor au în vedere:

- ✓ Crearea și operaționalizarea unei instituții publice, cu viziune asupra tuturor politicilor publice, care să aibă în vedere implementarea de o manieră integrată și coordonată a obiectivelor strategiilor naționale, sectoriale și regionale relevante

- ✓ Operaționalizarea unui mecanism care să permită coordonarea în timp real și crearea de complementarități prin crearea unei baze de date consolidate, precum și asigurarea unei mai bune corelări teritoriale și temporale a intervențiilor prin definirea unor prevederi comune la nivelul documentelor programatice, sincronizarea calendarului de implementare, lansarea de apeluri comune sau definirea unor proceduri de evaluare și selecție comune.
- ✓ Crearea unor instrumente dedicate (ex. hărți interactive) pentru asigurarea unei monitorizări adecvate a utilizării fondurilor publice
- ✓ Crearea unui mecanism eficace pentru elaborarea de politici, strategii și programe la nivel sectorial, cu implicarea tuturor actorilor relevanți (și implicarea AMPOSCCE prin participarea la reuniunile de analiză și formulare a politicilor pe domeniile de interes)

Totodată, având în vedere închiderea programului la finalul acestui an, se recomandă realizarea – cât mai curând posibil – a unui studiu detaliat privind intervențiile finanțate, corelat cu investițiile complementare susținute prin alte PO, pe tipuri de cheltuieli, atât la nivel de sector, cât și la nivelul teritorial relevant.

4.2 RECOMANDĂRI PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA SUSTENABILITĂȚII INTERVENȚILOR

În vederea îmbunătățirii modului de asigurare a sustenabilității intervențiilor susținute prin POS CCE, se recomandă crearea unei baze de date consolidate, care să permită agregarea indicatorilor monitorizați în perioada de sustenabilitate la nivel sectorial/ regional/ teritorial, în vederea facilitării realizării de analize comparative pe baza nevoilor identificate. Se are în vedere realizarea și utilizarea unor instrumente dedicate, precum hărțile interactive.

În plus, planificarea și realizarea de o manieră adecvată a monitorizării rezultatelor înregistrate în perioada de durabilitate este esențială, având în vedere faptul că efectele reale ale intervențiilor susținute prin POSCCE sunt vizibile inclusiv după finalizarea acestora.

4.3 RECOMANDĂRI PENTRU CREȘTEREA VALORII ADĂUGATE A INTERVENȚILOR SUSȚINUTE

Având în vedere faptul că valoarea adăugată a Programului Operațional în ceea ce privește

reducerea decalajelor inter-regionale privind dezvoltarea economică va putea fi cuantificată pe deplin de abia după o perioadă de câțiva ani de la finalizarea implementării acestuia, în scopul îmbunătățirii modului de asigurare a principiului valorii adăugate a intervențiilor susținute prin POS CCE, se recomandă realizarea unui studiu detaliat privind valoarea adăugată a intervențiilor POSCCE și a efectelor asupra reducerii decalajelor inter-regionale privind dezvoltarea economică. Pentru a asigura relevanța rezultatelor, se recomandă realizarea studiului în termen de 4-5 ani de la finalizarea Programului.



Anexa 3

REZUMAT STUDIU PRIVIND IMPACTUL INTERVENȚIILOR

pentru

Programul Operațional Sectorial „Creșterea Competitivității Economice” 2007 - 2013

Coordonator: Conf. univ. dr. Chirilă Viorica

Membrii: Prof.univ.dr. Pascariu Gabriela

Conf. univ.dr. Manolescu Irina

Conf. univ.dr. Chirilă Ciprian

ACS dr. Maxim Alexandru

VERSIUNEA 1: Mai 2015



**CUPRINS**

1. INTRODUCERE	1
2. METODOLOGIA UTILIZATĂ	2
2.1. Metodologia utilizată analiza descriptivă și comparativă a derulării efective a proiectelor POS CCE la nivel regional sau județean.....	2
2.2. Metodologia utilizată în analiza descriptivă a progresului anual înregistrat în atingerea indicatorilor de rezultat în perioada 2007 – 2014 pe Axe Prioritare ale POS CCE.....	2
2.3. Metodologia utilizată în estimarea impactului finanțărilor POS CCE asupra cifrei de afaceri, a profitului și a numărului de angajați ai beneficiarilor	2
2.4. Metodologia utilizată în estimarea impactului intervențiilor POS CCE asupra competitivității și a creșterii economice a României	3
3. DATE	3
3.1. Date utilizate în analiza descriptivă și comparativă a derulării efective a proiectelor POS CCE la nivel regional sau județean	3
3.2. Date utilizate în analiza descriptivă a progresului anual înregistrat în atingerea indicatorilor de rezultat în perioada 2007 – 2014 pe Axe Prioritare ale POS CCE.....	4
3.3. Date utilizate în estimarea impactului finanțărilor POS CCE asupra cifrei de afaceri, a profitului și a numărului de angajați ai beneficiarilor	5
3.4. Date utilizate în estimarea impactului intervențiilor POS CCE asupra competitivității și a creșterii economice a României.....	5
4. EVALUARE IMPACT	5
4.1. Derularea efectivă a proiectelor POS CCE la nivel regional sau județean	5
4.2. Prezentare descriptivă a progresului anual înregistrat în atingerea indicatorilor de rezultat în perioada 2007 – 2014 pe Axe Prioritare ale POS CCE	7
4.3. Estimarea impactului finanțărilor POS CCE asupra cifrei de afaceri, a profitului și a numărului de angajați ai beneficiarilor	8
4.4. Influența intervențiilor POS CCE asupra competitivității și a creșterii economice a României	10
5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	14





1. INTRODUCERE

Evidențierea impactului intervențiilor POS CCE este un demers complex, datorită multiplelor fațete de tip socio-economic și de mediu implicate, diferitelor tipuri de organizații beneficiari ai finanțărilor, existenței diferitelor orizonturi temporale la care pot apărea anumite tipuri de impact, complementarității programului cu alte intervenții și, nu în ultimul rând, contextului economico-social în care se produce evaluarea acestui impact.

Ca urmare, abordarea noastră este una integratoare, bazându-se pe următoarele considerente:

- utilizarea unui model multi-actori, cu identificarea rolului și tipurilor de acțiuni specifice fiecărei părți implicate;
- secvențialitate, prin luarea în considerație a etapelor de derulare a proiectelor, a catalizatorilor și constrângerilor aferente acestora;
- integrare matricială, prin analizarea în cascadă a factorilor strategici, tactici și operaționali, la nivel teritorial și prin analiza transferului de acțiuni și rezultate identificabile între capitalurile identificate în mediul analizat ca fiind beneficiare a intervențiilor specifice POS CCE – respectiv capitalul ecologic, instituțional, economic și de resurse umane;
- analiza comparativă temporală, prin evidențierea evoluției în timp a indicatorilor considerați esențiali în măsurarea competitivității economice, atât la nivel macro cât și micro-economic.

Determinarea, atât cantitativă cât și calitativă, a impactului intervențiilor POS CCE nu este ușoară, pe de o parte pentru că nu dispunem de o bază de date cu informații în domeniu care să ne ofere informații în orice moment și pe de altă parte pentru că nu dispunem de o metodologie elaborată și aprobată la nivelul Uniunii Europene. Prin urmare consultantul trebuie să realizeze o bază de date cu informații din numeroase surse de informare oficiale, să identifice și să aplice o metodologie de determinare a impactului intervențiilor POS CCE.

Pentru atingerea obiectivului general, creșterea productivității întreprinderilor românești, și determinarea impactului intervențiilor POS CCE există mai multe surse de informații. Acestea reflectă în ce măsură intervențiile POS CCE contribuie și la realizarea unor obiective specifice, și anume, constituirea unui mediu favorabil pentru o dezvoltare durabilă a întreprinderilor precum și creșterea capacității C&D, stimularea cooperării între instituțiile de CDI și întreprinderi, și creșterea accesului întreprinderilor la CDI, valorificarea potențialului TIC și aplicarea acestuia în sectorul public (administrație) și cel privat (cetățeni, întreprinderi).

În primul rând am considerat că există informații cantitative pe care le poate furniza autoritatea de management responsabilă cu privire la rezultatele directe ale proiectelor finanțate ce provin din indicatorii fizici pe care-i monitorizează. În general acești indicatori sunt de rezultat imediat (IMM asistate în cadrul operațiunii pentru investiții directe, IMM asistate pentru certificare, IMM participante la târguri internaționale, fonduri de inginerie financiară sprijinite, infrastructuri de afaceri nou create sau modernizate, întreprinderi beneficiare de servicii de consultanță) sau de rezultat (Locuri de muncă create / menținute în întreprinderile asistate, IMM certificate ISO/EMAS, Procentul de IMM sprijinite din numărul total de IMM, Creșterea cifrei de afaceri a întreprinderilor asistate în realizarea de investiții productive).

În al doilea rând există informații cantitative în statisticile oficiale furnizate de Institutul Național de Statistică (precum numărul întreprinderilor active pe activități ale economiei naționale la nivel de clase CAEN Rev.2 și clase de mărime după numărul de salariați, unități locale active pe activități ale economiei naționale la nivel de clase CAEN Rev.2, clase de mărime după numărul de salariați, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe) și Baza de date EUROSTAT.

În al treilea rând sunt dovezi furnizate de modelele macroeconomice care reflectă modul în care funcționează economia unei țări. Cu ajutorul acestor modele sunt estimate efectele implementării intervențiilor POS CCE prin programele pe care le finanțează analizând principalele variabile PIB, ocuparea forței de muncă și productivitatea.

De asemenea, există studii la o scară mai mică, ce utilizează metode econometrice și de analiza a datelor în evaluarea efectelor globale ale implementării PO CEE asupra dezvoltării regionale.





Datele disponibile vor fi supuse unor analize de tip descriptiv și inferențial (precum analiza de regresie și de corelație, modelarea seriilor de timp, prognoze, teste statistice etc.). Se anticipează obținerea următoarelor categorii de rezultate:

- O prezentare descriptivă și comparativă a derulării efective a proiectelor POS CCE la nivel regional sau județean, pe diferitele Axe Prioritare sau Domenii Majore de Intervenție;
- O prezentare descriptivă a progresului anual înregistrat în atingerea indicatorilor de rezultat în perioada 2007 – 2014 pe Axe Prioritare ale POS CCE și, în funcție de datele disponibile, o estimare a riscului de neatingere a anumitor indicatori până la finalizarea programului;
- Estimarea impactului finanțărilor POS CCE asupra cifrei de afaceri și a numărului de angajați ai beneficiarilor;
- Estimarea impactului intervențiilor POS CCE asupra competitivității și a creșterii economice a României.

2. METODOLOGIA UTILIZATĂ

2.1. Metodologia utilizată analiza descriptivă și comparativă a derulării efective a proiectelor POS CCE la nivel regional sau județean

Datele pentru analiza descriptivă au fost prelucrate și studiate cu scopul obținerii următoarelor categorii de rezultate:

- analiza distribuției numerice a proiectelor (total, pe axe prioritare, pe regiuni de dezvoltare, pe județe);
- analiza distribuției proiectelor după dimensiunea bugetului (total, pe axe prioritare, pe regiuni de dezvoltare, pe județe);
- analiza distribuției finanțărilor totale ale proiectelor (pe regiuni de dezvoltare, pe axe prioritare, pe județe și în raport cu populația);
- analiza distribuției finanțărilor nerambursabile totale ale proiectelor (pe regiuni de dezvoltare, pe axe prioritare, pe județe și în raport cu populația);
- alcătuirea de clasamente ale județelor (după numărul de proiecte finanțate, după fondurile totale atrase, după bugetul mediu al proiectelor finanțate și după sumele nerambursabile medii atrase pe proiect).

Rezultatele analizei descriptive și comparative sunt prezentate în principal în formă grafică. Doar anumite detalii sunt prezentate și sub formă tabelară. Această abordare este motivată de faptul că graficele elaborate cuprind un număr mare de detalii și date numerice, iar reprezentarea tabelară ar fi redundantă și, în cazul graficelor cu dimensiuni multiple (ex: arie geografică, buget, axă prioritară), ar oferi mai puțină claritate decât cea grafică.

În plus, după cum a fost precizat și în secțiunea anterioară, se recomandă precauție în interpretarea actualei analize descriptive ca oferind o imagine exhaustivă și exactă a implementării POS CCE. Astfel, reprezentarea grafică (inclusiv utilizarea valorilor numerice rotunjite la valori întregi) este mai utilă în oferirea unei imagini de ansamblu, cu precizie aproximativă, a implementării POS CCE până la finalul anului 2014.

2.2. Metodologia utilizată în analiza descriptivă a progresului anual înregistrat în atingerea indicatorilor de rezultat în perioada 2007 – 2014 pe Axe Prioritare ale POS CCE

Pentru prezentarea descriptivă a progresului anual înregistrat în atingerea indicatorilor de rezultat în perioada 2007 – 2014 pe Axe Prioritare ale POS CCE s-a folosit situația centralizată a îndeplinirii indicatorilor de rezultat pe Axele Prioritare 1, 2, 3 și 4 ale POS CCE, conform rapoartelor și altor materiale furnizate de Autoritatea de Management; au fost colectate date privind progresul anual înregistrat în atingerea indicatorilor de rezultat în perioada 2007 – 2014 pe Axele Prioritare 1, 2, 3 și 4.

2.3. Metodologia utilizată în estimarea impactului finanțărilor POS CCE asupra cifrei de afaceri, a profitului și a numărului de angajați ai beneficiarilor

Finanțarea POS CCE a fost obținută de un număr mare de beneficiari. Pentru studierea impactului finanțărilor POS CCE asupra cifrei de afaceri, a profitului și a numărului de angajați ai beneficiarilor am apelat





la o analiza inferențială asupra datelor obținute pentru un eșantion. S-au utilizat următoarele metode: cercetarea prin sondaj, analiza de corelație și analiza de regresie.

2.4. Metodologia utilizată în estimarea impactului intervențiilor POS CCE asupra competitivității și a creșterii economice a României

Implementarea programului POS CCE ar trebui să determine o modificare importantă în indicatorii macroeconomici considerați drept ținte de atins.

Evaluarea impactului în indicatorii macroeconomici presupune parcurgerea mai multor etape:

- Constituirea unor serii de timp cu valorile indicatorilor țintă înregistrați atât înainte de implementarea programului cât și în toată perioada implementării programului; aceste serii de timp sunt puse la dispoziție de Institutul Național de Statistic și eventual baza de date europeană Eurostat;
- Evaluarea acestui impact în indicatorii țintă, înregistrați pe mai multe perioade de timp (serii de timp), se poate realiza prin utilizarea unui model de regresie de tip ANOVA ce permite estimarea sa pe porțiuni în funcție de o valoare critică
- La nivel național pentru că indicatorii macroeconomici sunt publicați cu întârziere, datorită timpul necesar pentru centralizarea datelor, este posibil să nu avem la dispoziție valori ale indicatorilor țintă astfel încât să putem evalua impactul proiectelor. În acest caz putem realiza o previziune statistică a indicatorilor. Metodologia Box & Jenkins ne oferă posibilitatea modelării indicatorilor pe baza valorilor sale anterioare. Pe baza modelului estimat putem realiza previziunile dorite, cu o anumite probabilitate, pe orizonturi de timp care să nu depășească cel mult jumătate din valorile înregistrate.

Pentru evaluarea disparităților regionale existente în România o metodă foarte utilizată de analiza datelor este Analiza componentelor principale la care putem adăuga și Clasificarea ierarhică.

Analiza componentelor principale este utilizată pentru atingerea următoarelor obiective (Pintilescu C., 2007, p. 31):

- evidențierea asemănărilor, respectiv deosebirilor dintre regiunile de dezvoltare economică ale României după ansamblul variabilelor considerate. Pentru a atinge acest obiectiv programul statistic SPSS furnizează atât indicatori numerici cât și o reprezentare grafică ușor de interpretat;
- explicarea asemănărilor, respectiv deosebirilor dintre regiunile de dezvoltare economică ale României din punctul de vedere al variabilelor considerate. Pentru aceasta se corelează rezultatele obținute pentru regiuni cu rezultatele obținute pentru variabilele statistice.

Clasificarea ierarhică este o metodă complementară Analizei componentelor principale și permite clasificarea fiecărei unități statistice, în cazul nostru regiunea, în grupe distincte în funcție de valorile indicatorilor considerați.

3. DATE

3.1. Date utilizate în analiza descriptivă și comparativă a derulării efective a proiectelor POS CCE la nivel regional sau județean

Surse de date. Analiza descriptivă se bazează în principal pe datele privind proiectele POS CCE încheiate până la sfârșitul anului 2014 extrase din sistemul SMIS. Acestea includ parametri precum: Axă Prioritară, Cod SMIS, Titlu proiect, Beneficiar, Buget total, Buget cheltuieli nerambursabile, Județul, Dată contractare/finanțare, Dată finalizare proiect. Acestea au fost utilizate pentru a genera parametri noi precum: Regiune, An contractare, Durată, Proporție cheltuieli nerambursabile în total proiect. Numărul total de înregistrări disponibile este de 4719 proiecte. Dintre acestea, patru au fost eliminate din analiză datorită erorilor de înregistrare (contractare la finalul lui Iunie 2015 sau în Decembrie 2023) sau incompatibilității cu restul setului de date (județul Luxembourg sau dată de contractare lipsă). Astfel, numărul total de proiecte incluse în analiză este de 4715.





De asemenea, datele privind bugetul total au fost utilizate pentru definirea a trei categorii de dimensiuni ale proiectelor, utilizând tehnici de analiză statistică. Cele trei dimensiuni au fost denumite „mic”, „mediu” și „mare”, iar intervalele de acoperire a acestora au fost definite prin împărțirea întregii populații de proiecte utilizând două percentile aproximativ echivalente – 32,8%, respectiv 66%. Astfel, au rezultat următoarele categorii:

- proiecte **mici**: buget total **mai mic de 160.000 Lei** (1547 proiecte – 33% din total)
- proiecte **medii**: buget total **între 160.000 Lei – 1.600.000 Lei** (1561 proiecte – 33% din total)
- proiecte **mari**: buget total **mai mare de 1.600.000 Lei** (1607 proiecte – 34% din total)

Tabelul 1: Sinteză descriptivă privind numărul și bugetul total al proiectelor în funcție de dimensiune

Dimensiune proiect	Număr de proiecte		Buget cumulată al proiectelor	
	număr	% din total număr	Buget (Mil. Lei)	% din total buget
Mic	1.547	33,8%	128	0,9%
Mediu	1.561	33,1%	1.243	8,6%
Mare	1.607	34,1%	13.132	90,5%
TOTAL	4.715	100%	14.503	100%

Pentru efectuarea de analize financiare raportate la dimensiunea populației din fiecare regiune de dezvoltare, au fost colectate date privind numărul de persoane rezidente în anul 2014 în diferite arii geografice administrative din baza de date Tempo a Institutului Național de Statistică (a se vedea Tabelul A1.10 din Anexa Studiului de impact).

Relevanța datelor. Datele extrase din sistemul SMIS (pe care se bazează analiza descriptivă) ar trebui să includă toate proiectele POS CCE finanțate și finalizate în perioada 2007 – 2014 în România. Totuși, au fost constatate o serie de probleme cu incidență limitată (unele fiind deja menționate anterior) precum:

- erori de înregistrare privind data contractării (finalul lui Iunie 2015 sau Decembrie 2023);
- incompatibilității cu restul setului de date (județul înregistrat drept Luxembourg);
- erori de înregistrare privind data finalizării (data de contractare este mai târzie decât data finalizării proiectului, rezultând o durată de implementare negativă);
- alte situații speciale (contracte reziliate, dar care sunt înregistrate în sistem în același fel ca în cazul proiectelor finalizate; proiecte în care beneficiarul are sediul într-o anumită regiune, dar implementarea efectivă se face, în principal, într-o altă regiune).

În cazurile *a* și *b*, respectivele înregistrări (4 proiecte) au fost eliminate din analiză. În cazul *c*, respectivele înregistrări (96 de proiecte) nu au fost incluse în analizele privind durata de implementare. Cea de-a patra problemă (*d*) pare să fie una punctuală și excepțională, iar identificarea tuturor incidențelor precum și a unor măsuri de adresare adecvată a acestora din punctul de vedere al analizei ar necesita studierea detaliată a fiecărui proiect din populația de 4715. În cazul actualei analize, situațiile de acest tip au fost acceptate ca un factor de eroare de amplitudine limitată.

Având în vedere aspectele prezentate, se recomandă *precauție în interpretarea analizei descriptive ca oferind o imagine exhaustivă și exactă a implementării POS CCE*. În cel mai bun caz, aceasta oferă o imagine relativ precisă privind proiectele POS CCE finalizate până la finalul anului 2014, având la bază un eșantion amplu (teoretic, întreaga populație) de proiecte.

3.2. Date utilizate în analiza descriptivă a progresului anual înregistrat în atingerea indicatorilor de rezultat în perioada 2007 – 2014 pe Axe Prioritare ale POS CCE

Indicatorii utilizați în analiză au fost culeși pe baza rapoartelor de activitate ale AM, OI și ADR-urilor. Formatul în care erau prezentate datele privind indicatorii de rezultat imediat, de rezultat și cei suplimentari era diferit de la un raport la altul – unele rapoarte prezintă nivelul cumulată al indicatorilor, altele doar modificarea indicatorului în perioada menționată. Măsura adoptată a fost verificarea corectitudinii indicatorilor, utilizând comparativ toate sursele de date avute la dispoziție.





Analiza a vizat determinarea decalajelor în atingerea indicatorilor specifici, pe axe, și estimarea riscului de neatingere a acestor indicatori până la finalizarea programului, cu efectele corespunzătoare asupra impactului intervențiilor prin program.

Propunerea de modificare a indicatorilor programului, ca urmare a dificultăților obiective intervenite în implementarea proiectelor, mai ales pe Axa prioritară 4, nu a fost luată în considerație, datorită inexistenței unei decizii oficiale până în acest moment.

3.3. Date utilizate în estimarea impactului finanțării POS CCE asupra cifrei de afaceri, a profitului și a numărului de angajați ai beneficiarilor

Pentru a măsura impactul intervențiilor POS CCE asupra firmelor beneficiare de finanțare, în ceea ce privește evoluțiile cifrei de afaceri netă, profitului net și numărului mediu anual de angajați a fost utilizată Din **Lista centralizatoare privind proiectele POS CCE finalizate până la data de 31 decembrie 2014** (format electronic: foaie de calcul tabelar) cu numărul total al firmelor beneficiare de finanțare. Această bază de date, la care avem acces, nu conține informații (variabile) cu privire la cifra de afaceri, profit sau pierdere și număr mediu anual de angajați. Prin urmare am căutat astfel de informații pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice care pune la dispoziție o serie de indicatori ai firmelor înregistrate în România.

Ministerul Finanțelor Publice **nu oferă**, pe site-ul său, accesul la o bază de date complexă din care să fie preluați indicatorii prezentați în paragraful precedent. Prin urmare datele au fost culese manual, de pe site-ul ministerului, pentru fiecare agent economic în parte și pentru fiecare din cele două momente de timp (ani) luate în considerare (cel de dinaintea contractului de finanțare și cel corespunzător ultimei raportări).

Concatenarea datelor din **Lista centralizatoare privind proiectele POS CCE finalizate până la data de 31 decembrie 2014** cu datele culese manual de pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice constituie o activitate laborioasă și mare consumatoare de timp. Ca urmare a acestui fapt pentru a asigura efectuarea în timp util și reprezentativitatea datelor s-a recurs la o cercetare prin sondaj statistic folosind o metodă specifică de eșantionare descrisă în continuare.

3.4. Date utilizate în estimarea impactului intervențiilor POS CCE asupra competitivității și a creșterii economice a României

Pentru determinarea impactului intervențiilor asupra competitivității și creșterii economice a României au fost utilizate date furnizate de INS Institutul Național de Statistică, Baza de date europeană Eurostat și Rapoartele Globale de Competitivitate publicate de Forumul Economic Mondial (World Economic Forum). Cel mai mare impediment l-am întâlnit în disponibilitatea datelor la nivel regional, ultimele date fiind disponibile la nivelul anului 2011.

4. EVALUARE IMPACT

4.1. Derularea efectivă a proiectelor POS CCE la nivel regional sau județean

Studierea la nivel macro a implementării efective a Programului Operațional Sectorial CCE reprezintă un pas esențial pentru înțelegerea impactului acestuia la nivel național, regional și local. De asemenea, ilustrarea comparativă a județelor și regiunilor de dezvoltare bazată pe dimensiuni, precum număr de proiecte contractate, categorii de proiecte, bugete cumulate, axe prioritare accesate sau fonduri nerambursabile contractate, are rolul de a indica tendințe și deosebiri în ceea ce privește implementarea POS CCE la nivelul diferitelor arii geografice administrative. Analiza se referă doar la proiectele finanțate și finalizate până la finalul lui 2014.

Analiza descriptivă și comparativă a relevat o serie de aspecte interesante precum:

- proiectele cu bugete de dimensiuni mari (peste 1,6 Mil. Lei) constituie 90,5% din bugetul cumulat al proiectelor POS CCE finalizate între 2007-2014; ele acoperă 99,8% din bugetul total cumulat al proiectelor din Axa Prioritară 4 (AP4) și între 74%-93% în cazul celorlalte patru axe;





- Axa Prioritară 1 (AP1) cuprinde cele mai multe proiecte (2.355, 50% din total) și cel mai mare buget cumulat (7.246 Mil. Lei, tot 50% din total), iar AP3 ocupă locul doi ca număr de proiecte (1.692, 35% din total), dar poziția a patra ca buget cumulat (1.660 Mil. Lei, doar 11% din total);
- în regiunile Sud și Sud-Vest au fost finanțate de 2,5 ori mai multe proiecte mari decât mici;
- regiunea Sud-Vest înregistrează cel mai mic număr de proiecte (6,5% din total POS CCE) și cel mai mic buget cumulat (7,2% din total POS CCE), urmat de Vest și Sud-Est (Figura 1);
- București-Ilfov conduce detașat clasamentele ca număr de proiecte, dar mai ales ca bugete cumulate și fonduri nerambursabile atrase (de 2-5 ori mai mult decât alte regiuni);
- la nivel național, proiectele POS CCE au avut un buget total pe cap de locuitor de aproximativ 750 de lei și au atras fonduri nerambursabile de aproximativ 390 de lei pe cap de locuitor; cele mai scăzute valori pe cap de locuitor sunt înregistrate în regiunea Nord-Est (400 lei buget total, respectiv 210 lei fonduri nerambursabile), iar cele mai ridicate în București-Ilfov (1.740 lei, respectiv 1.000 lei);
- în mai multe regiuni se înregistrează un vârf al bugetelor anuale contractate în 2011, determinat de evoluția finanțărilor pe AP1, iar în regiuni unde au fost contractate proiecte cu bugete cumulate mari pe AP2 și AP4 apar creșteri semnificative în anii 2009, 2012 și 2013 (Figura 1);

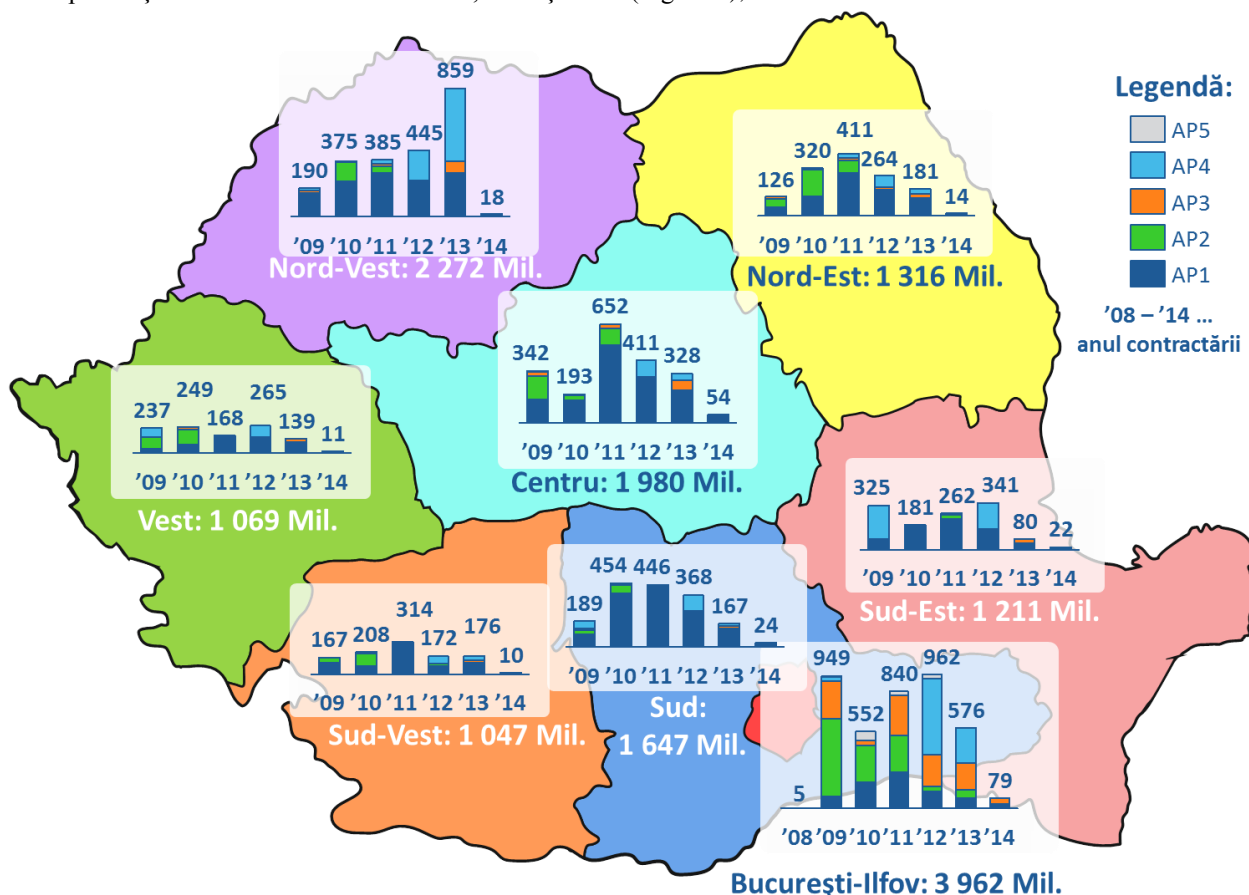


Figura 1: Bugetul anual cumulat al proiectelor contractate pe regiuni și axe prioritare (milioane lei)

- există discrepanțe semnificative între județe atât în privința numărului de proiecte finanțate, cât mai ales a fondurilor nerambursabile atrase: în afară de București, primele 9 județe în clasamentul cheltuielilor nerambursabile cumulate au atras între 206 – 449 Mil. Lei fiecare (București conduce topul cu 2.110 Mil. Lei), iar ultimele 10 între 7 – 47 Mil. Lei (Figura 2);



- în clasamentul bazat pe sumele nerambursabile atrase, județele din categoria „Ultimele 10” se regăsesc în principal în sudul și estul țării, dar și în regiunea Centru în timp ce „Top 10” pare să fie determinat în primul rând de poziția geografică a unor municipii sau zone industriale importante (Figura 2);

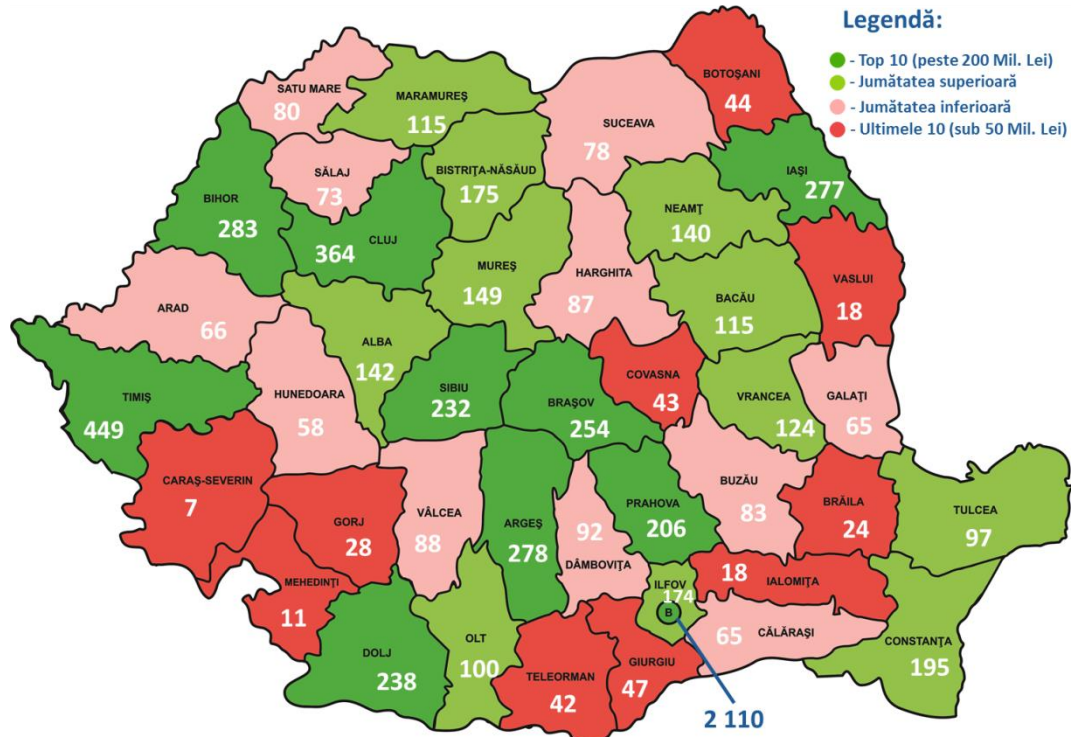


Figura 2: Clasamentul județelor în funcție cheltuielile nerambursabile cumulate (milioane lei)

- în majoritatea cazurilor din finalul clasamentului, tot proiectele de mari dimensiuni reprezintă principala cale de atragere a finanțărilor structurale, ele acoperind peste trei sferturi din totalul cheltuielilor nerambursabile în cazul a șapte județe; excepții notabile apar în cazul Caraș-Severin, Gorj și Covasna, unde ponderea cumulată a proiectelor mici, dar mai ales medii acoperă peste un sfert din fondurile atrase;
- deși unele județe (ex: Tulcea, Sibiu sau Bistrița-Năsăud), au contractat un număr limitat de proiecte, bugetele medii au fost semnificativ peste media națională, reducând decalajele.

4.2. Prezentare descriptivă a progresului anual înregistrat în atingerea indicatorilor de rezultat în perioada 2007 – 2014 pe Axe Prioritare ale POS CCE

Obiectivele specifice POS CCE au fost operaționalizate prin implementarea a 4 axe prioritare specifice și a uneia orientată către asistența tehnică.

Fiecare din aceste axe a avut un set de indicatori specifici - de realizare, de rezultat, precum și indicatori adiționali. Indicatorii de rezultat sunt cei care reprezintă suportul unei analize directe a impactului intervențiilor POS CCE, dar și informațiile furnizate de indicatorii de realizare și a celor adiționali pot aduce elemente suplimentare în estimarea acestui impact. O analiză a progresului înregistrat până la data de 31.12.2014 în atingerea acestor indicatori, a riscului de neîndeplinire a anumitor indicatori și a influenței acestei situații asupra impactului intervențiilor POS CCE va fi prezentată în continuare.

Axa prioritara 1 – Un sistem de producție inovativ și eco-eficient

Doar 2 din cei 12 indicatori specifici au fost deja îndepliniți:

- Proiecte de sprijinire a investițiilor directe în IMM (număr) – depășire cu 26.75%
- Întreprinderi mari asistate financiar (număr) – depășire cu 152%





Foarte aproape de îndeplinire se află indicatorul Instrumente financiare dezvoltate (număr) – la nivelul de 90%.

Locurile de muncă nou create – indicator extrem de important în cadrul programului, se află la nivelul de 69% grad de îndeplinire, existând premisele atingerii sale în anul 2015, dat fiind decalajul de timp între realizarea intervenției și definitivarea procesului de selecție și recrutare a resurselor umane în organizație.

În situație critică (sub 40% nivel de îndeplinire) se află 6 indicatori: IMM asistate financiar – implementare standarde (număr); IMM asistate financiar – acces la noi piețe (număr); IMM certificate - implementare standarde (număr); IMM asistate financiar-achiziție servicii de consultanță (număr); Structuri nou create de sprijinire a afacerilor – Poli de competitivitate (număr); Structuri dezvoltate de sprijinire a afacerilor - clustere (număr).

Axa prioritară 2 – Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare pentru competitivitate

Pentru majoritatea indicatorilor Axei 2, țintele sunt deja atinse (13 indicatori din 18).

Indicatorii care nu vor fi atinși până la încheierea programului sunt: „Proiecte realizate în parteneriat de instituții C&D și întreprinderi” (nivel de realizare de 20.5%); „Proiecte de CDI sprijinite” și „Spin-off-uri inovative sprijinite” (nivel de îndeplinire de 95%).

O situație aparte se înregistrează la indicatorul „Structuri inovative dezvoltate-poli de excelență”, care a fost propus spre eliminare ca urmare a sistării finanțării pentru acțiunea corespunzătoare, prin redirectionarea acestuia către proiectul ELI-Nuclear Physics, care va putea constitui nucleul dezvoltării unui pol de excelență/zona tehnologică inovativă pe platforma științifică de la Măgurele, județul Ilfov.

Axa Prioritară 3: Tehnologia informației și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public

Indicatorii deja atinși sunt: Număr de proiecte TIC; ONG conectate la internet broadband- infrastructura de comunicații electronice (număr); Unități/inspectorate școlare conectate la internet broadband - infrastructura de comunicații electronice (număr); Utilizatori de mijloace electronice înregistrați (număr).

Indicatorii aflați în imposibilitatea de a fi atinși la finalul perioadei de implementare (sub 5% grad de îndeplinire): Rețele broadband realizate - infrastructura comunicații electronice (număr); Instituții publice conectate la rețele broadband- infrastructura de comunicații electronice (număr); Populație adițională care are acces la rețele broadband - infrastructura comunicații electronice; IMM care utilizează sisteme informatice de comerț electronic (număr).

Axa Prioritară 4: Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice

Valorile indicatorilor de rezultat ca de exemplu „Locuri de muncă” și „Capacitatea energetică suplimentară instalată” aferente RES, sunt cele asumate de beneficiari prin contractele de finanțare.

Majoritatea indicatorilor acestei axe prioritare se află în imposibilitate de a fi atinși (9 din 15). Doar 1 indicator și-a atins deja ținta: Proiecte pentru valorificarea resurselor regenerabile de energie (număr) – depășire cu 39.2%, iar alți 2 indicatori se află la un nivel ridicat de îndeplinire: Întreprinderi mari asistate financiar - eficiența energetică - sector RRE (număr); Capacitatea energetică suplimentară instalată (MW)- sector RRE / - Electric / -Termic.

4.3. Estimarea impactului finanțărilor POS CCE asupra cifrei de afaceri, a profitului și a numărului de angajați ai beneficiarilor

Determinarea impactului finanțărilor prin POS CCE presupune parcurgerea următoarelor etape:

- concatenarea informațiilor în **Lista centralizatoare privind proiectele POS CCE finalizate până la data de 31 decembrie 2014** cu datele colectate de pe site-ul **Ministerului Finanțelor Publice**;
- construirea de noi variabile (pentru a surprinde evoluția medie în timp), respectiv: sporul mediu al cifrei de afaceri nete; sporul mediu al profitului (pierderii) net(e); sporul mediu al numărului mediu anual de angajați
- analiza de corelație bivariată între fenomenelor studiate și posibili factori de influență asupra acestora, respectiv: bugetul total; bugetul cheltuielilor eligibile; bugetul cheltuielilor nerambursabile





- analiza de regresie pentru determinarea legăturii dintre factorul de influență și, respectiv: cifra de afaceri netă, profitul (pierderea) net(ă) și numărul mediu anual de angajați.

Culegerea Datelor. Pentru a măsura impactul intervențiilor POS CCE asupra firmelor beneficiare de finanțare în ceea ce privește evoluțiile cifrei de afaceri netă, profitului net și numărului mediu anual de angajați a fost utilizată **Din Lista centralizatoare privind proiectele POS CCE finalizate până la data de 31 decembrie 2014** (format electronic: foaie de calcul tabelar) cu numărul total al firmelor beneficiare de finanțare.

Principalele variabile incluse în această bază de date sunt: *AP – axa prioritară; DMI – domeniul major de intervenție; Titlu proiect; Beneficiar; Bug total – bugetul total al contractului de finanțare; Bug chelt elig – bugetul cheltuielilor eligibile; Bug chelt neram – bugetul cheltuielilor nerambursabile; Județul; Data contract/decizie finanțare; Proj End Date – sfârșitul contractului.*

Această bază de date, la care avem acces, nu conține informații (variabile) cu privire la cifra de afaceri, profit sau pierdere și număr mediu anual de angajați. Prin urmare am căutat astfel de informații pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice care pune la dispoziție o serie de indicatori ai firmelor înregistrate în România, după cum se poate observa în figura 3.1.

Studierea impactului intervențiilor POS CCE asupra cifrei de afaceri, profitului și numărului mediu de angajați se poate face fie exhaustiv, în cazul în care ar exista date disponibile la nivelul POS CCE care să conțină informații cu privire la cifra de afaceri netă, profitul sau pierderea netă a firmelor, numărul mediu de angajați la nivelul fiecărui an de derulare a programului. Inexistența acestor date ne-a obligat să utilizăm o metodă de cercetare prin sondaj în cadrul căreia au fost culese date pentru 88 de unități extrase aleatoriu stratificat din 12 straturi determinate pe baza centilelor.

Culegerea datelor de pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice s-a efectuat pentru următorii indicatorii: Cifra de afaceri netă (lei); Profitul sau pierderea (valoare negativă) net(a) a exercițiului financiar (lei); Numărul mediu de salariați (persoane). Informațiile au fost preluate din:

- situațiile financiare anuale din anul ce precedă perioada de finanțare pe baza contractelor din cadrul POS CCE,
- cele mai noi situații financiare anuale disponibile pe site-ul Ministerului Finanțe Publice (mare majoritate a firmelor studiate au efectuat ultimele raportări pentru anul 2013, dar există și firme care au raportări pentru anul 2014).

Pentru a surprinde evoluția în timp a principalilor indicatori economici ale firmelor beneficiare de finanțare prin POS CCE au fost necesari următorii indici

- *sporul mediu al cifrei de afaceri nete* calculat ca diferența dintre Cifra de afaceri netă din ultimul an de raportare de pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice și Cifra de afaceri neta din anul anterior celui în care s-a semnat contractul de finanțare, diferență raportată la diferența dintre ultimul an de raportare și anul anterior celui în care s-a semnat contractul de finanțare
- *sporul mediu al profitului (pierderii) net(e)* calculat ca diferența dintre Profitul(Pierderea) net(ă) din ultimul an de raportare de pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice și Cifra de afaceri neta din anul anterior celui în care s-a semnat contractul de finanțare, diferență raportată la diferența dintre ultimul an de raportare și anul anterior celui în care s-a semnat contractul de finanțare
- *sporul mediu al numărului mediu anual de angajați* calculat ca diferența dintre Numărul mediu anual de angajați din ultimul an de raportare de pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice și Cifra de afaceri neta din anul anterior celui în care s-a semnat contractul de finanțare, diferență raportată la diferența dintre ultimul an de raportare și anul anterior celui în care s-a semnat contractul de finanțare

Analiza de corelație bivariată. Estimarea impactului finanțărilor POS CCE asupra evoluției indicatorilor economici ai firmelor beneficiare ai acestui program presupune într-o primă fază determinarea corelațiilor specifice între, pe de o parte, posibیلی factori de influență disponibili, respectiv Bugetul Total, Bugetul Cheltuielilor Eligibile, Bugetul Cheltuielilor Nerambursabile și, pe de altă parte între indicatorii





economici ai beneficiarilor, construiți ca sporuri medii, respectiv: sporul mediu al cifrei de afaceri nete, sporul mediu al profitului (pierderii) net(e) și sporul mediu al numărului mediu anual de angajați.

În matricea corelațiilor, descoperim valorile coeficienților de corelație bivariată Pearson între cele 6 variabile. Aceste valori ale coeficienților de corelație indică faptul că variabila care are influența cea mai ridicată asupra sporurilor medii ale cifrei de afaceri ($r=0,221$), profitului ($r=-0,200$) sau numărului de angajați ($r=0,103$) este Bugetul total al finanțărilor POS CCE. Prin urmare vom folosi, în analizele de regresie ulterioare, Bugetul total al finanțărilor ca factor de influență.

În urma analizelor de corelație se constată că doar corelația dintre Bugetul total și Sporul Mediu al Cifrei de Afaceri este semnificativă statistic, pentru un risc de 5%, respectiv nivelul de semnificație este $\text{sig.} = 0,038 < 0,05$. Celelalte corelații, dintre Bugetul total și Sporul mediu al Profitului sau Sporul mediu al Numărului de Angajați, nu sunt semnificative statistic, având nivele de semnificație de 0,062 și 0,340, valori mai mari decât riscul de 0,05 (5%). Prin urmare are sens doar analiza de regresie pentru legătura dintre Bugetul total și Sporul Mediu al Cifrei de Afaceri.

Analiza de regresie. Prin metoda celor mai mici pătrate putem estima parametrii modelului de regresie liniară simplă dintre Bugetul total (variabilă factorială) și Sporul mediu al Cifrei de Afaceri (variabilă explicată). Estimațiile acestor coeficienți sunt:

- constanta ce ia valoarea 420220,409
- panta dreptei cu valoarea 0,159

Pe baza analizei de regresie se poate scrie ecuația modelului de regresie, astfel:

$$\bar{\Delta}_{CA} = \beta_0 + \beta_1 \cdot BuTo = 420220,409 + 0,159 \cdot BuTo$$

Nivelul de semnificație corespunzător constantei este mai mare decât 0,05, prin urmare constanta nu este semnificativă statistic. În această situație are sens verificarea unui model de regresie prin origine (constanta nu este inclusă în model). Ecuația modelului de regresie devine:

$$\bar{\Delta}_{CA} = \beta_1 \cdot BuTo = 0,173 \cdot BuTo$$

Interpretând valoarea acestui coeficient de regresie (0,173) putem concluziona că la o creștere a Bugetului total cu 1000 de lei îi corespunde o creștere în medie a Sporului mediu al Cifrei de afaceri cu 173 de lei. Cu alte cuvinte, Cifra de afaceri va crește în medie în fiecare an cu 173 de lei.

Raportul de determinație, pentru modelul de regresie prin origine, ($R^2 = 0,064$), ne arată că Bugetul total de finanțare are o influență destul de redusă, dar semnificativă, asupra variației Sporului mediu al Cifrei de Afaceri, respectiv 6,4%.

În urma analizei de regresie și corelație am constatat că din cadrul potențialilor factori de influență (Bugetul total, Bugetul cheltuielilor eligibile și Bugetul Cheltuielilor Nerambursate) pentru indicatorii economici putem utiliza în analiza doar Bugetul Total.

Acesta are o influență semnificativă asupra Sporului mediu al Cifrei de Afaceri. Influența sa a fost estimată pe baza datelor din eșantion astfel la 6,4% pentru un model de regresie simplă prin origine (metoda celor mai mici pătrate), a cărui ecuație o prezentăm în continuare:

$$\bar{\Delta}_{CA} = \beta_1 \cdot BuTo = 0,173 \cdot BuTo$$

Pe baza valorii coeficientului de regresie ($\beta_1 = 0,173$) putem concluziona că la o creștere a Bugetului total cu 1000 de lei îi corespunde o creștere în medie a Sporului mediu al Cifrei de afaceri cu 173 de lei.

4.4 Influența intervențiilor POS CCE asupra competitivității și a creșterii economice a României

Evaluarea impactului programului POS CCE prin atingerea obiectivului general

Obiectivul general al POS CCE vizează creșterea productivității întreprinderilor românești, în conformitate cu principiile unei dezvoltări durabile și reducerea decalajelor față de productivitatea medie la





nivelul UE. Ținta este o creștere medie anuală a PIB per persoană ocupată cu cca 5,5%. Aceasta va permite României, ca până în 2015, să atingă un nivel de aproximativ 55% din Productivitatea medie a UE.

Productivitatea muncii. Ponderea productivității muncii pe persoana ocupată din România în productivitatea muncii per persoana ocupată din UE (conform datelor furnizate de Eurostat) înregistrează o creștere accentuată până în anul 2008, anul în care în România, începe implementarea programului POS CCE dar și an în care se observă efectele crizei financiare și economice globale. După anul 2008 productivitatea muncii considerată înregistrează creșteri dar într-o măsură mai mică.

Cu scopul de a obține o previziune a ponderii productivității muncii pe persoană ocupată din România în productivitatea muncii pe persoană ocupată din UE am modelat această variabilă. Determinarea impactului programului POS CCE ne determină să estimăm un model de regresie pe porțiuni în funcție de o valoare critică.

Modelul estimat este de forma:

$$\text{Prod} = 28,022 + 3,2525 \cdot t - 2,3554(t - 6)D_1 + e_t \quad (1)$$

unde: Prod - ponderea productivității muncii pe persoana ocupată din România în productivitatea muncii per persoana ocupată din UE;

t - variabila timp

D_1 - variabilă binară ce ia valoarea 0 până în anul 2008 și valoarea 1 din anul 2008 până în anul 2013.

e_t - variabila aleatoare.

Modelul de regresie ne arată că:

- există o modificare semnificativă a ratei de creștere anuală a ponderii productivității din România în UE; rata de creștere este mai mică după anul 2008 comparativ cu rata de creștere înainte de 2008.

- productivitatea este explicată, prin acest model de regresie, într-o proporție de 98,57% prin variația variabilei timp restul până la 100% datorându-se factorilor aleatori sau neincluși în model.

Previziunea productivității României ne arată că valoare posibilă pentru anul 2015 este de **53,82%** din nivelul UE ceea ce corespunde unei **valori apropiate de valoarea țintă a programului POS CCE de 55%**.

În baza tuturor rezultatelor obținute, am putea spune că, sunt 95% șanse ca *ponderea productivității muncii pe persoana ocupată din România în productivitatea muncii pe persoana ocupată din UE să fie cuprinsă în intervalul (50,6%, 57,1%)*. Prin urmare cu o probabilitate de 0,95 cea mai sumbră situație prevede ca productivitatea să fie mai mică cu 4,4% decât nivelul țintă propus prin programul POS CCE.

PIB per persoană ocupată. Baza de date Eurostat ne furnizează date pentru ponderea PIB pe persoană ocupată din România în PIB pe persoană ocupată în UE. Testarea impactului intervențiilor POS CCE ne duce la estimarea modelului de forma:

$$PIBPS_t = 25,128 + 3,6 \cdot t - 2,043 \cdot (t - 6)D_1 + e_t - 0,964e_{t-2} \quad (2)$$

unde: $PIBPS_t$ - ponderea PIB pe persoană ocupată din România în PIB pe persoană ocupată în UE,

t - variabila timp, D_1 - variabilă binară variabilă binară ce ia valoarea 0 până în anul 2008 și valoarea 1 din anul 2008 până în anul 2013, e_t - variabila aleatoare reziduală estimată.

Variația ponderii PIB pe persoană ocupată din România în PIB pe persoană ocupată în UE este explicată într-o proporție de 98,37% de variația timpului și de variabila reziduală cu un decalaj de doi ani. Decalajul variabilei reziduale ce apare în modelul de regresie ne arată că evenimentele neprevăzute ce apar în economie se reflectă în variația ponderii PIB pe persoană ocupată din România în PIB pe persoană ocupată în UE după doi ani.

Evoluția competitivității României. Pentru analiza competitivității României am apelat la Rapoartele Globale de Competitivitate publicate de Forumul Economic Mondial (World Economic Forum). Din anul 2005 sunt calculați Indicii Globali de Competitivitate pentru aproximativ 144 țări. Evoluția rangului Indicelui Global de Competitivitate pentru România în perioada 2008-2014, este prezentată în figura de mai jos. Rangul indicelui de competitivitate ne arată ordinea în clasamentul celor 144 de țări. Cu cât rangul este mai mic cu atât țara considerată are un nivel de competitivitate mai ridicat. În figura de mai sus se poate observa o creștere a competitivității în anul 2009. Apoi, probabil datorită efectelor crizei economice globale, rangul indicelui de



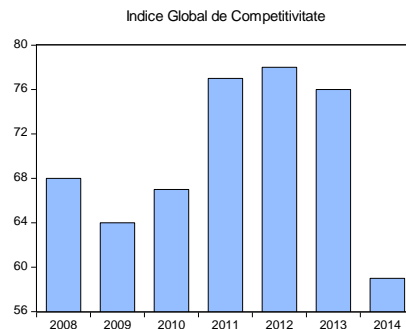


Figura 3: Evoluția rangului Indicelui Global de Competitivitate pentru România în perioada 2008-2014

competitivitate înregistrează creșteri până în anul 2013 ceea ce corespunde unei scăderi de competitivitate. Efectele finanțării prin programul POS CCE, începute în anul 2008 și dispariția efectelor crizei determină o scădere a rangului indicelui de competitivitate a României ceea ce evidențiază o creștere considerabilă a competitivității.

Situația competitivității României în profil regional. Analiza competitivității pentru România în profil regional se bazează pe o parte din indicatorii (economici, sociali și tehnologici) propuși pentru determinarea indicelui de competitivitate în Manualul de evaluare a competitivității regionale pe care i-am găsit disponibili în baza de date Eurostat. Acest manual a fost realizat în cadrul proiectului GOF „Romania - Building Regional Assessment Capacity in Line with the Lisbon Agenda” realizat de Grupul de Economie Aplicată.

Indicatorii regionali găsiți în baza de date Eurostat sunt disponibili până în anul 2011, prin urmare am luat valorile lor în doi ani, anul 2006 ca o expresie a situației înaintea lansării programului POS CCE și ultimul an disponibil 2011. Evident că situația la sfârșitul anului 2014 poate să fie cu totul alta dar, putem identifica o tendință cu privire la competitivitate la nivel regional iar studiile viitoare vor confirma sau infirma eventuala tendință. Metodele de analiza datelor utilizate sunt Analiza componentelor principale și clasificarea ierarhică. Indicatorii considerați în aplicarea acestor două metode pe care i-am găsit disponibili sunt:

- Indicatori economici: PIB/locuitor, PIB/ locuitor % față de media UE, venitul disponibil al gospodăriilor private (bazat pe consumul final) pe locuitor;
- Indicatori sociali: rata de ocupare pentru vârsta 15-64 ani (%), rata de ocupare a femeilor pentru vârsta 15-64 ani (%), speranța de vârstă la naștere;
- Indicatori tehnologici: studenți în educația terțiară (ISCED 5-6) % din populația 20-24 ani, resursa umană în știință și tehnologie (% din populația activă);
- Indicator de mediu: populația conectată la colectarea apelor uzate și la sistemele de tratare (%).

Rezultatele obținute ne confirmă că cele mai mari valori ale indicatorilor de competitivitate sunt înregistrați de regiunea București-Ilfov pe care o putem considera ca o valoare extremă în timp ce celelalte regiuni se disting în două grupuri: unul format din NE, SV și S și al doilea format din NV, V, SE și C.

Situația de ansamblu prezentată pentru anul 2006 se menține și în anul 2011 și anume: regiunea București-Ilfov poate fi considerată o valoare extremă, o regiune complet diferită de celelalte prin faptul că înregistrează cele mai mari valori ale indicatorilor de competitivitate.

Se impune ca prin măsurile care au fost luate și care se vor lua în continuare în implementarea programului POS CCE să se insiste pe reducerea disparităților regionale.

Evaluarea globală a factorilor de creștere economică în România comparativ cu factorii de creștere economică ai UE. Pentru a determina în ce măsură factorii determină creșterea economică a unei țări, estimarea funcției de producție Cobb-Douglas este o alegere frecvent utilizată datorită unor caracteristici atractive: este ușor de estimat și oferă posibilitatea determinării elasticităților creșterii economice în raport cu modificările principalilor factori de producție considerați munca și capitalul.

Pentru estimare am apelat la modelul neoclasic standard al funcției de producție Cobb-Douglas (Hicks, 1932) în următoarea formă:

$$Y = \beta_0 K^{\beta_1} L^{\beta_2} e^{\varepsilon}$$

unde: Y - outputul, K - capital, L - forța de muncă, e - baza logaritmului natural (constanta lui Euler).





Pentru estimare am apelat la forma liniarizată a modelului:

$$\ln(Y_t) = \ln(4,943) + 0,235 \cdot \ln(K_t) + 0,431 \cdot \ln(L_t) + 0,091 \cdot \ln(K_{t-1}) + 0,0144t + e_t$$

Rezultatele obținute ne arată că:

- la o creștere cu 1% a capitalului (forma brută a capitalului fix) PIB crește în medie cu 0,235%. În modelul estimat avem și un decalaj al formei brute a capitalului cu un an ce are influență semnificativă asupra PIB obținut. Rezultatul este explicat prin faptul că investițiile realizate în capital devin pe deplin productive în timp.
- la o creștere cu 1% a nr. de persoane ocupate PIB crește în medie cu 0,431%
- suma elasticităților parțiale $0,235+0,091+0,431=0,757$ este mai mică decât 1 economia României este caracterizată de un randament de scară descrescător ceea ce presupune că un spor al factorilor de producție determină o creștere a rezultatului (output-ului) dar într-o măsură mai mică.

Pentru a face o comparație cu situația existentă la nivelul UE am estimat funcția de producție luând în considerare aceleași variabile

Modelul estimat este:

$$\ln(Y_t) = 0,372 \cdot \ln(K_t) + 1,203 \cdot \ln(L_t) - 0,27 \ln(K_{t-1}) - 0,0037 \cdot t + e_t$$

Diferențele față de România sunt marcante:

- suma elasticităților parțiale este mai mare decât 1 ceea ce presupune că sporul capitalului și a forței de muncă determină o creștere a PIB într-o măsură mai mare astfel încât economia UE este caracterizată în ansamblu de un randament de scară crescător;
- parametrul asociat trendului este negativ, chiar dacă este foarte mic de numai 0,00368 ne indică o scădere a PIB global al UE și, de asemenea
- forma brută a capitalului fix din anul anterior determină o scădere a PIB global al UE. Acest rezultat poate fi explicat prin faptul că în întreprinderi prin investițiile în echipamentele necesare și pregătirea angajaților pentru utilizarea echipamentelor noi fluxul tehnologic a fost întrerupt și a avut efect numai temporar asupra rezultatelor globale obținute.

Evaluarea impactului programului POS CCE prin atingerea obiectivelor specifice

Obiectivele specifice vizează printre altele următoarele: crearea de noi întreprinderi, în special IMM în sectoare productive și al serviciilor pentru afaceri, inovarea proceselor de producție, sprijinirea internaționalizării IMM – urilor pentru a contribui la creșterea cotei de piață, creșterea cheltuielilor interne brute de C&D până la 2% din PIB în anul 2015.

Numărul total de întreprinderi mici și mijlocii înregistrează în minim în anul 2011 comparativ cu întreprinderile mari care ating un minim în anul 2010.

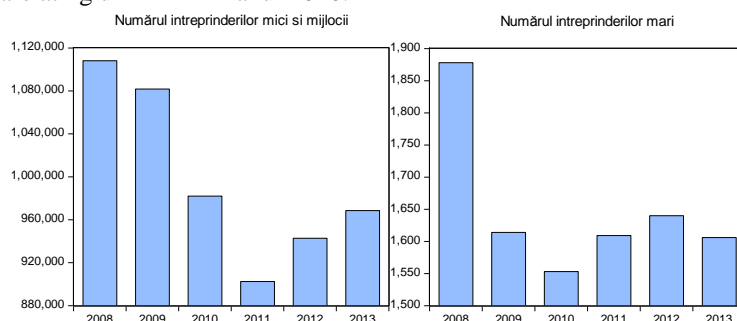


Figura 4: Numărul de întreprinderi mici, mijlocii și mari în România în perioada 2008 – 2013

Inovația în întreprinderile din România a înregistrat o scădere în perioada 2010-2012, comparativ cu perioada 2008-2010. Conform rapoartelor INSSE (Institutul Național de Statistică) doar 4 din 10 întreprinderi mari și 2 din 10 întreprinderi mici și mijlocii (IMM) au implementat un produs, un proces, o metodă de organizare sau o metodă de marketing noi sau îmbunătățite semnificativ. Sectorul serviciilor este caracterizat de mai puțină inovație. Întreprinderile mari sunt de două ori mai inovatoare decât întreprinderile mici și mijlocii.





În perioada 2010-2012, întreprinderile mari cu peste 250 salariați și peste, au fost mai inovatoare decât întreprinderile mici și mijlocii cu 10-249 salariați. Din numărul întreprinderilor mari, 40,1% au fost inovatoare, în timp ce din rândul întreprinderilor mici și mijlocii numai 19,8% au fost inovatoare. Față de perioada anterioară 2008-2010, ponderea întreprinderilor inovatoare mari a înregistrat o scădere cu 16,3%, de la 56,4% în 2008-2010 la 40,1% în 2010-2012.

Aceeași tendință de scădere s-a manifestat și în rândul întreprinderilor mici și mijlocii, când în perioada 2008-2010 de la o pondere de 29,7% IMM-uri inovatoare s-a ajuns la o pondere de numai 19,8%, înregistrându-se o scădere cu 9,9%.

Exporturile totale ale României înregistrează per ansamblu creșteri în anul 2013 ceea ce ne arată că a crescut atractivitatea internațională a produselor și serviciilor oferite de întreprinderile din România. Dacă în industrie și construcții exporturile sunt realizate în special de întreprinderile mari în sectorul exporturilor serviciilor de piață prestate pentru întreprinderi primul loc este deținut de IMM-uri.

Deși se dorește ca în anul 2015 să se atingă ținta de 2% din PIB a cheltuielilor interne brute de cercetare – dezvoltare datele furnizate de Eurostat pentru România, și prezentate în figura de mai jos, ne arată că suntem departe de valoarea țintă propusă

Și la nivelul UE se înregistrează o diferență mare între situația existentă în anul 2013 a ponderii cheltuielilor interne brute de cercetare în PIB de 2,1% și ținta propusă pentru anul 2015 de 3%.

5. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Analiza descriptivă și comparativă a relevat decalaje semnificative între regiuni, dar mai ales între județe în ceea ce privește numărul proiectelor, bugetul și fondurile nerambursabile atrase prin POS CCE. De asemenea, se observă un rol dominant al finanțării prin Axa Prioritară 1 comparativ cu celelalte patru. În cele ce urmează vor fi enunțate cele mai relevante concluzii și vor fi oferite recomandări în special în ceea ce privește limitarea pe viitor a decalajelor inter-regionale.

Proiectele finanțate prezintă o largă variație de amplitudine în ceea ce privește bugetul total, pornind de la contracte de câteva mii de lei și ajungând până la sute de milioane. Aceste discrepanțe reduc semnificativ relevanța unei analize bazate pe numărul de proiecte finanțate (la nivel de regiune, județ sau axă prioritară). Spre exemplu, primele 34% dintre proiecte, în ordinea descrescătoare a bugetului, au o pondere de peste 90% în bugetul total cumulativ contractat prin POS CCE.

Din punctul de vedere al analizei descriptive, pentru o mai bună evidență a impactului POS CCE se recomandă încadrarea proiectelor în clasificări specifice (ex: proiecte mici/medii/mari, proiecte tactice/strategice, de durată scurtă/medie/lungă etc.). Un număr ridicat de proiecte de dimensiuni mici sau medii ar putea indica un mediu inovativ și dinamic, favorabil pentru dezvoltarea IMM-urilor și a altor entități de dimensiune medie sau redusă prin intermediul intervențiilor POS CCE. În cazul în care numărul proiectelor de mari dimensiuni este mai ridicat, se poate contura un mediu favorabil creșterii competitivității pe baza investițiilor ample în capital tehnic și infrastructură, mai ales la nivelul întreprinderilor și altor entități de mari dimensiuni. De asemenea, durata medie de implementare a proiectelor poate fi utilizată pentru analizarea dinamicii și anticiparea distribuției temporale a contractărilor (proiectele cu o implementare rapidă tind să predomină în perioada de start și de final a POS CCE, în timp ce proiectele de mari dimensiuni și cu durate de implementare lungi înregistrează o evoluție mai stabilă în perioada de mijloc a Programului, dar o scădere spre final). În lipsa unor astfel de clasificări, pentru analizele comparative la nivel de județ sau regiune se recomandă utilizarea unor indicatori precum „buget cumulativ” sau „total fonduri nerambursabile” atrase.

În urma unei analize a raportului dintre bugetele cumulate ale proiectelor și numărul de locuitori din fiecare regiune, s-a concluzionat că impactul POS CCE la nivel de populație (finanțări efective sau fonduri nerambursabile pe cap de locuitor) este determinat în special de bugetul efectiv contractat pe fiecare regiune și mai puțin de numărul de persoane rezidente din fiecare arie geografică. Având în vedere că obiectivul general al





POS CCE este formulat la nivel de persoană (creșterea PIB pe cap de locuitor), dar și faptul că se dorește o reducere a decalajelor economice și sociale dintre regiunile țării, ar trebui urmărită echilibrarea impactului POS CCE raportat la populație. Pentru atingerea acestui deziderat este necesară obținerea de finanțări suplimentare în regiunile aflate sub media națională și nu o eventuală redefinire a regiunilor.

Există județe (ex: Tulcea, Sibiu sau Bistrița-Năsăud) care, deși au contractat un număr limitat de proiecte, au înregistrat bugetele semnificativ peste medie, obținând o reducere notabilă a decalajelor față de media națională privind sumele totale contractate (în anumite cazuri chiar depășirea sa). Aceste situații generează un argument suplimentar pentru utilizarea prioritara a indicatorilor financiari în evaluări viitoare și nu a numărului de proiecte contractate, deși utilitatea specifică a cuantumului numeric a fost evidențiată anterior. Dintre acești indicatori, se recomandă utilizarea „bugetului cumulat” în defavoarea „cheltuielilor nerambursabile cumulate”, deoarece indică întregul impact al intervențiilor POS CCE, nu doar contribuția fondurilor structurale. Totuși, studierea cuantumului total al fondurilor nerambursabile atrase de beneficiari prin proiecte de tip POS CCE rămâne un aspect foarte important al analizei de impact. Aceste sume indică amplitudinea efectivă a intervențiilor POS CCE, peste cerințele de cofinanțare.

În final, calitatea unei analize descriptive depinde în mod fundamental de existența unei surse complete și corecte de date, care să nu includă erori de înregistrare sau situații incomplete. Altfel, se recomandă precauție în interpretarea analizei ca oferind o imagine exhaustivă și exactă a implementării POS CCE.

Progresul înregistrat de indicatorii vizați prin POS CCE, pe cele 4 axe prioritare de intervenție directă (fără Axa prioritara 5) este diferit, iar interpretarea succesului sau eșecului în atingerea unor indicatori trebuie realizată ținând cont de condițiile specifice fiecărui domeniu major de intervenție și contextului economico – social în care au acționat beneficiarii intervențiilor . Axa prioritara cu situația cea mai apropiată de nivelul planificat este Axa prioritara 2 – **Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare pentru competitivitate**, care a avut drept obiectiv principal creșterea capacității de C-D, stimularea cooperării dintre instituțiile de CDI și întreprinderi și creșterea accesului întreprinderilor la CDI. Însă chiar și în cadrul aceste axe prioritare, unde s-au înregistrat, în cadrul apelurilor, propuneri de proiecte de o foarte bună calitate, există indicatori care se află în imposibilitate de a fi atinși – cum ar fi „Proiecte realizate în parteneriat de instituții C&D și întreprinderi” (nivel de realizare de 20.5%) – ceea ce arată, pe de o parte, dificultatea susținerii de către IMM-uri a activităților de C&D, iar pe de altă parte, dificultatea realizării parteneriatelor între două tipuri de organizații diferite ca orientare.

Axa prioritara cu cea mai dificilă situație în ceea ce privește îndeplinirea indicatorilor preconizați este Axa Prioritara 4: Creșterea eficienței energetice și a securității furnizării, în contextul combaterii schimbărilor climatice, unde majoritatea indicatorilor acestei axe prioritare se află în imposibilitate de a fi atinși (9 din 15).

Axele prioritare 1 și 3 au o situație medie în atingerea indicatorilor preconizați – pentru unii se constată îndeplinirea și chiar depășirea nivelului planificat - proiecte de sprijinire a investițiilor directe în IMM (număr); întreprinderi mari asistate financiar (număr); număr de proiecte TIC; ONG conectate la internet broadband - infrastructura de comunicații electronice (număr); unități/inspectorate școlare conectate la internet broadband - infrastructura de comunicații electronice (număr); utilizatori de mijloace electronice înregistrați (număr), în timp ce la alți indicatori se poate considera imposibilă atingerea lor - rețele broadband realizate - infrastructura comunicații electronice (număr); IMM-uri care utilizează sisteme informatice de comerț electronic (număr). Unii indicatori nu au fost definiți ca atare de către beneficiari și, ca urmare, nu au înregistrări specifice – este cazul indicatorului populație adițională care are acces la rețele broadband - infrastructura comunicații electronice. Printre motivele neaterării indicatorilor, și, implicit, a diminuării impactului intervențiilor POS CCE, se numără:

- contextul economic și social dificil în care s-au realizat intervențiile programului, ceea ce a condus la neangajarea potențialilor beneficiari în propuneri de proiecte sau la rezilierea contractelor deja semnate (pentru unele apeluri, s-a ajuns la aproximativ 15% grad de reziliere, ceea ce poate afecta major demersul respectiv, atunci când apelurile au fost declarate încheiate);





- preferința beneficiarilor pentru măsurile intensive (modernizare tehnologică) față de măsurile extensive (noi capacități, sisteme instalate);
- dezinteresul pentru anumite tipuri de colaborări, în condițiile unei vizibilități reduse a avantajelor parteneriatelor (este cazul proiectelor realizate în parteneriat de instituții C&D și întreprinderi).

Rezultatele analizei sunt de tip intermediar; un studiu complet va putea fi realizat după încheierea programului, după definitivarea situației indicatorilor propuși spre modificare ca urmare a apariției unor dificultăți obiective în implementarea unor direcții finanțate, iar impactul va putea fi măsurat și interpretat în vederea îmbunătățirii programării intervențiilor viitoare abia după 2-4 ani de la încheierea proiectelor finanțate prin POS CCE.



Probleme și măsuri propuse pentru combaterea acestora în managementul Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice

Categorie	Probleme	Structuri afectate	Propuneri/Soluții
Înterupere de plăți pentru Axa Prioritară III POS CCE	<ul style="list-style-type: none"> - deficiențe privind achizițiile publice - potențiale afilieri între participanții la proceduri - examinarea funcționalității platformelor e-learning - analiza potențialelor cazuri de dublă finanțare - capacitatea administrativă a OI și AM - aplicarea de corecții financiare pentru posibilele nereguli identificate - raportarea către CE și AA asupra măsurilor adoptate 	<p>OI PSI AM POS CCE</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Reverificarea procedurilor de achiziție publică pentru sisteme IT (atât pentru operațiunea e-learning, cât și analiza extinsă pentru DMI 3.2, la nivelul procedurilor de achiziție depuse la OIPSI). 2. Analiza potențialelor afilieri între participanții la procedură (atât persoane juridice, cât și fizice, atât persoane implicate în scrierea documentațiilor de atribuire, cât și cele implicate în procesul de evaluare, cât și ofertanții declarați câștigători. Analiza gradului de concentrare a contractelor de IT. 3. Analiza traficului și a stadiului progresului pentru cele 20 de platforme e-learning contractate (operațiunea 3.2.3). 4. Analiza potențialelor cazuri de dublă finanțare între FEDR și FSE. 5. Îmbunătățirea capacității administrative (analiza structurii interne și propunerea de suplimentare de personal în funcțiile unde se constată că structurile sunt subdimensionate față de necesarul de resurse; trainingul personalului îndeosebi privind aspectele identificate prin Scrisoarea CE). 6. Aplicarea de corecții financiare și întocmirea titlurilor de creanță pentru deficiențele identificate ca urmare a investigațiilor de la punctele 1-4. 7. Transmiterea către AA și CE a rezultatelor analizelor, reverificărilor și investigațiilor efectuate.
Sistem de management și control al POS CCE	<p>Schimbări în sistemul de management a POS CCE prin preluarea AM în cadrul Ministerului Fondurilor Europene și delegarea de atribuții către ADRuri privind Axa Prioritară 3 - Tehnologia informațiilor și comunicațiilor pentru sectoarele privat și public, Operațiunea 3.1.1 Sprijinirea accesului la broadband și la serviciile conexe.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preluarea proiectelor de la OIPSI 	<ul style="list-style-type: none"> • AM POS CCE • 7 OI POS CCE – ADR-uri 	<ul style="list-style-type: none"> • Actualizarea structurii organizaționale a AM, modificare ROF (Ordinul MFE 1137/2014), fișe post – finalizat • Actualizare proceduri interne de lucru – conform plan de acțiune pentru actualizarea procedurilor operaționale de lucru conform cu manualul de managementul calității, termen de finalizare: 31.03.2015 • Amendarea acordurilor de delegare atribuții către OI ADR – finalizat în perioada martie-aprilie 2015 • Elaborare /actualizare Fișe de proiect AT pentru și contracte de finanțare cu ADR (incluere activități axa 3) – finalizat
Implementare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Riscul renunțării la contracte de către beneficiarii privați 2. Riscul neîncadrării beneficiarilor ultimelor contracte semnate în 2014 în termenele de eligibilitate a programului 	<ul style="list-style-type: none"> • AM POS CCE • OI Cercetare • OIPSI • OI Energie • OI POS CCE – ADR-uri 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aprobarea Ordonanței de urgență nr. 29/2014 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2009 privind gestionarea financiară a instrumentelor structurale și utilizarea acestora pentru obiectivul convergență 2.1. Analiza și monitorizare strictă a stadiului implementării proiectelor, sprijinirea beneficiarilor în implementarea proiectelor- permanent 2.2. Analiza posibilității de utilizare a oportunității legislative de fazare proiecte pentru sectorul CDI și TIC; AM a solicitat OI-urilor analiza și înaintarea de propuneri de etapizare (fazare) proiecte – termen iunie 2015

Categorie	Probleme	Structuri afectate	Propuneri/Soluții
	<p>3. Solicitarea, de către beneficiar, de modificare pe parcursul implementării proiectului, a unor obligații contractuale prin acte adiționale sau Notificări</p> <p>4. Achizițiile efectuate de beneficiarii privați sunt efectuate neunitar și fără respectarea principiilor, antrenând corecții financiare</p> <p>5. Aplicarea legii achizițiilor publice pentru proiectele de AT determină perioade mari de timp pentru derularea licitațiilor și încheierea contractelor</p> <p>6. Revizuirea valorilor țintă pentru unii indicatori de program</p>		<p>3. Elaborarea unor proceduri unice la nivel POS CCE de modificare a contractelor de finanțare în perioada de implementare și postimplementare a proiectelor pe spețe-procedura elaborată doar pentru perioada de implementare</p> <p>4.1. Elaborare Ordin nr. 1190/2014 pentru modificarea Ordinului ministrului fondurilor europene nr. 1120/2013 privind modificarea și aprobarea procedurii de atribuire aplicabilă beneficiarilor privați de proiecte finanțate din Instrumente Structurale Modificarea survenită a constat în specificarea și clarificarea situațiilor în care un beneficiar privat poate suplimenta valoarea estimată a unei achiziții publice în urma elaborării specificațiilor tehnice aferente/ Elaborare Ordin 1191/2014 pentru aprobarea Instrucțiunii aferente Ordinului ministrului fondurilor europene nr. 1120/2013</p> <p>4.2. Instruirea corespunzătoare a beneficiarilor în aplicarea prevederilor legislative – parțial implementat; a se vedea secțiunea 6 din prezentul document</p> <p>5. Stabilirea unui plan de achiziții clar pentru AT și lansarea cu celeritate a achizițiilor-implementat (PAAP-uri elaborate și aprobate; licitații lansate în diverse stadii de derulare)</p> <p>6. Deoarece neatingerea unor indicatori precum numărul de rețele broadband realizate și numărul de utilizatori de rețele broadband (indicatorii sunt corelați cu cei ce ar fi trebuit realizați într-un model de implementare diferit de cel aprobat în prezent pentru proiectul Ro NET) în cadrul AP3 sau km de rețea de transport al energiei electrice/ gazelor naturale modernizată/retehnologizată, în cadrul AP4 (în situația în care cele 5 proiecte contractate aferente operațiunii 4.1.2.-partea de transport au ca obiectiv modernizarea de stații electrice/SCADA) se datorează numai unor modificări de structură a unor operațiuni și nu unei lipse de performanță în implementare, se va propune atât CE cât și CM modificarea de program cu justificarea noilor valori țintă.</p>
Orizontal	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa de motivare a personalului la nivel OI 	<ul style="list-style-type: none"> • OI Cercetare • OIPSI • OI Energie 	<ul style="list-style-type: none"> • Sistem de salarizare unitar pentru OI-uri la nivelul salarizării MFE • Finalizată la începutul anului 2014 pentru AM POS CCE (Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 107/2013, aprobată în luna decembrie 2013) și ulterior pentru OI POS CCE (OUG nr. 83/2014, aprobată în luna decembrie 2014) • Măsuri de motivare corespunzătoare a personalului prin perfecționare continuă, cu participarea la diverse cursuri și sesiuni de formare interne și internaționale.